

ज्ञानकोश

मासिक चालू घडामोडी

MPSC राज्य सेवा, MPSC Gr. B आणि MPSC Gr. C साठी
सरळ सेवा, तलाठी, म्हाडा, पोलीस कॉन्स्टेबल, महानगरपालिका आणि
इतर स्पर्धा परीक्षांसाठी उपयुक्त

विधिमंडळ कामकाजाच्या माहितीसाठी 'महाअसेंब्ली ऑप' उपलब्ध

महाराष्ट्र राज्य स्वतंत्र दिव्यांग विभाग स्थापन करणार
यशवंतराव चव्हाण राज्य वाङ्मय पुरस्कार जाहीर झाले

FIFA विश्वचषक 2022 आर्जेन्टिनाने जिंकला
नागपूर-बिलासपूर मार्गावर पंतप्रधान मोदींनी सहाव्या
वंदे भारत ट्रेन ला हिरवा झेंडा दाखवला

लोकायुक्त विधेयक मंजूर करणारे
महाराष्ट्र हे देशातील पहिले राज्य ठरले आहे

समृद्धी महामार्गाच्या कोनशिलेचे
प्रधानमंत्र्यांच्या हस्ते अनावरण करण्यात आले

डिजिटल शिक्षणाला सक्षम करण्यासाठी
Google ने आसाम सरकारसोबत करार केला

सॅटकॉम स्पेक्ट्रमचा लिलाव करणारा
भारत पहिला देश ठरणार आहे

भूपेंद्र पटेल यांनी गांधीनगरमध्ये सलग दुसऱ्यांदा
गुजरातच्या मुख्यमंत्रीपदाची शपथ घेतली

गोव्यातील मोपा आंतरराष्ट्रीय विमानतळाला
माजी मुख्यमंत्री मनोहर पर्रीकर यांचे नाव

चीनमध्ये ओमिक्रॉन ड्रायव्हिंग वाढीचा
BF.7 नवीन कोविड प्रकार आढळला

सरगम कौशलने 21 वर्षांनंतर मिसिस वर्ल्ड 2022 चे विजेतेपद पटकावले

टाईम मॅगझिनने पर्सन ऑफ द इयर 2022 म्हणून
होलोडिमिर झेलेन्स्की यांची निवड

26 डिसेंबर 2022 रोजी

वीर बाल दिवस साजरा करण्यात आला

अनुक्रमणिका

ज्ञानकोश मासिक चालू घडामोडी डिसेंबर 2022	3
राष्ट्रीय बातम्या	3
महाराष्ट्र राज्य बातम्या	7
राज्य बातम्या	8
आंतरराष्ट्रीय बातम्या	13
नियुक्ती बातम्या	16
अर्थव्यवस्था बातम्या	19
शिखर परिषद बातम्या	24
कराराच्या बातम्या	25
अहवाल व निर्देशांक बातम्या	26
विज्ञान आणि तंत्रज्ञान बातम्या	29
पुरस्कार बातम्या	30
क्रीडा बातम्या	34
पुस्तके आणि लेखक बातम्या	38
व्यवसाय बातम्या	39
संरक्षण बातम्या	40
महत्वाचे दिवस	43
निधन बातम्या	46
विविध बातम्या	47
सर्व स्पर्धा परीक्षांसाठी महत्वाचे मुद्दे:	48

राष्ट्रीय बातम्या

भारताने डिसेंबर महिन्यासाठी संयुक्त राष्ट्र सुरक्षा परिषदेचे अध्यक्षपद स्वीकारले आहे.

- भारताने डिसेंबर महिन्यासाठी संयुक्त राष्ट्र सुरक्षा परिषदेचे अध्यक्षपद स्वीकारले आहे. UN सुरक्षा परिषदेचे निर्वाचित सदस्य म्हणून दोन वर्षांच्या कार्यकाळात भारताने परिषदेचे अध्यक्षपद स्वीकारण्याची ही दुसरी वेळ आहे. भारताने यापूर्वी ऑगस्ट 2021 मध्ये UNSC चे अध्यक्षपद स्वीकारले होते.

केंद्रीय मंत्री आरके सिंह यांनी 'डॉक्टर आपके द्वार' मोबाईल हेल्थ क्लिनिकचे उद्घाटन केले.

- केंद्रीय ऊर्जा आणि नवीन आणि नवीकरणीय ऊर्जा मंत्री, RK सिंह यांनी सदर हॉस्पिटल, आरा, भोजपूर जिल्हा बिहार येथे 10 मोबाईल हेल्थ क्लिनिक्स (MHC) 'डॉक्टर आपके द्वार' च्या खरेदी, ऑपरेशन आणि देखरेखीसाठी REC च्या CSR उपक्रमाचे उद्घाटन केले.

स्पोक्टोने भारतातील पहिली डेट कलेक्शन इनोव्हेशन लॅब सादर केली आहे.

- जगातील आघाडीच्या फुल-स्टॅक डेट सपोर्ट आणि जोखीम कमी करण्याच्या प्लॅटफॉर्मने भारतातील पहिल्या इनोव्हेशन लॅबचे (SIL) उद्घाटन केले आहे जे भारत आणि मध्य पूर्वेतील बँकिंग उद्योगांच्या कर्ज संकलन विभागासाठी समर्पित आहे.

महसूल गुप्तचर संचालनालयाच्या दोन दिवसीय 65 व्या स्थापना दिन सोहळ्याचे अर्थमंत्री सीतारामन यांनी उद्घाटन केले.

- अर्थमंत्री निर्मला सीतारामन यांनी नवी दिल्ली येथे महसूल गुप्तचर संचालनालयाच्या (DRI) दोन दिवसीय 65 व्या स्थापना दिन सोहळ्याचे उद्घाटन केले. या प्रसंगी तिने स्मगलिंग इन इंडिया रिपोर्ट 2021-22 ची वर्तमान आवृत्तीही लॉन्च केली.

6 डिसेंबर रोजी ढाका येथे 'मैत्री दिवस'चा 51 वा वर्धापन दिन साजरा करण्यात आला.

- ढाका येथील भारतीय उच्चायुक्तालयाने आयोजित केलेल्या कार्यक्रमात मुक्तिसंग्राम सेनानी, संसद सदस्य, नागरी समाजातील सदस्य, मीडिया, मान्यवर आणि इतर प्रमुख लोक सहभागी झाले होते. यावेळी बांगलादेशचे मुक्तियुद्ध व्यवहार मंत्री एकेएम मोझम्मेल हक हे प्रमुख पाहुणे होते.

नोव्हेंबर 2022 मध्ये भारताचे एकूण कोळसा उत्पादन 11.66 टक्क्यांनी वाढून 75.87 दशलक्ष टन झाले.

- भारताचे एकूण कोळसा उत्पादन नोव्हेंबर 2022 मध्ये 11.66 टक्क्यांनी वाढून 75.87 दशलक्ष टन झाले आहे, जे गेल्या वर्षीच्या याच कालावधीत नोंदवलेले 67.94 दशलक्ष टन होते.
- कोळसा मंत्रालयाच्या आकडेवारीनुसार, नोव्हेंबर 2022 मध्ये, कोल इंडिया लिमिटेड (CIL) ने 12.82 टक्के वाढ नोंदवली, तर सिंगरेनी कोलीरीज कंपनी लिमिटेड (SCCL) आणि इतर बंदिस्त खाणींनी अनुक्रमे 7.84 टक्के आणि 6.87 टक्के वाढ नोंदवली.

TRAI ने आपत्तीच्या काळात एसएमएस आणि सेल ब्रॉडकास्ट अलर्टसाठी कोणतेही शुल्क न घेण्याचा निर्णय घेतला आहे.

- भारतीय दूरसंचार नियामक प्राधिकरण (TRAI) ने आपत्ती / गैर-आपत्ती दरम्यान कॉमन अलर्टिंग प्रोटोकॉल (CAP) प्लॅटफॉर्मद्वारे प्रसारित एसएमएस आणि सेल ब्रॉडकास्ट अलर्टसाठी टेरिफवर दूरसंचार दर (69 वी सुधारणा) आदेश 2022 जारी केला. आपत्ती

आणि गैर-आपत्ती या दोन्ही काळात, दूरसंचार विभाग (DoT) ने विनंती केली की TRAI ने एसएमएस आणि सेल ब्रॉडकास्ट अलर्ट आणि संदेशांसाठी दर प्रदान करावे जे TSPs CAP प्लॅटफॉर्मद्वारे वितरित करतील.

सरकारने रूफटॉप सोलर योजनेला मार्च 2026 पर्यंत मुदतवाढ दिली आहे.

- केंद्र सरकारने जाहीर केले की त्यांनी रूफटॉप सोलर प्रोग्राम 31 मार्च 2026 पर्यंत वाढविला आहे. कार्यक्रमांतर्गतचे लक्ष्य आता साध्य होईपर्यंत कार्यक्रमांतर्गत अनुदान उपलब्ध असेल. सरकारने सर्व निवासी ग्राहकांना राष्ट्रीय पोर्टलवरील अर्जाच्या शुल्कापोटी कोणत्याही विक्रेत्याला कोणतेही अतिरिक्त शुल्क किंवा संबंधित वितरण कंपनीने विहित केलेले नसलेले नेट-मीटरिंग/चाचणीसाठी कोणतेही अतिरिक्त शुल्क देऊ नये असा सल्ला दिला आहे.

गृहनिर्माण प्रकल्प पूर्ण करण्यासाठी भारत सरकारने स्वामिह फंडामध्ये 5000 कोटी रुपयांची गुंतवणूक केली.

- गृहनिर्माण प्रकल्पातील 15,530 कोटी रुपयांचा अंतिम टप्पा गाठण्यास मदत करण्यासाठी सरकारने स्वामिह इन्व्हेस्ट फंड-1 मध्ये अतिरिक्त 5,000 कोटी रुपये ठेवले आहेत. परवडणाऱ्या आणि मध्यम-उत्पन्न गृहनिर्माणासाठी विशेष विंडो अंतर्गत स्थापन केलेला निधी हा भारतातील सर्वात मोठा सामाजिक प्रभाव निधी आहे, ज्याने अलीकडेच 5,000 कोटी रुपयांची गुंतवणूक केली आहे.

कोचीन आंतरराष्ट्रीय विमानतळावर देशातील सर्वात मोठे व्यावसायिक जेट टर्मिनल सुरू झाले.

- केरळचे मुख्यमंत्री पिनराई विजयन यांनी कोचीन आंतरराष्ट्रीय विमानतळावर देशातील पहिल्या चार्टर्ड गेटवे आणि बिझनेस जेट टर्मिनलचे उद्घाटन केले. यासह कोचीन विमानतळ खाजगी जेट टर्मिनल चालवणारे देशातील चौथे विमानतळ ठरले आहे. दोन भव्य देशांतर्गत आणि आंतरराष्ट्रीय ट्रॅव्हल टर्मिनलसह, कोचीन इंटरनॅशनल एअरपोर्ट लिमिटेड (CIAL) आता देशातील सर्वात मोठे बिझनेस जेट टर्मिनलचे घर आहे.

अरुणाचल प्रदेशातील तवांग भागात LAC वर भारत आणि चीनच्या सैन्यात चकमक झाली.

- 9 डिसेंबर रोजी अरुणाचल प्रदेशच्या तवांग सेक्टरमध्ये प्रत्यक्ष नियंत्रण रेषेवर (LAC) भारतीय आणि चिनी सैनिकांमध्ये चकमक झाली आणि या चकमकीत दोन्ही बाजूंचे काही जवान किरकोळ जखमी झाले, असे भारतीय लष्कराने सांगितले.

- "9 डिसेंबर रोजी, पीएलएच्या सैन्याने तवांग सेक्टरमधील एलएसीशी संपर्क साधला ज्याचा स्वतःच्या (भारतीय) सैन्याने खंबीर आणि दृढनिश्चयी पद्धतीने सामना केला. या समोरासमोर दोन्ही बाजूंच्या काही जवानांना किरकोळ दुखापत झाली," असे लष्कराने एका निवेदनात म्हटले आहे.

श्री अरबिंदो यांच्या 150 व्या जयंतीनिमित्त आयोजित कार्यक्रमात पंतप्रधानांनी सहभाग घेतला.

- पंतप्रधान श्री नरेंद्र मोदी 13 डिसेंबर 2022 रोजी श्री अरबिंदो यांच्या 150 व्या जयंती निमित्त आयोजित कार्यक्रमात सहभागी झाले होते. आझादी का अमृत महोत्सवाच्या अंतर्गत, कंबन कलाई संगम, पुद्दुचेरी येथे आयोजित कार्यक्रमात पंतप्रधानांनी स्मरणिकेचे प्रकाशन केले.

भारताचे इलेक्ट्रिक वाहन (EV) मूल्य साखळी महसूल 2030 पर्यंत \$76-100 अब्ज डॉलर्सपर्यंत पोहोचण्याची अपेक्षा आहे.

- बेन अँड कंपनीच्या अहवालानुसार भारताचा इलेक्ट्रिक वाहन (EV) मूल्य साखळी महसूल पूल 2030 पर्यंत \$76-100 अब्ज डॉलर्सपर्यंत पोहोचण्याची अपेक्षा आहे

2031 पर्यंत देशात 20 नवीन अणुऊर्जा प्रकल्प सुरू केले जातील.

- भारताने 2031 पर्यंत 20 अणुऊर्जा प्रकल्प कार्यान्वित करण्याची योजना आखली आहे आणि सुमारे 15,000 मेगावॉट वीजनिर्मिती क्षमता जोडली जाईल, असे सरकारने लोकसभेत सांगितले. या 20 अणुऊर्जा प्रकल्पांपैकी पहिले, 700 मेगावॉटचे युनिट, 2023 मध्ये गुजरातमधील काकरापार येथे कार्यान्वित होणे अपेक्षित आहे, ज्यामध्ये तीन अणुऊर्जा निर्मिती युनिट्स कार्यरत आहेत.

सरकारने पुढील 5 वर्षासाठी न्यू इंडिया साक्षरता कार्यक्रमासाठी 1037.90 कोटी रुपये दिले आहेत.

- शिक्षण मंत्रालयाने (MoE) नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण (NEP) शी संरेखित करण्यासाठी प्रौढ शिक्षणाच्या सर्व पैलूंचा समावेश करण्यासाठी पुढील पाच वर्षासाठी "न्यू इंडिया साक्षरता कार्यक्रम" ही नवीन योजना मंजूर केली.
- "प्रौढ शिक्षण" ऐवजी "सर्वांसाठी शिक्षण" वापरण्याचा निर्णय घेतला आहे. ही योजना ऑनलाइन पद्धतीने स्वयंसेवकाच्या माध्यमातून राबविण्यात येणार आहे. स्वयंसेवकांचे प्रशिक्षण, अभिमुखता, कार्यशाळा समोरासमोर आयोजित केल्या जाऊ शकतात.

सेंटकॉम स्पेक्ट्रमचा लिलाव करणारा भारत पहिला देश ठरणार आहे.

- सेंटलाइट कम्युनिकेशनसाठी स्पेक्ट्रमचा लिलाव करणारा भारत हा पहिला देश असेल आणि ते या क्षेत्रातील गुंतवणूक आकर्षित करण्यासाठी डिझाइन केले जावे, असे दूरसंचार नियामक ट्रायचे अध्यक्ष पीडी वाघेला यांनी सांगितले. सेंटकॉमवरील ब्रॉडबँड इंडिया फोरम समिटमध्ये बोलताना वाघेला म्हणाले की, भारतीय दूरसंचार नियामक प्राधिकरण (ट्राय) लवकरच विविध मंत्रालयांकडून - माहिती आणि प्रसारण, अंतराळ आणि दूरसंचार यांच्याकडून उपग्रह संप्रेषणासाठी आवश्यक परवानग्या घेण्यासाठी शिफारसी करेल.

जलशक्ती मंत्री गजेंद्र सिंह शेखावत यांच्या हस्ते 7 व्या भारत IWIS चे उद्घाटन करण्यात आले.

- केंद्रीय जलशक्ती मंत्री श्री गजेंद्र सिंह शेखावत यांनी 15 डिसेंबर 2022 रोजी जलशक्ती राज्यमंत्री श्री विश्वेश्वर तुडू यांच्या उपस्थितीत

7 व्या भारत जल प्रभाव शिखर परिषदेचे (IWIS 2022) उद्घाटन केले.

- नॅशनल मिशन फॉर क्लीन गंगा (NMCG) आणि सेंटर फॉर गंगा रिव्हर बेसिन मॅनेजमेंट अँड स्टडीज (cGanga) द्वारे डॉ. आंबेडकर इंटरनॅशनल सेंटर, नवी दिल्ली येथे 15 ते 17 डिसेंबर 2022 या कालावधीत शिखर परिषदेचे आयोजन करण्यात आले आहे. Mapping and Convergence of 5Ps' – People, Policy, Plan, Programme and Project ही भारत जल प्रभाव शिखर परिषदेची थीम आहे.

सरदार वल्लभभाई पटेल यांच्या 71 व्या पुण्यतिथीनिमित्त पंतप्रधान नरेंद्र मोदी आणि अनेक केंद्रीय मंत्र्यांनी त्यांना आदरांजली वाहिली.

- सरदार वल्लभभाई पटेल यांच्या 71 व्या पुण्यतिथीनिमित्त पंतप्रधान नरेंद्र मोदी आणि अनेक केंद्रीय मंत्र्यांनी त्यांना आदरांजली वाहिली. देश पटलांचा सदैव ऋणी राहिल, असे सांगून पंतप्रधान मोदी म्हणाले, "सरदार पटेल यांचे पुण्यतिथीनिमित्त स्मरण. त्यांच्या अतुलनीय सेवेबद्दल, त्यांच्या प्रशासकीय कौशल्याबद्दल आणि आपल्या राष्ट्राला एकत्र आणण्यासाठी केलेल्या अथक प्रयत्नांसाठी भारत त्यांचा सदैव ऋणी राहिल.

Youth Co:Lab ची 5वी आवृत्ती सुरू करण्यात आली.

- Youth Co:Lab ची 5 वी आवृत्ती, आशिया पॅसिफिकमधील सर्वात मोठी युवा नवोन्मेष चळवळ अटल इनोव्हेशन मिशन (AIM), NITI आयोग आणि UNDP इंडिया यांनी 15 डिसेंबर 2022 रोजी संयुक्तपणे सुरू केली. या आवृत्तीसाठीचे अर्ज डॉ. चिंतन वैष्णव यांनी लाँच केले.
- अटल इनोव्हेशन मिशन, UNDP इंडिया सोबत, Youth Co:Lab India च्या पाचव्या आवृत्तीच्या माध्यमातून ही चळवळ चालवत आहेत आणि तरुण सामाजिक उद्योजकांना पाठिंबा देत आहेत जे सामाजिक बदलाचे नेतृत्व करण्यासाठी आणि SDGs लक्षित कृतींच्या अंमलबजावणीसाठी एक शक्तिशाली शक्ती बनू शकतात.

प्रधान मंत्री कौशल को काम कार्यक्रम (PMKKK) ला आता प्रधानमंत्री विरासत का संवर्धन (PM VIKAS) योजना असे नाव देण्यात आले आहे.

- अल्पसंख्याक व्यवहार मंत्री श्रीमती. स्मृती झुबिन इराणी यांनी लोकसभेत एका प्रश्नाच्या उत्तरात माहिती दिली की, प्रधानमंत्री कौशल को काम कार्यक्रम (PMKKK) ला आता प्रधानमंत्री विरासत का संवर्धन (PM VIKAS) योजना असे नाव देण्यात आले आहे.
- कौशल्य विकास, शिक्षण, महिला नेतृत्व आणि उद्योजकता या घटकांचा वापर करून अल्पसंख्याकांचे, विशेषतः कारागीर समुदायांचे जीवनमान सुधारणे हा प्रधानमंत्री कौशल को काम कार्यक्रम (PMKKK) चा उद्देश आहे.

बांगलादेश मुक्तिसंग्रामाच्या विजयाची आठवण म्हणून भारतात विजय दिवस साजरा केला जातो.

- 1971 च्या बांगलादेश मुक्ती युद्धात भारताने पाकिस्तानवर मिळवलेल्या विजयाच्या स्मरणार्थ राष्ट्र विजय दिवस साजरा करतो. या दिवशी युद्धासाठी बलिदान दिलेल्या वीरांचे स्मरण करून त्यांना आदरांजली वाहिली जाते.
- 16 डिसेंबर 1971 रोजी, पाकिस्तानी सैन्याचे प्रमुख जनरल अमीर अब्दुल्ला खान नियोजी यांनी 93 हजार सैन्यासह लेफ्टनंट जनरल जगजित सिंग अरोरा यांच्या नेतृत्वाखालील मित्र दलांना ढाका येथे त्यांच्या पराभवानंतर बिनशर्त आत्मसमर्पण केले.

भारताने 2028-29 टर्मसाठी UNSC सदस्यत्वासाठी उमेदवारी जाहीर केली.

- भारत UN सुरक्षा परिषदेत परत येण्यास उत्सुक आहे, परराष्ट्र मंत्री एस जयशंकर म्हणाले की, त्यांनी 2028-29 टर्मसाठी देशाची उमेदवारी कायमस्वरूपी सदस्य म्हणून घोषित केली. 15-राष्ट्रांचे निवडून आलेले सदस्य म्हणून देशाच्या दोन वर्षांच्या कार्यकाळावर या महिन्यात पडदा पडण्यापूर्वी, संयुक्त राष्ट्र सुरक्षा परिषदेच्या भारताच्या सध्याच्या अध्यक्षतेखाली आयोजित दहशतवादविरोधी आणि सुधारित बहुपक्षीयतेवरील दोन स्वाक्षरी कार्यक्रमांच्या अध्यक्षतेसाठी जयशंकर UN येथे आले.

सांस्कृतिक मंत्रालयाने दिल्ली आंतरराष्ट्रीय कला महोत्सवाचे आयोजन केले.

- संस्कृती मंत्रालयाने प्रसिध्द फाउंडेशनच्या सहकार्याने कर्तव्य पथ येथे दिल्ली आंतरराष्ट्रीय कला महोत्सवाचे उद्घाटन केले.
- महोत्सवात कथक, ओडिसी या नृत्य सादरीकरणासह थिएटर, शास्त्रीय संगीताचे कार्यक्रम आणि इतर सांस्कृतिक कार्यक्रमांचे आयोजन केले जाईल. दिल्लीतील कर्तव्यपथ इंडिया गेट लॉन्स, सेंट्रल व्हिस्टा, संवेत ऑडिटोरियम इंदिरा गांधी नॅशनल सेंटर फॉर आर्ट्स जनपथ, अॅम्फीथिएटर इंदिरा गांधी नॅशनल सेंटर फॉर आर्ट्स जनपथ इत्यादी विविध ठिकाणी कार्यक्रम आणि प्रदर्शनांची मालिका आयोजित केली जाईल.

भारतीय रेल्वेने काश्मीरमध्ये देशातील सर्वात लांब एस्केप बोगद्याचे बांधकाम पूर्ण केले.

- भारतातील सर्वात लांब एस्केप बोगदा, जो 12.89 किमी लांबीचा आहे, जो जम्मू आणि काश्मीरमधील बनिहाल-कटरा रेल्वे मार्गावर 111 किमी लांबीच्या बांधकामाधीन आहे आणि भारतीय रेल्वेने पूर्ण केला आहे. सर्वात लांब बोगदा उधमपूर-श्रीनगर-बारामुल्ला रेल्वे लाईन (USBRL) प्रकल्पाचा भाग आहे. भारतीय रेल्वेचा सर्वात लांब बोगदा T-49 या 12.75 किमी बोगद्यानंतर बनिहाल-कटरा मार्गावरील हा चौथा बोगदा आहे, जो या वर्षी जानेवारीमध्ये पूर्ण झाला.

पंतप्रधान श्री नरेंद्र मोदी यांच्या अध्यक्षतेखालील आर्थिक घडामोडींच्या मंत्रिमंडळ समितीने (CCEA) 2023 च्या हंगामासाठी कोपराच्या किमान आधारभूत किमतींना (MSPs) मंजुरी दिली आहे.

- पंतप्रधान श्री नरेंद्र मोदी यांच्या अध्यक्षतेखालील आर्थिक घडामोडींच्या मंत्रिमंडळ समितीने (CCEA) 2023 च्या हंगामासाठी कोपराच्या किमान आधारभूत किमतींना (MSPs) मंजुरी दिली आहे. कृषी खर्च आणि किमती आयोगाच्या शिफारशी आणि नारळ उत्पादक प्रमुख राज्यांच्या मतांवर आधारित ही मान्यता आहे.

हिवाळी अधिवेशनात राज्यसभेची कार्यक्षमता 102% नोंदली गेली.

- हिवाळी अधिवेशनाच्या शेवटच्या दिवशी, 102% च्या कार्यक्षमता स्कोअरसह राज्यसभेचे कामकाज अचानक तहकूब करण्यात आले. राज्यसभेचे चेअरमन जगदीप धनखर यांचा दावा आहे की 13 बैठकांमध्ये, 63 तास आणि 26 मिनिटांच्या संपूर्ण वाटप वेळेच्या विरुद्ध कार्यात्मक वेळ 64 तास 50 मिनिटे होती आणि उत्पादकता 102% होती.

केंद्रीय मंत्री अनुराग ठाकूर यांच्या हस्ते कर्नाटकात क्रीडा विज्ञान केंद्राचे उद्घाटन करण्यात आले.

- केंद्रीय युवा व्यवहार आणि क्रीडा मंत्री अनुराग ठाकूर यांनी कर्नाटकातील उडुपी येथील एमजी स्टेडियम येथे क्रीडा विज्ञान केंद्राचे उद्घाटन केले. हे क्रीडा विज्ञान केंद्र क्रीडा शास्त्रज्ञ आणि खेळाडूंना एकत्र आणेल. कर्नाटक सरकारने क्रीडा विज्ञान केंद्राची स्थापना केली आहे.

पियुष गोयल यांनी ग्राहकांसाठी राईट टू रिपेअर पोर्टल सुरू केले.

- अन्न आणि ग्राहक व्यवहार मंत्री पियुष गोयल यांनी अनेक नवीन उपक्रमांचा शुभारंभ केला, ज्यात पोर्टल दुरुस्तीचा अधिकार आणि NTH Mobile App चा समावेश आहे आणि राष्ट्रीय राजधानीत राष्ट्रीय ग्राहक हेल्पलाइन केंद्राचे नवीन परिसर उघडले. ग्राहक व्यवहार विभाग आणि IIT (BHU), वाराणसी यांच्यात सामंजस्य करारावर स्वाक्षरी करण्यात आली तसेच ग्राहक आयोगाचा क्षमता वाढवणारा कार्यक्रम सुरू केला.

येत्या वर्षभरात 1000 हून अधिक लहान स्थानकांचे आधुनिकीकरण करण्यासाठी रेल्वे मंत्रालयाने एक नवीन योजना विकसित केली आहे.

- येत्या वर्षभरात 1000 हून अधिक लहान स्थानकांचे आधुनिकीकरण करण्यासाठी रेल्वे मंत्रालयाने एक नवीन योजना विकसित केली आहे. मार्की स्थानकांच्या मेगा-अपग्रेडेशनद्वारे प्रेरित स्थानके सुविधांनी सुसज्ज असतील. ही योजना मंत्रालयाच्या रेल्वे स्टेशन पुनर्विकास ड्राइव्ह आणि अमृत भारत स्टेशन योजनेचा एक भाग असेल.

महत्वाचे मुद्दे

- स्टेशन्समध्ये रूफटॉप प्लाझा, लांब प्लॅटफॉर्म, बॅलेस्टेस ट्रॅक आणि 5G कनेक्टिव्हिटीसाठी तरतुदींचा समावेश असेल.
  - या योजनेत पूर्वीचे सर्व पुनर्विकास प्रकल्प समाविष्ट केले जातील जेथे काम सुरू व्हायचे आहे.
  - रेल्वे स्थानकांचे मास्टर प्लॅन तयार करणे आणि सुविधा वाढविण्यासाठी मास्टर प्लॅनची टप्प्याटप्प्याने अंमलबजावणी करणे हे या योजनेचे उद्दिष्ट आहे.
  - स्टेकहोल्डर्सकडून आलेला आणि इनपुट यासारख्या घटकांवर आधारित योजना आणि परिणाम मंजूर केले जातील.
  - वरिष्ठ रेल्वे अधिकाऱ्यांच्या समितीने मंजूर केलेल्या स्थानकांची निवड करण्याची जबाबदारी विभागीय रेल्वेला देण्यात आली आहे.
  - मॉडेलमध्ये स्थानकांचा कमी खर्चात पुनर्विकास करण्याची कल्पना आहे जी वेळेवर कार्यान्वित केली जाऊ शकते.
  - जुन्या इमारतींचे किफायतशीर पद्धतीने स्थलांतर करणे हे या योजनेचे उद्दिष्ट आहे जेणेकरून प्रवाशांशी संबंधित उच्च प्राधान्यक्रमांसाठी जागा मोकळी होईल आणि भविष्यातील विकास करता येईल.
  - या स्थानकांचा जलदगतीने पुनर्विकास करण्याचे उद्दिष्ट आहे
- बांगलादेशातील दुसऱ्या क्रमांकाचे सर्वात मोठे बंदर असलेल्या मोंगला बंदरावर क्षमता वाढवण्याच्या प्रकल्पासाठी सल्लामसलत देण्याचे कंत्राट एका भारतीय कंपनीला मिळाले आहे.**
- बांगलादेशातील दुसऱ्या क्रमांकाचे सर्वात मोठे बंदर असलेल्या मोंगला बंदरावर क्षमता निर्माण प्रकल्पासाठी सल्लामसलत देण्यासाठी एका भारतीय कंपनीने करार केला आहे, ज्यामुळे

दक्षिण आशियातील उप-प्रादेशिक कनेक्टिव्हिटीला चालना मिळेल. मोंगला बंदर प्राधिकरण आणि EGIS India Consulting Engineers Pvt Ltd यांच्यात करारावर स्वाक्षरी करण्यात आली.

राष्ट्रपती मुर्मू यांनी तेलंगणातील दोन मंदिरांसाठी प्रसाद प्रकल्पाची पायाभरणी केली.

- श्रीमती. द्रौपदी मुर्मू यांनी तेलंगणातील भद्राचलम येथील श्री सीता रामचंद्र स्वामीवरी देवस्थानम येथे 'भद्राचलम ग्रुप ऑफ टेंपल्स येथे तीर्थक्षेत्र सुविधांचा विकास' या प्रकल्पाची पायाभरणी केली आहे.
- भारताच्या राष्ट्रपतींनी तेलंगणातील रुद्रेश्वरा मंदिरात युनेस्कोच्या जागतिक वारसा स्थळाच्या तीर्थक्षेत्र आणि वारसा पायाभूत सुविधांचा विकास' नावाच्या आणखी एका प्रकल्पाची पायाभरणी केली. भारत सरकारच्या पर्यटन मंत्रालयाच्या प्रसाद योजनेअंतर्गत या प्रकल्पांना मान्यता देण्यात आली आहे.

भारत बायोटेकची अनुनासिक लस 'iNCOVACC' सरकारी रुग्णालयांसाठी 325 रुपयांमध्ये उपलब्ध होणार आहे.

- भारत बायोटेकची "iNCOVACC" ही कोविडसाठीची जगातील पहिली इंटरनासल लस आहे जिला प्राथमिक 2-डोस शेड्यूल आणि हेटरोलॉगस बूस्टर डोस म्हणून मान्यता मिळाली आहे. भारत बायोटेक इंटरनॅशनल (BBIL) ने घोषणा केली की iNCOVACC (BBV154), लवकरच बूस्टर डोस म्हणून देशात सादर केले जाणार आहे. iNCOVACC आता CoWin वर उपलब्ध आहे, आणि खाजगी बाजारांसाठी 800+ GST आणि भारत सरकार आणि राज्य सरकारांना पुरवठ्यासाठी 325+ GST किंमत आहे.

श्रीशैलम मंदिर संकुल, कुर्नूल, आंध्र प्रदेश येथे "आंध्र प्रदेश राज्यातील श्रीशैलम मंदिराचा विकास" या प्रकल्पाचे राष्ट्रपती मुर्मू यांनी उद्घाटन केले.

- श्रीशैलम मंदिर संकुल, कुर्नूल, आंध्र प्रदेश येथे "आंध्र प्रदेश राज्यातील श्रीशैलम मंदिराचा विकास" या प्रकल्पाचे राष्ट्रपती मुर्मू यांनी उद्घाटन केले. PRASHAD योजनेअंतर्गत प्रकल्प मंजूर आणि कार्यान्वित करण्यात आला आहे.

PRASHAD योजनेबद्दल:

- 'नॅशनल मिशन ऑन पिलग्रिमेज रिजुव्हनेशन अँड स्पिरिच्युअल, हेरिटेज ऑगमेंटेशन ड्राइव्ह' (PRASHAD) ही केंद्र सरकारची संपूर्ण आर्थिक मदत असलेली योजना आहे. ही योजना पंतप्रधानांच्या नेतृत्वाखाली पर्यटन मंत्रालयाने 2014-15 मध्ये तीर्थक्षेत्र आणि वारसा पर्यटन स्थळांना जोडण्यासाठी केंद्रित एकात्मिक पायाभूत सुविधांच्या विकासाच्या दृष्टीकोनातून सुरू केली आहे

अश्विनी वैष्णव यांनी 'स्टे सेफ ऑनलाइन' मोहीम आणि 'G20 डिजिटल इनोव्हेशन अलायन्स' लॉच केले.

- भारताच्या G20 अध्यक्षपदाचा एक भाग म्हणून, इलेक्ट्रॉनिक्स आणि माहिती तंत्रज्ञान, दळणवळण आणि रेल्वे मंत्री, श्री अश्विनी वैष्णव यांनी "Stay Safe Online" मोहीम आणि "G20 Digital Innovation Alliance" (G20-DIA) लॉच केली आहे. MeitY, G20 डिजिटल इकॉनॉमी वर्किंग ग्रुप (DEWG) साठी नोडल मंत्रालय, मागील अध्यक्षीय काळात असंख्य कार्यकारी गट आणि मंत्रीस्तरीय सत्रांमध्ये भारताचे प्रतिनिधित्व केले आहे. भारताच्या G20 अध्यक्षपदाच्या काळात, MeitY DEWG अंतर्गत स्टे सेफ ऑनलाइन मोहीम आणि DIA कार्यक्रमासह डिजिटल सार्वजनिक पायाभूत सुविधा (DPI), सायबर सुरक्षा आणि डिजिटल कौशल्य विकास या तीन प्राधान्य क्षेत्रांवर लक्ष केंद्रित करेल.

केंद्रीय गृहमंत्री अमित शहा यांनी नवी दिल्लीत 'प्रहारी' मोबाईल अॅप आणि सीमा सुरक्षा दलाच्या (बीएसएफ) मॅन्युअलचा शुभारंभ केला.

- केंद्रीय गृहमंत्री अमित शहा यांनी नवी दिल्लीत 'प्रहारी' मोबाईल अॅप आणि सीमा सुरक्षा दलाच्या (बीएसएफ) मॅन्युअलचा शुभारंभ केला. प्रहारी अॅप जवानांना वैयक्तिक माहिती आणि निवास, आयुष्मान-सीएपीएफ आणि पानांशी संबंधित माहिती त्यांच्या मोबाइलवर ऍक्सेस करण्यास सक्षम करेल.
- अॅप GPF, बायो डेटा किंवा 'केंद्रीकृत सार्वजनिक तक्रार निवारण आणि देखरेख प्रणाली' वर तक्रार निवारण किंवा विविध कल्याणकारी योजनांवरील माहितीमध्ये प्रवेश देखील प्रदान करेल. हे अॅप जवानांना गृह मंत्रालयाच्या पोर्टलशीही जोडते.

केंद्रीय रस्ते वाहतूक आणि महामार्ग मंत्री नितीन गडकरी यांनी गोव्यात देशातील दुसऱ्या सर्वात लांब केबल-स्टेड आठ-लेन झुआरी पुलाचे उद्घाटन केले.

- केंद्रीय रस्ते वाहतूक आणि महामार्ग मंत्री नितीन गडकरी यांनी गोव्यात देशातील दुसऱ्या सर्वात लांब केबल-स्टेड आठ-लेन झुआरी पुलाचे उद्घाटन केले. झुआरी नदी ओलांडून उजवीकडे (4-लेन कॉरिडॉर) आणि बांबोलीम ते वेर्णा पर्यंतचे मार्ग वाहनांच्या वाहतुकीसाठी खुले केले गेले. गडकरी यांनी एकात्मिक ऑपरेशन्स मॅनेजमेंटसाठी पीडब्ल्यूडी गोवा अॅप देखील लॉन्च केले. गोवा सरकारच्या विमा योजनेच्या माध्यमातून मुख्यमंत्री प्रमोद सावंत यांनी पुलाच्या बांधकामादरम्यान मृत्यूमुखी पडलेल्या कामगारांच्या कुटुंबीयांना प्रत्येकी दोन लाख रुपयांची मदत दिली आहे.

भारत सरकारने अन्न प्रक्रिया उद्योगाने उत्पादन-लिंकड इन्सेंटिव्ह (PLI) योजनेअंतर्गत आतापर्यंत 4,900 कोटी रुपयांची गुंतवणूक केली आहे.

- सरकारने सांगितले की, अन्न प्रक्रिया उद्योगाने उत्पादन-लिंकड इन्सेंटिव्ह (PLI) योजनेअंतर्गत आतापर्यंत 4,900 कोटी रुपयांची गुंतवणूक केली आहे. अन्न प्रक्रिया उद्योगासाठी PLI योजना मार्च 2021 मध्ये मंजूर करण्यात आली होती, ज्याचा अंदाजपत्रक 10,900 कोटी रुपये होता. त्याची अंमलबजावणी 2026-27 पर्यंत सात वर्षांसाठी केली जाईल.

महाराष्ट्र राज्य बातम्या

विधिमंडळ कामकाजाच्या माहितीसाठी 'महाअसेंब्ली ऑप' उपलब्ध करण्यात आले.

- विधिमंडळ कामकाजाची दैनंदिन माहिती, बैठका, विविध योजना आदींची माहिती देणारे 'महाअसेंब्ली ऑप' उपलब्ध आहे, अशी माहिती विधानसभा अध्यक्ष अॅड. राहुल नार्वेकर यांनी विधानसभेत तर उपसभापती डॉ. नीलम गोन्हे यांनी विधानपरिषदेत दिली.
- नांदेड जिल्ह्यातील किनवट तालुक्यातील आदिवासी विद्यार्थ्यांनी हे ऑप (MH Assembly) तयार केले असून विधिमंडळ कामकाजाबाबत माहिती मिळण्यासाठी सर्व सदस्यांनी या ऑपचा वापर करावा, असे आवाहन अध्यक्ष अॅड. नार्वेकर आणि उपसभापती डॉ. गोन्हे यांनी केले आहे.

राज्यपालांच्या हस्ते 7 वे 'सीआयआय कोल्ड चैन' पुरस्कार प्रदान करण्यात आले.

- दुग्धजन्य पदार्थ, केळी तसेच इतर नाशवंत पदार्थांचे शीत यंत्राद्वारे साठवणूक तसेच वाहतूक करणाऱ्या सर्वोत्तम उद्योग संस्थांपैकी निवडक संस्थांना राज्यपाल भगत सिंह कोश्यारी यांच्या हस्ते 7 वे सीआयआय कोल्ड चैन पुरस्कार मुंबई येथे समारंभपूर्वक प्रदान करण्यात आले.
- कोल्ड चैन व्यवस्थापन क्षेत्रातील अग्रगण्य आणि उत्कृष्ट योगदानासाठी वैयक्तिक किंवा संस्थांना कोल्ड चैन पुरस्कार दिले जातात. पुरस्कारांच्या माध्यमातून सर्वोत्तम पद्धतीद्वारे शाश्वत यश आणि स्पर्धात्मकतेबद्दल जागरूकता निर्माण करणे हा हेतू असल्याचे यावेळी सांगण्यात आले.
- यावेळी राष्ट्रीय केळी संशोधन केंद्र, रिनॅक इंडिया लिमिटेड, ग्रीन व्हॅली अॅग्री फ्रेश, कोल्डमॅन लॉजिस्टिक प्रायव्हेट लिमिटेड, आनंदा डेअरी, बनासकांठा डेअरी, अवंती फ्रोजन फूड प्रायव्हेट लिमिटेड, गुब्बा कोल्ड स्टोरेज प्रा. लि., सेल्सिअस लॉजिस्टिक सोल्युशन्स प्रा. लि व ओटिपाय इंटरनेट प्रायव्हेट लिमिटेड या संस्थांना कोल्ड चैन पुरस्कार प्रदान करण्यात आले.

नागपूर मेट्रोने 3,140 मीटर लांबीची सर्वात लांब डबल-डेकर व्हायाडक्ट (मेट्रो) बांधून गिनीज वर्ल्ड रेकॉर्ड यशस्वीरित्या स्थापित केला आहे.

- नागपूर मेट्रोने 3,140 मीटर लांबीची सर्वात लांब डबल-डेकर व्हायाडक्ट (मेट्रो) बांधून यशस्वीरित्या गिनीज वर्ल्ड रेकॉर्ड तयार केला आहे आणि हे नागपूरच्या वर्धा रोडने साध्य केले आहे. वर्धा रोडवरील 3.14 किमी लांबीच्या दुहेरी मार्गावर छत्रपती नगर, जय प्रकाश नगर आणि उज्ज्वल नगर अशी तीन मेट्रो स्थानके आहेत.

महाराष्ट्र स्वतंत्र दिव्यांग विभाग स्थापन करणार आहे.

- महाराष्ट्राचे मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांनी 1,143 कोटी रुपयांच्या निधीच्या वाटपासह विविध दिव्यांग व्यक्तींच्या कल्याणासाठी राज्य स्वतंत्र दिव्यांग विभाग स्थापन करणार असल्याची घोषणा केली आहे.
- मुंबईत आंतरराष्ट्रीय दिव्यांग दिनानिमित्त आयोजित कार्यक्रमात ते बोलत होते. शिंदे म्हणाले, शासनाने नवीन विभागासाठी 2,063 पदे निर्माण केली आहेत. असा विभाग असणारे महाराष्ट्र हे पहिले राज्य आहे.

यशवंतराव चव्हाण राज्य वाङ्मय पुरस्कार जाहीर झाले.

- सन 2021 या वर्षात स्व. यशवंतराव चव्हाण राज्य वाङ्मय पुरस्कार जाहीर करण्यात आले आहेत. पुरस्कार प्रदान करण्यासाठी गठित

करण्यात आलेल्या परीक्षण समितीच्या निकालपत्रानुसार 35 विविध वाङ्मय प्रकारांसाठी 33 लेखक, साहित्यिकांची निवड करण्यात आली आहे. याबाबतचा शासन निर्णय जारी करण्यात आला आहे.

- यशवंतराव चव्हाण राज्य वाङ्मय पुरस्कार विजेत्यांची यादी पाहण्यासाठी खाली दिलेल्या लिंक वर क्लिक करा.

समृद्धी महामार्गाच्या कोनशिलेचे प्रधानमंत्र्यांच्या हस्ते अनावरण करण्यात आले.

- हिंदुहृदयसम्राट बाळासाहेब ठाकरे महाराष्ट्र समृद्धी महामार्गाच्या कोनशिलेचे अनावरण प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी यांच्या हस्ते झाले. महामार्गाच्या नागपूर येथील झिरो पॉईंट पासून दहा किलोमीटर अंतरावर असलेल्या टोल प्लाझा येथे अनावरणाचा हा कार्यक्रम झाला.
- 'हिंदुहृदयसम्राट बाळासाहेब ठाकरे महाराष्ट्र समृद्धी महामार्गा'च्या पहिल्या टप्प्यातील नागपूर ते शिर्डी (कोकमठाण) या 520 किलोमीटर रस्त्याचे काम पूर्ण झाले आहे. तर उर्वरित शिर्डी ते मुंबई हा रस्ता जुलै 2023 पर्यंत खुला करण्यात येणार आहे. या महामार्गामध्ये राज्यातील दहा जिल्हे, 26 तालुके आणि 392 गावांचा समावेश असून, सहापदरी असलेल्या या महामार्गाची लांबी 701 किलोमीटर आहे. या महामार्गामुळे 18 तासांचा नागपूर ते मुंबई हा प्रवास आता फक्त 8 तासांत करता येणार आहे. नागपूर ते शिर्डी हे अंतर पार करण्यासाठी पूर्वी 13 तास लागत होते; आता हे अंतर पाच तासांत पार करणे शक्य होणार आहे. तर मुंबई ते औरंगाबाद या प्रवासाचाही वेळ कमी होणार आहे.

नागपूर-बिलासपूर मार्गावर पंतप्रधान मोदींनी सहाव्या वंदे भारत ट्रेनला हिरवा झेंडा दाखवला.

- पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी बिलासपूर (छत्तीसगड) ते नागपूर (महाराष्ट्र) दरम्यान भारताच्या सहाव्या वंदे भारत एक्सप्रेसला हिरवा झेंडा दाखवला. मुंबई-अहमदाबाद वंदे भारत एक्सप्रेसनंतर राज्यातील ही दुसरी वंदे भारत एक्सप्रेस आहे. त्यांनी 'नागपूर मेट्रो फेज-1' चे उद्घाटन केले आणि खापरी मेट्रो स्टेशनवर 'नागपूर मेट्रो फेज-2' ची पायाभरणी केली. पहिला टप्पा 8650 कोटी रुपये खर्चून विकसित करण्यात आला आहे तर दुसरा टप्पा 6700 कोटी रुपयांपेक्षा जास्त खर्च करून विकसित केला जाणार आहे.

ऑष्ट्रेलिया आणि ओशनियन चॅम्पियनशिप 2022' स्पर्धांचे मुंबईत आयोजन करण्यात आले.

- महाराष्ट्र, गुजरात आणि गोवा एरियल आर्मी यॉव्हिंग नोड यांनी '2022 ऑष्ट्रेलिया आणि ओशनियन चॅम्पियनशिप'चे 13 ते 20 डिसेंबर या कालावधीत गिरगाव चौपाटी येथे आयोजन केले आहे. तब्बल 19 वर्षांनंतर भारतात होणाऱ्या या स्पर्धांचा थरार मुंबईसह भारतवासियांना अनुभवता येणार आहे.
- मुंबईला या स्पर्धेचे यजमानपद मिळाले असून, 13 डिसेंबर रोजी स्पर्धाकांची नोंदणी करण्यात येणार आहे. तर, 14 डिसेंबर रोजी यशवंतराव चव्हाण सेंटर येथे या कार्यक्रमाचा उद्घाटन समारंभ आयोजित करण्यात आला आहे. 19 डिसेंबरपर्यंत 10 शर्यतींमध्ये प्रतिदिन जास्तीत जास्त तीन फ्लीट शर्यती आयोजित केल्या जातील. या चॅम्पियनशिपचा समारोप 19 डिसेंबर रोजी ठाकर्स, चौपाटी येथे होईल.

पंतप्रधानांनी महाराष्ट्रात 75,000 कोटी रुपयांच्या प्रकल्पांचा शुभारंभ केला.

- पंतप्रधान नरेंद्र मोदी महाराष्ट्रात 75,000 कोटी रुपयांच्या प्रकल्पांची पायाभरणी आणि उद्घाटन करणार आहेत. पंतप्रधान कार्यालयाने दिलेल्या माहितीनुसार, पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी हिंदुहृदयसम्राट बाळासाहेब ठाकरे महाराष्ट्र समृद्धी महामार्गाच्या पहिल्या टप्प्याचे उद्घाटन केले, ज्यात 520 किलोमीटरचे अंतर आहे आणि नागपूर आणि शिर्डीला जोडले आहे.

डॉ. बिरेंद्र सराफ यांची महाराष्ट्राचे नवे महाधिवक्ता म्हणून नियुक्ती करण्यात आली.

- महाराष्ट्र राज्याचे नवे महाधिवक्ता म्हणून ज्येष्ठ वकील डॉ. बिरेंद्र सराफ यांची नियुक्ती करण्यात आली आहे. तत्पूर्वी मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांच्या नेतृत्वाखालील महाराष्ट्र मंत्रिमंडळाने विद्यमान एजी आशुतोष कुंभकोणी यांचा राजीनामा स्वीकारला आहे.
- सराफ गेल्या 25 वर्षांपासून मुंबई उच्च न्यायालयात प्रॅक्टिस करत आहेत, मुंबईच्या शासकीय विधी महाविद्यालयातून त्यांनी पदवी प्राप्त केली आणि पदवीच्या तीनही वर्षात मुंबई विद्यापीठात ते टॉपर होते. कनिष्ठ वकील म्हणून त्यांनी विद्यमान सरन्यायाधीश डीवाय चंद्रचूड यांच्या चेंबरमध्ये काम केले. तर सराफ यांची 2020 मध्ये ज्येष्ठ वकील म्हणून नियुक्ती करण्यात आली होती. त्यांनी सहा वर्षे बॉम्बे बार असोसिएशनचे सचिव म्हणून काम केले आणि सध्या ते उपाध्यक्ष आहेत.

लोकायुक्त विधेयक मंजूर करणारे महाराष्ट्र हे देशातील पहिले राज्य ठरले आहे.

- महाराष्ट्र विधानसभेने लोकायुक्त विधेयक 2022 मंजूर केले आहेजे मुख्यमंत्री आणि मंत्रिपरिषदेला भ्रष्टाचार विरोधी लोकपालच्या कक्षेत आणते. शिक्षक प्रवेश परीक्षेतील कथित घोटाळ्यावरून विरोधकांनी सभात्याग केल्याने हे विधेयक चर्चेविना मंजूर करण्यात आले. उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी हे विधेयक ऐतिहासिक विधेयक असल्याचे म्हटले आहे. मुख्यमंत्री आणि मंत्रिमंडळाला भ्रष्टाचारविरोधी लोकपालाच्या कक्षेत आणण्याची तरतूद असलेले विधेयक कॅबिनेट मंत्री दीपक केसरकर यांनी मांडले.
- या विधेयकानुसार, लोकायुक्तांना मुख्यमंत्र्यांविरुद्ध कोणतीही चौकशी सुरू करण्यापूर्वी आणि सभागृहाच्या अधिवेशनापूर्वी प्रस्ताव आणण्यापूर्वी विधानसभेची मंजूरी घ्यावी लागेल. विधेयकातील तरतुदीनुसार अशा प्रस्तावाला महाराष्ट्र विधानसभेच्या एकूण सदस्यांपैकी किमान दोन तृतीयांश सदस्यांची मंजूरी आवश्यक असते

राज्य बातम्या

गोव्यात आंतरराष्ट्रीय लुसोफोन महोत्सव होणार आहे.

- परराष्ट्र मंत्रालय (MEA) भारतीय सांस्कृतिक संबंध परिषद (ICCR) आणि गोवा सरकार यांच्या सहकार्याने 3 ते 6 डिसेंबर दरम्यान गोव्यात आंतरराष्ट्रीय लुसोफोन महोत्सव आयोजित करेल. राजभवनातील दरबार हॉलमध्ये गोव्याचे मुख्यमंत्री प्रमोद सावंत यांच्या हस्ते त्याचे उद्घाटन होणार आहे. परराष्ट्र व्यवहार राज्यमंत्री मीनाक्षी लेखी या प्रमुख पाहुण्या असतील

23 वा हॉर्नबिल फेस्टिव्हल 2022 नागालँडमध्ये सुरू होत आहे.

- 23 वा हॉर्नबिल फेस्टिव्हल 2022 नागालँडमधील नागा हेरिटेज व्हिलेज किसामा येथे सुरू झाला. नागालँडचा प्रसिद्ध हॉर्नबिल

फेस्टिव्हल 1 डिसेंबर ते 10 डिसेंबर 2022 या कालावधीत होणार आहे. उपाध्यक्ष जगदीप धनखर हे प्रमुख पाहुणे म्हणून महोत्सवाच्या उद्घाटन समारंभाला उपस्थित होते. नागालँडच्या हॉर्नबिल महोत्सवाला आता 20 वर्षांहून अधिक काळ लोटला आहे. 10 दिवसांच्या उत्सवात, पर्यटकांना सर्व नागा जमाती, त्यांची संस्कृती आणि वेगळेपण एकाच ठिकाणी पाहण्याची संधी मिळते. नागालँडचा हॉर्नबिल फेस्टिव्हल 'फेस्टिव्हल ऑफ फेस्टिव्हलस' म्हणूनही ओळखला जातो आणि नागालँडच्या समृद्ध संस्कृतीचे प्रदर्शन करतो. हे नागालँड सरकारद्वारे आयोजित केले जाते.

गुजरातमध्ये एका मतदारासाठी निवडणूक आयोगाने मतदान केंद्र उभारले.

- गुजरातमधील गीर सोमनाथ जिल्ह्यातील दुर्गम जंगल भागात असलेल्या एका मतदान केंद्रावर राज्य विधानसभा निवडणुकीच्या पहिल्या टप्प्यात एकट्या मतदाराने मतदान केल्यानंतर 100 टक्के मतदान झाले. हा भाग उना विधानसभा मतदारसंघाचा भाग आहे, ज्यात राज्यातील इतर 88 जागांसह मतदान झाले. निवडणूक आयोगाने (EC) गीर जंगलाच्या आत असलेल्या बानेज गावात मतदान केंद्र उभारले होते जेणेकरून तेथील एकमेव मतदार आपला मतदानाचा हक्क बजावू शकेल.

मेघालय मंत्रिमंडळाने मानसिक आरोग्य आणि सामाजिक काळजी धोरणाला मंजूरी दिली.

- मेघालय मंत्रिमंडळाने समुदायांसह सहयोगात्मक सहभागाद्वारे मानसिक आरोग्य आणि सामाजिक काळजी या समस्यांचे निराकरण करण्याच्या उद्देशाने धोरण मंजूर केले आहे . मुख्यमंत्र्यांच्या अध्यक्षतेखाली झालेल्या मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत मेघालय मानसिक आरोग्य आणि सामाजिक काळजी धोरणाला मंजूरी देण्यात आली . 2014 मध्ये, सार्वत्रिक मानसोपचार सेवा प्रदान करण्याच्या प्रयत्नात केंद्राने पहिले राष्ट्रीय मानसिक आरोग्य धोरण सुरू केले.

लडाखमध्ये चांगथांग प्रदेशातील हानले गावात भारतातील पहिले डार्क नाईट स्काय रिझर्व्ह आहे.

- लडाखमध्ये चांगथांग प्रदेशातील हानले गावात भारतातील पहिले डार्क नाईट स्काय रिझर्व्ह तयार झाले आहे. हॅन्लीमध्ये सुमारे अठरा ठिकाणी, स्टारगॅझिंगसाठी शक्तिशाली दुर्बिणी बसवल्या जातील.
- 4,500 मीटरच्या उंचीवर, हॅन्ली हे जगातील दुसऱ्या क्रमांकाच्या ऑप्टिकल टेलिस्कोप आहे.

यूपीचे मुख्यमंत्री योगी आदित्यनाथ यांनी 'एक जिल्हा एक खेळ' योजना सुरू केली.

- उत्तर प्रदेश सरकारच्या महत्त्वाकांक्षी वन डिस्ट्रिक्ट वन प्रोजेक्ट (ODOP) योजनेला राज्यातील पारंपारिक हस्तकलेचे पुनरुज्जीवन करण्यात मदत केल्याबद्दल राष्ट्रीय स्तरावर प्रशंसा मिळाली आहे. आता, त्याच धर्तीवर, सरकारने स्थानिक क्रीडा प्रतिभेला प्रोत्साहन देण्यासाठी वन डिस्ट्रिक्ट वन स्पोर्ट (ODOS) कार्यक्रम सुरू केला आहे.

एका दृष्टीक्षेपात ODOS प्रोग्राम

कुस्ती	वाराणसी, गोरखपूर, चंदौली, बागपत, आजगढ, देवरिया, महाराजगंज
एथलेटिक्स	मैनपुरी, फिरोजाबाद, जौनपूर, भदोही, संभल, सीतापूर, कासगंज, उन्नाव, अयोध्या, कौशांबी, एटा, अमेठी, रामपूर, सिद्धार्थ नगर, संत कबीर नगर, चित्रकूट, बस्ती, हमीरपूर, हापूर, मेरठ, गाझीपूर, बालीया, मुफ्फनगर
हॉकी	प्रतापगड, मऊ, बरेली, लखनौ, रायबरेली, हरदोई, फारुखाबाद, मुरादाबाद, बलरामपूर, इटावा, गाझियाबाद
टेबल टेनिस	आग्रा, कानपूर
बॅडमिंटन	अलीगढ, गौतम बुद्ध नगर
वजन उचल	मिर्झापूर, बिजनौर
बॉक्सिंग	बुलंदशहर, कुशीनगर
धनुर्विद्या	सोनभद्र, ललितपूर
फुटबॉल	हातरस
पोहणे	पिलीभीत
शूटिंग	बांदा
कबड्डी	कन्नौज

आपचे बॉबी एमसीडीचे पहिले ट्रान्सजेंडर सदस्य म्हणून निवडून आले.

- आम आदमी पार्टी (AAP) च्या बॉबी किन्नर यांनी सुलतानपुरी-ए वॉर्डमधून नागरी निवडणूक जिंकल्यानंतर राष्ट्रीय राजधानीला पहिला ट्रान्सजेंडर कौन्सिलर मिळाला आहे. बॉबी किन्नर (38) यांना सुलतानपुरी अ (वॉर्ड 43) जागेवरून तिकीट देण्यात आले आहे. अण्णा आंदोलनापासून आणि नंतर पक्ष स्थापन झाल्यापासून त्या आपशी जोडल्या गेल्या आहेत. तिने सुलतानपुरीमधून आम आदमी पार्टीची (आप) जागा जिंकली.

मेघालय सरकारने आरोग्यसेवेसाठी सुलभ प्रवेशासाठी आशियातील पहिले ड्रोन वितरण केंद्र सुरू केले.

- मेघालय सरकारने स्टार्टअप TechEagle सोबत भागीदारीत आशियातील पहिले ड्रोन डिलिव्हरी हब आणि नेटवर्कचे अनावरण केले आहे ज्याचा उद्देश राज्यातील लोकांना आरोग्यसेवेसाठी सार्वत्रिक प्रवेश प्रदान करणे आहे. ड्रोन डिलिव्हरी नेटवर्कचा वापर करून राज्याच्या विविध भागांमध्ये औषधे, निदानाचे नमुने, लस, रक्त आणि रक्त घटक यांसारख्या महत्त्वाच्या पुरवठा जलद आणि सुरक्षितपणे पोहोचवण्याचा या प्रकल्पाचा उद्देश आहे.

तामिळनाडूमध्ये कार्तिगाई दीपम रथोत्सव आयोजित करण्यात आला आहे.

- कोविड-19 महामारीमुळे दोन वर्षांच्या अंतरानंतर तामिळनाडूमधील मदुराई येथील थिरुपरंकुंडम येथे कार्तिगाई दीपम रथ महोत्सव आयोजित करण्यात आला होता. मदुराई मधील हा सर्वात महत्त्वाचा सण आहे ज्यात अनेक भक्त उपस्थित असतात. हा खूप जुना सण आहे आणि केरळ, आंध्र प्रदेश आणि कर्नाटक या राज्यांमध्येही साजरा केला जातो.

वाराणसीमध्ये युनिव्हर्सल हेल्थ कव्हेरेज (UHAC) दिवस 2022 साजरा केल्या जाणार आहे.

- केंद्रीय आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्रालय वाराणसी, उत्तर प्रदेश येथे 10 आणि 11 डिसेंबर 2022 रोजी " युनिव्हर्सल हेल्थ कव्हेरेज डे (UHC) 2022" या थीमवर दोन दिवसीय अधिवेशन आयोजित करत आहे. या दोन दिवसीय कार्यक्रमाचे उद्घाटन उत्तर प्रदेशच्या राज्यपाल श्रीमती आनंदीबेन पटेल यांच्या हस्ते केंद्रीय आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री डॉ. मनसुख मांडविया आणि आरोग्य व कुटुंब राज्यमंत्री डॉ. भारती प्रवीण पवार यांच्या उपस्थितीत होणार आहे.

निवडणूक आयोगाच्या मंजूरीनंतर KCR ने भारत राष्ट्र समिती पार्टी लाँच केली.

- निवडणूक आयोगाने टीआरएसचे अध्यक्ष आणि मुख्यमंत्री के चंद्रशेखर राव यांना आपल्या पक्षाचे नाव तेलंगणा राष्ट्र समिती वरून भारत राष्ट्र समिती असे मान्य केल्याची माहिती दिली. तेलंगणातील सत्ताधारी टीआरएसने 5 ऑक्टोबर रोजी त्याचे नाव बदलून 'बीआरएस' केले आणि पक्षाचा 'राष्ट्रीय राजकारण' असा प्रचार केला. याबाबतचा ठराव येथील पक्षाच्या महासभेत मंजूर करण्यात आला. राव यांनी ठराव वाचून दाखवला आणि घोषणा केली की पक्षाच्या सर्वसाधारण सभेने टीआरएस वरून बीआरएस नाव बदलण्याचा एकमताने ठराव केला आहे.

तामिळनाडू हे स्वतःचे हवामान बदल मिशन सुरू करणारे पहिले राज्य बनले आहे.

- तामिळनाडू हे स्वतःचे हवामान बदल मिशन सुरू करणारे पहिले राज्य बनणार आहे. गेल्या सप्टेंबरमध्ये हरित तामिळनाडू मिशन आणि या ऑगस्टमध्ये तामिळनाडू वेटलॅंड मिशन सुरू केले होते. स्टॅलिनच्या सरकारने तामिळनाडू गव्हर्निंग कौन्सिल ऑन क्लायमेट चेंजची स्थापना केली आहे. ज्याचे नेतृत्व मुख्यमंत्र्यांनी केले आहे. परिषद तामिळनाडू हवामान बदल मिशनला धोरणात्मक मार्गदर्शन प्रदान करेल

भारतातील पहिल्या कार्बन न्यूट्रल फार्मचे केरळमध्ये उद्घाटन करण्यात आले.

- केरळचे मुख्यमंत्री पिनरायी विजयन यांनी अलुवा येथे असलेल्या सीड फार्मला देशातील पहिले कार्बन न्यूट्रल फार्म म्हणून घोषित केले. कार्बन उत्सर्जनात लक्षणीय घट झाल्याने बियाणे शेतीला कार्बन न्यूट्रल दर्जा प्राप्त करण्यास मदत झाली आहे.
- अलुवा येथील धुरुधु येथे असलेल्या शेतातून गेल्या एका वर्षात एकूण कार्बन उत्सर्जनाचे प्रमाण ४३ टन होते परंतु त्याची एकूण खरेदी 213 टन होती. उत्सर्जन दराच्या तुलनेत, फार्ममध्ये 170 टन अधिक कार्बनची खरेदी करण्यात आली, ज्यामुळे ते देशातील पहिले कार्बन न्यूट्रल सीड फार्म म्हणून घोषित करण्यात मदत झाली.

सुखविंदर सिंग सुखू यांनी हिमाचल प्रदेशचे नवे मुख्यमंत्री म्हणून शपथ घेतली.

- काँग्रेस नेते सुखविंदर सिंग सुखू यांनी हिमाचल प्रदेशचे नवे मुख्यमंत्री म्हणून शिमला येथील ऐतिहासिक रिज मैदानावर शपथ घेतली. त्यांच्यासोबत उपमुख्यमंत्री मुकेश अग्रिहोत्री यांनीही शपथ घेतली. राज्यपाल राजेंद्र विश्वनाथ आर्लेकर यांनी दोघांना शपथ दिली.

गोव्यातील मोपा आंतरराष्ट्रीय विमानतळाला माजी मुख्यमंत्री मनोहर पर्रीकर यांचे नाव देण्यात आले आहे.

- माजी मुख्यमंत्री मनोहर पर्रीकर यांचे नाव देण्यात आलेल्या गोव्यातील मोपा आंतरराष्ट्रीय विमानतळाचे पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या हस्ते उद्घाटन करण्यात आले. राजधानी पणजीपासून सुमारे 35 किमी अंतरावर असलेले नवीन विमानतळ दरवर्षी 44 लाख प्रवाशांना हाताळू शकते. भविष्यात विस्तार योजनानंतर त्याची क्षमता प्रतिवर्षी 3 कोटींहून अधिक प्रवासी वाढवता येईल.
- नवीन विमानतळ Airbus A380 सारखी मोठी विमाने हाताळण्यास सक्षम आहे. विमानाच्या जलद हालचालीसाठी वेगवान निर्गमन टॅक्सीवे आणि सहा क्रॉस टॅक्सीवे देखील आहेत. उत्तर गोव्यातील मोपा गावाजवळ असलेले मनोहर आंतरराष्ट्रीय विमानतळ 2,870 कोटी रुपये खर्चून बांधले गेले आहे.

भूपेंद्र पटेल यांनी गांधीनगरमध्ये सलग दुसऱ्यांदा गुजरातच्या मुख्यमंत्रीपदाची शपथ घेतली.

- भूपेंद्र पटेल यांनी गांधीनगरमध्ये सलग दुसऱ्यांदा गुजरातच्या मुख्यमंत्रीपदाची शपथ घेतली. राज्यपाल आचार्य देवव्रत यांनी त्यांना गुजरातचे 18 वे मुख्यमंत्री म्हणून शपथ दिली. पंतप्रधान नरेंद्र मोदी, अमित शाह, स्मृती इराणी आणि मनसुख मांडविया यांच्यासह अनेक केंद्रीय मंत्री आणि उत्तर प्रदेशचे मुख्यमंत्री योगी आदित्यनाथ आणि मध्य प्रदेशचे मुख्यमंत्री शिवराज सिंह चौहान यांच्यासह भाजपशासित राज्यांचे मुख्यमंत्री या समारंभाला उपस्थित होते.

उत्तराखंड आपल्या देशी बंदी गायीच्या अनुवांशिक वाढीची योजना आखत आहे.

- उत्तराखंड सरकार बंदी गायीची उत्पादकता वाढवण्याच्या उद्देशाने लिंग क्रमवारीत वीर्य आणि भ्रूण हस्तांतरण तंत्रज्ञानाद्वारे अनुवांशिक वाढ करण्याची योजना करत आहे. बंदी जातीचे नाव बंदीनाथ येथील चार धाम या पवित्र मंदिरावरून पडले आहे. ही फक्त उत्तराखंडच्या डोंगराळ जिल्ह्यांमध्ये आढळते आणि पूर्वी 'पहाडी' गाय म्हणून ओळखली जात होती.

भारताच्या सरन्यायाधीशांनी ओडिशातील 10 जिल्ह्यांमध्ये डिजिटायझेशन हबचे उद्घाटन केले.

- भारताचे सरन्यायाधीश डीवाय चंद्रचूड यांनी ओडिशामध्ये 10 जिल्हा न्यायालय डिजिटायझेशन हब (DCDH) चे व्हर्चुली उद्घाटन केले आणि सांगितले की न्यायव्यवस्थेचे आधुनिकीकरण ही काळाची गरज आहे.
- या उद्घाटनासह, राज्यात एकूण 15 DCDH आता कार्यान्वित झाले आहेत, प्रत्येक शेजारील जिल्ह्यासाठी सेवा पुरवत आहे, अशा प्रकारे सर्व 30 जिल्हा न्यायालयांचा समावेश आहे.
- अंगुल, भद्रक, झारसुगुडा, कालाहंडी, के.ओ.झार, कोरापुट, मलकानगिरी, मयूरभंज, नयागड आणि सोनपूर येथील केंद्रे

राज्यातील सर्व 30 जिल्ह्यांच्या डिजिटायझेशनच्या कामाची काळजी घेतील.

तामिळनाडूचे मुख्यमंत्री स्टॅलिन यांच्या हस्ते महाकवी सुब्रमण्यम भारतियार यांच्या पुतळ्याचे उद्घाटन करण्यात आले.

- तामिळनाडूचे मुख्यमंत्री एमकेस्टालिन यांनी 11 डिसेंबर रोजी व्हिडिओ कॉन्फरन्सद्वारे वाराणसी येथे भरतियार यांच्या नूतनीकरण केलेल्या घरामध्ये महाकवी सुब्रमण्यम भारतियार यांच्या पुतळ्याचे उद्घाटन केले. स्टॅलिन यांनी त्यांच्या जन्मशताब्दीनिमित्त स्मरणिकेचे प्रकाशनही केले. भरतियार यांची 141 वी जयंती राज्य सरकारच्या वतीने राज्यात विविध ठिकाणी साजरी करण्यात आली.

गामोसा, तंदूर रेडग्राम आणि लडाख जर्दाळूंना आसाममधून जीआय टॅग मिळाला.

- आसाम गामोसा, तेलंगणा तंदूर रेडग्राम आणि लडाख जर्दाळूची विविधता या काही वस्तू आहेत ज्यांना सरकारकडून भौगोलिक संकेत (GI) लेबल मिळाले आहे. व्यापार आणि उद्योग मंत्रालयाने बुधवारी दिलेल्या निवेदनानुसार, GI ची एकूण संख्या 432 वर पोहोचली आहे.

तामिळनाडू राज्य सरकारने आपल्या सर्व योजनांसाठी आधार अनिवार्य केले आहे.

- तामिळनाडू सरकारने जाहीर केले आहे की जे लोक विविध सरकारी योजनांतर्गत लाभांसाठी पात्र आहेत (अल्पवयीन मुलांव्यतिरिक्त) त्यांना आधार क्रमांक किंवा आधार ओळखपत्राचा पुरावा सादर करणे आवश्यक आहे. या आदेशानुसार, सरकारी कर्मचारी, सरकारी निवृत्तीवेतनधारक आणि राज्य सरकारच्या विविध विभागांमार्फत त्यांच्या अंमलबजावणी करणाऱ्या एजन्सीद्वारे राबविण्यात येणाऱ्या विविध योजनांचे लाभार्थी यांच्यासाठी आधार अनिवार्य आहे.

तामिळनाडू सरकारने 'फ्रेंड्स ऑफ लायब्ररी' कार्यक्रम सुरू केला.

- तामिळनाडू सरकारने 'फ्रेंड्स ऑफ लायब्ररी' हा कार्यक्रम, ज्या अंतर्गत राज्य-संचलित ग्रंथालयांमध्ये प्रवेश करू शकत नसलेल्यांना थेट पुस्तके दिली जातील. लायब्ररीला भेट देऊ न शकणाऱ्या अपंग, ज्येष्ठ, लहान मुले आणि हॉस्पिटलमधील रुग्णांसाठी हा प्रकल्प उपयुक्त ठरेल. अशा लोकांना ग्रंथालयातून स्वयंसेवक पुस्तके सुपूर्द करतील.

ज्योतिरादित्य सिंधिया यांनी देशातील पहिला ग्रीन स्टील ब्रँड "कल्याणी फेरेस्ता" लाँच केला.

- केंद्रीय पोलाद मंत्री, ज्योतिरादित्य सिंधिया यांनी नवी दिल्ली येथे भारतातील पहिला ग्रीन स्टील ब्रँड "कल्याणी फेरेस्ता" लाँच केला. पुण्यातील पोलाद कंपनी, कल्याणी समूहाने पर्यावरणात शून्य कार्बन फुटप्रिंटस ठेवून अक्षय ऊर्जा संसाधनांचा वापर करून अशा प्रकारचे हे पहिले पोलाद तयार केले आहे.

कृषी मंत्रालयाने संसदेत बाजरी खाद्य महोत्सवाचे आयोजन केले.

- बाजरीच्या महत्त्वाविषयी जागरूकता निर्माण करण्यासाठी, कृषी मंत्रालय संसदेत सदस्यांसाठी बाजरी खाद्य महोत्सव आयोजित करत आहे. जागतिक कृषी खाद्य प्रणालींना सतत वाढणाऱ्या जागतिक लोकसंख्येला पोसण्यासाठी आव्हानांचा सामना करावा लागत असल्याने, बाजरीसारखे लवचिक अन्नधान्य एक परवडणारा आणि पौष्टिक पर्याय प्रदान करतात. संयुक्त राष्ट्रसंघाने 2023 हे वर्ष आंतरराष्ट्रीय बाजरीचे वर्ष (International Year of Millets-IYM)

म्हणून घोषित करणारा ठराव संमत केला आहे. IYM 2023 आणि बाजरीचे उत्पादन वाढवण्याच्या दिशेने दिलेला धक्का देखील शाश्वत विकासासाठी 2030 च्या अर्जेड्याला हातभार लावेल.

नितीन गडकरी यांनी पायाभूत सुविधा प्रकल्पांसाठी पहिला 'सिक््युरिटी बॉड इन्श्युरन्स' लॉच केला.

- रस्ते, वाहतूक आणि महामार्ग मंत्री नितीन गडकरी यांनी देशातील पहिले सिक््युरिटी बॉड इन्श्युरन्स लॉच केला. ज्यामुळे बँक गॅरंटीवर पायाभूत विकासकांचे अवलंबित्व कमी होईल. सिक््युरिटी बॉड इन्श्युरन्स पायाभूत सुविधा प्रकल्पांसाठी सुरक्षा व्यवस्था म्हणून काम करेल आणि कंत्राटदार तसेच प्रिन्सिपल यांना इन्सुलेट करेल. हे उत्पादन कंत्राटदारांच्या वैविध्यपूर्ण गटाच्या गरजा पूर्ण करेल, ज्यापैकी अनेक आजच्या वाढत्या अस्थिर वातावरणात कार्यरत आहेत.

राज्यसभेचे सभापती जगदीप धनखर यांनी दिग्गज माजी क्रीडापटू पीटी उषा यांना संसदेच्या वरच्या सभागृहात उपसभापतीपदासाठी नामनिर्देशित केले आहे.

- राज्यसभेचे सभापती जगदीप धनखर यांनी दिग्गज माजी क्रीडापटू पीटी उषा यांना संसदेच्या वरच्या सभागृहात उपसभापतीपदासाठी नामनिर्देशित केले आहे. त्यांच्यासोबत वायएसआरसीपीचे सदस्य विजय साई रेड्डी यांनाही उमेदवारी देण्यात आली आहे. पीटी उषा यांची भारतीय ऑलिम्पिक संघटनेच्या अध्यक्षपदीही नुकतीच निवड झाली.

जम्मू काश्मीरच्या बांदीपोरामध्ये पहिला आदिवासी हिवाळी महोत्सव आयोजित केला जातो.

- जम्मू आणि काश्मीरमधील बांदीपोरा जिल्ह्यात पहिला प्रकारचा आदिवासी हिवाळी महोत्सव आयोजित करण्यात आला होता. केटसन येथे जिल्हा प्रशासनातर्फे विविध विभागांच्या सहकार्याने या महोत्सवाचे आयोजन करण्यात आले आहे.

आसाम सरकारने ओरुनोडोई 2.0 योजना सुरू केली.

- आसामचे मुख्यमंत्री हिमंता बिस्वा सरमा यांनी आर्थिकदृष्ट्या वंचित कुटुंबांना आर्थिक सुरक्षा प्रदान करण्याच्या उद्देशाने राज्य सरकारची प्रमुख योजना 'ओरुनोडोई' ची दुसरी आवृत्ती लॉन्च केली.

देशातील पहिले इन्फंट्री म्युझियम मध्य प्रदेशातील महु, इंदूर येथे सर्वसामान्यांसाठी खुले करण्यात आले आहे.

- देशातील पहिले इन्फंट्री संग्रहालय महु, इंदूर, मध्य प्रदेश येथे सर्वसामान्यांसाठी खुले करण्यात आले आहे. हे संग्रहालय देशातील पहिले आणि जगातील दुसरे आहे. याआधी अमेरिकेत असे म्युझियम बनवण्यात आले आहे. विजय दिवस आणि पायदळ शाळेच्या स्थापनेच्या 75 व्या वर्षाच्या पूर्वसंधेला लष्कराने उद्घाटन केले. इन्फंट्रीचे प्रदर्शन करण्याच्या उद्देशाने जागतिक दर्जाचे संग्रहालय उभारण्यात आले आहे. या प्रकल्पाची संकल्पना जुलै 2003 मध्ये राष्ट्रीय स्तरावरील प्रशिक्षण हॉल कम रिसर्च सेंटर म्हणून करण्यात आली होती.

आसामने आसामच्या पर्यटन क्षेत्राला उद्योगाचा दर्जा दिला.

- एखाद्या राज्यातील सामाजिक-आर्थिक विकासासाठी पर्यटन क्षेत्रातील वाढ महत्त्वाची असल्याने मुख्यमंत्री हिमंता बिस्वा सरमा यांच्या नेतृत्वाखालील आसाम राज्य मंत्रिमंडळाने राज्यातील पर्यटन क्षेत्राला औद्योगिक दर्जा देण्याच्या प्रस्तावाला मंजुरी दिली.

उत्तर प्रदेशच्या सानिया मिर्झाचे फायटर पायलट होण्याचे लक्ष्य आहे.

- मिर्झापूरची रहिवासी आणि टीव्ही मेकॅनिकची मुलगी सानिया मिर्झा, राष्ट्रीय संरक्षण अकादमी प्रवेश परीक्षा (NDA) यशस्वीरित्या उत्तीर्ण झाली. सानिया मिर्झा ही मिर्झापूर देहात कोतवाली पोलिस ठाण्याच्या हद्दीत असलेल्या जसोवर गावातील आहे.

जम्मू आणि काश्मीरचे लेफ्टनंट गव्हर्नर मनोज सिन्हा यांनी तीन नवीन योजनांची घोषणा केली.

- जम्मू आणि काश्मीरचे लेफ्टनंट गव्हर्नर मनोज सिन्हा यांनी तीन नवीन योजनांची घोषणा केली. कृषी आणि संलग्न क्षेत्रांचा सर्वांगीण विकास, महत्त्वाकांक्षी शहरे आणि जम्मू आणि काश्मीर केंद्रशासित प्रदेशासाठी आकांक्षी पंचायत या तीन योजनांची घोषणा करण्यात आली.

लडाखमध्ये लडाखी नववर्षाला चिन्हाकित करण्यासाठी लोसार उत्सव साजरा करण्यात आला.

- लडाखी नववर्षानिमित्त लडाखने लोसार उत्सव साजरा केला. 24 डिसेंबर 2022 रोजी लडाखमध्ये लोसार उत्सव साजरा केला जातो. लोसार उत्सव किंवा लडाखी नववर्ष हा लडाखचा एक प्रमुख सामाजिक-धार्मिक सण आहे जो हिवाळ्यात साजरा केला जातो.

मध्य प्रदेश सरकार ग्वाल्हेरमध्ये अटलबिहारी वाजपेयींचे भव्य स्मारक बांधणार आहे.

- मध्य प्रदेशचे मुख्यमंत्री, शिवराज सिंह चौहान यांच्या म्हणण्यानुसार, माजी पंतप्रधान अटलबिहारी वाजपेयी यांचा मोठा पुतळा स्थापित केला जाईल आणि ग्वाल्हेरमध्ये त्यांचे भव्य स्मारक म्हणून एक संशोधन केंद्र बांधले जाईल. 26 डिसेंबर रोजी दिवंगत नेत्याच्या 98 व्या जयंतीनिमित्त 'ग्वाल्हेर गौरव दिवस' कार्यक्रमात. या कार्यक्रमाला केंद्रीय मंत्री ज्योतिरादित्य सिंधिया आणि नरेंद्र सिंह तोमर देखील उपस्थित होते. 25 डिसेंबर 1924 रोजी ग्वाल्हेरमध्ये वाजपेयींचा जन्म झाला.

गृह मंत्रालयाने उत्तर प्रदेशातील दोन ठिकाणांची नावे बदलण्यास मंजुरी दिली.

- केंद्रीय गृहमंत्रालयाने राज्य सरकारला मान्यता दिल्यानंतर उत्तर प्रदेशमध्ये दोन ठिकाणांचे नामांतर करण्याचा टप्पा पूर्ण झाला आहे. राज्य सरकारच्या शिफारशीनंतर केंद्रीय गृह मंत्रालयाने गोरखपूरमधील नगर परिषद आणि पूर्व यूपीमधील देवरियामधील एक गाव ही नावे बदलण्यास संमती दिली आहे. गोरखपूर जिल्ह्यातील 'मुंदेरा बाजार' नगरपरिषदेचे नाव 'चौरी-चौरा' आणि देवरिया जिल्ह्यातील 'तेलिया अफगाण' गावाचे नाव बदलून 'तेलिया शुक्ला' करण्यासाठी केंद्रीय गृहमंत्रालयाने 'ना हरकत' प्रमाणपत्रे जारी केली आहेत.

केरळचे मुख्यमंत्री पिनराई विजयन यांच्या मतदारसंघाने नुकताच एक नवा विक्रम केला आहे. सर्व प्रभागात वाचनालय असणारा हा भारतातील एकमेव मतदारसंघ ठरला आहे.

- केरळचे मुख्यमंत्री पिनराई विजयन यांच्या मतदारसंघाने नुकताच एक नवा विक्रम केला आहे. सर्व प्रभागात वाचनालय असणारा हा भारतातील एकमेव मतदारसंघ ठरला आहे. सीएम विजयन यांच्या धर्मदाम मतदारसंघाने संपूर्ण ग्रंथालय मतदारसंघाचे स्थान प्राप्त केले आहे.

- भारतातील 100% साक्षरतेचा दर्जा प्राप्त करणारे केरळ हे पहिले राज्य होते, तसेच भारतातील कदाचित असे एकमेव राज्य आहे की प्रत्येक गावात एक ग्रंथालय आहे.
- केरळचे पुथुवायिल नारायण पणिकर यांना भारतातील ग्रंथालय चळवळीचे जनक म्हणूनही ओळखले जाते. त्यांनी 1945 मध्ये केरळमध्ये सुमारे 50 लहान ग्रंथालयांसह ग्रंथशाळा संगम सुरू केला, जे हजारो ग्रंथालयांचे मोठे नेटवर्क बनले.

उत्तराखंडच्या मुख्यमंत्र्यांनी चमोलीसाठी SBI फाउंडेशन आणि HESCO च्या प्रकल्पाचा शुभारंभ केला.

- SBI फाउंडेशनने हिमालयन पर्यावरण अभ्यास आणि संवर्धन (HESCO) च्या सहकार्याने एक प्रकल्प तयार केला आहे ज्याचा उद्देश चमोली जिल्ह्यातील जोशीमठ ब्लॉकमधील 10 आपत्ती-प्रवण गावांमध्ये न्याय्य आर्थिक आणि पर्यावरणीय विकासाला चालना देणे आहे.
- फलोत्पादन, इको-टुरिझम, जैव-शेती, शेती आणि पर्यावरण संरक्षण उपायांसह वैविध्यपूर्ण उपजीविकेला प्रोत्साहन देऊन महत्त्वपूर्ण संतुलन साधण्याचे या प्रकल्पाचे उद्दिष्ट आहे. हवामान बदलाचा धोका कमी करण्यासाठी चेक डॅम, संरक्षण भिंती आणि पाण्याच्या छिद्रांचे बांधकाम या उपायांमध्ये समाविष्ट आहे. 'उत्तराखंडच्या आपत्ती-प्रवण क्षेत्रासाठी हवामान लवचिक आजीविका प्रकल्पाला SBI जनरल इन्शुरन्स कंपनी लिमिटेडकडून निधीचे समर्थन मिळत आहे.

उत्तरप्रदेश सरकार उत्तरप्रदेश वैद्यकीय महाविद्यालयांमध्ये 'ई-सुश्रुत' HMIS चे उद्घाटन केले.

- उत्तर प्रदेशचे उपमुख्यमंत्री ब्रिजेश पाठक आणि वैद्यकीय शिक्षण राज्यमंत्री मयंकेश्वर शरण सिंह यांनी 22 राज्यांच्या वैद्यकीय महाविद्यालयांमध्ये 'ई-सुश्रुत' हॉस्पिटल मॅनेजमेंट इन्फॉर्मेशन सिस्टम (HMIS) चे उद्घाटन केले. हा उपक्रम राज्याच्या वैद्यकीय शिक्षण विभागाने सेंटर फॉर डेव्हलपमेंट ऑफ अँडव्हान्स्ड कॉम्प्युटिंग (CDAC) च्या सहकार्याने सुरू केला आहे.

उत्तराखंड सरकार टिहरीमध्ये जागतिक दर्जाची कयाकिंग-कॅनोइंग अकादमी स्थापन करणार आहे.

- उत्तराखंडमधील टिहरी येथे जागतिक दर्जाची कयाकिंग कॅनोइंग अकादमी स्थापन करण्यात येणार आहे. केंद्रीय ऊर्जा मंत्री आणि नवीन आणि नवीकरणीय ऊर्जा मंत्री आरके सिंह यांनी जागतिक दर्जाच्या कयाकिंग कॅनोइंग अकादमीची घोषणा केली. मुख्यमंत्री पुष्कर सिंह धामी यांनी टिहरी तलाव येथे राष्ट्रीय चॅम्पियनशिप "टेहरी वॉटर स्पोर्ट्स कप" चे उद्घाटन केले.

केरळमधील पहिला बेकल आंतरराष्ट्रीय बीच फेस्टिव्हल आयोजित केल्या गेला.

- केरळच्या सुदूर उत्तरेतील 'स्पाईस कोस्ट', ज्याला उत्तर मलबार म्हणून ओळखले जाते, असंख्य रंगांमध्ये रंगत आहे आणि 'बेकल आंतरराष्ट्रीय बीच फेस्टिव्हल' नावाच्या सांस्कृतिक भव्यतेची भव्यता. मुख्यमंत्री पिनारायी विजयन यांनी 10 दिवसीय पहिल्या आंतरराष्ट्रीय बीच फेस्टिव्हलचे उद्घाटन केले आहे, जो संपूर्णपणे आणि जिल्ह्याच्या सांस्कृतिक आणि कलात्मक विशिष्टतेचे सार घेतो आणि देशातील समृद्ध सांस्कृतिक विविधता आणि भव्यता प्रदर्शित करतो.

आझादी का अमृत महोत्सवाचा एक भाग म्हणून आसाममध्ये आरईसी द्वारे 'बिजली उत्सव' आयोजित केल्या गेला.

- आरसी लिमिटेड, भारत सरकार के विद्युत मंत्रालय के अधीन एक महारत्न कंपनी आहे. भारत सरकार ने असाम के बक्सा जिले के आनंदपुर गाँव आणि आसपासच्या गावों मध्ये बिजली उत्सवाचे आयोजन करण्यात आले आहे.
- श्री कटिराम बोरो, स्पीकर - बोडोलँड टेरिटोरियल कौन्सिल, डॉ. अश्रफुल अमीन - अतिरिक्त उपायुक्त - बक्सा, श्री खगेंद्रनाथ सरनिया, मुख्याध्यापक - आनंदपूर प्राथमिक शाळा, श्री नागेन चंद्र दास, सेवानिवृत्त असे असंख्य मान्यवर. मुख्याध्यापक - नेहरू अंचलिक हायस्कूल, श्री मानज्योती पाठक, एजीएम (आरई) बक्सा - आसाम पॉवर डिस्ट्रिब्युशन कंपनी लिमिटेड (एपीडीसीएल) आणि गुवाहाटी येथील आरईसी प्रादेशिक कार्यालयातील अधिकारी यावेळी उपस्थित होते.
- या उत्सवात विजेचे ग्राहक हक्क, विजेचे फायदे आणि दुर्गम भागात विद्युतीकरणदरम्यान येणाऱ्या आव्हानांवर प्रकाश टाकण्यात आला विजेच्या प्रवेशामुळे जीवनाचा दर्जा कसा सुधारतो. विजेमुळे त्यांचे जीवन कसे बदलले आहे याविषयी त्यांचे अनुभव आणि मते मांडण्यासाठी गावातील लाभार्थ्यांनाही मंचावर आमंत्रित करण्यात आले होते.

तामिळनाडू राज्याच्या माहिती आयोगाची आरटीआय प्रतिसादात सर्वात कमी कामगिरी आहे.

- तामिळनाडूच्या राज्य माहिती आयोगाची माहिती अधिकार कायदांतर्गत प्रतिसादाची सर्वात कमी कामगिरी आहे, केवळ 14% माहिती मागितली आहे. मागितलेल्या माहितीपैकी केवळ 23% माहिती सामायिक करून महाराष्ट्र दुसऱ्या क्रमांकावर आहे.
- या मूल्यांकनाचा भाग म्हणून दाखल केलेल्या आरटीआय अर्जांना प्रतिसाद म्हणून केवळ 10 IC ने संपूर्ण माहिती दिली. यामध्ये आंध्र प्रदेश, हरियाणा, झारखंड आणि ईशान्येकडील त्रिपुरा, नागालँड आणि सिक्कीम या राज्यांचा समावेश होता.
- संस्थेद्वारे मूल्यांकनाचा एक भाग म्हणून सर्व 29 IC कडून समान माहिती मिळविण्यासाठी एकूण 145 RTI अर्ज दाखल करण्यात आले.
- प्रत्येक IC ने देखरेख आणि माहिती उघड करण्याच्या बाबतीत सार्वजनिक प्राधिकरण म्हणून कसे कार्य केले याचे मूल्यांकन करण्यासाठी RTI अर्जांचा मागोवा घेण्यात आला.

तामिळनाडूने 25 कोटी रुपयांच्या बजेटसह निलगिरी तहर प्रकल्प सुरू केला.

- तामिळनाडू सरकारने 'निलगिरी तहर प्रकल्प' जाहीर केला आहे, हा भारतातील पहिल्या प्रकारचा उपक्रम आहे ज्याचा उद्देश राज्यातील प्राण्यांचा मूळ अधिवास पुनर्संचयित करणे आणि त्यांची लोकसंख्या स्थिर करणे आहे. 'निलगिरी तहर प्रकल्प' हा पाच वर्षांचा कार्यक्रम असून त्याचे बजेट 25.14 कोटी रुपये आहे.
- प्रजातींच्या संवर्धनासाठी प्रकल्प संचालकांच्या अध्यक्षतेखाली एक समर्पित टीम देखील असेल. ही टीम स्थानिक पातळीवर नामशेष झालेल्या जंगलातील पट्ट्यांमध्ये प्राण्यांची पुन्हा ओळख करून देण्यासाठी त्यांच्या बंदिवासात प्रजनन करण्याची शक्यता तपासेल.

आंध्र प्रदेश सरकारने आठवीच्या पाठ्यपुस्तकांमध्ये फातिमा शेखच्या योगदानावर एक धडा समाविष्ट करण्यात आला.

- आंध्र प्रदेश सरकारने आठवीच्या पाठ्यपुस्तकांमध्ये फातिमा शेखच्या योगदानावर एक धडा सादर केला आहे. फातिमा शेख या

भारतातील पहिल्या महिला मुस्लिम शिक्षिका आणि भारतातील महान समाजसुधारक आणि शिक्षकांपैकी एक होत्या.

- ज्योती राव फुले आणि सावित्रीबाई या सुप्रसिद्ध समाजसुधारक जोडप्याला त्यांनी आश्रय दिला होता, ज्यांनी मुलींच्या शिक्षणासाठी काम केले होते.

मद्रास उच्च न्यायालयाच्या मदुराई खंडपीठाने तामिळनाडूमधील मंदिरांमध्ये भाविकांना मोबाईल फोन घेऊन जाण्यास मनाई केली आहे.

- मद्रास उच्च न्यायालयाच्या मदुराई खंडपीठाने तामिळनाडूमधील मंदिरांमध्ये भाविकांना मोबाईल फोन घेऊन जाण्यास मनाई केली आहे. न्यायमूर्ती आर. महादेवन आणि जे सत्य नारायण प्रसाद यांच्या खंडपीठाने असे मत मांडले की, गॅझेटमुळे भाविकांचे लक्ष मंदिरात येण्याच्या उद्देशापासून वळते.
- तामिळनाडू मंदिर प्रवेश प्राधिकरण कायदा 1947, आणि नियम मंदिरातील सुव्यवस्था आणि सजावट राखण्यासाठी नियम बनवण्याचा अधिकार विश्वस्तांना किंवा मंदिराच्या प्रभारी कोणत्याही प्राधिकरणाला देतात.

ओडिशातील बरगढ येथे दोन वर्षांनंतर सर्वात मोठा ओपन एअर थिएटर फेस्टिव्हल 'धनू यात्रा' महोत्सव सुरू झाला.

- ओडिशातील बरगढ येथे दोन वर्षांनंतर सर्वात मोठा ओपन-एअर थिएटर फेस्टिव्हल हा 'धनू यात्रा' महोत्सव सुरू झाला. दोलायमान धनू यात्रा ओडिशाच्या संस्कृतीशी निगडित आहे. हा महोत्सव 27 डिसेंबर ते 6 जानेवारी 2023 या कालावधीत आयोजित करण्यात आला आहे. महोत्सवादरम्यान देशभरातील 130 सांस्कृतिक मंडळांमधील अनेक कलाकार कार्यक्रम सादर करणार आहेत. देशभरातील 130 सांस्कृतिक मंडळांचे सुमारे 3,000 कलाकार महोत्सवात सहभागी होत आहेत. तथापि, कंस हे धनू यात्रेचे मध्यवर्ती आकर्षण आहे.

आंतरराष्ट्रीय बातम्या

भारत श्रीलंकेला त्याचा डेअरी उद्योग आणि दूध उत्पादन वाढवण्यासाठी तांत्रिक सहाय्य देईल.

- भारत श्रीलंकेला त्याचा डेअरी उद्योग आणि दुधाचे उत्पादन वाढवण्यासाठी तांत्रिक सहाय्य पुरवेल, ज्याचा उद्देश देशाचे आयात दुग्धजन्य पदार्थांवर नगदी अवलंबित्व कमी करण्याच्या उद्देशाने आहे, असे श्रीलंकेच्या राष्ट्रपती कार्यालयाने सांगितले.
- नॅशनल डेअरी डेव्हलपमेंट बोर्ड (NDDB) आणि गुजरात कोऑपरेटिव्ह मिल्क मार्केटिंग फेडरेशन (GCMMF) च्या अधिकाऱ्यांनी, जे अमूल ब्रँड अंतर्गत दुधाचे मार्केटिंग करते, श्रीलंकेतील दुधाच्या उत्पादनासाठी आवश्यक तांत्रिक सहाय्य प्रदान करण्यासाठी पावले उचलली आहेत.

यूएसने आपल्या नवीन अणु स्टील्थ बॉम्बरचे अनावरण केले.

- युनायटेड स्टेट्सने आपल्या नवीनतम हाय-टेक स्ट्रॅटेजिक बॉम्बरचे अनावरण केले आहे - B-21 Raider - जे आण्विक पेलोड वाहून नेण्यास सक्षम आहे आणि जहाजावरील कूशिवाय उड्डाण केले जाऊ शकते.

दिना बोलुअर्टे या पेरूच्या पहिल्या महिला अध्यक्ष बनल्या.

- दिना बोलुअर्टे राजकीय गोंधळाच्या दरम्यान पेरूच्या पहिल्या महिला अध्यक्ष बनल्या जेव्हा त्यांचे पूर्ववर्ती आणि माजी बॉस पेड्रो कॅस्टिलो यांना महाभियोग खटल्यात पदच्युत करण्यात आले आणि त्यांनी काँग्रेसला बेकायदेशीरपणे बंद करण्याचा प्रयत्न केल्यानंतर पोलिसांनी त्यांना ताब्यात घेतले.

- पेड्रो कॅस्टिलो यांच्यावर महाभियोग चालवून त्यांना अटक करण्यात आली आहे आणि दिना बोलुअर्टे या 60 वर्षीय वकील देशाच्या पहिल्या महिला राष्ट्रपती बनल्या आहेत.

आंतरराष्ट्रीय मिलट्स 2023 वर्षाचा उद्घाटन समारंभ रोम येथे आयोजित करण्यात आला होता.

- संयुक्त राष्ट्रांच्या अन्न आणि कृषी संघटनेने (FAO) रोम, इटली येथे आंतरराष्ट्रीय बाजरीच्या वर्षासाठी - 2023 (IYM2023) साठी उद्घाटन समारंभ आयोजित केला. उद्घाटन समारंभास कृषी आणि शेतकरी कल्याण राज्यमंत्री सुश्री शोभा करंदलाजे यांच्या नेतृत्वाखाली भारतीय शिष्टमंडळ उपस्थित होते. कार्यक्रमादरम्यान, पंतप्रधान श्री नरेंद्र मोदी यांचा भारताचा औपचारिक संदेश सुश्री शोभा करंदलाजे यांनी दिला.

जपान, ब्रिटन आणि इटली संयुक्तपणे सहाव्या पिढीतील लढाऊ विमाने तयार करणार आहेत.

- जपानने घोषित केले आहे की ते युनायटेड किंगडम आणि इटलीसह संयुक्तपणे त्यांचे पुढील पिढीचे लढाऊ विमान विकसित करेल कारण ते त्यांचे पारंपारिक मित्र, युनायटेड स्टेट्स यांच्या पलीकडे संरक्षण सहकार्याचा विस्तार करू पाहत आहेत. मित्सुबिशी FX फायटर जेट जपानने यापूर्वी युनायटेड स्टेट्ससोबत विकसित केलेल्या F-2s च्या वृद्ध ताफ्याची जागा घेईल.

जागतिक बँकेचे फ्लॅगशिप जेंडर टूलकिट लाँच करण्यात आले.

- जागतिक बँक आणि चेन्नई अर्बन मेट्रोपॉलिटन ट्रान्सपोर्ट अथॉरिटी यांनी आयोजित केलेल्या सत्रात "लिंग-प्रतिसादशील शहरी गतिशीलता आणि सार्वजनिक जागा सक्षम करणे" वर आधारित जेंडर टूलकिट लाँच करण्यात आले.
- जागतिक बँकेने एक दोन टूलकिट विकसित केली आहे जी लिंग-प्रतिसादशील शहरी वाहतूक आणि सार्वजनिक जागा कार्यक्रम तयार करण्यासाठी शहरी घटकांसाठी चार-स्तंभ अंमलबजावणी संरचनाची रूपरेषा देते.

\$1 आणि \$5 मूल्याच्या नवीन चलनी नोटांवर कोषागार सचिव (अमेरिकन अर्थमंत्री) जेनेट येलेन आणि लिन मलेरबा यांची स्वाक्षरी आहे.

- यूएस द ट्रेझरी (युनायटेड स्टेट्स ऑफ अमेरिकेचे अर्थ मंत्रालय) ने दोन महिलांच्या स्वाक्षरीसह पहिल्या यूएस बँक नोट्स (चलन नोटा) छापल्या आहेत. \$1 आणि \$5 मूल्याच्या नवीन चलनी नोटांवर कोषागार सचिव (अमेरिकन अर्थमंत्री) जेनेट येलेन आणि लिन मलेरबा यांची स्वाक्षरी आहे. युनायटेड स्टेट्सच्या चलनी नोटांना ग्रीनबँक म्हटले जाते.

जपानच्या स्पेसने जगातील पहिले व्यावसायिक मून लँडर लॉच केले.

- जपानला आपल्या अंतराळ स्टार्टअपचा आनंद आणि अभिमान आहे ज्याने नुकतेच चंद्रावर एक अंतराळयान यशस्वीरित्या प्रक्षेपित केले, जे राष्ट्र आणि खाजगी कंपनी या दोघांसाठी ऐतिहासिक पहिले असेल या दिशेने एक महत्त्वपूर्ण पाऊल म्हणून चिन्हांकित करते. याशिवाय, याला अद्वितीय बनवणारी गोष्ट म्हणजे एका खाजगी कंपनीचा चंद्रावरचा हा पहिला यशस्वी उपक्रम आहे.

काठमांडू आंतरराष्ट्रीय माउंटन फिल्म फेस्टिव्हलच्या 20 व्या आवृत्तीला काठमांडू, नेपाळमध्ये सुरुवात झाली.

- काठमांडू आंतरराष्ट्रीय माउंटन फिल्म फेस्टिव्हलच्या 20 व्या आवृत्तीला काठमांडू, नेपाळमध्ये सुरुवात झाली. या वर्षी, हा महोत्सव 8 ते 12 डिसेंबर 2022 या कालावधीत आयोजित करण्यात आला होता.
- नेपाळी प्रेक्षकांसाठी पर्वतीय समुदाय आणि संस्कृतींवर चित्रपट महोत्सवाचा मुख्य फोकस आहे. राष्ट्रीय सबगा गृह आणि नेपाळ टुरिझम बोर्ड (NTB) एक्झिबिशन रोड येथे या वर्षी प्रेक्षकांना 30 वेगवेगळ्या देशांतील 60 हून अधिक चित्रपटांचे साक्षीदार होण्याची संधी मिळेल.
- 'सस्टेनेबल समिट' ही फिल्म फेस्टची थीम आहे.

UAE ने पहिले अरब-निर्मित चंद्र अंतराळयान यशस्वीरित्या प्रक्षेपित केले.

- स्पेसएक्स फाल्कन 9 रॉकेटने पहिल्यांदा अरब-निर्मित चंद्र अंतराळयान अंतराळात नेले. हे फ्लोरिडा येथील केप कॅनवेरल स्पेस फोर्स स्टेशनवरून प्रक्षेपित करण्यात आले. रशीद रोव्हर हे दुबईच्या मोहम्मद बिन रशीद स्पेस सेंटर (MBRSC) द्वारे संयुक्त अरब अमिराती (UAE) द्वारे बांधले गेले आहे, आणि जपानी चंद्र अन्वेषण कंपनी ispace द्वारे इंजिनियर केलेल्या HAKUTO-R लँडरद्वारे वितरित केले जात आहे..

नोव्हेंबरमध्ये रशियाने इराकच्या जागी भारताला तेल पुरवठा करणारा प्रमुख देश बनला.

- इराकच्या जागी रशिया प्रथमच भारताला तेल पुरवठा करणारा सर्वोच्च पुरवठादार म्हणून उदयास आला आहे कारण गेल्या महिन्यात रिफायनर्सनी मास्कोमधून 5 डिसेंबरपासून किंमती कमी केल्यामुळे पुरवठा आणि पेमेंटचे मार्ग बंद होण्याची भीती होती.
- रशियाकडून भारताची तेलाची आयात सलग पाचव्या महिन्यात वाढली आहे, नोव्हेंबरमध्ये एकूण 908,000 बॅरल प्रतिदिन (bpd) आहे, ऑक्टोबरच्या तुलनेत 4% अधिक आहे, डेटा दर्शवितो.

फ्रान्स Standing with the Ukrainian People या आंतरराष्ट्रीय परिषदेचे आयोजन करणार आहे.

- फ्रेंच दूतावासाच्या मते, युक्रेनमधील नागरी लवचिकतेसाठी आंतरराष्ट्रीय समर्थन समन्वयित करण्यासाठी आणि युक्रेनियन लोकांच्या तातडीच्या मानवतावादी गरजा पूर्ण करण्याच्या उद्देशाने पॅरिसमध्ये "Standing with the Ukrainian People" या आंतरराष्ट्रीय परिषद आयोजित करेल. ही परिषद फ्रान्सचे राष्ट्राध्यक्ष इमॅन्युएल मॅक्रॉन यांच्या पुढाकाराने आयोजित केली गेली आहे.

न्यूझीलंड सरकारने धूम्रपानावर बंदी घालणारा जगातील पहिला तंबाखू कायदा पास केला.

- न्यूझीलंड सरकारने तंबाखूचे सेवन पूर्णपणे बंद करण्यासाठी

तरुणांना आयुष्यभर सिगारेट खरेदी करण्यावर बंदी घालून एक कायदा केला आहे. न्यूझीलंडमध्ये स्मोक फ्री एन्व्हायर्नमेंट्स अँड रेग्युलेटेड प्रॉडक्ट्स (धूम्रपान तंबाखू) दुरुस्ती विधेयक मंजूर करण्यात आले आहे ज्याचे उद्दिष्ट 2025 पर्यंत न्यूझीलंडला धूम्रपानमुक्त करण्याचे आहे.

- 1 जानेवारी 2009 नंतर जन्मलेल्या कोणालाही तंबाखूच्या विक्रीवर बंदी घालणे आणि देशातील सिगारेट विक्रेत्यांची संख्या कमी करणे हे या विधेयकाचे उद्दिष्ट आहे. या विधेयकाला न्यूझीलंडच्या संसदेत द्विपक्षीय समर्थन मिळाले आहे आणि पंतप्रधान जॅसिंडा आर्डर्न यांनीही धूरविरहित तंबाखू उत्पादनांमध्ये परवानगी असलेल्या निकोटीनचे प्रमाण कमी करण्याची योजना आखली आहे.

2022 मध्ये जागतिक व्यापार \$32 ट्रिलियन विक्रमी वाढला.

- 2023 मध्ये मंदीचे संकेत देणाऱ्या यूएनच्या अहवालानुसार, जागतिक व्यापाराचे मूल्य यावर्षी एक नवीन विक्रम गाठणार आहे, जे सुमारे 12 टक्क्यांनी वाढून अंदाजे \$32 ट्रिलियन झाले आहे. "गेल्या वर्षात लक्षणीय व्यापार वाढ मुख्यत्वे ऊर्जा उत्पादनांच्या व्यापाराच्या मूल्यात वाढ झाल्यामुळे," संयुक्त राष्ट्रांच्या व्यापार आणि विकास परिषदेने अहवालात म्हटले आहे.
- व्यापारी वस्तूंचा व्यापार \$25 ट्रिलियनपर्यंत वाढला आहे, जो मागील वर्षाच्या तुलनेत सुमारे 10 टक्क्यांनी वाढला आहे. अहवालानुसार सेवांमधील व्यापार वर्षानुवर्षे 15 टक्क्यांनी वाढून जवळपास \$7 ट्रिलियन झाला आहे.

G-7 उत्सर्जन कमी करण्यासाठी व्हिएतनामशी \$15.5B ऊर्जा कराराला सहमती दिली.

- नऊ समृद्ध औद्योगिक राष्ट्रांच्या गटाने आग्नेय आशियाई राष्ट्राला कोळसा उर्जेपासून अक्षय ऊर्जेकडे जलद गतीने जाण्यास मदत करण्यासाठी व्हिएतनामला \$15.5 अब्ज देण्याच्या कराराला मंजुरी दिली.
- व्हिएतनामसोबतची जस्ट एनर्जी ट्रांझिशन पार्टनरशिप ही अनेक करारांपैकी एक आहे ज्यावर विकसनशील आणि श्रीमंत राष्ट्रे वाटाघाटी करत आहेत. असा पहिला करार दक्षिण आफ्रिकेसोबत गेल्या वर्षी झाला होता आणि गेल्या महिन्यात इंडोनेशियाशीही असाच करार झाला होता.

अमेरिकेने ऐतिहासिक आण्विक फ्यूजन ब्रेकथ्रूची घोषणा केली.

- युनायटेड स्टेट्सने आण्विक फ्यूजन ब्रेकथ्रूची घोषणा केली आहे, जे 'जवळपास-अमर्याद' स्वच्छ उर्जेच्या वचनाच्या दिशेने एक ऐतिहासिक पाऊल आहे आणि हवामान बदल रोखण्याच्या लढ्यात मदत करू शकते. यूएस डिपार्टमेंट ऑफ एनर्जीने सांगितले की, कॅलिफोर्नियातील लॉरेन्स लिव्हरमोर नॅशनल लॅबोरेटरी (LLNL) येथील संशोधकांनी प्रथमच फ्यूजन रिअॅक्शनमध्ये प्रज्वलित करण्यासाठी वापरल्या गेलेल्या ऊर्जापेक्षा जास्त ऊर्जा निर्माण केली, ज्याला नेट एनर्जी गेन म्हणतात.

यूएन कमिशन ऑन द स्टेटस ऑफ वुमनमधून इराणची हकालपट्टी करण्यात आली.

- इराणला युनायटेड नेशन्स कमिशन ऑन द स्टेटस ऑफ वुमन (CSW) मधून हकालपट्टी करण्यात आली आहे. इराणला पॅनेलमधून काढून टाकण्याच्या यूएन इकॉनॉमिक अँड सोशल कौन्सिलमध्ये अमेरिकेच्या प्रस्तावाला 29 मते मिळाली, तर 54 सदस्यांच्या निवडून आलेल्या समितीमध्ये विरोधात आठ मते आणि 16 गैरहजर राहिली.

टोकियोने 2025 नंतर बांधलेल्या नवीन घरांसाठी सौर पॅनेल अनिवार्य केले आहेत.

- टोकियोमधील सर्व नवीन घरे एप्रिल 2025 नंतर मोठ्या प्रमाणात घरबांधणी करणाऱ्यांनी बांधलेल्या घरांमध्ये कार्बन उत्सर्जन कमी करण्यासाठी सौर उर्जा पॅनेल स्थापित करणे आवश्यक आहे. सध्या, जपान जगातील सर्वाधिक कार्बन उत्सर्जन करणाऱ्यांच्या यादीत पाचव्या स्थानावर आहे.
- नवीन बांधलेल्या घरांसाठी या नवीन नियमानुसार सुमारे 50 प्रमुख बांधकाम व्यावसायिकांनी 2,000 चौरस मीटर (21,500 चौरस फूट) पर्यंतची घरे अक्षय ऊर्जा उर्जा स्त्रोतांसह, मुख्यतः सौर पॅनेलसह सुसज्ज करणे आवश्यक आहे.

भारतीय वंशाचे लिओ वराडकर हे आयर्लंडचे नवे पंतप्रधान आहेत.

- भारतीय वंशाचे लिओ वराडकर आयर्लंडचे पंतप्रधान म्हणून दुसऱ्यांदा परतले आहेत, जो देशाच्या मध्यवर्ती आघाडी सरकारने केलेल्या नोकरी-वाटप कराराचा एक भाग आहे. आयर्लंडचे राष्ट्राध्यक्ष मायकेल डी. हिगिन्स यांच्याकडून त्यांना पदाचा शिक्का मिळाल्यावर त्यांची नियुक्ती निश्चित झाली.

युरोपियन युनियनने (EU) मोठ्या व्यवसायांवर जागतिक किमान 15% कर लावण्याची योजना स्वीकारली आहे.

- युरोपियन युनियनने मोठ्या व्यवसायांवर जागतिक किमान 15% कर लावण्याची योजना स्वीकारली आहे.
- EU सदस्य देशांनी किमान कर आकारणी घटक EU स्तरावर अंमलात आणण्यासाठी तत्त्वतः करार केला, ज्याला OECD च्या आंतरराष्ट्रीय करप्रणालीतील सुधारणांचा स्तंभ 2 म्हणून ओळखले जाते. EU सदस्य देशांच्या राजदूतांनी परिषदेला पिलर 2 निर्देश स्वीकारण्याचा सल्ला देण्याचा निर्णय घेतला

विदेशी व्यापारात रुपयाचा वापर करण्यासाठी श्रीलंका आणि रशिया चर्चा करत आहेत.

- आंतरराष्ट्रीय व्यापार सुलभ करण्यासाठी, श्रीलंकेने भारतीय रुपया (INR) वापरण्यास सहमती दर्शविली आहे.
- सेंट्रल बँक ऑफ श्रीलंका (CBSL) नुसार भारतीय रुपयाला श्रीलंकेचे अधिकृत विदेशी चलन म्हणून नियुक्त करण्यापूर्वी भारतीय रिझर्व्ह बँकेची (RBI) मंजूरी आवश्यक आहे.
- अहवालानुसार, श्रीलंकेतील बँकांनी INR मध्ये व्यापार करण्यासाठी विशेष खाती स्थापन केली आहेत ज्यांना स्पेशल व्होस्ट्रो रुपी खाती किंवा SVRA असे नाव दिले जाते.

जागतिक व्यापार संघटनेची मंत्रीस्तरीय परिषद फेब्रुवारी 2024 मध्ये अबू धाबी, संयुक्त अरब अमिराती येथे होणार आहे.

- पुढील जागतिक व्यापार संघटनेची मंत्रीस्तरीय परिषद फेब्रुवारी 2024 मध्ये अबू धाबी, संयुक्त अरब अमिराती येथे होणार आहे, जागतिक व्यापार वॉचडॉगने एका निवेदनात पुष्टी केली. युएई आणि कॅमेरून दोघेही या कार्यक्रमाचे यजमानपदासाठी प्रयत्नशील होते आणि अबू धाबीने पहिला कार्यक्रम आयोजित करण्यासाठी अनौपचारिक करार केला

चीनमध्ये ओमिक्रॉन डायव्हिंग वाढीचा BF.7 नवीन कोविड प्रकार आढळला.

- चीनमध्ये प्रचलित असलेला Omicron चे BF.7 उप-प्रकार हे तेथे कोविड-19 संसर्गाच्या सध्याच्या वाढीचे कारण असल्याचे मानले जाते. BF.7 चर्चेत येण्याची ही पहिलीच वेळ नाही. परत

ऑक्टोबरमध्ये, यूएस आणि इतर अनेक युरोपीय राष्ट्रांमधील मुख्य भिन्नता विस्थापित करण्यास सुरुवात केली. चीनमध्ये कोविडची प्रचंड वाढ ओमिक्रॉनच्या BF.7 उप-प्रकारामुळे होत आहे, जी भारतात चार प्रकारांमध्ये आढळून आली आहे. गुजरात आणि ओडिशामध्ये, BF.7 कोविड व्हेरिएंटची उदाहरणे प्रथम समोर आली. सध्या देशात कोविड प्रोटोकॉलची आवश्यकता नाही.

संयुक्त राष्ट्र सुरक्षा परिषदेने म्यानमारवर 74 वर्षातील पहिला ठराव मंजूर केला आहे.

- संयुक्त राष्ट्र सुरक्षा परिषदेने म्यानमारवर 74 वर्षातील पहिला ठराव मंजूर केला आहे ज्यात हिंसाचार संपुष्टात आणण्याची मागणी केली गेली आहे आणि लष्करी जंटाला पदच्युत नेत्या आंग सान सू की यांच्यासह सर्व राजकीय कैद्यांची सुटका करण्याचे आवाहन केले आहे.
- सदस्यीय परिषद दीर्घकाळापासून म्यानमारच्या संकटाचा सामना कसा करावयाचा यावरून चीन आणि रशियाने कठोर कारवाईच्या विरोधात वाद घालत आहेत. ते दोघेही भारतासह मतदानापासून दूर राहिले.

अमेरिका युक्रेनला आपली प्रमुख देशभक्त क्षेपणास्त्र संरक्षण प्रणाली प्रदान करणार आहे.

- युक्रेनला पॅट्रियॉट क्षेपणास्त्र संरक्षण प्रणाली पाठवण्याच्या योजनेला अमेरिका अंतिम रूप देत आहे. युक्रेनने आपल्या पाश्चात्य भागीदारांना त्याच्या ऊर्जा पायाभूत सुविधांसह जड रशियन क्षेपणास्त्रांच्या भडिमारापासून संरक्षण करण्यासाठी यूएस-निर्मित पॅट्रियॉट सिस्टमसह हवाई संरक्षणासाठी सांगितले आहे. युक्रेनियन राष्ट्राध्यक्ष वोलोडिमिर झेलेन्स्की यांच्या वॉशिंग्टन भेटीच्या समांतर अनावरण केलेल्या \$1.85 अब्ज मदतीचा ही प्रणाली भाग आहे.

UN शांती सैनिकांच्या मानसिक आरोग्यावरील UNSC ठरावाला भारताने पाठींबा दिला.

- UN शांती सैनिकांच्या मानसिक आरोग्यावरील UNSC ठरावाला भारताचा पाठिंबा आहे. UN मध्ये भारताच्या स्थायी प्रतिनिधी रुचिरा कंबोज यांच्या मते, गेल्या काही वर्षांमध्ये सर्वाधिक सैन्य पाठवणाऱ्या राष्ट्रांपैकी एक म्हणून, भारत UN सैनिकांची सुरक्षा, सुरक्षा आणि कल्याण याला अत्यंत महत्त्व देतो.

स्पेनने नवीन ट्रान्सजेंडर कायदा मंजूर केला.

- स्पॅनिश संसदेच्या कनिष्ठ सभागृहाने 16 वर्षांपेक्षा जास्त वयाच्या व्यक्तींना वैद्यकीय देखरेखीशिवाय त्यांचे कायदेशीररित्या रेकॉर्ड केलेले लिंग बदलण्याची परवानगी देणारा एक उपाय मंजूर केला. केंद्र-डाव्या आघाडी सरकारने तयार केलेल्या कायदानुसार, 14 ते 16 वयोगटातील अल्पवयीन मुलांनी त्यांचे पालक किंवा कायदेशीर पालक सोबत असणे आवश्यक आहे आणि 12 ते 13 वयोगटातील व्यक्तींना हलविण्यासाठी न्यायाधीशांच्या परवानगीची आवश्यकता असेल.

सीपीएन-माओवादी केंद्राचे प्रमुख पुष्प कमल दहल प्रचंड नेपाळचे नवे पंतप्रधान बनणार आहेत.

- सीपीएन-माओवादी केंद्राचे प्रमुख पुष्प कमल दहल, ज्यांना प्रचंड म्हणूनही ओळखले जाते, यांनी 168 संसद सदस्यांचा पाठिंबा मिळवला, जे प्रतिनिधीगृहात 138 च्या जादुई चिन्हापेक्षा जास्त होते आणि नेपाळच्या पंतप्रधानपदासाठी त्यांच्या तिसऱ्या कार्यकाळाचा मार्ग मोकळा केला. गेल्या 14 वर्षांत मंत्री कार्यालय. राष्ट्रपती

विद्यादेवी भंडारी यांनी घटनेच्या कलम 76 (2) नुसार प्रचंड यांची पंतप्रधान म्हणून नियुक्ती केली.

फिजीचे नवे पंतप्रधान म्हणून सिटिहनी राबुका यांची निवड झाली.

- दोन दशकांहून अधिक काळ माजी लष्करी कमांडरने सुमारे सात वर्षांच्या कार्यकाळात प्रथम पद भूषवल्यानंतर सिटिहनी राबुका यांची फिजीचे पुढील पंतप्रधान म्हणून पुष्टी झालीसुवा येथील फिजियन संसदेच्या बैठकीत विद्यमान फ्रँक बैनीमारामा यांच्यावर 74 वर्षीय व्यक्तीने एका मताने नामांकन जिंकले. फिजीच्या 55 सदस्यीय संसदेत सिटिहनी राबुका यांना 28 मतं तर बैनीमारामा यांना 27 मते मिळाली.

बॉम्ब चक्रीवादळ' हिवाळी वादळ अमेरिकेला धडकले.

- बॉम्ब चक्रीवादळाने यूएस आणि कॅनडाला अत्यंत हवामानाचा तडाखा दिला आहे आणि बर्फ आणि वीज खंडित झाल्याने रहिवासी त्यांच्या घरात अडकले आहेत. ख्रिसमसच्या हंगामात, -40 डिग्री फॅरेनहाइट कमी तापमानामुळे बॉम्ब चक्रीवादळ झाला . हजारो उड्डाणे रद्द करण्यात आली असून अनेक महामार्ग ब्लॉक करण्यात आले आहेत. लोकांना घराबाहेर न पडण्याचा सल्ला देण्यात आला आहे कारण ते जीवघेणे ठरू शकते.

मालदीवच्या फौजदारी न्यायालयाने माजी राष्ट्राध्यक्ष अब्दुल्ला यामीन यांना 11 वर्षांच्या तुरुंगवासाची शिक्षा सुनावली आहे.

- मालदीवच्या फौजदारी न्यायालयाने माजी अध्यक्ष अब्दुल्ला यामीन यांना 11 वर्षांच्या तुरुंगवासाची शिक्षा सुनावली आणि एका खाजगी कंपनीकडून किकबॅक मिळवण्याशी संबंधित भ्रष्टाचार आणि मनी लॉड्रिंगच्या आरोपात दोषी आढळल्यानंतर त्यांना 5 दशलक्ष डॉलर्सचा दंड ठोठावला. यामीन यांनी कोणतेही गैरकृत्य केल्याचा इन्कार केला आहे.
- 2018 मध्ये त्यांनी सत्ता गमावली परंतु 2023 मध्ये होणाऱ्या निवडणुकीसाठी त्यांना मालदीवच्या प्रोग्रेसिव्ह पार्टीचे अध्यक्षपदाचे उमेदवार म्हणून घोषित करण्यात आले आहे. आधीच 2019 मध्ये त्याला पाच वर्षांचा तुरुंगवास आणि 2019 मध्ये 5 दशलक्ष डॉलर्सचा दंड ठोठावण्यात आला आहे.

अंटाक्टिकाच्या जैवविविधतेच्या नवीन संशोधनाने सूचित केले आहे की अंटाक्टिकाची जैवविविधता 97% पर्यंत 2100 पर्यंत नामशेष होऊ शकते.

- अंटाक्टिकाच्या जैवविविधतेच्या नवीन संशोधनाने सूचित केले आहे की अंटाक्टिक परिसंस्थेचे रक्षण करण्यासाठी आणखी काही करणे आवश्यक आहे आणि जर आपण बदल केले नाही तर, भूमीवर आधारित लोकसंख्या असलेल्या अंटाक्टिक प्रजातीपैकी 97% पर्यंत 2100 पर्यंत नामशेष होऊ शकतात. अभ्यास, जे नुकतेच प्रसिद्ध झाले आहे, त्यात असेही आढळून आले आहे की अंटाक्टिकाच्या जैवविविधतेला धोका कमी करण्यासाठी दहा महत्त्वपूर्ण तंत्रे दरवर्षी केवळ USD 23 दशलक्ष खर्चाने लागू केली जाऊ शकतात.

मेंदू खाणाऱ्या अमिबा संसर्गाची पहिली घटना दक्षिण कोरियामध्ये नोंदवली गेली.

- दक्षिण कोरियामध्ये प्रथमच दुर्मिळ आणि संभाव्य घातक मेंदू खाणारा अमिबा सापडला आहे. प्राथमिक अमेबिक मेनिंगोएन्सेफलायटीस (पीएएम) हा अमीबा नेग्लेरिया फॉउलरीमुळे होणारा एक दुर्मिळ आणि गंभीर संसर्ग आहे, जो सामान्यतः उबदार गोड्या पाण्यात आणि मातीमध्ये आढळतो.

बांगलादेशच्या पंतप्रधान शेख हसीना यांनी ढाका येथे पहिल्या-वहिल्या मेट्रो सेवेचे उद्घाटन केले.

- बांगलादेशच्या पंतप्रधान शेख हसीना यांनी ढाका येथे पहिल्या मेट्रो रेल्वेचे उद्घाटन केले. डायबारी ते आगरगाव स्थानकादरम्यानच्या पहिल्या प्रवासासाठी ढाका येथे मेट्रो ट्रेनला हिरवा झेंडा दाखवण्यात आला. मेट्रो रेल्वे 2030 पर्यंत पूर्ण होणाऱ्या मास रॅपिड ट्रान्झिटच्या बांगलादेश प्रकल्पाचा एक भाग आहे.

भारताच्या सहाय्याने 720 मेगावॅटचा मांगडेचू जलविद्युत प्रकल्प नुकताच भूतानमधील डुक ग्रीन पॉवर कॉर्पोरेशन (DGPC) कडे सुपूर्द करण्यात आला आहे.

- भारताच्या सहाय्याने 720 मेगावॅटचा मांगडेचू जलविद्युत प्रकल्प नुकताच भूतानमधील डुक ग्रीन पॉवर कॉर्पोरेशन (डीजीपीसी) कडे सुपूर्द करण्यात आला आहे. या प्रकल्पासह, भारत आणि भूतानने चार मेगा जलविद्युत प्रकल्प यशस्वीरित्या पूर्ण केले आहेत. प्रकल्पाच्या कार्यान्वित झाल्यामुळे भूतानची विद्युत उर्जा निर्मिती क्षमता 44 टक्क्यांनी वाढली आहे.

बेंजामिन नेतन्याहू यांनी विक्रमी सहाव्यांदा इस्रायलचे पंतप्रधान म्हणून शपथ घेतली.

- बेंजामिन नेतन्याहू यांनी सहाव्यांदा इस्रायलचे पंतप्रधान म्हणून शपथ घेतली. बेंजामिन नेतन्याहू यांना 120 सदस्यीय नेसेट (इस्त्रायली संसद) मध्ये 63 खासदारांचा पाठिंबा आहे. सभागृहात 54 खासदारांनी त्यांच्या सरकारच्या विरोधात मतदान केले

नियुक्ती बातम्या

IAS अधिकारी प्रीती सुदान यांची UPSC सदस्य म्हणून नियुक्ती करण्यात आली.

- आंध्र प्रदेश केडरच्या IAS अधिकारी आणि माजी आरोग्य सचिव, प्रीती सुदान यांनी UPSC सदस्य म्हणून पद आणि गोपनीयतेची शपथ घेतली. UPSC चेअरमन डॉ मनोज सोनी यांनी प्रीती सुदान यांना शपथ दिली. जुलै, 2020 मध्ये केंद्रीय आरोग्य सचिव म्हणून सुदान सेवानिवृत्त झाल्या. त्यांनी अन्न आणि सार्वजनिक वितरण विभाग आणि महिला आणि बाल विकास आणि संरक्षण मंत्रालयांमध्ये सचिव म्हणूनही काम केले.

उत्तराखंड सरकारने प्रसून जोशी यांची ब्रँड अॅम्बेसेडर म्हणून नियुक्ती केली आहे.

- McCann Worldgroup India चे CEO आणि CCO, प्रसून जोशी यांची उत्तराखंड सरकारने राज्याचे ब्रँड अॅम्बेसेडर म्हणून नियुक्ती केली आहे. पद्मश्री पुरस्कार विजेते प्रसून जोशी सध्या सेंट्रल बोर्ड ऑफ फिल्म सर्टिफिकेशन (सेन्सॉर बोर्ड) चे अध्यक्ष आहेत.

वरिष्ठ पत्रकार रवीश कुमार यांनी NDTV चा राजीनामा दिला आहे.

- वरिष्ठ पत्रकार रवीश कुमार यांनी NDTV चा राजीनामा दिला आहे. चॅनलचे संस्थापक आणि प्रवर्तक प्रणय रॉय आणि राधिका रॉय यांनी RRPR होल्डिंग प्रायव्हेट लिमिटेड (RRPRH) च्या संचालकपदाचा राजीनामा दिल्यानंतर एका दिवसातच हे घडले आहे. न्यूज चॅनल अदानी ग्रुपने विकत घेतल्यानंतर आणि न्यूज चॅनलमध्ये 29.18% हिस्सा ठेवल्यानंतर ज्येष्ठ पत्रकारांनी राजीनामा दिला.

Advertising Agency Association of India (AAAI) च्या अध्यक्षपदी प्रशांत कुमार यांची निवड झाली आहे.

- ग्रुपएम मीडिया (इंडिया) प्रायव्हेट लिमिटेडचे दक्षिण आशियाचे सीईओ प्रशांत कुमार यांची अॅडव्हर्टायझिंग एजन्सी असोसिएशन ऑफ इंडिया (AAAI) च्या अध्यक्षपदी निवड झाली आहे. त्यांना इंडस्ट्रीमध्ये 25 वर्षांपेक्षा जास्तीचा अनुभव आहे. ग्रुपएममध्ये सामील होण्यापूर्वी, त्यांनी पेप्सी, द हिंदू, द मीडिया एज आणि मॅककॅन एरिक्सन येथे पदे भूषवली. त्यांनी 2020 ते 2022 पर्यंत AAAI चे उपाध्यक्ष म्हणून काम केले आहे.

संजय कुमार यांची शालेय शिक्षण विभागाच्या सचिवपदी नियुक्ती करण्यात आली आहे.

- IAS संजय कुमार यांनी नवी दिल्लीतील शास्त्री भवनात शिक्षण मंत्रालयाच्या शालेय शिक्षण आणि साक्षरता विभागाचे सचिव म्हणून पदभार स्वीकारला. संजय कुमार, 1990 च्या बॅचचे बिहार केडरचे आयएएस अधिकारी, माजी सचिव होते, युवा व्यवहार आणि क्रीडा मंत्रालय. त्यांनी अनिता करवाल आयएएसला त्यांच्या सेवानिवृत्तीनंतर बदलले.

विजेंदर शर्मा यांची इन्स्टिट्यूट ऑफ कॉस्ट अकाउंटंट ऑफ इंडियाच्या अध्यक्षपदी निवड करण्यात आली.

- इन्स्टिट्यूट ऑफ कॉस्ट अकाउंटंट ऑफ इंडियाने सांगितले की विजेंदर शर्मा यांची 2022-23 साठी नवीन अध्यक्ष आणि राकेश भल्ला यांची उपाध्यक्ष म्हणून निवड करण्यात आली आहे. संस्था, जी संसदेच्या कायदानुसार स्थापन केलेली एक वैधानिक संस्था आहे, केंद्रीय कॉर्पोरेट व्यवहार मंत्रालयाच्या प्रशासकीय नियंत्रणाखाली येते. श्री विजेंदर शर्मा हे उपाध्यक्ष होते आणि CMA राकेश भल्ला हे केंद्रीय परिषद सदस्य होते आणि मागील टर्म 2021-22 मध्ये संस्थेच्या प्रत्यक्ष कर समितीचे अध्यक्ष होते.

राजीव लक्ष्मण करंदीकर यांची राष्ट्रीय सांख्यिकी आयोगाच्या अध्यक्षपदी नियुक्ती करण्यात आली.

- भारत सरकारने राजीव लक्ष्मण करंदीकर, चेन्नई मॅथॅमेटिकल इन्स्टिट्यूट (CMI) येथील प्रोफेसर एमेरिटस यांची तीन वर्षांच्या कालावधीसाठी भारताच्या राष्ट्रीय सांख्यिकी आयोगाचे (NSC) अर्धवेळ अध्यक्ष म्हणून नियुक्ती केली होती. सीएमआयमध्ये प्रोफेसर एमेरिटस म्हणून सुरू असताना अतिरिक्त जबाबदारी म्हणून ते ही भूमिका स्वीकारतील. ते 2010 मध्ये CMI मध्ये व्हिजिटिंग प्रोफेसर म्हणून रुजू झाले आणि जानेवारी 2011 ते एप्रिल 2021 पर्यंत CMI चे संचालक म्हणून कार्यरत होते.

माजी केंद्रीय मंत्री हंसराज गंगाराम अहिर यांनी राष्ट्रीय मागासवर्गीय आयोगाच्या (NCBC) अध्यक्षपदाचा कार्यभार स्वीकारला आहे.

- माजी केंद्रीय मंत्री हंसराज गंगाराम अहिर यांनी राष्ट्रीय मागासवर्गीय आयोगाच्या (National Commission for Backward Classes -

NCBC) अध्यक्षपदाचा कार्यभार स्वीकारला आहे. ते व्यवसायाने एक शेतकरी आहेत, सामाजिक न्याय आणि सक्षमीकरण मंत्रालयाचे निवेदन वाचा. ते महाराष्ट्रातील चंद्रपूर लोकसभा मतदारसंघातून चार वेळा खासदार म्हणून निवडून आले होते आणि ते महाराष्ट्र विधान परिषदेचे सदस्यही होते. ते 16 व्या लोकसभेत केंद्रीय गृहराज्यमंत्री आणि भारत सरकारचे केंद्रीय रसायन आणि खते राज्यमंत्री होते.

भारतीय टेक ब्रँड नॉईजेने विराट कोहलीची नवीन ब्रँड अॅम्बेसेडर म्हणून नियुक्ती केली आहे.

- भारतीय टेक ब्रँड "नॉईज" ने विराट कोहलीला आपल्या स्मार्टवॉचसाठी नवीन ब्रँड अॅम्बेसेडर म्हणून नियुक्त केले आहे. नवीन भागीदारी दोन डोमेन एकत्र आणेल जे ब्रँडचे उदाहरण म्हणून सांगितले जाते. या भागीदारीमुळे ग्राहकांचा विश्वास आणि निष्ठा अधिक दृढ होण्यास मदत होईल, असा कंपनीचा दावा आहे.

अणुऊर्जा विभागाचे प्रतिष्ठित शास्त्रज्ञ केव्ही सुरेश कुमार यांनी भारतीय नाभिकीय विद्युत निगम लिमिटेड (BHAVINI) चे अध्यक्ष आणि व्यवस्थापकीय संचालक म्हणून पदभार स्वीकारला आहे.

- अणुऊर्जा विभागाचे प्रतिष्ठित शास्त्रज्ञ, KV सुरेश कुमार यांनी 2 डिसेंबर 2022 रोजी कल्पक्कम येथे भारतीय नाभिकीय विद्युत निगम लिमिटेड (BHAVINI) चे अध्यक्ष आणि व्यवस्थापकीय संचालक म्हणून पदभार स्वीकारला आहे. त्यांचा कार्यकाळ तीन वर्षांचा असेल. सुरेश कुमार हे केमिकल इंजिनीअरिंगचे पदवीधर आहेत आणि 1985 मध्ये मुंबईतील BARC ट्रेनिंग स्कूलमध्ये (29 व्या बॅच) अणुऊर्जा विभागात रुजू झाले होते.

केव्ही शाजी यांची नाबार्डचे अध्यक्ष म्हणून नियुक्ती करण्यात आली आहे.

- केव्ही शाजी यांची नॅशनल बँक फॉर ऑग्निकल्चर अँड रुरल डेव्हलपमेंट (नाबार्ड) चे अध्यक्ष म्हणून नियुक्ती करण्यात आली आहे. त्यांनी यापूर्वी 21 मे 2020 पर्यंत नाबार्डचे उपव्यवस्थापकीय संचालक (DMD) म्हणून काम केले आहे. ते अहमदाबाद येथील इंडियन इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट (IIM) मधून सार्वजनिक धोरणात PGDM असलेले कृषी पदवीधर आहेत.

टाटा सन्सचे चेअरमन एन चंद्रशेखरन यांची B20 चे अध्यक्ष म्हणून नियुक्ती करण्यात आली

- टाटा सन्सचे अध्यक्ष एन चंद्रशेखरन यांची बी20 इंडियाचे अध्यक्ष म्हणून नियुक्ती करण्यात आली आहे जे संपूर्ण G20 व्यापारी समुदायाचे प्रतिनिधित्व करतात. ते भारताच्या G20 अध्यक्षपदाच्या काळात व्यवसाय अजेंडाचे नेतृत्व करतील. भारत सरकारने CII ची नियुक्ती केली आहे, ज्यांनी 1 डिसेंबर रोजी B20 इंडिया सचिवालय म्हणून कार्यभार स्वीकारला आणि B20 इंडिया प्रक्रियेचे नेतृत्व करेल.

मेघना अहलावत यांची टेबल टेनिस फेडरेशन ऑफ इंडियाच्या अध्यक्षपदी निवड झाली.

- मेघना अहलावत यांची टेबल टेनिस फेडरेशन ऑफ इंडियाच्या अध्यक्षपदी निवड झाली. मेघना अहलावत यांची पहिली महिला अध्यक्ष म्हणून निवड झाली आहे, आठ वेळा राष्ट्रीय चॅम्पियन कमलेश मेहता यांनी TTFI चे नवीन सरचिटणीस म्हणून पदभार स्वीकारला आहे आणि पटेल नागेंद्र रेड्डी यांची खजिनदार म्हणून निवड झाली आहे. हरियाणाचे उपमुख्यमंत्री दुष्यंत चौटाला यांच्या

पत्नी असलेल्या अहलावत यांनी गुजरातचे गृहमंत्री हर्ष संघवी यांच्याविरोधात निवडणूक लढवली होती.

अशोक लेलॅंडने शेनू अग्रवाल यांची एमडी आणि सीईओ म्हणून नियुक्ती केली.

- अग्रगण्य टूक आणि बस निर्माता अशोक लेलॅंडने शेनू अग्रवाल यांची एमडी आणि सीईओ म्हणून तात्काळ प्रभावाने नियुक्ती जाहीर केली आहे. अग्रवाल जागतिक स्तरावर अव्वल 10 कमर्शियल व्हेईकल प्लेयर्समध्ये स्थान मिळवण्यासाठी अशोक लेयांडचे तंत्रज्ञान विकास, वाढ आणि भविष्यातील धोरण राबवतील.

न्यायमूर्ती दीपंकर दत्ता यांनी सर्वोच्च न्यायालयाचे न्यायाधीश म्हणून शपथ घेतली.

- न्यायमूर्ती दीपंकर दत्ता यांनी सर्वोच्च न्यायालयाचे न्यायाधीश म्हणून शपथ घेतली. सर्व न्यायाधीशांच्या उपस्थितीत सर्वोच्च न्यायालयात झालेल्या शपथविधी समारंभात भारताचे सरन्यायाधीश डीवाय चंद्रचूड यांनी न्यायमूर्ती दत्ता यांना शपथ दिली. न्यायमूर्ती दत्ता यांच्या नियुक्तीमुळे सर्वोच्च न्यायालयात 34 न्यायाधीशांपैकी 28 न्यायाधीश असतील. न्यायमूर्ती दत्ता यांचा कार्यकाळ 8 फेब्रुवारी 2030 पर्यंत असेल.

सर्वोच्च न्यायालयाच्या कॉलेजियमने सर्वोच्च न्यायालयाचे न्यायाधीश म्हणून केंद्राकडे 5 नावांची शिफारस केली आहे.

- सर्वोच्च न्यायालयाच्या न्यायमूर्ती म्हणून नियुक्तीसाठी सर्वोच्च न्यायालयाच्या कॉलेजियमने उच्च न्यायालयाच्या पाच न्यायाधीशांच्या नावाची शिफारस केंद्राकडे केली आहे. भारताचे सरन्यायाधीश डीवाय चंद्रचूड यांच्या नेतृत्वाखालील सहा सदस्यीय कॉलेजियमच्या बैठकीनंतर ही शिफारस करण्यात आली.

शिफारस केलेली पाच नावे:

- न्यायमूर्ती पंकज मिथल, मुख्य न्यायमूर्ती, राजस्थान उच्च न्यायालय;
- न्यायमूर्ती संजय करोल, मुख्य न्यायमूर्ती, पाटणा उच्च न्यायालय;
- न्यायमूर्ती पीव्ही संजय कुमार, मुख्य न्यायाधीश, मणिपूर उच्च न्यायालय;
- न्यायमूर्ती अहसानुद्दीन अमानुल्ला, न्यायाधीश, पाटणा उच्च न्यायालय;
- न्यायमूर्ती मनोज मिश्रा, न्यायाधीश, अलाहाबाद उच्च न्यायालय.

WHO ने सर जेरेमी फरार यांचे नवीन मुख्य शास्त्रज्ञ बनतील.

- वर्ल्ड हेल्थ ऑर्गनायझेशन (WHO) ने घोषणा केली की डॉ जेरेमी फरार त्याचे नवीन मुख्य शास्त्रज्ञ बनतील. सध्या, वेलकम ट्रस्टचे संचालक, डॉ फरार हे 2023 च्या दुसऱ्या तिमाहीत WHO मध्ये सामील होतील. WHO चे मुख्य शास्त्रज्ञ म्हणून, डॉ फरार विज्ञान विभागावर देखरेख करतील.

कार्डिओलॉजिकल सोसायटी ऑफ इंडियाच्या अध्यक्षपदी ज्येष्ठ डॉ. पीसी रथ यांची निवड करण्यात आली.

- चेन्नई येथे झालेल्या वार्षिक सभेत हैदराबाद येथील ज्येष्ठ हृदयरोगतज्ज्ञ डॉ. पीसी रथ यांची 2023-24 या वर्षासाठी कार्डिओलॉजिकल सोसायटी ऑफ इंडिया (CSI) चे औपचारिक अध्यक्ष म्हणून निवड करण्यात आली. डॉ पीसी रथ हे सध्या वरिष्ठ सल्लागार हृदयरोगतज्ज्ञ आणि अपोलो हॉस्पिटल्स, जुबली हिल्स येथे कार्डिओलॉजी विभागाचे प्रमुख आहेत.

सिंडी हुक यांची 2032 ऑलिम्पिक आयोजन समितीच्या CEO म्हणून नियुक्ती करण्यात आली आहे.

- ब्रिस्बेन 2032 ऑलिम्पिक आणि पॅरालिम्पिक खेळ आयोजन

समितीने अमेरिकन कार्यकारी सिंडी हुक यांची पहिली सीईओ म्हणून नियुक्ती केली आहे. सहा महिन्यांच्या कालावधीत 50 उमेदवारांशी बोलल्यानंतर आयोजन समितीने नियुक्तीची घोषणा केली.

हार्वर्ड विद्यापीठाने क्लॉडिन गे यांना पहिले कृष्णवर्णीय अध्यक्ष म्हणून नियुक्त केले.

- हार्वर्ड विद्यापीठाने कला आणि विज्ञान विद्याशाखेच्या डीन क्लॉडिन गे यांना नवीन अध्यक्ष म्हणून नियुक्त केले, ते प्रतिष्ठित विद्यापीठात पद भूषवणारे पहिले आफ्रिकन अमेरिकन आहेत. केंब्रिज, मॅसॅच्युसेट्स येथील शाळेच्या प्रमुखपदी निवडून आलेली 52 वर्षीय गे ही दुसरी महिला आहे. गे, हैतीयन स्थलांतरितांची मुलगी, 1 जुलै 2023 रोजी विद्यापीठाच्या 30 व्या अध्यक्षपदाची जबाबदारी स्वीकारणार आहे.

केंद्रीय रेल्वे मंत्री अश्विनी वैष्णव यांची वडोदरा येथील गति शक्ती विद्यापीठाच्या कुलपतीपदी नियुक्ती करण्यात आली आहे.

- केंद्रीय रेल्वे मंत्री अश्विनी वैष्णव यांची वडोदरा येथील गति शक्ती विद्यापीठाच्या कुलपतीपदी नियुक्ती करण्यात आली आहे. द्रौपदी मुर्मू, श्री अश्विनी वैष्णव या गती शक्ती विद्यापीठाच्या पहिल्या कुलपती असतील हे उल्लेखनीय. राष्ट्रपतींनी डॉ मनोज चौधरी यांची वडोदरा येथील गति शक्ती विद्यापीठाचे पहिले कुलगुरू म्हणून नियुक्ती केली. केंद्रीय विद्यापीठ अधिनियम, 2009 नुसार, डॉ. मनोज चौधरी हे पदभार स्वीकारल्यापासून पाच वर्षासाठी गती शक्ती विद्यापीठाचे कुलगुरूपद सांभाळतील.

केंद्रीय रेल्वे मंत्री अश्विनी वैष्णव यांची वडोदरा येथील गति शक्ती विद्यापीठाच्या कुलपतीपदी नियुक्ती करण्यात आली आहे.

- केंद्रीय रेल्वे मंत्री अश्विनी वैष्णव यांची वडोदरा येथील गति शक्ती विद्यापीठाच्या कुलपतीपदी नियुक्ती करण्यात आली आहे. राष्ट्रपतींनी डॉ मनोज चौधरी यांची वडोदरा येथील गति शक्ती विद्यापीठाचे पहिले कुलगुरू म्हणून नियुक्ती केली. केंद्रीय विद्यापीठ अधिनियम, 2009 नुसार, डॉ. मनोज चौधरी हे पदभार स्वीकारल्यापासून पाच वर्षासाठी गती शक्ती विद्यापीठाचे कुलगुरूपद सांभाळतील.

मेजर जनरल मोहित सेठ यांनी GoC किलो फोर्सचा पदभार स्वीकारला.

- मेजर जनरल मोहित सेठ यांनी काउंटर इन्सर्जन्सी फोर्स किलोचे जनरल ऑफिसर कमांडिंग (GOC) म्हणून पदभार स्वीकारला आहे. त्यांनी मेजर जनरल संजीव सिंग स्लारिया यांच्याकडून पदभार स्वीकारला.

AERB चे नवे प्रमुख म्हणून ज्येष्ठ अणुशास्त्रज्ञ दिनेश कुमार शुक्ला यांची नियुक्ती करण्यात आली.

- कार्मिक आणि प्रशिक्षण (DoPT) विभागाकडून जारी करण्यात आलेल्या आदेशानुसार, मंत्रिमंडळाच्या नियुक्ती समितीने (ACC) दिनेश कुमार शुक्ला यांची अणुऊर्जा नियामक मंडळाच्या अध्यक्षपदी नियुक्ती करण्यास मान्यता दिली आहे.

प्यूमा इंडियाने अनुष्का शर्माची ब्रँड अॅम्बेसेडर म्हणून निवड केली आहे.

- Puma ने बॉलीवूड अभिनेत्री आणि उद्योजक अनुष्का शर्माला ब्रँड अॅम्बेसेडर म्हणून नियुक्त केले आहे. असोसिएशनचा उद्देश "महिला ग्राहक वर्गासाठी Puma च्या मजबूत बांधिलकीला गती देणे आहे.

सर्वोच्च न्यायालयाचे माजी न्यायाधीश हेमंत गुप्ता यांची नवी दिल्ली आंतरराष्ट्रीय लवाद केंद्र (NDIAC) चे अध्यक्ष म्हणून नियुक्ती करण्यात आली आहे.

- सर्वोच्च न्यायालयाचे माजी न्यायाधीश हेमंत गुप्ता यांची नवी दिल्ली आंतरराष्ट्रीय लवाद केंद्र (NDIAC) चे अध्यक्ष म्हणून नियुक्ती करण्यात आली आहे. NDIAC ची स्थापना संस्थात्मक लवादासाठी एक स्वतंत्र आणि स्वायत्त शासन निर्माण करण्याच्या उद्देशाने करण्यात आली. मंत्रिमंडळाच्या नियुक्ती समितीने न्यायमूर्ती हेमंत गुप्ता (निवृत्त) यांची NDIAC चेअरपर्सन म्हणून आणि गणेश चंद्र आणि अनंत विजय पल्ली यांची अर्धवेळ सदस्य म्हणून नियुक्ती करण्यास मान्यता दिली आहे.

सुहेल एजाज खान यांची सौदी अरेबियातील भारताचे नवीन राजदूत म्हणून नियुक्ती करण्यात आली आहे.

- 1997 च्या बॅचचे भारतीय परराष्ट्र सेवेचे अधिकारी, डॉ. सुहेल अजाज खान जे सध्या लेबनॉन प्रजासत्ताकमध्ये भारताचे राजदूत आहेत, यांची सौदी अरेबियाच्या राज्यामध्ये भारताचे पुढील राजदूत म्हणून नियुक्ती करण्यात आली आहे. ते 1989 च्या बॅचचे IFS अधिकारी डॉ. औसफ सईद यांची जागा घेतिले.

SBI फंड्स मॅनेजमेंटने समशेर सिंग यांची कंपनीचे नवीन MD, CEO म्हणून नियुक्ती केली.

- स्टेट बँक ऑफ इंडिया फंड्स व्यवस्थापनाने समशेर सिंग यांची कंपनीचे व्यवस्थापकीय संचालक आणि मुख्य कार्यकारी अधिकारी म्हणून नियुक्ती केली आहे. स्टेट बँक ऑफ इंडिया (SBI) चे उप व्यवस्थापकीय संचालक असलेले सिंग यांनी सार्वजनिक क्षेत्रातील कर्जदार, मालमत्ता व्यवस्थापन कंपनीकडे परत गेल्यानंतर विनय एम टोन्से यांच्याकडून पदभार स्वीकारला आहे.

अनिल कुमार लाहोटी यांची मुख्य कार्यकारी अधिकारी आणि रेल्वे बोर्डाच्या अध्यक्षपदी नियुक्ती करण्यात आली आहे.

- अनिल कुमार लाहोटी यांची मुख्य कार्यकारी अधिकारी आणि रेल्वे बोर्डाच्या अध्यक्षपदी नियुक्ती करण्यात आली आहे. मध्य रेल्वेचे माजी महाव्यवस्थापक यांची एका आठवड्यापूर्वी मंडळाचे सदस्य (पायाभूत सुविधा) म्हणून नियुक्ती करण्यात आली होती आणि ते 1 जानेवारी रोजी विनय कुमार त्रिपाठी यांच्याकडून अध्यक्षपदाची सूत्रे स्वीकारणार आहेत.

गंजी कमला व्ही राव यांची FSSAI येथे मुख्य कार्यकारी अधिकारी म्हणून नियुक्ती करण्यात आली.

- श्री गंजी कमला व्ही राव IAS यांची भारतीय अन्न सुरक्षा आणि मानक प्राधिकरण (FSSAI) चे मुख्य कार्यकारी अधिकारी म्हणून नियुक्ती करण्यात आली आहे. श्री गंजी कमला व्ही राव IAS सध्या भारतीय पर्यटन विकास महामंडळ लिमिटेडचे व्यवस्थापकीय संचालक म्हणून कार्यरत आहेत.

संतोष कुमार यादव यांची भारतीय राष्ट्रीय महामार्ग प्राधिकरण (NHAI) चे अध्यक्ष म्हणून नियुक्ती करण्यात आली.

- वरिष्ठ नोकरशहा संतोष कुमार यादव यांची भारतीय राष्ट्रीय महामार्ग प्राधिकरण (NHAI) चे अध्यक्ष म्हणून नियुक्ती करण्यात आली. संतोष कुमार यादव हे 1995 च्या बॅचचे भारतीय प्रशासकीय सेवा (IAS) उत्तर प्रदेश केडरचे अधिकारी आहेत. ते सध्या शिक्षण मंत्रालयाच्या शालेय शिक्षण आणि साक्षरता विभागात अतिरिक्त सचिव म्हणून कार्यरत आहेत.

लेफ्टनंट जनरल अरविंद वालिया यांची लष्कराचे इंजीनियर-इन-चीफ म्हणून नियुक्ती करण्यात आली.

- लेफ्टनंट जनरल अरविंद वालिया यांची भारतीय लष्कराचे पुढील अभियंता-इन-चीफ म्हणून नियुक्ती करण्यात आली आहे. ते लेफ्टनंट जनरल हरपाल सिंग यांच्यानंतर 31 डिसेंबर रोजी सेवानिवृत्त होणार आहेत. 1986 च्या बॅचचे अधिकारी, लेफ्टनंट जनरल वालिया हे इंडियन मिलिटरी अकादमी, डेहराडूनचे माजी विद्यार्थी आहेत आणि त्यांना तेथे प्रतिष्ठित रौप्य पदक देखील मिळाले आहे.
- लेफ्टनंट जनरल वालिया यांनी यापूर्वी वाळवंट क्षेत्रात स्वतंत्र स्कॉड्रन, जम्मू आणि काश्मीरमधील एक रेजिमेंट आणि पश्चिम आघाडीवर अभियंता ब्रिगेडचे नेतृत्व केले आहे. त्यांनी बंगळुरूमधील एमईजी आणि केंद्राचे नेतृत्वही केले आहे.

प्रवीण के श्रीवास्तव यांची केंद्रीय दक्षता आयुक्त म्हणून नियुक्ती करण्यात आली आहे.

- दक्षता आयुक्त प्रवीण कुमार श्रीवास्तव यांची कार्यवाहक केंद्रीय दक्षता आयुक्त (CVC) म्हणून नियुक्ती करण्यात आली आहे. सुरेश एन. पटेल यांनी 24 डिसेंबर रोजी भ्रष्टाचार विरोधी वॉचडॉग केंद्रीय दक्षता आयोगाचे प्रमुख म्हणून कार्यकाळ पूर्ण केल्यानंतर त्यांची नियुक्ती झाली आहे. आयोगाचे अध्यक्ष सीव्हीसी करतात आणि जास्तीत जास्त दोन दक्षता आयुक्त असू शकतात. श्रीवास्तव यांच्याशिवाय, माजी इंटेलिजन्स ब्युरो (IB) प्रमुख अरविंद कुमार हे इतर दक्षता आयुक्त आहेत.

उपराष्ट्रपती कमला हॅरिस यांनी भारतीय अमेरिकन राजीव बघाल यांना महत्वाच्या राष्ट्रीय अंतराळ सल्लागार गटासाठी नियुक्त केले आहे.

- उपराष्ट्रपती कमला हॅरिस यांनी भारतीय अमेरिकन राजीव बघाल यांना महत्वाच्या राष्ट्रीय अंतराळ सल्लागार गटासाठी नियुक्त केले आहे, ज्याला एक मजबूत आणि जबाबदार यूएस स्पेस एंटरप्राइझ राखण्यासाठी आणि वर्तमान आणि भविष्यातील पिढ्यांसाठी जागा संरक्षित करण्याचे काम दिले आहे. हॅरिसने नॅशनल स्पेस कौन्सिलच्या युजर्स अँडव्हायझरी ग्रुपला (UAG) नाव दिलेल्या 30 अंतराळ तज्ज्ञांपैकी बघाल, अमेझॉनच्या प्रोजेक्ट कुइपरचे उपाध्यक्ष आहेत.

आयपीएस अधिकारी लक्ष्मी सिंह यांनी नोएडा येथे उत्तर प्रदेशच्या पहिल्या महिला पोलिस आयुक्तपदी नियुक्त केले

- उत्तर प्रदेश सरकारने आयपीएस अधिकारी लक्ष्मी सिंह यांची नोएडा पोलिस प्रमुख म्हणून नियुक्ती केली आहे, ज्यामुळे त्या राज्यातील पोलिस आयुक्तालयाच्या प्रमुखपदी पहिल्या महिला अधिकारी बनल्या आहेत. 2000 च्या बॅचचे अधिकारी, ज्यांनी गौतम बुद्ध नगरमध्ये आलोक सिंग यांची जागा घेतली. 1995 च्या बॅचचे आयपीएस अधिकारी आलोक सिंग यांना राज्याची राजधानी लखनऊ येथील डीजीपी कार्यालयात अतिरिक्त पोलीस महासंचालक (ADGP) म्हणून नियुक्त करण्यात आले आहे.

अर्थव्यवस्था बातम्या

येस बँकेने जेसी फ्लॉवर एआरसीमध्ये 9.9 टक्के हिस्सा विकत घेतला.

- येस बँकेने JC फ्लॉवर्स अँसेट रिकन्स्ट्रक्शन कंपनी (ARC) सोबत शेअर खरेदी करार (SPA) वर स्वाक्षरी केली आहे, 28 नोव्हेंबर

2022 रोजी ARC मधील 9.9 टक्के भागभांडवल 11.43 रुपये प्रति शेअर या दराने संपादन केले आहे. त्यानंतर 10 टक्के अतिरिक्त शेअरहोल्डिंग संपादन केले आहे.

SBI 2022-23 मध्ये रु. 10,000 कोटीचे इन्फ्रास्ट्रक्चर बॉण्ड्स जारी करण्याची योजना आखत आहे.

- स्टेट बँक ऑफ इंडिया चालू आर्थिक वर्षात 10,000 कोटी रुपयांचे पायाभूत सुविधा रोखे उभारण्याची योजना आखत आहे. SBI ने सार्वजनिक समस्यांद्वारे किंवा खाजगी प्लेसमेंटद्वारे पायाभूत सुविधा रोखे रु. 10,000 कोटीपर्यंत वाढवण्यासाठी मंजूरी मिळविण्यासाठी स्टेट बँक ऑफ इंडियाच्या सेंट्रल बोर्डाच्या कार्यकारी समितीच्या बैठकीत पुष्टी केली.

येस बँक, टर्टलफिनने ऑनलाइन इन्शुरन्स सेवा प्लॅटफॉर्म 'इझीएनसुर' लाँच केले.

- टर्टलफिन, भारतातील अग्रगण्य इन्सुरटेक प्लॅटफॉर्म, EasyNsure हे सर्वसमावेशक तंत्रज्ञान प्लॅटफॉर्म तयार करण्यासाठी, भारतातील खाजगी क्षेत्रातील आघाडीच्या बँकांपैकी एक असलेल्या येस बँकेसोबत भागीदारी केली आहे. टर्टलफिनचे विशिष्ट API एकाच प्लॅटफॉर्मवर सर्वांगीण विमा उपायांचे पुष्पगुच्छ ऑफर करण्यासाठी प्लॅटफॉर्मला सामर्थ्य देईल.

वित्त मंत्रालयाने शेअर केलेल्या आकडेवारीनुसार नोव्हेंबर 2022 मध्ये वस्तू आणि सेवा कर (GST) संकलन 1,45,867 कोटी रुपये होते.

- वित्त मंत्रालयाने शेअर केलेल्या आकडेवारीनुसार नोव्हेंबर 2022 मध्ये वस्तू आणि सेवा कर (GST) संकलन 1,45,867 कोटी रुपये होते. नोव्हेंबर महिन्याचा महसूल मागील वर्षाच्या याच महिन्यातील जीएसटी महसूलापेक्षा 11% जास्त आहे.

भारतीय रिझर्व्ह बँक (RBI) ने नागरी सहकारी बँकांच्या (UCBs) वर्गीकरणासाठी चार-स्तरीय नियामक फ्रेमवर्क जाहीर केले आहे.

- भारतीय रिझर्व्ह बँक (RBI) ने नागरी सहकारी बँकांच्या (UCBs) वर्गीकरणासाठी चार-स्तरीय नियामक फ्रेमवर्क जाहीर केले आहे. याशिवाय, मध्यवर्ती बँकेने या बँकांच्या निव्वळ संपत्ती आणि भांडवल पर्याप्ततेची संबंधित निकष तयार केले आहेत.
- रिझर्व्ह बँकेने नागरी सहकारी बँकिंग क्षेत्रातील समस्यांचे परीक्षण करण्यासाठी आणि नियामक/पर्यवेक्षी दृष्टिकोनाचा आढावा घेण्यासाठी रिझर्व्ह बँकेचे माजी डेप्युटी गव्हर्नर श्री एन एस विश्वनाथन यांच्या अध्यक्षतेखाली नागरी सहकारी बँकांवरील तज्ञ समितीची स्थापना केली होती.

NSE ने नवीन निफ्टी भारत बॉड इंडेक्स लाँच केला.

- नॅशनल स्टॉक एक्सचेंजच्या उपकंपनी NSE निर्देशांकाने म्हटले आहे की त्यांनी निफ्टी भारत बॉड इंडेक्स सीरिज अंतर्गत आणखी एक निर्देशांक लाँच केला आहे.
- डिसेंबर 2019 मध्ये, NSE निर्देशांकांनी भारत बॉड निर्देशांकात एप्रिल 2023 आणि एप्रिल 2030 मध्ये परिपक्वता असलेले पहिले दोन निर्देशांक सुरू केले आणि जुलै 2020 मध्ये, एप्रिल 2025 आणि एप्रिल 2031 मध्ये परिपक्वता असलेले आणखी दोन निर्देशांक सुरू केले.

NPCI ने UPI व्हॉल्यूम कॅपची अंतिम मुदत डिसेंबर 2024 पर्यंत 2 वर्षांनी वाढवली.

- नॅशनल पेमेंट्स कॉर्पोरेशन ऑफ इंडियाने UPI (युनिफाइड पेमेंट्स

इंटरफेस) व्यवहारांच्या प्रमाणावरील मार्गदर्शक तत्वांची पूर्तता करण्यासाठी पेमेंट एग्रीगेटर्सची अंतिम मुदत 31 डिसेंबर 2024 पर्यंत दोन वर्षांनी वाढवली आहे.

रिजर्व्ह बँकेने आणि फायनान्शियल सर्व्हिसेस एजन्सी (FSA), जपान यांनी सेंट्रल काउंटर पार्टिज (CCPs) क्षेत्रात सहकार्याच्या पत्रांची देवाणघेवाण केली.

- रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया (RBI) आणि वित्तीय सेवा एजन्सी (FSA), जपान यांनी परस्पर सहकार्य सुधारण्याच्या उद्देशाने सेंट्रल काउंटर पार्टिज (CCPs) क्षेत्रात सहकार्याच्या पत्रांची देवाणघेवाण केली.
- या पत्रांच्या देवाणघेवाणीमुळे, RBI आणि FSA दोन्ही देशांमधील संबंध अधिक दृढ करण्यासाठी आणि माहितीची देवाणघेवाण मजबूत करण्यासाठी वचनबद्ध आहेत.

IIFL म्युच्युअल फंडाने भारतातील पहिला पॅसिव्ह टॅक्स सेव्हर फंड लाँच केला आहे.

- सिक््युरिटीज अँड एक्सचेंज बोर्ड ऑफ इंडिया (सेबी) ने इक्विटी लिंक्ड सेव्हिंग्ज स्कीम (ELSS) स्पेसमध्ये निष्क्रिय पर्याय सादर केल्यानंतर, IIFL म्युच्युअल फंडाने भारतातील पहिला पॅसिव्ह टॅक्स सेव्हर फंड लाँच केला आहे.

IDFC म्युच्युअल फंडाचे नाव बदलून बंधन म्युच्युअल फंड केले जाईल.

- IDFC असेट मॅनेजमेंट कंपनी लिमिटेड (AMC), देशातील शीर्ष 10 AMCs पैकी एक, मालकीमध्ये प्रस्तावित बदलासाठी नियामकांकडून नियामक मंजूरी प्राप्त झाली आहे.

एडलवाईस म्युच्युअल फंडाने भारत बॉड ईटीएफच्या चौथ्या टप्प्याची घोषणा केली आहे.

- एडलवाईस म्युच्युअल फंडाने भारतातील पहिले कॉर्पोरेट बॉड ईटीएफ (एक्सचेंज-ट्रेडेड फंड) - भारत बॉड ईटीएफचा चौथा भाग लाँच करण्याची घोषणा केली आहे.

ESIC ETF द्वारे इक्विटीमध्ये 15% पर्यंत अतिरिक्त निधीची गुंतवणूक करू शकते.

- एम्प्लॉईज स्टेट इन्शुरन्स कॉर्पोरेशन (ESIC) आता केंद्राने संस्थेला परवानगी दिल्यानंतर त्याच्या अतिरिक्त निधीपैकी 15 टक्के रक्कम इक्विटीमध्ये गुंतवू शकते. सामाजिक सुरक्षा संस्था आपला अतिरिक्त निधी एक्सचेंज ट्रेडेड फंडाद्वारे इक्विटीमध्ये गुंतवू शकते.

जागतिक बँकेच्या म्हणण्यानुसार, भारतीय अर्थव्यवस्था 2022-23 मध्ये 6.9 टक्के दराने वाढणार आहे.

- जागतिक बँकेच्या म्हणण्यानुसार, भारतीय अर्थव्यवस्था 2022-23 मध्ये 6.9 टक्के दराने वाढणार आहे, ऑक्टोबरमध्ये 6.5 टक्के वाढीचा अंदाज वाढवला आहे. ऑक्टोबरमध्ये त्यांनी भारताचा जीडीपी वाढीचा अंदाज आधीच्या 7.5 टक्क्यांवरून 6.5 टक्क्यांवर आणला होता. आता, त्याने 2022-23 (एप्रिल 2022 - मार्च 2023) साठी प्रक्षेपण 6.9 टक्क्यांवर श्रेणीसुधारित केले आहे.

IDFC FIRST बँकेने शून्य फी बँकिंग बचत खाती सुरू केली.

- IDFC FIRST बँकेने बचत खात्यांवर शून्य फी बँकिंग घोषित केले आहे आणि पासबुक शुल्क, NEFT शुल्कासह एकाधिक बँकिंग सेवांवरील शुल्क माफ केले आहे. बँकेने म्हटले आहे की, 10,000 रुपये सरासरी मासिक शिल्लक आणि 25,000 रुपये एएमबी बचत खाते वेरिएंट राखणाऱ्या ग्राहकांना हे फायदे मिळतील.

एचडीएफसी सिक््युरिटीजने इन्व्हेस्टर एज्युकेशन प्लॅटफॉर्म

'रूट्स' लाँच केले.

- स्टॉक ब्रोकरेज फर्म एचडीएफसी सिक्युरिटीजने रूट्स लाँच केले आहे, हे एक समर्पित व्यासपीठ आहे जे गुंतवणूकदारांना सर्वसमावेशक शिक्षण आणि बाजार विश्लेषण प्रदान करते. ही साइट अनेक प्रकारची मौल्यवान माहिती ऑफर करते, ज्यात लेख, चाव्याच्या आकाराच्या टिप्स, तज्ञांचे पॉडकास्ट, व्हिडिओ ट्यूटोरियल आणि स्पष्टीकरण आणि भारतीय वित्तीय बाजारांवर थेट सोशल मीडिया फीड यांचा समावेश आहे. प्लॅटफॉर्मचा सर्वात मोठा यूएसपी हा आहे की ते सध्याच्या किंवा संभाव्य गुंतवणूकदार आणि व्यापार्यांद्वारे Google वर शोधल्या जाणाऱ्या सामग्रीची निर्मिती करते.

रिझर्व्ह बँकेच्या चलनविषयक धोरण समितीने रेपो दर 35 बेसिस पॉइंट्स (bps) ने वाढवून 6.25 टक्के केला आहे.

- रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडियाचे (RBI) गव्हर्नर शक्तिकांत दास यांच्या अध्यक्षतेखाली सहा सदस्यीय चलनविषयक धोरण समिती (MPC) यांनी हा निर्णय जाहीर केला आहे. या वर्षी सलग पाचव्या वाढीमध्ये, RBI च्या चलनविषयक धोरण समितीने रेपो दर 35 बेसिस पॉइंट्स (bps) ने तत्काळ प्रभावाने 6.25 टक्क्यांपर्यंत वाढवला आहे, ज्यामुळे कर्जे महाग झाली आहेत. पॉलिसी रेट आता ऑगस्ट 2018 पासून सर्वोच्च पातळीवर आहे.

भारतीय रिझर्व्ह बँक (RBI) ने 'सिंगल-ब्लॉक-आणि-मल्टिपल डेबिट' कार्यक्षमता सादर करून युनिफाइड पेमेंट्स इंटरफेस (UPI) ची क्षमता वाढवली आहे.

- रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया (RBI) ने 'सिंगल-ब्लॉक-आणि-मल्टिपल डेबिट' कार्यक्षमता सादर करून युनिफाइड पेमेंट्स इंटरफेस (UPI) ची क्षमता वाढवली आहे, ज्यामुळे ग्राहकाला एखाद्या व्यापार्याविरुद्ध पैसे रोखून पेमेंट आदेश सक्षम करता येतो. त्याच्या/तिच्या बँक खात्यातील विशिष्ट हेतू जे आवश्यक असेल तेव्हा डेबिट केले जाऊ शकतात.
- सिंगल -ब्लॉक-आणि-मल्टिपल डेबिट वैशिष्ट्याचा विविध विभागांमध्ये एकाधिक वापराची प्रकरणे अपेक्षित आहेत, जसे की ई-कॉमर्स व्यवहार, दुय्यम बाजारात गुंतवणूक आणि रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडियाच्या रिटेल डायरेक्ट योजनेचा वापर करून सरकारी सिक्युरिटीजची खरेदी करतात. रिझर्व्ह बँक लवकरच UPI चालवणाऱ्या आणि व्यवस्थापित करणाऱ्या नॅशनल पेमेंट्स कॉर्पोरेशन ऑफ इंडिया (NPCI) ला या कार्यक्षमतेबद्दल सूचना जारी करेल.

स्पाइस मनीने ग्रामीण भारतातील आर्थिक समावेशासाठी ॲक्सिस बँकेसोबत भागीदारी केली.

- फिनटेक प्लेअर स्पाइस मनीने ॲक्सिस बँकेसोबत भागीदारी केली आहे ज्यामुळे त्यांच्या अधिकारी नेटवर्कद्वारे ग्रामीण नागरिकांसाठी झटपट, शून्य शिल्लक बचत किंवा चालू खाती उघडण्याची सुविधा उपलब्ध झाली आहे.
- या असोसिएशनद्वारे, स्पाइस मनीचे उद्दिष्ट ग्रामीण-शहरी भेद दूर करणे आणि बँकिंग उत्पादनांना त्यांच्या दारात शेवटच्या मेलापर्यंत पोहोचवून आर्थिक सर्वसमावेशकता आणण्याचे उद्दिष्ट आहे, ज्यामुळे भारताच्या दुर्गम भागात राहणाऱ्या हजारो ग्रामीण नागरिकांना आर्थिकदृष्ट्या सक्षम बनवता येईल.

भारतीय रिझर्व्ह बँकेने मालदीव चलन प्राधिकरण (MMA) सोबत करन्सी स्वॅप करारावर स्वाक्षरी केली आहे.

- भारतीय रिझर्व्ह बँकेने मालदीव चलन प्राधिकरण (MMA) सोबत चलन अदलाबदल करारावर स्वाक्षरी केली आहे ज्यामुळे MMA ला RBI कडून कमाल \$200 दशलक्ष पर्यंत अनेक टप्प्यात काढता येईल. हा करार सार्क करन्सी स्वॅप फ्रेमवर्क अंतर्गत करण्यात आला आहे.

नियामक पर्यवेक्षण सुधारण्यासाठी आणि कृतीम बुद्धिमत्ता वापरण्यासाठी RBI ने 7 ग्लोबल कन्सल्टन्सी फर्मस शॉर्टलिस्ट केल्या.

- डेटाबेसचे विश्लेषण करण्यासाठी आणि बँका आणि NBFCs वरील नियामक पर्यवेक्षण सुधारण्यासाठी प्रगत विश्लेषणे, कृत्रिम बुद्धिमत्ता आणि मशीन लर्निंगचा व्यापकपणे वापर करण्याच्या प्रयत्नात, भारतीय रिझर्व्ह बँक (RBI) बाह्य तज्ञांना नियुक्त करण्याचा विचार करत आहे.

RBI ने शॉर्टलिस्ट केलेल्या सात कंपन्या

- Accenture Solutions Private Limited
- Boston Consulting Group (India) Pvt Ltd
- Deloitte Touche Tohmatsu India LLP
- Ernst and Young LLP
- KPMG Assurance and Consulting Services LLP
- McKinsey and Company
- Pricewaterhouse Ltd Pvt Ltd.

भारतातील किरकोळ महागाई ऑक्टोबर मधील 6.77% वरून नोव्हेंबर 2022 मध्ये 5.88% पर्यंत कमी झाली आहे.

- भारतातील किरकोळ महागाई ऑक्टोबर मधील 6.77% वरून नोव्हेंबर 2022 मध्ये 5.88% पर्यंत कमी झाली आहे. या आर्थिक वर्षात पहिल्यांदाच महागाईचा दर आरबीआयच्या सहनशीलतेच्या कक्षेत म्हणजेच 2 ते 6% इतका आला आहे. अन्नधान्याच्या किमती, जे सीपीआय बास्केटच्या जवळपास 40% आहेत, ऑक्टोबरमध्ये 7.01% च्या तुलनेत नोव्हेंबरमध्ये 4.67% पर्यंत कमी झाले.

एसबीआयने गेल्या चार आर्थिक वर्षात 1.65 लाख कोटी रुपयांचे कर्ज माफ केले.

- गेल्या पाच आर्थिक वर्षात बँकांनी ₹ 10,09,511 कोटी रुपयांची बुडीत कर्जे माफ केली आहेत, अशी माहिती अर्थमंत्री निर्मला सीतारामन यांनी संसदेत दिली. नॉन-परफॉर्मिंग असेट (एनपीए), ज्यांच्या संदर्भात चार वर्षे पूर्ण झाल्यावर पूर्ण तरतूद केली गेली आहे, त्या संबंधित बँकेच्या ताळेबंदातून राइट-ऑफच्या मार्गाने काढून टाकल्या जातात.

बँक ऑफ बडोदाने नैनिताल बँकेतील आपला बहुसंख्य हिस्सा विकण्याचा प्रस्ताव ठेवला आहे.

- सरकारी मालकीची बँक ऑफ बडोदा (BoB) ने सांगितले की ते नैनिताल बँकेतील त्यांचे बहुसंख्य हिस्सेदारी विकण्याची योजना आखत आहेत. बँकेच्या संचालक मंडळाने नैनिताल बँक लिमिटेड (NBL) मधील बहुसंख्य शेअरहोल्डिंग विकण्यास मान्यता दिली आहे आणि स्वारस्य असलेल्या पक्षांकडून (IPs) प्राथमिक माहिती मेमोरँडम (PIM) द्वारे स्वारस्य अभिव्यक्ती (EOI) आमंत्रित करणारी जाहिरात जारी करण्यास अधिकृत केले आहे.

ADB ने भारताची GDP वाढ 7% वर कायम ठेवली.

- मनिला स्थित एशियन डेव्हलपमेंट बँकेने 2022-23 या आर्थिक वर्षासाठी भारताचा आर्थिक वाढीचा दृष्टीकोन सात टक्के इतका कायम ठेवला आहे. बँकेने विकासशील आशियासाठी पूर्वीच्या अपेक्षेपेक्षा कमकुवत गतीचा अंदाज देखील व्यक्त केला आहे.

HDFC बँकेने भारत सरकारच्या 'स्टार्टअप इंडिया' या प्रमुख उपक्रमाच्या भागीदारीत सामाजिक स्टार्टअप्ससाठी सहाव्या वार्षिक अनुदान कार्यक्रमाची घोषणा केली.

- HDFC बँकेने भारत सरकारच्या प्रमुख उपक्रम 'स्टार्टअप इंडिया'च्या भागीदारीत सामाजिक स्टार्टअप्ससाठी सहाव्या वार्षिक अनुदान कार्यक्रमाची घोषणा केली. परिवर्तन स्मार्टअप अनुदान म्हणून ओळखल्या जाणाऱ्या, या कार्यक्रमाचे उद्दिष्ट सामाजिक प्रभाव क्षेत्रात काम करणाऱ्या स्टार्टअप्सना ओळखणे आणि त्यांच्या इनक्यूबेटर्सना आर्थिक अनुदानाद्वारे त्यांना समर्थन देणे हे आहे.

नोव्हेंबरमध्ये एकूण व्यापार तूट \$11.11 अब्ज झाली.

- या वर्षी नोव्हेंबरमध्ये वस्तू आणि सेवांसाठी भारताची एकूण व्यापार तूट 11.11 अब्ज डॉलरपर्यंत घसरली आहे, जी वर्षापूर्वी आणि महिन्यापूर्वीच्या पातळीपेक्षा कमी आहे. शिवाय, निर्यातीतील पुनर्प्राप्तीमुळे भारताची मासिक व्यापारी तूट 23.81 अब्ज डॉलरच्या सहा महिन्यांच्या नीचांकी पातळीवर आली आहे.

भारतीय रिझर्व्ह बँकेच्या केंद्रीय मंडळाची 599 वी बैठक कोलकाता येथे झाली.

- बोर्डाची 599 वी बैठक 16 डिसेंबर रोजी कोलकाता येथे झाली. या बैठकीचे अध्यक्ष आरबीआय गव्हर्नर शक्तीकांत दास होते.

2 डिसेंबर 2022 पर्यंत नोट चलनात (NiC) वार्षिक 7.98 टक्क्यांनी वाढून 31.92 लाख कोटी रुपये झाली आहे.

- अर्थमंत्री निर्मला सीतारामन यांनी सांगितले की 2 डिसेंबर 2022 पर्यंत चलनात नोट (NiC) मध्ये वार्षिक 7.98 टक्क्यांनी वाढ होऊन ती 31.92 लाख कोटी रुपये झाली आहे. चलनाची मागणी आर्थिक वाढ आणि व्याज पातळीसह अनेक व्यापक आर्थिक घटकांवर अवलंबून असते.

प्रत्यक्ष कराच्या एकूण संकलनात 25.90 टक्के वाढ नोंदवली गेली आहे.

- प्रत्यक्ष कराच्या एकूण संकलनात 25.90 टक्के वाढ नोंदवली गेली आहे जी 2022-23 या आर्थिक वर्षात 13,63,649 कोटी रुपये होती. या कालावधीत एकूण संकलन 10,83,150 कोटी रुपये होते. वित्त मंत्रालयाच्या आकडेवारीनुसार, आर्थिक वर्ष 2022-23 साठी निव्वळ प्रत्यक्ष कर संकलन 11,35,754 कोटी रुपये होते, ज्यामध्ये 19.81 टक्के वाढ झाली आहे. याच कालावधीसाठी निव्वळ प्रत्यक्ष कर संकलन 9,47,959 कोटी रुपये नोंदवले गेले.

अलोक सिंग यांची एअर इंडियाच्या लो कॉस्ट एअरलाइन व्यवसायाचे प्रमुख म्हणून नियुक्ती केली आहे.

- एअर इंडिया व्यवस्थापनाने 1 जानेवारी 2023 पासून एअर इंडियाच्या लो कॉस्ट एअरलाइन व्यवसायाचे प्रमुख म्हणून एअर इंडिया एक्सप्रेसचे CEO अलोके सिंग यांची नियुक्ती केली आहे. कमी किमतीच्या वाहक (LCC) व्यवसायात AirAsia India आणि Air India Express यांचा समावेश असेल. एअर इंडियाने AirAsia India (AAI) मध्ये 100% शेअरहोल्डिंग पूर्ण करण्यासाठी आणि एअर इंडियाच्या अंतर्गत सहाय्यक कंपनी बनवण्यासाठी करारांवर स्वाक्षरी केली.

NSE ला सोशल स्टॉक एक्सचेंज स्थापन करण्यासाठी सेबीची मंजूरी मिळाली.

- भारतातील अग्रगण्य स्टॉक एक्सचेंजपैकी एक भारतीय राष्ट्रीय स्टॉक एक्सचेंज (NSE) ला एक स्वतंत्र विभाग म्हणून सोशल स्टॉक एक्सचेंज (SSE) स्थापन करण्यासाठी भांडवली बाजार नियामक सिक्युरिटीज एक्सचेंज बोर्ड ऑफ इंडिया (सेबी) कडून तत्वतः मान्यता मिळाली.

HDFC ने इंटरनॅशनल फायनान्स कॉर्पोरेशन (IFC) कडून USD 400 दशलक्ष कर्ज घेतले.

- हवामान उद्दिष्टाना प्रोत्साहन देण्यासाठी त्यांच्या प्रयत्नांचा एक भाग म्हणून, इंटरनॅशनल फायनान्स कॉर्पोरेशन (IFC) ने गहाण ठेवणारी कंपनी HDFC ला परवडणाऱ्या गृहनिर्माण युनिट्सच्या वित्तपुरवठ्यासाठी USD 400 दशलक्ष रकमेचे कर्ज दिले आहे.
- HDFC च्या मते, पर्यावरणपूरक परवडणाऱ्या गृहनिर्माण विकासासाठी वित्तपुरवठा करण्यासाठी त्यांनी IFC रोख रकमेपैकी 75%, किंवा USD 300 दशलक्ष बाजूला ठेवली आहे.

आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधी (IMF) ने FY23 साठी भारताचा वाढीचा अंदाज जुलैमधील 7.4% वरून 6.8% पर्यंत कमी केला.

- IMF ने FY23 भारताचा GDP वाढीचा अंदाज कमी केला: दुसऱ्या तिमाहीत अपेक्षेपेक्षा कमी उत्पादन आणि अधिक सुस्त बाह्य मागणी, आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधी (IMF) ने FY23 साठी भारताचा वाढीचा अंदाज जुलैमध्ये 7.4% वरून 6.8% पर्यंत कमी केला. FY23 साठी भारताच्या वाढीच्या अंदाजात तीन घट झाली आहेत, या वर्षाच्या जानेवारीत 9% पासून सुरुवात झाली आहे.

RBI चे सुधारित बँक लॉकर नियम 1 जानेवारीपासून लागू होणार आहेत.

- रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया (RBI) ने अलीकडेच म्हटले आहे की सर्व आघाडीच्या बँकांनी त्यांच्या धारकांना 1 जानेवारी 2023 पूर्वी लॉकर करार जारी करावा, कारण त्या तारखेपासून नवीन लॉकर नियम लागू केले जातील. यापूर्वी, RBI ने 8 ऑगस्ट 2021 रोजी सुधारित मार्गदर्शक तत्त्वे जाहीर केली होती, जी 1 जानेवारी 2022 पासून लागू झाली. आणि आता, सर्व लॉकर मालकांनी नवीन लॉकर व्यवस्थेसाठी त्यांची पात्रता प्रदर्शित करणे आणि 1 जानेवारी 2023 पूर्वी नूतनीकरण करारावर स्वाक्षरी करणे आवश्यक आहे.

सेंटर फॉर इकॉनॉमिक्स अँड बिझनेस रिसर्च (CEBR) नुसार 2035 पर्यंत भारत \$10-ट्रिलियन अर्थव्यवस्था बनेल.

- द सेंटर फॉर इकॉनॉमिक्स अँड बिझनेस रिसर्च (CEBR), जी यूके-आधारित अर्थशास्त्र सल्लागार आहे, ने भाकीत केले आहे की भारत 2037 पर्यंत तिसरी सर्वात मोठी अर्थव्यवस्था बनेल. अहवालाच्या 14

व्या आवृत्तीत नमूद केले आहे की पुढील पाच वर्षांमध्ये वार्षिक दर जीडीपी वाढ सरासरी 6.4% अपेक्षित आहे. त्यानंतर, त्यानंतरच्या नऊ वर्षांत सरासरी 6.5% वाढ अपेक्षित आहे.

ट्रान्सयुनियन सिबिलने ऑनलाइन PSB कर्जाच्या सहकार्याने सुरू केलेली 'FIT रँक' 6 कोटींहून अधिक सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उद्योगांना (MSMEs) रेट करेल.

- लहान व्यवसायांना पतपुरवठा वाढवण्याच्या उद्देशाने आणि कर्जदारांना अशा बेट्सवर कर्जाचे नुकसान टाळण्यास मदत करण्याच्या उद्देशाने, क्रेडिट माहिती कंपनी ट्रान्सयुनियन सिबिलने एमएसएमई कर्जदारांसाठी एक क्रमवारी प्रणाली सुरू केली. ट्रान्सयुनियन सिबिलने ऑनलाइन पीएसबी कर्जाच्या सहकार्याने सुरू केलेली 'एफआयटी रँक', 6 कोटींहून अधिक सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उद्योगांना (एमएसएमई) त्यांच्या चालू खाती, आयकर रिटर्न आणि वस्तू आणि सेवा कर (जीएसटी) यावरून रेटिंग देईल.

Worldline ePayments India ला रिजर्व्ह बँकेची पेमेंट एग्रीगेटर म्हणून काम करण्यास मान्यता मिळाली.

- Worldline ePayments India (WEIPL), डिजिटल पेमेंट्समध्ये आघाडीवर आहे, याला रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया (RBI) कडून पेमेंट एग्रीगेटर (PA) म्हणून काम करण्यासाठी तत्त्वतः अधिकृतता प्राप्त झाली आहे. RBI ची अधिकृतता 17 मार्च 2020 रोजीच्या पेमेंटच्या नियमनावरील मार्गदर्शक तत्वांच्या तरतुदीनुसार होती.

SBI, ICICI बँक आणि Axis बँक UPI प्लॅटफॉर्मवर रुपे-आधारित क्रेडिट कार्ड सादर करणार आहेत.

- मार्च 2023 पर्यंत, स्टेट बँक ऑफ इंडिया (SBI), ICICI बँक आणि Axis बँक UPI वर RuPay क्रेडिट कार्ड जारी करू इच्छित आहेत.
- रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडियाने जूनमध्ये क्रेडिट कार्डचे UPI शी कनेक्शन अधिकृत केले; UPI पूर्वी "आता पे" पर्याय म्हणून वापरला जात होता.
- या बदलामुळे वापरकर्त्यांना अधिक सुविधेचा फायदा होईल, ज्यामुळे डिजिटल पेमेंटचा अवलंब देखील वाढेल.

इंडियन बँकेने राजस्थानमध्ये 'MSME प्रेरणा' कार्यक्रम सुरू केला.

- देशातील आघाडीच्या सार्वजनिक क्षेत्रातील बँकांपैकी एक असलेल्या इंडियन बँकेने राजस्थान राज्यात एमएसएमई उद्योजकांसाठी 'एमएसएमई प्रेरणा' हा प्रमुख व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम सुरू केला आहे. इंडियन बँकेचा अनोखा कार्यक्रम, "MSME प्रेरणा" हा देशातील एमएसएमई क्षेत्रासाठी कोणत्याही बँकेचा पहिलाच उपक्रम आहे.

प्रति कृषी कुटुंब सरासरी मासिक उत्पन्नामध्ये पंजाब दुसऱ्या क्रमांकावर आहे.

- प्रति कृषी कुटुंब सरासरी मासिक उत्पन्नामध्ये पंजाब देशात दुसऱ्या क्रमांकावर आहे. राज्यसभेच्या चालू अधिवेशनात केंद्रीय कृषी आणि शेतकरी कल्याण मंत्री नरेंद्र सिंह तोमर यांनी दिलेल्या आकडेवारीतून ही वस्तुस्थिती समोर आली आहे.
- प्रति कृषी कुटुंब सरासरी मासिक उत्पन्नासह मेघालय (रु. 29,348) देशभरात अव्वल आहे. पंजाब (रु. 26,701) चा दुसरा क्रमांक लागतो. त्यापाठोपाठ हरियाणा (रु. 22,841), अरुणाचल प्रदेश (19,225 रु.), जम्मू आणि काश्मीर (रु. 18,918) यांचा क्रमांक लागतो.

IRDAI विमा दलाचा विस्तार करण्यासाठी 'बिमा वाहन' सादर

करणार आहे.

- भारतातील विमा शक्ती वाढवण्यासाठी, भारतीय विमा नियामक आणि विकास प्राधिकरण (IRDAI) लवकरच प्रत्येक ग्रामपंचायतीमध्ये "विमा वाहन" सुरू करणार आहे. प्रत्येक ग्रामपंचायतीला एक 'बिमा वाहन' असेल ज्याला आरोग्य, मालमत्ता, जीवन आणि वैयक्तिक अपघात कव्हर करणारी साथी पॅरामेट्रिक बंडल विमा उत्पादने, बिमा विस्तार यांची विक्री आणि सेवा करण्याचे काम दिले जाईल.

रिजर्व्ह बँकेच्या आकडेवारीनुसार सार्वजनिक क्षेत्रातील बँकांमध्ये 50% पेक्षा जास्त बँक फसवणूक झाली आहे.

- RBI च्या अहवालानुसार, 2018-19 मध्ये नोंदवलेल्या बहुतांश फसवणुकीसाठी सार्वजनिक क्षेत्रातील बँकांचा (PSBs) वाटा होता, 55.4% प्रकरणे नोंदवली गेली आणि 90% पैसे गुंतले. हे प्रामुख्याने अपुरी अंतर्गत प्रक्रिया, कर्मचाऱ्यांची कमतरता आणि ऑपरेशनल जोखीम हाताळण्यासाठी अपुरी यंत्रणा यामुळे होते.

मुख्य मुद्दे

- एकूण फसवणुकीमध्ये खाजगी बँका आणि परदेशी बँकांचे योगदान अनुक्रमे 30.7% आणि 11.2 टक्के आहे, तर नंतरचे योगदान अनुक्रमे 7.7 टक्के आणि 1.3 टक्के आहे.
- रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडियाच्या "भारतातील बँकिंगचा कल आणि प्रगती 2018-19" अहवालानुसार, 2018-19 मध्ये मोठ्या फसवणुकीमध्ये PSBs चे योगदान अधिक आहे, जे त्यांच्या एकूण मूल्याच्या 91.6% आहे.
- कर्जाच्या पोर्टफोलिओमध्ये प्रमाण आणि डॉलरची रक्कम या दोन्ही बाबतीत सर्वाधिक फसवणूक झाली आहे.

बजाज अलियान्झ जनरल इन्शुरन्सने 'रिस्पेक्ट सीनियर केअर रायडर' लॉन्च करण्याची घोषणा केली.

- भारतातील आघाडीच्या खाजगी जनरल इन्शुरन्सपैकी एक असलेल्या बजाज अलियान्झ जनरल इन्शुरन्सने आपला अनोखा आरोग्य विमा रायडर 'रिस्पेक्ट सीनियर केअर रायडर' लॉन्च केल्याची घोषणा केली. हा रायडर एखाद्याला त्यांची पालकांची जबाबदारी सुरळीतपणे पार पाडण्यास मदत करतो. हे उद्दिष्ट पूर्ण करण्यासाठी, बजाज अलियान्झ जनरल इन्शुरन्सने विमाधारकांना त्यांच्या काळजीत मदत करण्यासाठी सेवा प्रदात्यांच्या विस्तृत नेटवर्कशी करार केला आहे.

आर्थिक साक्षरता देशव्यापी, शहरी आणि ग्रामीण दोन्ही भागात कमी आहे.

- भारतात, ग्रामीण भागातील बहुसंख्य लोक डिजिटल बँकिंगशी परिचित नाहीत, असे अनेकदा मानले जाते. पण ज्याला प्रकटीकरण मानले जाऊ शकते, रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया (RBI) ने आयोजित केलेल्या संपूर्ण भारतीय "वित्तीय साक्षरता आणि समावेश सर्वेक्षण" मध्ये असे आढळून आले की डिजिटल बँकिंगची जागरूकता आणि ज्ञान देशभरातील ग्रामीण आणि शहरी लोकसंख्येच्या बरोबरीने आहे. 21 व्या स्केलवर दोन्ही विभागांची सरासरी 11.7 आहे.

भारत, ऑस्ट्रेलिया आर्थिक सहकार्य आणि व्यापार करार 29 डिसेंबरपासून लागू होणार आहे.

- भारत, ऑस्ट्रेलिया आर्थिक सहकार्य आणि व्यापार करार 29 डिसेंबरपासून लागू होणार आहे. भारत आणि ऑस्ट्रेलियाने 2 एप्रिल 2022 रोजी आर्थिक सहकार्य आणि व्यापार करार (ECTA) वर

स्वाक्षरी केली. ECTA हा एका दशकाहून अधिक काळानंतर विकसित देशासोबतचा भारताचा पहिला व्यापार करार आहे. या करारामध्ये दोन्ही मित्र देशांमधील द्विपक्षीय आर्थिक आणि व्यावसायिक संबंधांच्या संपूर्ण क्षेत्रात सहकार्याचा समावेश आहे.

भारतीय रिझर्व्ह बँक (RBI) ने भारतातील बँकिंगचा कल आणि प्रगती यावरील वार्षिक अहवालात प्रकाशित केला.

- भारतीय रिझर्व्ह बँक (RBI) ने भारतातील बँकिंगचा कल आणि प्रगती यावरील वार्षिक अहवालात म्हटले आहे की, भारतीय बँकांचे आरोग्य 2021-2022 मध्ये सतत सुधारत राहिले आणि त्यांचा ताळेबंद सात वर्षांच्या अंतरानंतर दुहेरी अंकांनी वाढला आणि त्यांच्या मालमत्तेची गुणवत्ता आणि भांडवल स्थिती सुधारत आहे.

मुख्य मुद्दे

- बँकिंग नियामकाने पुनर्रचना केलेल्या खात्यांमधून स्लिपेजच्या समस्येकडे देखील लक्ष वेधले.
- आर्थिक क्षेत्रातील अतिरिक्त तरलतेचे प्रमाण अलीकडे कमी झाले आहे.
- काही प्रकरणांमध्ये तरलताही तुटीत गेली आहे.
- रिजर्व्ह बँकेने उत्पादक क्षेत्रांना आर्थिक सहाय्य देण्याचे आश्वासन दिले आहे.
- सार्वजनिक क्षेत्रातील बँकांनी (PSBs) विशेषतः त्यांच्या ताळेबंदात लक्षणीय वाढ झाल्याचे पाहिले,
- ज्यामुळे ते ठेवी आणि प्रगतीसाठी बाजारात वर्चस्व कायम ठेवतील.
- संशोधनात असे नमूद केले आहे की PSBs कर्जासाठी 58% मार्केट शेअर नियंत्रित करतात तर अनुसूचित व्यावसायिक बँकांच्या ठेवींमध्ये 62% हिस्सा असतो.

रिजर्व्ह बँकेने भारतीय बँकिंग क्षेत्रातील क्रियाकलापांवर आधारित 'Statistical Tables relating to Banks in India: 2021-22' प्रकाशित केले.

- रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया (RBI) ने भारतीय बँकिंग क्षेत्राच्या क्रियाकलापांवर एक वेब प्रकाशन प्रकाशित केले आहे ज्याचे नाव आहे सांख्यिकी सारणी भारतातील बँकांशी संबंधित: 2021-22' या प्रकाशनात प्रादेशिक ग्रामीण बँका वगळता अनुसूचित व्यावसायिक बँकांसाठी प्राधान्य क्षेत्रातील प्रगतीचे तपशील समाविष्ट आहेत.
- भांडवल-ते-जोखीम-भारत मालमत्तेचे गुणोत्तर, नॉन-परफॉर्मिंग मालमत्ता, संवेदनशील उद्योगांचे एक्सपोजर इत्यादींसह आकस्मिक दायित्वे आणि दावा न केलेल्या ठेवींचाही समावेश आहे. ग्रामीण सहकारी बँकांचे एकत्रित बॅलन्स स्टेटमेंट देखील राज्यानुसार मोडलेले दाखवले आहे. प्रकाशन आरबीआयच्या वेबसाइटवर <https://dbie.rbi.org.in> वर उपलब्ध आहे, जिथे सर्व व्हेरिफाइबल्सवरील Time Series 2021-2022 पर्यंत अपडेट केली गेली आहे.

केंद्र सरकारने जानेवारी ते मार्च या तिमाहीत ज्येष्ठ नागरिक बचत योजनेसह विविध लहान बचत योजनांवरील व्याजदरात वाढ केली.

- केंद्र सरकारने जानेवारी ते मार्च या तिमाहीत ज्येष्ठ नागरिक बचत योजनेसह विविध लहान बचत योजनांवरील व्याजदरात वाढ केली परंतु सार्वजनिक भविष्य निर्वाह निधी (PPF) आणि सुकन्या समृद्धी योजनेचे दर या कालावधीसाठी अपरिवर्तित ठेवले. विविध साधनांवरील दर 20 ते 110 बेसिस पॉइंट्स दरम्यान वाढवले गेले आहेत आणि आता ते 4.0% ते 7.6% पर्यंत आहेत.

भारताची एप्रिल-नोव्हेंबर वित्तीय तूट आर्थिक वर्ष 23 च्या उद्दिष्टाच्या 58.9% पर्यंत वाढली आहे.

- वाढीव भांडवली खर्च आणि करेतर महसुलातील मंद वाढ यामुळे नोव्हेंबरच्या अखेरीस सरकारची वित्तीय तूट पूर्ण वर्षाच्या अर्थसंकल्पीय अंदाजाच्या 59 टक्क्यांवर पोहोचली. वास्तविक पाहता, 2022-23 च्या एप्रिल-नोव्हेंबर कालावधीत राजकोषीय तूट, जी खर्च आणि महसूल यांच्यातील फरक आहे, ती 9.78 लाख कोटी रुपये होती. मागील वर्षी याच कालावधीत, 2021-22 च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजाच्या 46.2 टक्के तूट होती.

कोळसा, खते, पोलाद, सिमेंटच्या चांगल्या प्रदर्शनामुळे आठ पायाभूत सुविधा क्षेत्रांच्या उत्पादनात नोव्हेंबरमध्ये 5.4 टक्क्यांनी वाढ झाली आहे.

- कोळसा, खते, पोलाद, सिमेंट आणि वीज विभागांनी उत्तम प्रदर्शन केल्याने आठ पायाभूत सुविधा क्षेत्रांचे उत्पादन नोव्हेंबरमध्ये 5.4 टक्क्यांनी वाढले आहे. कूड ऑइल, नैसर्गिक वायू आणि रिफायनरी उत्पादनांनी मात्र या वर्षी नोव्हेंबरमध्ये नकारात्मक वाढ नोंदवली. आठ प्रमुख क्षेत्रांची उत्पादन वाढ ऑक्टोबरमध्ये 0.9 टक्क्यांवर घसरली

शिखर परिषद बातम्या

नवी दिल्ली येथे "जेसी बोस: एक सत्याग्रही वैज्ञानिक" या विषयावर आंतरराष्ट्रीय परिषद आयोजित करण्यात आली आहे.

- प्रख्यात भारतीय शास्त्रज्ञ आचार्य जगदीश चंद्र बोस यांच्या 164 व्या जयंतीनिमित्त आणि आझादी का अमृत महोत्सव, विज्ञान भारती आणि सांस्कृतिक मंत्रालय, सरकारचा भाग म्हणून. भारताच्या आंतर-विद्यापीठ प्रवेगक केंद्र, नवी दिल्ली येथे "जेसी बोस: एक सत्याग्रही वैज्ञानिक" यांच्या योगदानावर आंतरराष्ट्रीय परिषद आयोजित केली होती.

भारत मध्य आशियाई देशांच्या NSAs च्या कॉन्व्हेल्चे आयोजन करत आहे.

- भारत प्रथमच कझाकस्तान, किर्गिस्तान, ताजिकिस्तान आणि उझबेकिस्तानसह मध्य आशियाई देशांतील उच्च सुरक्षा अधिकाऱ्यांच्या परिषदेचे आयोजन करत आहे, ज्यात अफगाणिस्तानमधील विकसित सुरक्षा परिस्थिती आणि त्या देशातून निर्माण होणाऱ्या दहशतवादाच्या धोक्याला तोंड देण्याच्या मार्गावर लक्ष केंद्रित केले आहे.

संयुक्त राष्ट्र संघाचे कॉन्फरन्स ऑफ पार्टिज (COP-15) कॅनडात 7 डिसेंबर 2022 रोजी सुरू झाले.

- संयुक्त राष्ट्र संघाचे जैविक विविधतेचे अधिवेशन, ज्याला कॉन्फरन्स ऑफ पार्टिज (COP-15) असेही म्हणतात, मॉन्ट्रियल, कॅनडात 7 डिसेंबर 2022 रोजी सुरू झाले. दोन आठवडे चालणारी परिषद (7-19 डिसेंबर 2022) मूलतः कुनमिंग येथे होणार होती, चीनमध्ये ऑक्टोबरमध्ये परंतु चीनमधील कोविड परिस्थितीमुळे कॅनडाच्या मॉन्ट्रियल येथे हलवण्यात आले.

9व्या जागतिक आयुर्वेद काँग्रेस आणि आरोग्य एक्सपो 2022 चे गोव्यात उद्घाटन झाले.

- जागतिक आयुर्वेद काँग्रेस आणि आरोग्य एक्सपो 2022 8 ते 11 डिसेंबर या कालावधीत गोव्यात आयोजित करण्यात येणार आहे ज्याचा उद्देश हितधारकांना जागतिक व्यासपीठ उपलब्ध करून देण्याच्या उद्देशाने आहे, ज्यात उद्योगातील नेते, चिकित्सक,

पारंपारिक उपचार करणारे, शिक्षणतज्ज्ञ, विद्यार्थी, औषध उत्पादक इत्यादींचा समावेश आहे.

- या वर्षीच्या 9व्या जागतिक आयुर्वेद काँग्रेसची (WAC) थीम 'एका आरोग्यासाठी आयुर्वेद' आहे.

अनुराग ठाकूर यांनी भारताच्या पहिल्या ड्रोन प्रशिक्षण परिषदेचे उद्घाटन केले.

- कृषी-ड्रॉन्सचा वापर करून देशभरातील शेतकऱ्यांना सक्षम आणि एकत्रित करण्याच्या दिशेने, माहिती आणि प्रसारण मंत्री अनुराग सिंग ठाकूर यांनी भारतातील पहिल्या ड्रोन स्किलिंग आणि ट्रेनिंग व्हर्चुअल ई-लर्निंग प्लॅटफॉर्मचे उद्घाटन गरुडा एरोस्पेस या ड्रोन-आधारित स्टार्टअपच्या चेन्नई उत्पादन केंद्रात केले.

पहिली G20 वित्त आणि सेंट्रल बँक डेप्युटीज (FCBD) बैठक 13-15 डिसेंबर 2022 दरम्यान बॅंगळूरु येथे होणार आहे.

- पहिली G20 वित्त आणि सेंट्रल बँक डेप्युटीज (FCBD) बैठक 13-15 डिसेंबर 2022 दरम्यान बॅंगळूरु येथे होणार आहे. भारतीय G20 प्रेसिडेंसी अंतर्गत फायनान्स ट्रॅक अजेंडावर चर्चा सुरू करणारी ही बैठक वित्त मंत्रालय आणि रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित केली जाईल.
- G20 वित्त आणि सेंट्रल बँक डेप्युटीजच्या आगामी बैठकीचे सह-अध्यक्ष श्री अजय सेठ, सचिव, आर्थिक व्यवहार विभाग आणि डॉ. मायकल डी. पात्रा, RBI चे डेप्युटी गव्हर्नर असतील. G20 सदस्य देशांमधील त्यांचे समकक्ष आणि भारताने आमंत्रित केलेल्या इतर अनेक देश आणि आंतरराष्ट्रीय संस्था या दोन दिवसीय बैठकीत सहभागी होतील.

8 वा भारत आंतरराष्ट्रीय विज्ञान महोत्सव 2022 भोपाळ येथे होणार आहे.

- इंडिया इंटरनॅशनल सायन्स फेस्टिव्हल (IISF)-2022 जानेवारी 2023 मध्ये भोपाळमध्ये आयोजित केला जाईल आणि योगायोगाने, भारताने G-20 अध्यक्षपद स्वीकारल्यानंतर आयोजित करण्यात आलेल्या प्रमुख कार्यक्रमांपैकी हा एक आहे. IISF हा विज्ञान भारती यांच्या संयुक्त विद्यमाने भारत सरकारच्या विज्ञान आणि तंत्रज्ञान मंत्रालय आणि पृथ्वी विज्ञान मंत्रालयाचा पुढाकार आहे.

17 डिसेंबर रोजी राष्ट्रीय राजधानी दिल्ली येथे 48 वी वस्तू आणि सेवा कर (GST) परिषदेची बैठक संपली.

- 17 डिसेंबर रोजी राष्ट्रीय राजधानी दिल्ली येथे 48 वी वस्तू आणि सेवा कर (GST) परिषदेची बैठक अत्यंत अपेक्षित GST अपीलीय न्यायाधिकरण, गुटखा आणि पान मसाल्यांवर लागू होणारा कर दर यावर कोणताही निर्णय न घेता संपला.

गुजरातचे मुख्यमंत्री भूपेंद्र पटेल यांनी अर्बन G20 लोगो, वेबसाइट आणि सोशल मीडिया हँडलचे अनावरण केले.

- गुजरातमध्ये, मुख्यमंत्री भूपेंद्र पटेल यांनी गांधीनगरमध्ये अर्बन -20 परिषदेच्या लोगो, वेबसाइट आणि सोशल मीडिया हँडलचे अनावरण केले. गांधीनगरमधील लोगो अनावरण कार्यक्रमाला गुजरात सरकार आणि अहमदाबाद महानगरपालिका (AMC) चे वरिष्ठ अधिकारी उपस्थित होते.

पीएम मोदी 12 जानेवारी 2023 रोजी कर्नाटकात राष्ट्रीय युवा परिषदेचे उद्घाटन करतील.

- हुबली-धारवाड या जुळ्या शहरांमध्ये राष्ट्रीय युवा महोत्सवाचे आयोजन केले जाणार आहे, ज्याचे उद्घाटन पंतप्रधान नरेंद्र मोदी

यांच्या हस्ते होणार आहे. 12 जानेवारीला स्वामी विवेकानंद यांच्या जयंतीनिमित्त राष्ट्रीय युवा महोत्सवाचे आयोजन करण्यात आले आहे.

राष्ट्रीय युवा महोत्सव:

- युवा महोत्सवात सर्व राज्यातील सुमारे 7,500 प्रतिनिधी सहभागी होणार आहेत. 12 जानेवारी रोजी येणाऱ्या स्वामी विवेकानंद यांच्या जयंतीनिमित्त राष्ट्रीय युवा महोत्सवाचे आयोजन करण्यात आले आहे.
- पहिला राष्ट्रीय युवा महोत्सव 1995 मध्ये राष्ट्रीय एकात्मता शिबिराच्या कार्यक्रमांतर्गत एक प्रमुख उपक्रम म्हणून सुरू करण्यात आला. पुढेचे 25 व्या राष्ट्रीय युवा महोत्सवाचे आयोजन करण्यात आले होते.
- 12 जानेवारी हा स्वामी विवेकानंदांचा जन्मदिवस नेहमीच राष्ट्रीय युवा दिन म्हणून साजरा केला जातो आणि दरवर्षी 12-16 जानेवारी हा राष्ट्रीय युवा सप्ताह म्हणून साजरा केला जातो

कराराच्या बातम्या

भारत, जर्मनी यांनी स्थलांतर आणि गतिशीलता (Migration and Mobility) करारावर स्वाक्षरी केली.

- परराष्ट्र मंत्री एस जयशंकर आणि जर्मनीच्या परराष्ट्र मंत्री अँनालेना बेअरबॉक यांनी सर्वसमावेशक स्थलांतर आणि गतिशीलता भागीदारीवर स्वाक्षरी केली, ज्यामुळे लोकांना दोन्ही देशांमध्ये अभ्यास, संशोधन आणि काम करणे सुलभ होईल.
- दोन्ही देशांमधील विद्यार्थ्यांच्या देवाणघेवाणीला प्रोत्साहन देण्यासाठी स्थलांतर आणि गतिशीलता भागीदारी सेट केली आहे. या वर्षी मे महिन्यात पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी सांगितले की भारत सरकार स्टडी इन इंडिया सारख्या कार्यक्रमांतर्गत जर्मन विद्यार्थ्यांना उच्च शिक्षण संस्थांमध्ये (HEIs) प्रवेशाची सुविधा देईल. पुढे हा करार विद्यार्थी, शैक्षणिक आणि व्यावसायिक कार्यक्षेत्रांसह सक्रिय लोक ते लोक देवाणघेवाण सुनिश्चित करतो.

एअरटेल आणि मेटा भारताच्या डिजिटल इकोसिस्टमला गती देण्यासाठी करार केला.

- दूरसंचार क्षेत्रातील प्रमुख एअरटेलने भारताच्या डिजिटल इकोसिस्टमच्या वाढीला पाठिंबा देण्यासाठी Meta Platforms, Inc. (Meta) सोबत सहयोग केल्याचे जाहीर केले आहे. नेटवर्क तयार करण्यासाठी सेवा प्रदात्यांसह महसूल सामायिक करण्याच्या टेलिकॉम ऑपरेटरच्या मागणीच्या पार्श्वभूमीवर ही घोषणा आली आहे.

द नॅशनल स्मॉल इंडस्ट्रीज कॉर्पोरेशन लिमिटेड आणि वॉलमार्ट ग्लोबल सोर्सिंग इंडिया प्रायव्हेट लिमिटेड यांच्यात सामंजस्य करारावर स्वाक्षरी करण्यात आली.

- वॉलमार्ट वृद्धी कार्यक्रमात एमएसएमईना सेवा सुलभ करण्यासाठी नॅशनल स्मॉल इंडस्ट्रीज कॉर्पोरेशन लिमिटेड (NSIC) आणि वॉलमार्ट ग्लोबल सोर्सिंग इंडिया प्रायव्हेट लिमिटेड यांच्यात सामंजस्य करारावर स्वाक्षरी करण्यात आली.
- या सामंजस्य कराराद्वारे, नॅशनल स्मॉल इंडस्ट्रीज कॉर्पोरेशन लिमिटेड (NSIC) विविध वृद्धी कार्यक्रमांमध्ये सहभागी होणाऱ्या MSMEs NSIC योजना आणि इतर सेवांचा विस्तार करण्यास सक्षम असेल. शिवाय, एमएसएमईना NSIC द्वारे ऑफर केलेल्या विविध संघीय अंतर्गत खेळते भांडवल, मोठ्या प्रमाणात खरेदी समर्थन इ. मिळवण्याचे विविध फायदे मिळतील.

भाभा अणुसंशोधन केंद्र (BARC) येथील अटल उष्मायन केंद्र (AIC) ने व्यावसायिक उत्पादनांमध्ये नवीन तंत्रज्ञानाच्या उष्मायनासाठी MSME सोबत करार केले.

- भाभा अणुसंशोधन केंद्र (BARC) येथील अटल उष्मायन केंद्र (AIC) ने व्यावसायिक उत्पादनांमध्ये नवीन तंत्रज्ञानाच्या उष्मायनासाठी MSME सोबत करार केले. BARC मध्ये AIC लॉच केल्याच्या स्मरणार्थ संशोधन प्रयोगशाळांमधून उत्पादनांचे त्वरित रूपांतर बाजारात करण्यासाठी करारांवर स्वाक्षरी करण्यात आली.

NTPC ने Maire Tecnimont Group, Italy ची भारतीय उपकंपनी Tecnimont Private Limited सोबत नॉन-बाइंडिंग मेमोरँडम ऑफ अंडरस्टँडिंग (MoU) वर स्वाक्षरी केली.

- NTPC ने Maire Tecnimont Group, Italy ची भारतीय उपकंपनी, Tecnimont Private Limited सोबत नॉन-बाइंडिंग मेमोरँडम ऑफ अंडरस्टँडिंग (MoU) वर स्वाक्षरी केली. एनटीपीसी ही भारतातील सर्वात मोठी वीज निर्मिती कंपनी आहे. या सामंजस्य कराराचा उद्देश भारतातील NTPC प्रकल्पात व्यावसायिक स्तरावरील ग्रीन मिथेनॉल उत्पादन सुविधा विकसित करण्याच्या संभाव्यतेचे संयुक्तपणे मूल्यांकन करणे आणि ते शोधणे हा आहे.

कराराचे उद्दिष्ट

- ग्रीन मिथेनॉल प्रकल्पामध्ये एनटीपीसी पॉवर प्लांट्समधून कार्बन मिळवणे आणि त्याचे ग्रीन फ्युएलमध्ये रूपांतर करणे समाविष्ट आहे. ग्रीन मिथेनॉलमध्ये रासायनिक उद्योगासाठी आधारभूत सामग्री म्हणून काम करणे, नूतनीकरणक्षम वीज साठवणे आणि वाहतूक इंधन यांचा समावेश आहे.

झेलियनग्रॉन्ग युनायटेड फ्रंटने केंद्र आणि मणिपूर सरकारसोबत शांतता करार केला.

- केंद्राने मणिपूरच्या बंडखोर गटाशी शांतता करारावर स्वाक्षरी केली, ज्याने हिंसाचार सोडून शांततापूर्ण लोकशाही प्रक्रियेत सामील होण्याचे मान्य केले. त्रिपक्षीय करारावर केंद्र आणि मणिपूर सरकार आणि झेलियांगॉन्ग युनायटेड फ्रंट (ZUF) बंडखोर गट यांनी स्वाक्षरी केली होती.
- मणिपूर सरकारने एक दशकाहून अधिक काळ सक्रिय असलेल्या ZUF सोबत नवी दिल्ली येथे ऑपरेशन थांबविण्याचा करार केला. सशस्त्र गटाच्या प्रतिनिधींनी हिंसेचा त्याग करण्यास आणि देशाच्या कायद्याने स्थापित केलेल्या शांततापूर्ण लोकशाही प्रक्रियेत सामील होण्याचे मान्य केले.

उर्जा मंत्रालयाने घोषणा केली की त्यांनी पूर्व चेतावणी प्रणाली लागू करण्यासाठी संरक्षण संशोधन आणि विकास संस्था (DRDO) सोबत सामंजस्य करार (MoU) केला आहे.

- उर्जा मंत्रालयाने घोषित केले की त्यांनी डोंगराळ प्रदेशातील असुरक्षित जलविद्युत प्रकल्प आणि वीज केंद्रांसाठी पूर्व चेतावणी प्रणाली लागू करण्यासाठी संरक्षण संशोधन आणि विकास संस्था (DRDO) सोबत सामंजस्य करार (MoU) केला आहे. या सामंजस्य करारावर उर्जा मंत्रालयाचे सचिव आलोक कुमार आणि संरक्षण विभागाचे सचिव (R&D) आणि DRDO चे अध्यक्ष डॉ समीर व्ही कामत यांनी स्वाक्षरी केली.
- DRDO सोबत, उर्जा मंत्रालयाने वैज्ञानिक आणि औद्योगिक संशोधन परिषद (CSIR), नॅशनल जिओफिजिकल रिसर्च इन्स्टिट्यूट, भारतीय हवामान विभाग, वाडिया इन्स्टिट्यूट ऑफ

हिमालयन जिऑलॉजी आणि भारतीय अंतराळ संशोधन संस्था यांसारख्या संस्थांसोबत इतर सामंजस्य करारांवर स्वाक्षर्या केल्या आहेत.

अहवाल व निर्देशांक बातम्या

अदानी समूहाचे चेअरमन गौतम अदानी भारतातील 100 श्रीमंत 2022 यादीत प्रथम स्थानावर आहे.

- फोर्ब्स 2022 ची भारतातील 100 श्रीमंतांची यादी जाहीर झाली आहे. त्यानुसार भारतातील 100 श्रीमंतांची एकत्रित संपत्ती 25 अब्ज डॉलरने वाढून 800 अब्ज डॉलरपर्यंत पोहोचली आहे. शीर्ष 10 सर्वात श्रीमंत भारतीयांची एकूण \$385 अब्ज आहे. अदानी समूहाचे चेअरमन गौतम अदानी यांनी \$150 अब्ज संपत्तीसह या यादीत अव्वल स्थान पटकावले आहे. फोर्ब्सच्या मते, हा फायदा मुख्यत्वे पायाभूत सुविधा टायकूनच्या विक्रमी कामगिरीमुळे झाला, ज्याने 2008 नंतर प्रथमच शीर्षस्थानी पॅकिंग ऑर्डर बदलला.

10 श्रीमंत व्यक्तींची यादी

RANK	NAME	NET WORTH (in Rupees)
1	Gautam Adani	Rs 1,211,460.11 crore
2	Mukesh Ambani	Rs 710,723.26 crore
3	Radhakishan Damani	Rs 222,908.66 crore
4	Cyrus Poonawalla	Rs 173,642.62 crore
5	Shiv Nadar	Rs 172,834.97 crore
6	Savitri Jindal	Rs 132,452.97 crore
7	Dilip Shanghvi	Rs 125,184.21 crore
8	Hinduja Brothers	Rs 122,761.29 crore
9	Kumar Birla	Rs 121,146.01 crore
10	Bajaj Family	Rs 117,915.45 crore

WMO (जागतिक हवामान संस्था) ने आपला पहिला वार्षिक स्टेट ऑफ ग्लोबल वॉटर रिसोर्सेस रिपोर्ट 2021 प्रसिद्ध केला आहे.

- WMO (World Meteorological Organization) ने आपला पहिला वार्षिक स्टेट ऑफ ग्लोबल वॉटर रिसोर्सेस रिपोर्ट 2021 प्रसिद्ध केला आहे. अहवाल दाखवतो की 2021 मध्ये जगातील मोठ्या भागात सामान्य परिस्थितीपेक्षा किती कोरडेपणा नोंदवला गेला - एक वर्ष ज्यामध्ये हवामान बदल आणि ला निना इव्हेंटचा पर्जन्यमानाचा परिणाम झाला.

ग्लोबल एव्हिएशन सेफ्टी रँकिंग 2022 मध्ये भारत 48 व्या स्थानावर आहे.

- डीजीसीए अधिकाऱ्यांच्या मते, आंतरराष्ट्रीय नागरी विमान वाहतूक संघटनेने (ICAO) जागतिक विमान वाहतूक सुरक्षा क्रमवारीत भारताने 48 व्या स्थानावर झेप घेतली आहे. चार वर्षांपूर्वी भारत 102 व्या क्रमांकावर होता. या क्रमवारीत सिंगापूर अव्वल स्थानावर आहे, त्यानंतर यूएई आणि दक्षिण कोरिया अनुक्रमे दुसऱ्या आणि तिसऱ्या स्थानावर आहेत.

2022 आणि 2023 मध्ये सामूहिक हत्येचा सर्वाधिक धोका असलेल्या देशांमध्ये भारत 8 व्या क्रमांकावर आहे.

- यूएस थिंक टँक अर्ली वॉर्निंग प्रोजेक्टच्या अलीकडील अहवालानुसार, 2022 आणि 2023 मध्ये सामूहिक हत्यांचा सर्वाधिक धोका असलेल्या देशांमध्ये भारत 8 व्या क्रमांकावर आहे.
- 2022-23 च्या अहवालात असे म्हटले आहे की, पाकिस्तान या वर्षी यादीत अव्वल आहे, तर येमेन दुसऱ्या, म्यानमार तिसऱ्या, इथिओपिया पाचव्या, नायजेरिया सहाव्या आणि अफगाणिस्तान सातव्या क्रमांकावर आहे.

2023 मध्ये भारत 8 वी सर्वात मोठी जाहिरात बाजारपेठ बनणार आहे.

- GroupM च्या वर्षाच्या अखेरच्या जागतिक अंदाजानुसार, 2023 मध्ये भारत ब्राझीलला मागे टाकून आठव्या क्रमांकाची जाहिरात बाजारपेठ बनण्याची अपेक्षा आहे. 'या वर्षी, पुढील वर्ष 2022' मध्ये, GroupM ने भारताला जागतिक स्तरावर नवव्या क्रमांकाची जाहिरात बाजारपेठ म्हणून स्थान दिले आहे.

HAL आणि BEL यांचा टॉप 100 संरक्षण कंपन्यांच्या यादीत समावेश झाला.

- हिंदुस्थान एरोनॉटिक्स लिमिटेड (HAL) आणि भारत इलेक्ट्रॉनिक्स लिमिटेड (BEL) या दोन भारतीय संरक्षण सार्वजनिक क्षेत्रातील उपक्रमांनी शस्त्रास्त्रांमधील त्यांच्या मागील क्रमवारीत सुधारणा केल्यामुळे स्वदेशी संरक्षण उत्पादनात सरकारच्या मेक-इन-इंडिया पुसचे सकारात्मक परिणाम दिसून येत आहेत. जगातील उत्पादक कंपन्या. 2021 मध्ये एकूण \$5.1 अब्ज मूल्यमापनासह BEL ने 63 वे स्थान मिळवल्यामुळे HAL 42 व्या स्थानावर आहे.

ब्रिटीश ब्रॉडकास्टिंग कॉर्पोरेशन (BBC) ने जगातील 100 प्रभावशाली महिलांची यादी प्रसिद्ध केली.

- ब्रिटीश ब्रॉडकास्टिंग कॉर्पोरेशन (BBC) ने जगातील 100 सर्वात प्रभावशाली महिलांची यादी प्रसिद्ध केली आहे आणि त्यात राजकारण, विज्ञान, क्रीडा, मनोरंजन आणि साहित्य अशा अनेक क्षेत्रातील महिलांचा समावेश आहे. बीबीसीच्या 100 सर्वात प्रभावशाली महिलांच्या यादीत चार भारतीयांचाही समावेश आहे: अभिनेत्री प्रियांका चोप्रा जोनास, लेखिका गीतांजली श्री, अभियंता आणि अंतराळवीर सिरीशा बंदला आणि सामाजिक कार्यकर्त्या स्नेहा जावळे यांचा या यादीत समावेश आहे.

2022 मध्ये भारतात Google वर IPL सर्वात जास्त शोधली जाणारी क्रेरी आहे.

- Google ने आपला "इयर इन सर्व 2022" अहवाल प्रसिद्ध केला आहे, ज्यामध्ये सर्वाधिक स्वारस्य निर्माण करणारे आणि या वर्षी वेबसाइटवर सर्वाधिक वेळा शोधले गेलेले विषय हायलाइट केले आहेत. विविध राष्ट्रांसाठी दरवर्षी प्रकाशित होणाऱ्या यादीनुसार,

गेल्या वर्षीपासून भारताच्या शोध ट्रेंडमध्ये लक्षणीय बदल झाला आहे.

गौतम अदानी, एचसीएल टेक्नॉलॉजीजचे शिव नाडर आणि हॅपीएस्ट माइंड्स टेक्नॉलॉजीजचे अशोक सूता हे तीन भारतीय आहेत यांचा फोर्ब्स एशियाच्या हिरोज ऑफ फिलान्थ्रॉपी यादीत समावेश आहे.

- अब्जाधीश गौतम अदानी, एचसीएल टेक्नॉलॉजीजचे शिव नाडर आणि हॅपीएस्ट माइंड्स टेक्नॉलॉजीजचे अशोक सूता हे तीन भारतीय आहेत ज्यांची वार्षिक यादीच्या 16 व्या आवृत्तीत नावे आहेत. ही यादी प्रदेशातील सर्वोच्च परोपकारी व्यक्तींना हायलाइट करते ज्यांनी शिक्षण आणि पर्यावरणासारख्या कारणांसाठी मजबूत वैयक्तिक वचनबद्धता दर्शविली आहे.
- मलेशियन-भारतीय ब्रह्मल वासुदेवन, कालालंपूरस्थित प्रायव्हेट इन्फोटेक फर्म Creador चे संस्थापक आणि CEO आणि त्यांची वकील पत्नी शांती कंडिया, त्यांनी 2018 मध्ये सह-स्थापित केलेल्या क्रेडर फाउंडेशनच्या माध्यमातून मलेशिया आणि भारतातील स्थानिक समुदायांना मदत करतात. या वर्षी मे मध्ये, त्यांनी पेरारक राज्यातील युनिव्हर्सिटी टुंकू अब्दुल रहमान (UTAR) कंपार कॅम्पसमध्ये शिक्षण रुग्णालय बांधण्यासाठी मदत करण्यासाठी 50 दशलक्ष मलेशियन रिंगिट (USD 11 दशलक्ष) देणगी देण्याचे वचन दिले.

आर्टन कॅपिटलने प्रकाशित केलेल्या पासपोर्ट इंडेक्स 2022 मध्ये भारत 87 व्या क्रमांकावर आहे.

- आर्टन कॅपिटलने प्रकाशित केलेल्या पासपोर्ट इंडेक्स 2022 मध्ये जगातील सर्वात मजबूत आणि कमकुवत पासपोर्टचा क्रमांक देण्यात आला आहे. पासपोर्ट हा देशाच्या सरकारने त्याच्या नागरिकांना जारी केलेला प्रवास दस्तऐवज आहे जो आंतरराष्ट्रीय प्रवासाच्या उद्देशाने धारकाची ओळख आणि राष्ट्रीयत्व सत्यापित करतो. जगातील सर्वात मजबूत पासपोर्ट यादीत भारत 87 व्या क्रमांकावर आहे.

निर्मला सीतारामन, फाल्गुनी नायर जगातील 100 सर्वात शक्तिशाली महिलांच्या यादीत समावेश करण्यात आला.

- अर्थमंत्री निर्मला सीतारामन, बायोकोनच्या कार्यकारी अध्यक्षा किरण मुझुमदार-शॉ आणि Nykaa च्या संस्थापक फाल्गुनी नायर यांचा फोर्ब्सच्या वार्षिक यादीत "जगातील 100 सर्वात शक्तिशाली महिला" मध्ये स्थान मिळविणाऱ्या सहा भारतीयांपैकी एक आहेत. 36 व्या क्रमांकावर असलेल्या निर्मला सीतारामन यांनी सलग चौथ्यांदा या यादीत स्थान मिळवले आहे. 2021 मध्ये, 63 वर्षीय मंत्री या यादीत 37 व्या क्रमांकावर होत्या, तर 2020 मध्ये त्या 41व्या आणि 2019 मध्ये 34व्या स्थानावर होत्या.

या यादीत समाविष्ट असलेले इतर भारतीय:

- एचसीएलटेक चेअरपर्सन रोशनी नादर मल्होत्रा (रँक: 53),
- सिक्युरिटीज अँड एक्स्चेंज बोर्ड ऑफ इंडिया (सेबी) च्या अध्यक्षा माधबी पुरी बुच (रँक: 54),
- स्टील अथॉरिटी ऑफ इंडियाच्या अध्यक्षा सोमा मंडल (रँक: 67)

IIT रोपड, आर्मी ट्रेनिंग कमांडने सेंटर ऑफ एक्सलन्स स्थापन करण्यासाठी सामंजस्य करारावर स्वाक्षरी केली.

- इंडियन इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी (IIT) रोपड आणि भारतीय लष्कराच्या आर्मी ट्रेनिंग कमांड (ARTRAC) यांनी प्रमुख संस्थेत

संरक्षण आणि सुरक्षेसाठी अभ्यास आणि उपयोजित संशोधनासाठी केंद्र स्थापन करण्यासाठी सामंजस्य करारावर स्वाक्षरी केली आहे.

- या सामंजस्य करारावर IIT रोपरचे संचालक राजीव आहुजा आणि ARTRAC चे जनरल ऑफिसर कर्मांडिंग-इन-चीफ लेफ्टनंट जनरल एसएस महाल यांनी स्वाक्षरी केली.

सर्वसमावेशक पर्यटनाला चालना देण्यासाठी Airbnb ने गोवा सरकारसोबत सामंजस्य करार केला.

- Airbnb ने गोवा सरकारच्या पर्यटन विभागासोबत सामंजस्य करारावर स्वाक्षरी केली आहे, ज्यामुळे गोव्याला भारतातील आणि जगभरातील उच्च संभाव्य पर्यटन स्थळांपैकी एक म्हणून संयुक्तपणे प्रोत्साहन दिले जाईल.
- या भागीदारीचे उद्दिष्ट कमी प्रसिद्ध असलेल्या अनन्य स्थळांच्या प्रवासाला प्रोत्साहन देणे आणि राज्यातील आर्थिकदृष्ट्या पुनरुत्पादक समुदायाच्या नेतृत्वाखालील पर्यटन सक्षम करणे हा आहे. गोव्यातील समुद्रकिनारे आणि चकाचक नाईटलाइफच्या पलीकडे असलेल्या विशाल सांस्कृतिक वैविध्याचा आठवडाभर चालणाऱ्या 'रिडिस्कव्हर गोवा'च्या अधिकृत लॉचच्या निमित्ताने, Airbnb आणि गोवा पर्यटन विभागाने राज्यभरात होमस्टेची क्षमता वाढवण्यासाठी हातमिळवणी केली आहे आणि त्यांना मदत पुरवली आहे.

AIIA ने आयुर्वेदाच्या प्रचारासाठी आंतरराष्ट्रीय संस्थांसोबत करार केला आहे.

- महाद्वीपांमध्ये आयुर्वेदाचा प्रसार करण्याच्या प्रयत्नात, अखिल भारतीय आयुर्वेद संस्थेने (AIIA) युनिव्हर्सिटी ऑफ मेडिकल सायन्सेस, क्युबा सोबत सामंजस्य करारावर स्वाक्षरी केली आहे आणि Rosenberg European Academy of Ayurveda (REAA) सोबत कराराचा विस्तार केला आहे.

UIDAI नोव्हेंबरमध्ये सलग चौथ्या महिन्यात तक्रार निवारण निर्देशांकात अव्वल आहे.

- भारतीय अद्वितीय ओळख प्राधिकरण (UIDAI) नोव्हेंबरमध्ये सलग चौथ्या महिन्यात सार्वजनिक तक्रारींचे निराकरण करण्यासाठी सर्व गट A मंत्रालये, विभाग आणि स्वायत्त संस्थांमध्ये तक्रार निवारण निर्देशांकात अव्वल स्थानावर आहे.

EIU वर्ल्डवाइड कॉस्ट ऑफ लिव्हिंग इंडेक्सनुसार न्यूयॉर्क आणि सिंगापूर ही जगातील सर्वात महाग शहरे आहेत.

- न्यूयॉर्क, सिंगापूर सर्वात महागडी शहरे: इकॉनॉमिस्ट इंटेलिजेंस युनिट (EIU) च्या या वर्षाच्या जागतिक खर्चाच्या निर्देशांकानुसार न्यूयॉर्क आणि सिंगापूर ही जगातील सर्वात महागडी शहरे आहेत. काही भारतीय विद्यार्थी उच्च शिक्षणासाठी या शहरांमध्ये जाण्यास इच्छुक आहेत.

2022 चा ग्लोबल फूड सिक्युरिटी इंडेक्स (GFSI) अहवाल ब्रिटिश साप्ताहिक द इकॉनॉमिस्टने प्रसिद्ध केला आहे.

- 2022 चा ग्लोबल फूड सिक्युरिटी इंडेक्स (GFSI) अहवाल ब्रिटिश साप्ताहिक द इकॉनॉमिस्टने प्रसिद्ध केला आहे. 11 व्या जागतिक अन्न सुरक्षा निर्देशांकाने तिसऱ्या वर्षी जागतिक अन्न वातावरणातील बिघाड दर्शविला आहे, ज्यामुळे अन्न सुरक्षा धोक्यात आली आहे. या अहवालात दक्षिण आफ्रिकेने ट्युनिशियाला मागे टाकून आफ्रिकेतील सर्वात अन्न-सुरक्षित देश बनला आहे.

वैज्ञानिक शोधनिबंधांच्या प्रकाशनात भारत जागतिक स्तरावर तिसऱ्या क्रमांकावर आहे.

- अमेरिकेच्या नॅशनल सायन्स फाऊंडेशनच्या अहवालानुसार, जागतिक वैज्ञानिक प्रकाशने आणि विद्वत्तापूर्ण उत्पादनात भारताने सातव्या क्रमांकावरून तिसऱ्या क्रमांकावर झेप घेतल्याचे केंद्रीय विज्ञान आणि तंत्रज्ञान मंत्री जितेंद्र सिंह यांनी उघड केले आहे. दरवर्षी तयार होणाऱ्या पीएचडीच्या संख्येतही भारताचा जागतिक स्तरावर तिसरा क्रमांक लागतो. अशाच वाढीच्या ट्रेंडमध्ये, भारताच्या पेटंट ऑफिसने भारतीय शास्त्रज्ञांना दिलेल्या पेटंटची संख्या गेल्या चार वर्षांत दुपटीने वाढली आहे.

ब्रिटीश मॅगझिनच्या 50 महान अभिनेत्यांच्या यादीत शाहरुख खानचे नाव आहे.

- बॉलीवूडचा सुपरस्टार, शाहरुख खान हा एकमेव भारतीय बनला आहे ज्याचे नाव एका प्रख्यात ब्रिटीश मासिकाने 50 महान कलाकारांच्या आंतरराष्ट्रीय यादीत समाविष्ट केले आहे. 57 वर्षीय अभिनेत्याचा एम्पायर मॅगझिनच्या यादीत समावेश आहे. या यादीत डेन्झेल वॉशिंग्टन, टॉम हॅक्स, अँथनी मार्लन ब्रॅंडो, मेरील स्ट्रीप, जॅक निकोल्सन आणि इतर अनेक हॉलीवूड दिग्गजांना समावेश आहे.

YouTube क्रियेटर्स इकोसिस्टमने 2021 मध्ये भारताच्या GDP मध्ये 10,000 कोटी रुपयांहून अधिक योगदान दिले आहे.

- Google च्या मालकीची कंपनी, YouTube ने सोमवारी जारी केलेल्या विधानानुसार, YouTube च्या क्रिएटिव्ह इकोसिस्टमने 2021 मध्ये भारतात 750,000 पूर्णवेळ समतुल्य नोकऱ्यांना समर्थन दिले आणि रु. 10,000 कोटींहून अधिक जोडले. राष्ट्राच्या जीडीपीला. व्यवसायाने हे देखील उघड केले आहे की कोर्सेस, एक नवीन उत्पादन जे दर्शकांना अधिक शिकण्याचा अनुभव देईल आणि क्रियेटर्सला त्यांच्या कामाची कमाई करण्याची नवीन संधी देईल, 2023 मध्ये बीटामध्ये लॉन्च होईल

जगातील सर्वोत्कृष्ट पाककृतींच्या यादीत भारतातील पाककृती पाचव्या क्रमांकावर आहे.

- जगातील पाककृती: 2022 च्या सर्वोत्कृष्ट पाककृतींच्या जागतिक यादीत भारत पाचव्या क्रमांकावर आहे. असे टेस्ट अँटलसने म्हटले आहे. रँकिंग सामग्री, डिश आणि पेयेसाठी प्रेक्षकांच्या मतांवर आधारित आहे. इटलीचे अन्न प्रथम स्थानावर आले आणि त्यानंतर ग्रीस आणि स्पेनचा क्रमांक लागतो. भारताला 4.54 गुण मिळाले.

Top 10 Cuisines in the world

- इटली
- ग्रीस
- स्पेन
- जपान
- भारत
- मॅक्सिको
- तुर्की
- संयुक्त राष्ट्र
- फ्रान्स
- पेरू

FSSAI ने यूपीच्या बुलंदशहर तुरुंगाला अन्नाच्या गुणवत्तेसाठी फाईव्ह स्तर रेटिंग दिले आहे.

- उत्तर प्रदेशातील बुलंदशहर तुरुंगाला फूड सेफ्टी अँड स्टँडर्ड अथॉरिटी ऑफ इंडिया (FSSAI) द्वारे पंचतारांकित रेटिंग आणि 'इट राइट कॅम्पस' टॅग प्रदान करण्यात आला. FSSAI टीमने किचनच्या अन्नाची गुणवत्ता, स्टोरेज आणि स्वच्छतेची कडक उपायांवर तपासणी केली, ज्याच्या आधारे बुलंदशहर कारागृहाला FSSAI द्वारे 'उत्कृष्ट' या टिप्पणीव्यतिरिक्त 'इट राइट कॅम्पस' टॅग, पंचतारांकित रेटिंग देण्यात आले. बुलंदशहर तुरुंग हे फारुखाबाद तुरुंगानंतरचे उत्तर प्रदेशातील दुसरे कारागृह आहे.

हरदीप सिंग पुरी यांनी सिटी फायनान्स रँकिंग आणि सिटी सौंदर्य स्पर्धेसाठी मार्गदर्शक तत्त्वे सुरू केली.

- केंद्रीय गृहनिर्माण आणि शहरी व्यवहार मंत्री, हरदीप सिंग पुरी यांनी वित्त आणि सौंदर्यावर आधारित शहरांच्या नवीन क्रमवारीसाठी मार्गदर्शक तत्त्वांचा मसुदा लॉच केला. आर्थिकदृष्ट्या आनंदी शहरे ओळखणे आणि त्यांचा प्रचार करणे आणि महापालिकेची आर्थिक स्थिती सुधारणे हे या स्पर्धेचे उद्दिष्ट आहे.
- अखिल भारतीय वित्त क्रमवारीद्वारे, मंत्रालय शहरी स्थानिक संस्थांना कामगिरी सुधारण्यासाठी प्रोत्साहित करण्यासाठी शहरांच्या आर्थिक कामगिरीचा आणि क्षमतेचा मागोवा घेईल. संसाधनांची जमवाजमव, खर्चाची कामगिरी आणि वित्तीय प्रशासन यावर त्यांचा न्याय केला जाईल. ते इतर निकषांसह शहराचे दरडोई बजेट, मालमत्ता कर महसूल, भांडवली खर्च, लेखा आणि लेखापरीक्षण वेळेतपणाचे डिजिटायझेशन देखील पाहतील

विज्ञान आणि तंत्रज्ञान बातम्या

ऑस्ट्रेलियाच्या "Superstars of STEM" मध्ये 3 भारतीय वंशाच्या महिला शास्त्रज्ञ आहेत.

- 60 शास्त्रज्ञ, तंत्रज्ञ, अभियंता आणि गणितज्ञांमध्ये तीन भारतीय वंशाच्या महिलांचा समावेश आहे ज्यांची STEM च्या ऑस्ट्रेलियाच्या सुपरस्टार म्हणून निवड झाली आहे. या उपक्रमाचे उद्दिष्ट शास्त्रज्ञांबद्दल समाजाच्या लिंग गृहीतकांना खोडून काढणे आणि महिला आणि बायनरी नसलेल्या लोकांची सार्वजनिक दृश्यमानता वाढवणे हा आहे. या वर्षी STEM च्या सुपरस्टार म्हणून ओळखल्या गेलेल्यांमध्ये तीन भारतीय वंशाच्या महिलांचा समावेश आहे: नीलिमा काडियाला, डॉ आना बाबुरामणी आणि डॉ इंद्राणी मुखर्जी. भारतीयांव्यतिरिक्त श्रीलंकन वंशाच्या महिला शास्त्रज्ञांचीही निवड करण्यात आली आहे

Google ची जिगसाँ उपकंपनी भारतात एक नवीन चुकीची माहिती विरोधी प्रकल्प सुरू करत आहे.

- Google ची जिगसाँ उपकंपनी भारतात एक नवीन चुकीची माहिती विरोधी प्रकल्प सुरू करत आहे, ज्याचा उद्देश हिंसा भडकावल्याचा आरोप असलेली दिशाभूल करणारी माहिती रोखण्यासाठी आहे.
- हा उपक्रम "प्रीबँकिंग" व्हिडिओ वापरेल - खोटे दावे व्यापक होण्यापूर्वी त्यांचा प्रतिकार करण्यासाठी डिझाइन केलेले - कंपनीच्या YouTube प्लॅटफॉर्मवर आणि इतर सोशल मीडिया साइटवर प्रसारित केले जातील.

IIT मद्रासच्या संशोधकांनी 'सिंधुजा-1' ओशन वेव्ह एनर्जी कन्व्हर्टर विकसित केले आहे.

- इंडियन इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी मद्रास (IIT मद्रास)

संशोधकांनी 'ओशन वेव्ह एनर्जी कन्व्हर्टर' विकसित केले आहे जे समुद्राच्या लाटांपासून वीज निर्माण करू शकते. नोव्हेंबर 2022 च्या दुसऱ्या आठवड्यात या उपकरणाच्या चाचण्या यशस्वीपणे पूर्ण झाल्या. उत्पादनाला 'सिंधुजा-1' असे नाव देण्यात आले आहे, ज्याचा अर्थ 'महासागरातून निर्माण झालेला' आहे.

इस्रो लडाखसाठी "स्थानिक डेटा इन्फ्रास्ट्रक्चर जिओपोर्टल 'जिओ-लडाख' विकसित करेल.

- लडाखसाठी "स्थानिक डेटा इन्फ्रास्ट्रक्चर जिओपोर्टल 'जिओ-लडाख'" विकसित करण्यासाठी इंडियन इन्स्टिट्यूट ऑफ रिमोट सेन्सिंग (IIRS), भारतीय अंतराळ संशोधन संस्था (ISRO) च्या युनिटशी संपर्क साधला आहे. हे पोर्टल भौगोलिक माहिती शोधण्यासाठी, प्रवेश करण्यासाठी, वितरित करण्यासाठी आणि योगदान देण्यासाठी वापरले जाईल आणि त्याच्याशी संबंधित भौगोलिक सेवा जसे की नेव्हिगेशन, बफर, मापन विश्लेषण, मेटाडेटा कॅटलॉग, नकाशा कॅटलॉग आणि बरेच काही प्रदान केल्या जातील.

स्पेस टेक इनोव्हेशन प्लॅटफॉर्मची स्थापना करण्यासाठी इस्रो आणि सोशल अल्फा यांनी सामंजस्य करार केला.

- भारतीय अंतराळ संशोधन संस्था (ISRO) ने स्पेस टेक इनोव्हेशन नेटवर्क (SpIN) लॉच करण्यासाठी इनक्यूबेटर आणि एक्सीलेटर सोशल अल्फा सोबत सामंजस्य करार (MoU) वर स्वाक्षरी केली आहे, जे स्पेस डोमेनसाठी नाविन्यपूर्ण क्युरेशन आणि उपक्रम विकासावर केंद्रित आहे.
- उद्योन्मुख अंतराळ अर्थव्यवस्थेतील स्टार्टअप्स आणि लघु-मध्यम उद्योगांसाठी (SMEs) अनोखे सार्वजनिक-खाजगी सहकार्य आहे. या उपक्रमामुळे अवकाशाच्या व्यापारीकरणाला आणखी चालना मिळते आणि ती भारताच्या अलीकडील अंतराळ सुधारणा धोरणांशी सुसंगत आहे. SpIN भौगोलिक तंत्रज्ञान, गतिशीलता तसेच साहित्य, सेन्सर्स आणि एव्हियोनिक्स यासारख्या एरोस्पेस घटकांवर लक्ष केंद्रित करेल.

इस्रोने हायपरसोनिक वाहन चाचणी रन यशस्वीपणे पूर्ण केली.

- इंडियन स्पेस रिसर्च ऑर्गनायझेशन (ISRO) ने मुख्यालय, इंटिग्रेटेड डिफेन्स स्टाफ (HQ IDS) सोबत संयुक्त हायपरसोनिक वाहन चाचणी यशस्वीपणे घेतली.
- हायपरसोनिक वाहन, अत्याधुनिक तंत्रज्ञानावर आधारित, अंतराळात वेगाने पोहोचून लांब अंतरावर लष्करी प्रतिसाद देण्यास सक्षम आहे. भारत त्याच्या हायपरसोनिक तंत्रज्ञान प्रात्यक्षिक वाहन कार्यक्रमाचा भाग म्हणून स्वदेशी, दुहेरी-सक्षम हायपरसोनिक कूझ क्षेपणास्त्र विकसित करत आहे. हे क्षेपणास्त्र पारंपारिक शस्त्रे तसेच अण्वस्त्रे डागण्यास सक्षम असेल.

जीपीएसची भारतातील आवृत्ती NavIC चा वापर वाढवण्यासाठी ISRO करत आहे

- GPS ची भारतीय आवृत्ती 'नेव्हिगेशन विथ द इंडियन कॉन्स्टेलेशन' (NavIC) च्या वापराला प्रोत्साहन देण्यासाठी भारतीय अंतराळ संशोधन संस्था (ISRO) त्यांच्या भविष्यातील सर्व उपग्रहांमध्ये L1 फ्रिक्वेन्सी सादर करेल.
- L1 फ्रिक्वेन्सी ही ग्लोबल पोजिशनिंग सिस्टीम (GPS) मधील सर्वात सामान्यपणे वापरल्या जाणाऱ्या फ्रिक्वेन्सीपैकी एक आहे, जी अगदी कमी अत्याधुनिक, नागरी-वापरणारी साधने जसे की स्मार्टवॉच

देखील प्राप्त करण्यास सक्षम आहेत. अशाप्रकारे, या बँडसह, कमी-पॉवर, सिंगल-फ्रिक्वेंसी चिप्स वापरणाऱ्या परिधान करण्यायोग्य उपकरणांमध्ये आणि वैयक्तिक ट्रॅकर्समध्ये NavIC चा वापर वाढू शकतो.

पृथ्वीवरील पाण्याचे सर्वेक्षण करण्यासाठी नासाने आंतरराष्ट्रीय मोहीम 'SWOT' सुरू केली.

- National Aeronautics and Space Administration (NASA) आणि फ्रेंच स्पेस एजन्सी सेंटर नॅशनल d'Etudes Spatiales (CNES) यांनी संयुक्तपणे पृथ्वीच्या पृष्ठभागावरील जवळजवळ सर्व पाण्याचा मागोवा घेण्यासाठी नवीनतम पृष्ठभाग जल आणि महासागर टोपोग्राफी (SWOT) अंतराळयान प्रक्षेपित केले आहे. हे कॅलिफोर्नियाच्या वॅन्डनबर्ग स्पेस फोर्स बेस येथे स्पेस लॉन्च कॉम्प्लेक्स 4E वरून स्पेसएक्स रॉकेटवर प्रक्षेपित केले गेले. ते 3 वर्षांसाठी कार्यरत राहिल.

वैजू बाप्पू 40 इंच दुर्बिणीच्या 50 वर्षांच्या ऑपरेशन्सच्या निमित्ताने, दुर्बिणीच्या अनेक तारकीय शोधांवर प्रकाश टाकण्यात आला.

- वैजू बाप्पू 40 इंच दुर्बिणीच्या 50 वर्षांच्या ऑपरेशन्सच्या निमित्ताने, दुर्बिणीच्या अनेक तारकीय शोधांवर प्रकाश टाकण्यात आला. 15 आणि 16 डिसेंबर 2022 रोजी कावलूर, तामिळनाडू येथे हा उत्सव आयोजित करण्यात आला होता. प्रोफेसर वैजू बाप्पू यांनी उभारलेल्या दुर्बिणीने युरेनस ग्रहाभोवती वलयांची उपस्थिती, युरेनसचा नवा उपग्रह, गुरूचा उपग्रह असलेल्या गॅनिमेडच्या सभोवतालच्या वातावरणाची उपस्थिती यासारख्या प्रमुख शोधांसह खगोलशास्त्रात महत्त्वपूर्ण भूमिका बजावली आहे.

भारताचे मानवयुक्त अंतराळ उड्डाण गगनयान 2024 च्या चौथ्या तिमाहीत प्रक्षेपित केले जाईल.

- सरकारने म्हटले आहे की, देशाची पहिली मानवी अंतराळ उड्डाण मोहीम, गगनयान, 2024 च्या चौथ्या तिमाहीत प्रक्षेपित करण्याचे लक्ष्य आहे. विज्ञान आणि तंत्रज्ञान मंत्री, डॉ. जितेंद्र सिंग म्हणाले, कू सुरक्षेचे सर्वोत्कृष्ट महत्त्व लक्षात घेता, दोन अनकूड विविध उड्डाण परिस्थितींसाठी कू एस्केप सिस्टीम आणि पॅराशूट-आधारित डिलेरीशन सिस्टीमचे कार्यप्रदर्शन दर्शविण्यासाठी अंतिम मानवी अंतराळ उड्डाण- 'H1 मिशन' पूर्वी उड्डाणे निर्धारित केली जातात.

भारतीय अंतराळ संशोधन संस्था (ISRO) आगामी चांद्रयान 3 मोहिमेमध्ये अमेरिकेची वैज्ञानिक उपकरणे असतील.

- भारतीय अंतराळ संशोधन संस्था (ISRO) आगामी चांद्रयान 3 मोहिमेमध्ये युनायटेड स्टेट्स ऑफ अमेरिकाची वैज्ञानिक उपकरणे असतील. चांद्रयान मिशन 2 मध्ये अमेरिकन वैज्ञानिक उपकरणे देखील होती. अशी माहिती केंद्रीय राज्यमंत्री (स्वतंत्र प्रभार) विज्ञान आणि तंत्रज्ञान, अणुऊर्जा आणि अंतराळ मंत्री डॉ जितेंद्र सिंह यांनी राज्यसभेत दिली.

IISc बेंगळूरू हे विज्ञानावरील G20 वर्किंग ग्रुपचे सचिवालय म्हणून घोषित करण्यात आले.

- इंडियन इन्स्टिट्यूट ऑफ सायन्स (IISc) ला विज्ञान 20 (S20) चे सचिवालय, G20 शिखर परिषदेचे विज्ञान कार्य गट म्हणून घोषित करण्यात आले आहे. IISc ने सांगितले की, S20 गरिबीसारख्या जागतिक समस्यांचे निराकरण करण्यात मदत करेल आणि G20 सदस्य देशांनी विकासासाठी केलेल्या घडामोडींना एकत्र आणण्यात मदत करेल. चर्चा तीन मुद्द्यांवर लक्ष केंद्रित करेल: सार्वत्रिक समग्र

आरोग्य, हरित भविष्यासाठी स्वच्छ ऊर्जा आणि समाज आणि संस्कृतीशी विज्ञान जोडणे. या सल्लामसलतांमध्ये पुद्दुचेरी येथे स्थापना बैठक आणि कोईम्बतूर येथे शिखर बैठक यांचा समावेश असेल.

- S20 2023 ची थीम Disruptive Science for Innovative and Sustainable Development ही आहे.

SpaceX ने पहिले 54 Starlink v2.0 उपग्रह पृथ्वीच्या निम्न कक्षेत प्रक्षेपित केले.

- SpaceX Falcon 9 लॉन्च व्हेईकल नवीन पिढीचे पहिले 54 Starlink Satellites किंवा v2.0 किंवा Gen2 लोअर अर्थ ऑर्बिटमध्ये प्रक्षेपित केले. SpaceX Falcon 9 हे 28 डिसेंबर 2022 रोजी प्रक्षेपित करण्यात आले आणि ते केप कॅनव्हेरल येथील यूएस एअर फोर्स बेसच्या SLC-40 लॉन्च पॅडवरून झाले. 2022 च्या सुरुवातीपासून ही SpaceX ची 60 वी यशस्वी मोहीम आहे.

मुख्य मुद्दे

- स्टारलिनक v2.0 उपग्रहांमध्ये प्रक्षेपण वाहनावर अवलंबून अनेक भिन्न कॉन्फिगरेशन आहेत.
- सुरुवातीला स्टारशिपद्वारे नवीन उपग्रह प्रक्षेपित केले जातील असे गृहीत धरले जात होते.
- SpaceX च्या सुपर-हेवी रॉकेटला थोडा उशीर झाला आहे आणि आता, Starlink v2.0 हे चांगल्या जुन्या फाल्कन 9 द्वारे नेले आहे. अशा उपग्रहांचे वस्तुमान 303 किलो आहे आणि परिमाणे जवळजवळ v.15 प्रमाणेच आहेत.
- Starlink v2.0 चा मुख्य फरक मोठा अँटेना आणि प्रत्येक उपग्रहाची वाढलेली बँडविड्थ आहे.

पुरस्कार बातम्या

दक्षिण कोरियाच्या मिना स्यू चोईने मिस अर्थ 2022 चा ताज जिंकला.

- दक्षिण कोरियाच्या मिना स्यू चोई हिला 29 नोव्हेंबर रोजी कोव्ह मनिला, ओकाडा हॉटेल, पॅरानाक सिटी येथे झालेल्या समारंभात मिस अर्थ 2022 चा ताज देण्यात आला. मिस फायर 2022 ही कोलंबियाची अँड्रिया अगुइलेरा, मिस वॉटर 2022 पॅलेस्टाईनची नदीन अयुब आणि मिस एअर 2022 ही ऑस्ट्रेलियाची शेरिडन मॉर्टलॉक आहे.

शेखर पाठक यांच्या चिपको चळवळीवरील पुस्तकाला कमलादेवी चट्टोपाध्याय एनआयएफ पारितोषिक 2022 मिळाले.

- इतिहासकार-कार्यकर्ते शेखर पाठक यांनी लिहिलेल्या लोकप्रिय वनसंरक्षण मोहिमेवरील चिपको आंदोलनावरील पुस्तकाला कमलादेवी चट्टोपाध्याय एनआयएफ बुक प्राइज 2022 चे विजेते म्हणून घोषित करण्यात आले. मनीषा चौधरी यांनी हिंदीतून अनुवादित केलेले "द चिपको मूव्हमेंट: अ पीपल्स हिस्ट्री" हे पुस्तक निवडले गेले.

चित्रपट निर्माते एसएस राजामौली यांनी न्यूयॉर्क फिल्म क्रिटिक सर्कल 2022 मध्ये RRR साठी सर्वोत्कृष्ट दिग्दर्शकाचा पुरस्कार मिळाला.

- चित्रपट निर्माते एसएस राजामौली यांनी न्यूयॉर्क फिल्म क्रिटिक सर्कल 2022 मध्ये RRR साठी सर्वोत्कृष्ट दिग्दर्शकाचा पुरस्कार जिंकला. हा गट पुरस्कारांच्या सीझनमध्ये लक्ष घालणाऱ्या पहिल्या समीक्षकांच्या गटापैकी एक आहे.

- उल्लेखनीय: जगभरातील बॉक्स ऑफिसवर रु. 1200 कोटींहून अधिक कमाई केल्यानंतर, हा चित्रपट भारतातील बॉक्स ऑफिसवर सर्वात यशस्वी चित्रपटांपैकी एक म्हणून उदयास आला आणि भारतीय चित्रपट समीक्षकांकडून याला प्रचंड प्रतिसाद मिळाला.

भारताच्या ग्रीनहाऊस-इन-ए-बॉक्स स्टार्टअप खेती यांनी अर्थशांठ पारितोषिक 2022 जिंकले.

- प्रिन्स ऑफ वेल्स, प्रिन्स विल्यम यांनी बोस्टन, युनायटेड स्टेट्स येथे घोषित केलेल्या पाच विजेत्यांमध्ये भारताचे ग्रीनहाऊस-इन-ए-बॉक्स होते. तेलंगणातील खेती या भारतीय स्टार्टअपने विकसित केलेल्या लहान शेतकऱ्यांसाठी हा एक शाश्वत उपाय आहे.

कॅनरा बँकेला बँकर्स बँक ऑफ द इयर पुरस्कार मिळाला.

- अवॉर्ड 2022' जिंकला. बँकेचे व्यवस्थापकीय संचालक आणि मुख्य कार्यकारी अधिकारी एलव्ही प्रभाकर यांनी आयोजकांकडून हा पुरस्कार स्वीकारला. बँकिंग उद्योगासाठी हे प्रतिष्ठित पुरस्कार आहेत आणि कॅनरा बँकेला 2022 साठी भारतातील सर्वोत्कृष्ट बँक म्हणून गौरवण्यात आले आहे.

दिवाळी-पॉवर ऑफ वन' पुरस्कार जाहीर झाले.

- चार दिग्गज मुत्सद्दी (डिप्लोमॅट) आणि एका अमेरिकन कायदेकर्त्याला या वर्षाच्या वार्षिक 'दिवाळी-पॉवर ऑफ वन' या पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले आहे. त्यांनी शांततामय आणि सुरक्षित जगासाठी काम केल्याबद्दल त्यांच्या प्रयत्नांसाठी. हा पुरस्कार, ज्याला 'ऑस्कर ऑफ डिप्लोमसी' म्हणूनही ओळखले जाते, सर्वांसाठी अधिक परिपूर्ण, शांततापूर्ण आणि सुरक्षित जग तयार करण्यात मदत करण्यासाठी संयुक्त राष्ट्रांच्या किंवा सदस्य राष्ट्रांच्या माजी शीर्ष मुत्सद्दींना प्रदान केला जातो.

सी. एन. मंजुनाथ, कृष्णाप्पा जी. आणि एस. शादक्षरी यांना नाडोजा पुरस्कार मिळाला.

- हंपी येथील कन्नड विद्यापीठातर्फे दिल्या जाणाऱ्या नाडोजा पुरस्कारासाठी हृदयरोगतज्ज्ञ आणि श्री जयदेव इन्स्टिट्यूट ऑफ कार्डिओव्हिस्कूलर सायन्सेस अँड रिसर्चचे संचालक सीएन मंजुनाथ, लेखक कृष्णाप्पा जी. आणि सामाजिक कार्यकर्ते आणि उद्योगपती एस. शादक्षरी यांची निवड करण्यात आली आहे.
- नाडोजा पुरस्कार हा एक प्रतिष्ठित पुरस्कार आहे जो कन्नड विद्यापीठ, हम्पी, भारत द्वारे विविध क्षेत्रातील त्यांच्या योगदानाबद्दल प्रतिष्ठित व्यक्तींना दरवर्षी दिला जातो.

टाईम मॅगझिनने 2022 चा पर्सन ऑफ द इयर पुरस्कार युकेनचे राष्ट्राध्यक्ष व्होलोडिमिर झेलेन्स्की यांना जाहीर केला.

- रशियाच्या आक्रमणासमोर देशाने दाखवलेल्या प्रतिकारासाठी टाइम मासिकाने राष्ट्राध्यक्ष व्होलोडिमिर झेलेन्स्की यांना 2022 चा पर्सन ऑफ द इयर या पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले आणि त्यांना "स्पिरिट ऑफ युकेन" हा किताब दिला.

इतर श्रेणीतील विजेते:

- टाइम हिरोज ऑफ द इयर: इराणमधील महिलांना टाइम हिरोज ऑफ द इयर म्हणून घोषित करण्यात आले. 22 वर्षीय महसा अमिनीच्या कोठडीतील मृत्यूच्या विरोधात तीन महिन्यांहून अधिक काळ आंदोलन करणाऱ्या इराणी महिला. सार्वजनिकपणे हिजाब न घातल्याने तिला अटक करण्यात आली आणि इराणच्या नैतिकता पोलिसांच्या ताब्यात असतानाच तिचा मृत्यू झाला. तिच्या मृत्यूमुळे

इराणी महिलांनी सार्वजनिकपणे हिजाब परिधान केल्याबद्दल आणि नैतिकता पोलिसांच्या विरोधात मोठ्या प्रमाणात निषेध केला आहे.

- टाइम्स एंटरटेनर ऑफ द इयर: दक्षिण कोरियन के-पॉप बँड ब्लॅकपिंक म्हणून ओळखले गेले.
- अॅथलीट ऑफ द इयर: अमेरिकन बेसबॉल खेळाडू आरोन जज.
- आयकॉन ऑफ द इयर: मलेशियन अभिनेत्री मिशेल योह.

6 डिसेंबर 2022 रोजी सरकारी मालकीच्या बँक ऑफ बडोदाने EAG पुरस्कार प्राप्त केला आहे.

- सरकारी मालकीच्या बँक ऑफ बडोदाने 6 डिसेंबर 2022 रोजी विचारी, रशिया येथे 10 ऑक्टोबर 2022 रोजी आयोजित आंतरराष्ट्रीय ऑलिम्पियाड ऑफ फायनान्शियल सिम्युरिटीमध्ये EAG विजेतेपद पटकावले आहे.

वीणा नायर यांना ऑस्ट्रेलियात प्राईम मिनिस्टर पुरस्कार मिळाला.

- ऑस्ट्रेलियातील भारतीय वंशाच्या शिक्षकाला माध्यमिक शाळांमध्ये विज्ञान अध्यापनातील उत्कृष्टतेसाठी 2022 चा पंतप्रधान पुरस्कार मिळाला आहे. मेलबर्न-स्थित वीणा नायर, ज्या ViewBank कॉलेजच्या तंत्रज्ञान प्रमुख आणि STEAM प्रकल्पाच्या प्रमुख आहेत, यांना STEAM चा व्यावहारिक उपयोग विद्यार्थ्यांना दाखविल्याबद्दल आणि ते त्यांच्या कौशल्यांचा वापर करून जगावर खरा प्रभाव कसा निर्माण करू शकतात यासाठी पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले आहे.

स्वयं शिक्षण प्रयोग या महाराष्ट्रस्थित संस्थेला स्थानिक अनुकूलन चॅम्पियन्स पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले आहे.

- स्वयं शिक्षण प्रयोग (SSP), महाराष्ट्रस्थित संस्थेला ग्लोबल सेंटर ऑन अँडाप्टेशन (GCA) द्वारे आयोजित स्थानिक अनुकूलन चॅम्पियन्स पुरस्कार प्रदान करण्यात आला आहे, जो इजिप्तमधील शर्म अल-शेख येथे चालू असलेल्या COP27 मध्ये आहे. मराठवाडा, महाराष्ट्रामध्ये महिला शेतकऱ्यांना अधिक लवचिक आणि शाश्वत कृषी पद्धतींचा अवलंब करण्यासाठी मदत करण्याच्या कामासाठी 'क्षमता आणि ज्ञान' श्रेणीमध्ये हा पुरस्कार मिळाला.

जमनालाल बजाज पुरस्कार 2022 जाहीर झाले.

- जमनालाल बजाज फाउंडेशनने 8 डिसेंबर 2022 रोजी जमनालाल बजाज पुरस्कार 2022 च्या विजेत्यांची घोषणा केली आहे. फाउंडेशन विविध श्रेणींमध्ये 4 पुरस्कार देते. तीन भारतीयांना दिले जातात आणि एक पुरस्कार गांधीवादी मूल्यांच्या प्रसारासाठी परदेशी व्यक्तीला दिला जातो.

जमनालाल बजाज 2022 चे विजेते विधायक कामांसाठी

- **मध्य प्रदेशातील नीलेश देसाई यांची** रचनात्मक कार्यासाठी जमनालाल बजाज पुरस्कारासाठी निवड करण्यात आली आहे. भिल्ल समाजाच्या उन्नतीसाठी काम करणाऱ्या संपर्क समाज सेवी संस्थेचे ते संस्थापक आहेत.

ग्रामीण विकासासाठी विज्ञान आणि तंत्रज्ञानाच्या अनुप्रयोगासाठी पुरस्कार:

- गुजरातच्या मनसुखभाई प्रजापती यांना ग्रामीण विकासासाठी विज्ञान आणि तंत्रज्ञानाच्या अनुप्रयोगासाठी जमनालाल बजाज पुरस्कार प्रदान करण्यात आला. पारंपारिक भांडी बनवण्याला मुख्य प्रवाहात आणण्यासाठी त्यांच्या नावीन्यपूर्ण आणि उद्योजकतेसाठी त्यांची निवड करण्यात आली. त्यांची कंपनी Mitticool मातीची उत्पादने आणि मातीची भांडी तयार करते. त्यांनी मातीची भांडी बनवणाऱ्या ग्रामीण कारागिरांना नवीन बाजारपेठ आणि व्यवसाय शोधण्यात मदत केली आहे.

महिला आणि बालकांच्या विकास आणि कल्याणासाठी पुरस्कार:

- ओडिशाच्या सोफिया सैक यांना महिला आणि बालकांच्या विकास आणि कल्याणासाठी जमनालाल बजाज पुरस्कार प्रदान करण्यात आला. ती एक सामाजिक सेवा कार्यकर्त्या आहे जी महिला सक्षमीकरण आणि लैंगिक अधिकारांसाठी काम करते. ओडिशातील महिला विडी कामगारांसाठी त्या एक प्रमुख कार्यकर्त्या आहेत.

भारताबाहेर गांधीवादी मूल्यांना प्रोत्साहन देण्यासाठी आंतरराष्ट्रीय पुरस्कार:

- लेबनॉनचे डॉ. ओगिरत युनान आणि डॉ. वालिद स्ल्याबी यांना भारताबाहेर गांधीवादी मूल्यांचा प्रचार केल्याबद्दल जमनालाल बजाज पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले.
- ते अहिंसा आणि मानवी हक्कांसाठी शैक्षणिक विद्यापीठ महाविद्यालयाचे संस्थापक आहेत. ते लेबनॉन आणि अरब जगतात अहिंसेचे प्रणेते आहेत आणि त्या प्रदेशात गांधीवादी विचारांचा प्रसार करतात.

भारतीय-अमेरिकन कृष्णा वाविलाला अमेरिकेचा अध्यक्षीय जीवनगौरव पुरस्कार मिळाला.

- अमेरिकेचे राष्ट्राध्यक्ष जो बिडेन भारतीय-अमेरिकन आणि दीर्घकाळ हौस्टोनियन राहणाऱ्या कृष्णा वाविलाला यांना राष्ट्रपती जीवनगौरव (PLA) पुरस्काराने सन्मानित केले आहे, जो त्यांच्या समुदायासाठी आणि देशासाठी त्यांच्या योगदानासाठी देशाचा सर्वोच्च सन्मान आहे. AmeriCorps च्या नेतृत्वाखाली प्रेसिडेंशियल लाइफटाइम अचिव्हमेंट (PLA) अवॉर्डस, उत्कृष्ट चारित्र्य, मूल्य नैतिकता आणि त्यांच्या समुदायांप्रती समर्पण दाखवणाऱ्या नागरिकांना सन्मानित करण्यासाठी आयोजित केलेला वार्षिक कार्यक्रम आहे

जम्मू आणि काश्मीरला आयुष्मान भारत आरोग्य खाते आयडी निर्मितीसाठी श्रेणीत पहिले पारितोषिक आणि दूरसंचार विभागातील दुसरे पारितोषिक देण्यात आले आहे.

- जम्मू आणि काश्मीरला आयुष्मान भारत आरोग्य खाते आयडी निर्मितीसाठी श्रेणीतील पहिले पारितोषिक आणि युनिव्हर्सल हेल्थ कव्हेरेज डे 2022 च्या उत्सवादरम्यान आयोजित टेलिकन्सल्टेशनसाठी श्रेणीतील दुसरे पारितोषिक देण्यात आले आहे.

माजी उपराष्ट्रपती व्यंकय्या नायडू यांना सार्वजनिक नेतृत्वासाठी SIES पुरस्कार मिळाला.

- माजी उपराष्ट्रपती व्यंकय्या नायडू यांना 25 वा श्री चंद्रशेखरेंद्र सरस्वती राष्ट्रीय प्रतिष्ठित पुरस्कार (SIES) प्रदान करण्यात आला आहे. मुंबई, महाराष्ट्रातील किंग्स सर्कल येथील षण्मुखानंद सभागृहात आयोजित कार्यक्रमदरम्यान हा पुरस्कार प्रदान करण्यात आला. सार्वजनिक नेतृत्व, समुदाय नेतृत्व, विज्ञान आणि तंत्रज्ञान आणि आपापल्या क्षेत्रात उल्लेखनीय योगदान देणाऱ्या सामाजिक विचारवंतांना हे पुरस्कार दिले जातात. SIES ची स्थापना 1932 मध्ये एमव्ही व्यंकटेश्वरन यांनी मुंबईत केली होती.

स्पाइसजेटला GMR दिल्ली विमानतळातर्फे 'सेफ्टी परफॉर्मर ऑफ द इयर' पुरस्कार देण्यात आला.

- स्पाइसजेटला GMR दिल्ली एअरपोर्ट अवॉर्डसद्वारे 'सेफ्टी परफॉर्मर ऑफ द इयर' पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले आहे कारण ते सेल्फ-हॅंडलिंग एअरलाइन्समध्ये अव्वल कामगिरी करणारी आहे आणि ती जमीन सुरक्षेचे उल्लंघन लक्षणीयरीत्या कमी करण्यात सक्षम आहे. दिल्ली विमानतळावरील स्पाइसजेट ग्राउंड हॅंडलिंग टीमने गुणवत्ता सुधारणा, नावीन्य आणि कठोर परिश्रम यावर सतत लक्ष केंद्रित करून ही कामगिरी साध्य केली. शिवाय, ग्राउंड सेफ्टी उल्लंघनाच्या घटना कमी करण्यात त्यांची भूमिका सुरक्षा मार्गदर्शक तत्त्वे आणि नियामक आवश्यकतांचे पालन सुनिश्चित करते.

SS राजामौली "RRR" ला दोन गोल्डन ग्लोब पुरस्कार नामांकन मिळाले.

- एसएस राजामौली दिग्दर्शित पीरियड मुव्ही 'RRR' हे जानेवारी 2023 मध्ये होणाऱ्या गोल्डन ग्लोब अवॉर्डसमध्ये दोन श्रेणींमध्ये नामांकन मिळाले आहे. हॉलीवूड फॉरेन प्रेस असोसिएशन (HFPA) ने 'RRR' ला सर्वोत्कृष्ट चित्रात नामांकन केले आहे.

सरगम कौशलने 21 वर्षांनंतर मिसिस वर्ल्ड 2022 चे विजेतेपद पटकावले.

- सरगम कौशलने इतिहास रचला कारण तिने स्पर्धेमध्ये भारतासाठी स्पर्धा करताना 21 वर्षांनी शेवटी मिसिस वर्ल्ड 2022 चे विजेतेपद जिंकले. 32 वर्षीय खेळाडूने लास वेगासमध्ये 63 इतर देशांतील स्पर्धकांना पराभूत करून स्पर्धा जिंकली.

बॉलीवूड अभिनेत्री, सोनाक्षी सिन्हा हिला PETA इंडियाचा 2022 पर्सन ऑफ द इयर हा किताब मिळाला आहे.

- बॉलीवूड अभिनेत्री, सोनाक्षी सिन्हा हिला PETA इंडियाचा 2022 पर्सन ऑफ द इयर हा किताब मिळाला आहे. सोनाक्षीच्या कृतीमुळे फॅशनसाठी मारल्या गेलेल्या अनेक प्राण्यांचे प्राण वाचण्यास मदत झाली, परंतु कुत्रा आणि मांजरीच्या हक्कांसाठी तिने केलेल्या भक्कम वकिलीमुळे तिला पदवी मिळाली.

नॅशनल मिनरल डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन (NMDC) ने चेत्रई येथे प्रतिष्ठित IEI (इन्स्टिट्यूट ऑफ इंजिनियर्स, इंडिया) इंडस्ट्री एक्सलन्स अवॉर्ड 2022 जिंकला.

- नॅशनल मिनरल डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन (NMDC) ने चेत्रई येथे प्रतिष्ठित IEI (इन्स्टिट्यूट ऑफ इंजिनियर्स, इंडिया) इंडस्ट्री एक्सलन्स अवॉर्ड 2022 जिंकला. देशातील सर्वात मोठ्या लोहखनिज उत्पादकाचा 37 व्या भारतीय अभियांत्रिकी काँग्रेसमध्ये उत्कृष्ट कामगिरी आणि व्यावसायिक उत्कृष्टतेसाठी सत्कार करण्यात आला

डिजिटल इंडिया अवॉर्ड्स 2022 जाहीर झाले.

- स्मार्ट सिटीज मिशन अंतर्गत, गृहनिर्माण आणि शहरी व्यवहार मंत्रालयाने "डेटास्मार्ट शहरे: डेटाद्वारे शहरांचे सशक्तीकरण" या त्यांच्या उपक्रमासाठी डिजिटल इंडिया अवॉर्ड्स 2022 मध्ये प्लॅटिनम आयकॉन जिंकला आहे. हा पुरस्कार 'सामाजिक-आर्थिक विकासासाठी डेटा सामायिकरण आणि वापर' श्रेणी अंतर्गत जाहीर करण्यात आला. डेटास्मार्ट सिटीज इनिशिएटिव्ह हे एक मजबूत डेटा इकोसिस्टम तयार करण्यासाठी महत्त्वाचे पाऊल आहे जे शहरांमध्ये पुराव्यावर आधारित निर्णय घेण्यास सक्षम करते.

गुजराती-भाषेतील छेल्लो शो (द लास्ट शो) आणि RRR यांना आंतरराष्ट्रीय फीचर फिल्म श्रेणीतील 2023 अकादमी पुरस्कारांसाठी शॉर्टलिस्ट करण्यात आले.

- गुजराती भाषेतील छेल्लो शो (द लास्ट शो), जो 2023 अकादमी पुरस्कार किंवा आंतरराष्ट्रीय फीचर चित्रपट श्रेणीतील ऑस्कर पुरस्कारांसाठी भारताचा अधिकृत प्रवेश आहे, पुढील वर्षीच्या अकादमी पुरस्कारांसाठी निवडण्यात आला आहे. दरम्यान, SS राजामौली यांच्या RRR मधील Naatu Naatu हा गाणे सर्वोत्कृष्ट मूळ गाण्याच्या श्रेणीत निवडला गेला आहे. अकादमीने 10 श्रेणींमध्ये निवडलेल्या प्रवेशांची यादी जाहीर केली. 24 जानेवारी 2023 रोजी अकादमी पुरस्कारांसाठी नामांकने जाहीर होतील.

सेश्रिचेम संगतम यांना ग्रामीण विकासासाठी रोहिणी नय्यर पुरस्कार प्रदान करण्यात आला.

- पूर्व नागालँडमधील 1,200 अल्पभूधारक शेतकऱ्यांच्या उत्पन्नात तिप्पट वाढ करण्यात मदत करणाऱ्या सेश्रिचेम संगतम यांना ग्रामीण विकासातील उत्कृष्ट योगदानाबद्दल प्रथम रोहिणी नय्यर पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले. 40 वर्षे किंवा त्यापेक्षा कमी वयाच्या व्यक्तीला दिले जाणारे पारितोषिक निती आयोगाच्या उपाध्यक्षा सुमन बेरी यांच्या हस्ते प्रदान करण्यात आले.

युनिक आयडेंटिफिकेशन अथॉरिटी ऑफ इंडिया (UIDAI) ने प्रतिष्ठित GRIHA एक्झम्प्लरी परफॉर्मन्स अवॉर्ड 2022 हा राष्ट्रीय स्तरावरील ग्रीन बिल्डिंग पुरस्कार जिंकला आहे.

- युनिक आयडेंटिफिकेशन अथॉरिटी ऑफ इंडिया (UIDAI) ने प्रतिष्ठित GRIHA एक्झम्प्लरी परफॉर्मन्स अवॉर्ड 2022, हा सर्वोच्च राष्ट्रीय स्तरावरील ग्रीन बिल्डिंग पुरस्कार जिंकला आहे. UIDAI HQ ला विद्यमान सर्वोच्च रेट असलेल्या इमारती श्रेणीमध्ये विजेता घोषित करण्यात आले आहे. UIDAI कार्बन फूटप्रिंट कमी करण्यासाठी रीसायकल आणि पुनर्वापराच्या कल्पनेवर विश्वास ठेवते आणि प्रोत्साहन देते. ते आपल्या उर्जेच्या वापराचा एक भाग पूर्ण करण्यासाठी सौर उर्जेचा वापर करत आहे. ते पाण्याचा पुनर्वापर आणि पुनर्वापर करत आहे आणि टिकाऊ कचरा व्यवस्थापन पद्धतीचे पालन करत आहे.

सुदीप आणि शोभना यांना रवींद्रनाथ टागोर साहित्य पुरस्कार 2021-22 मिळाला.

- रवींद्रनाथ टागोर साहित्य पुरस्कार सुदीप सेन यांना त्यांच्या शैलीसाठी आणि शोभना कुमार यांना त्यांच्या हैबन संग्रहासाठी संयुक्तपणे मिळाला आहे. बकेट लिस्ट (रेड रिव्ह्यर, 2021). विजेत्यांना, \$10,000 आणि रवींद्रनाथ टागोरांचा पुतळा, इंडिया इंटरनॅशनल सेंटरच्या 11 जणांच्या शॉर्टलिस्टमधून निवडले गेले,

सामाजिक कामगिरीसाठी टागोर पुरस्कार जयपूर लिटरेचर फेस्टिव्हलचे निमति संजय के रॉय यांना देण्यात आला.

NHPC लिमिटेड ला प्रकाशमय येथे 'भारतातील जलविद्युत आणि नवीकरणीय ऊर्जा क्षेत्रातील सर्वोत्कृष्ट जागतिक स्पर्धात्मक ऊर्जा कंपनी'चा विजेता म्हणून सन्मानित करण्यात आले आहे.

- NHPC लिमिटेड ला प्रकाशमय 15 व्या ऊर्जा पुरस्कार 2022 मध्ये 'भारतातील जलविद्युत आणि नवीकरणीय ऊर्जा क्षेत्रातील सर्वोत्कृष्ट जागतिक स्पर्धात्मक ऊर्जा कंपनी'चा विजेता म्हणून सन्मानित करण्यात आले आहे. NHPC च्या वतीने श्री यूएस साही, कार्यकारी संचालक (EMS/CC/CSR) पुरस्कार प्राप्त झाला. हा कार्यक्रम 22 डिसेंबर 2022 रोजी नवी दिल्ली इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट, नवी दिल्ली येथे आयोजित करण्यात आला होता.

भारतीय शास्त्रज्ञ प्रा. थलपिल प्रदीप यांना विनफ्युचर विशेष पारितोषिक 2022 मिळाले.

- प्रोफेसर थलपिल प्रदीप, भारतीय शास्त्रज्ञ, इंडिया इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी, मद्रास यांना 20 डिसेंबर 2022 रोजी हनोई येथे विनफ्युचर विशेष पारितोषिक मिळाले. भूगर्भातील आर्सेनिक आणि इतर जड धातू काढून टाकण्यासाठी कमी किमतीच्या गाळण प्रणालीच्या नाविन्यपूर्ण शोधासाठी प्राध्यापक थलपिल प्रदीप यांना पुरस्कार देण्यात आला.

बेथ मीडला बीबीसी स्पोर्ट्स पर्सनॅलिटी ऑफ द इयर 2022 पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले.

- बेथ मीडला 2022 साठी BBC स्पोर्ट्स पर्सनॅलिटी ऑफ द इयर म्हणून सन्मानित करण्यात आले आहे कारण ती टूर्नामेंटमधील सर्वोत्तम खेळाडू आणि युरो 2022 मधील सर्वोच्च स्कोअरर होती. बेथ मीडने वेम्बली येथे अंतिम फेरीत जर्मनीचा पराभव करून इंग्लंडची पहिली प्रमुख महिला फुटबॉल ट्रोफी जिंकली. बीबीसी स्पोर्ट्स पर्सनॅलिटी ऑफ द इयर 2022 पुरस्कारासाठी 27 वर्षीय बेन स्टोक्स आणि रॉनी ओ'सुलिव्हन यांच्याशी स्पर्धा केली.

कुरा पोखिर शुन्ये उरा The Golden Wings of Watercocks9) आणि अपॉन एंट्रीला KIFF मध्ये सर्वोत्कृष्ट चित्रपटाचा पुरस्कार मिळाला.

- 28 व्या कोलकाता आंतरराष्ट्रीय चित्रपट महोत्सवात बांगलादेशच्या कुरा पोखिर शुन्ये उरा (वॉटरकॉक्सचे गोल्डन विंग्स) आणि स्पेनच्या प्रवेशानंतर सर्वोत्कृष्ट चित्रपटाचा पुरस्कार जिंकला.
- अपॉन एंट्री हा स्पेनचा चित्रपट आहे जो बार्सिलोनातील एका जोडप्याच्या अनपेक्षित चौकशीची कथा आहे ज्याला पूर्व-मंजूर इमिग्रेशन व्हिसासह न्यूयॉर्कमध्ये उतरल्यानंतर जावे लागते.

भारतीय सायकलपटू स्वस्ती सिंगला 30 वा एकलव्य पुरस्कार मिळाला आहे.

- भारतीय सायकलपटू स्वस्ती सिंग हिला 2022 सालासाठी प्रतिष्ठित 30 व्या एकलव्य पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले आहे. हा पुरस्कार IMFA च्या धर्मादाय शाखा, IMPaCT द्वारे स्थापित केला आहे. भुवनेश्वर येथे आयोजित एकलव्य पुरस्कार सोहळ्यात स्वस्ती यांना प्रशस्तीपत्रासह 5 लाख रुपयांचा रोख पुरस्कार मिळाला. तिने राष्ट्रीय स्तरावर दोन सुवर्ण आणि अनेक रौप्य पदके पटकावली आहेत. स्वस्ती, ज्याने अनेक राष्ट्रीय स्पर्धांमध्ये राज्याचे प्रतिनिधित्व केले आहे आणि 1 एप्रिल 2020 ते 31 मार्च 2022 पर्यंत सर्वोत्कृष्ट

वैयक्तिक तेजाचे श्रेय दिले होते, ती यावर्षी स्पष्ट विजेती म्हणून उदयास आली.

क्युबाच्या सामाजिक कार्यकर्त्या अलेडा ग्वेरा यांना प्रथम केआर गौरी अम्मा राष्ट्रीय पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले.

- प्रसिद्ध क्युबन सामाजिक कार्यकर्ता आणि मानवाधिकार वकील, अलेडा ग्वेरा यांची केआर गौरी अम्मा फाऊंडेशनने स्थापन केलेल्या पहिल्या केआर गौरी अम्मा राष्ट्रीय पुरस्कारासाठी निवड झाली आहे. \$3,000, पुतळा आणि प्रशस्तीपत्र यांचा समावेश असलेला हा पुरस्कार मुख्यमंत्री पिनाराई विजयन यांच्या हस्ते जानेवारी रोजी येथे होणाऱ्या कार्यक्रमात दिला जाईल. डॉ.अलेडा हे क्युबन मेडिकल मिशनचे सक्रिय सदस्य देखील आहेत जे आरोग्य प्रोफाइल सुधारण्यासाठी काम करतात.

छत्तीसगड पोलिसांच्या 'निजात' मोहिमेला IACP 2022 पुरस्कार मिळाला आहे.

- इंटरनॅशनल असोसिएशन ऑफ चीफ्स ऑफ पोलिस (IACP), यूएसस्थित आंतरराष्ट्रीय संघटनेने छत्तीसगड पोलिसांच्या अंमली पदार्थ आणि अवैध दारूविरोधी मोहिमेची 'निजात' संस्थात्मक श्रेणीतील 'गुन्हे प्रतिबंधक नेतृत्व' पुरस्कारासाठी निवड केली आहे. प्रतिष्ठित IACP 2022 पुरस्काराने व्यसनमुक्ती मोहिमेची निवड केली आहे, जी मुख्यमंत्री भूपेश बघेल यांनी अंमली पदार्थांची तस्करी करणारे आणि ब्रुटलेगर्स विरुद्ध कठोर कारवाई करण्यासाठी आणि अंमली पदार्थांच्या तस्करीला आळा घालण्यासाठी दिलेल्या निर्देशानंतर राबवण्यात आली होती. 'निजात' या यशस्वी एकल मोहिमेने मिशनरी आवेशाने नशामुक्त समाज निर्माण करण्यासाठी उल्लेखनीय परिणाम पाहिले.

क्रीडा बातम्या

FIFA विश्वचषक 2022 मध्ये फ्रान्सची स्टेफनी फ्रापार्ट पुरुषांच्या विश्वचषक सामन्यात रेफ्री करणारी पहिली महिला आहे.

- FIFA विश्वचषक 2022 मध्ये फ्रान्सची स्टेफनी फ्रापार्ट पुरुषांच्या विश्वचषक सामन्यात रेफ्री करणारी पहिली महिला आहे. 2 डिसेंबर 2022 रोजी ग्रुप E मध्ये जर्मनी आणि कोस्टा रिका यांच्यात खेळल्या जाणाऱ्या सामन्यात ती कार्यभार सांभाळेल. कतारमधील स्पर्धेसाठी निवडलेल्या 36 महिला रेफ्रीपैकी फ्रान्सची फ्रापार्ट ही रवांडाच्या अधिकारी सलीमा मुकानसांगा आणि जपानची योशिमी यामाशिता यांच्या समवेत एक आहे. इतर तीन महिला अधिकाऱ्यांनी सहाय्यक पंच म्हणून विश्वचषकात प्रवास केला आहे.

अपंग खेळाडूंचे लक्ष केंद्रित करण्यासाठी NADA इंडिया प्रथमच समावेशन कॉन्क्लेव्हे आयोजन करणार आहे.

- नॅशनल अँटी-डोपिंग एजन्सी (NADA इंडिया) प्रथमच डोपिंगविरोधी शिक्षण आणि अपंग खेळाडूंसाठी प्रक्रियांवर लक्ष केंद्रित करण्यासाठी समावेशन कॉन्क्लेव्हे आयोजन करत आहे. क्रीडा विभागाच्या सचिव श्रीमती. सुजाता चतुर्वेदी, UN निवासी समन्वयक शॉम्बी शार्प आणि WADA एशिया-ओशनिया क्षेत्रीय कार्यालय व्यवस्थापक, केनी ली या परिषदेला संबोधित करतील. कॉन्क्लेव्हनंतर अपंग खेळाडूंसाठी दोन तासांची सर्वसमावेशक डोपिंगविरोधी शिक्षण कार्यशाळा होईल ज्यामध्ये उपचारात्मक वापर सूट, डोपिंग नियंत्रण प्रक्रिया, डोपिंगविरोधी नियमांचे उल्लंघन तसेच अपंग खेळाडूंचे अधिकार आणि जबाबदाऱ्यांवर लक्ष केंद्रित केले जाईल.

गुजरातमधील अहमदाबाद येथील नरेंद्र मोदी स्टेडियमवर झालेल्या विजय हजारे करंडक स्पर्धेच्या अंतिम सामन्यात सौराष्ट्रने महाराष्ट्राचा 5 गडी राखून पराभव केला.

- गुजरातमधील अहमदाबाद येथील नरेंद्र मोदी स्टेडियमवर झालेल्या विजय हजारे करंडक स्पर्धेच्या अंतिम सामन्यात सौराष्ट्रने महाराष्ट्राचा 5 गडी राखून पराभव केला. कर्णधार रुतुराज गायकवाडने संथ सुरुवातीनंतर 131 चेंडूत 108 धावा करत शतक ठोकल्याने त्यांनी महाराष्ट्राला 50 षटकांत 9 बाद 248 धावांवर रोखले.
- 249 धावांच्या लक्ष्याचा पाठलाग करताना सलामीवीरांनी 125 धावांची भागीदारी करण्यापूर्वी सौराष्ट्रने सावध सुरुवात केली. बॅटर श्लेडन जॅक्सनने एक टोक पकडले कारण त्याच्याभोवती विकेट पडत होत्या. त्याने 136 चेंडूत 133 धावा केल्या आणि सौराष्ट्रला 46.3 षटकांत पाच विकेट्स राखून लक्ष्याचा पाठलाग करता आला. सौराष्ट्राचा इतिहासातील हा दुसरा विजेतेपद ठरला.

नॅशनल अँटी-डोपिंग एजन्सी (NADA इंडिया) प्रथमच डोपिंगविरोधी शिक्षण आणि अपंग खेळाडूंसाठी प्रक्रियांवर लक्ष केंद्रित करण्यासाठी समावेशन परिषदेचे आयोजन करत आहे.

- नॅशनल अँटी-डोपिंग एजन्सी (NADA इंडिया) प्रथमच डोपिंगविरोधी शिक्षण आणि अपंग खेळाडूंसाठी प्रक्रियांवर लक्ष केंद्रित करण्यासाठी समावेशन परिषदेचे आयोजन करत आहे. क्रीडा विभागाच्या सचिव श्रीमती. सुजाता चतुर्वेदी, UN निवासी समन्वयक शॉम्बी शार्प आणि WADA एशिया-ओशनिया क्षेत्रीय कार्यालय व्यवस्थापक, केनी ली या परिषदेला संबोधित करतील. कॉन्क्लेव्हनंतर अपंग खेळाडूंसाठी दोन तासांची सर्वसमावेशक डोपिंगविरोधी शिक्षण कार्यशाळा होईल ज्यामध्ये उपचारात्मक वापर सूट, डोपिंग नियंत्रण प्रक्रिया, डोपिंगविरोधी नियमांचे उल्लंघन तसेच अपंग खेळाडूंचे अधिकार आणि जबाबदाऱ्यांवर लक्ष केंद्रित केले जाईल.

अंधांसाठी तिसरी T20 विश्वचषक क्रिकेट स्पर्धा 5 ते 17 डिसेंबर 2022 या कालावधीत भारतात होणार आहे.

- अंधांसाठी तिसरी T20 विश्वचषक क्रिकेट स्पर्धा 5 ते 17 डिसेंबर 2022 या कालावधीत भारतात होणार आहे. 2022 च्या विश्वचषक स्पर्धेतील सहभागी देश ऑस्ट्रेलिया, बांगलादेश, नेपाळ, पाकिस्तान, दक्षिण आफ्रिका, श्रीलंका आणि भारत आहेत. या स्पर्धेत सर्व देशांतील सुमारे 150 खेळाडू सहभागी होणार असून भारतातील नऊ शहरांमध्ये एकूण 24 सामने होणार आहेत

भारतीय नेमबाज रुद्राक्ष पाटील याने आंतरराष्ट्रीय नेमबाजी स्पोर्ट फेडरेशन (ISSF) अध्यक्ष चषक जिंकला आहे.

- भारतीय नेमबाज रुद्राक्ष पाटील याने इजिप्तमधील कैरो येथे आयोजित आंतरराष्ट्रीय नेमबाजी स्पोर्ट फेडरेशन (ISSF) अध्यक्ष चषक जिंकला आहे. रुद्राक्ष पाटीलने 10 मीटर रायफल प्ले-ऑफमध्ये इटलीच्या डॅनिलो सोलाझोचा 16-8 ने पराभव केला. 28 नोव्हेंबरपासून सुरू असलेल्या या स्पर्धेत सर्व खंडांतील 43 ISSF सदस्य फेडरेशनसचे प्रतिनिधित्व करणारे 42 राष्ट्रांचे खेळाडू भाग घेत आहेत.

भारतीय कर्णधार रोहित शर्मा एकदिवसीय क्रिकेटमध्ये भारतासाठी सर्वाधिक धावा करणारा सहावा खेळाडू ठरला आहे.

- भारतीय कर्णधार रोहित शर्माने माजी फलंदाज मोहम्मद अझरुद्दीनला मागे टाकून एकदिवसीय क्रिकेटमध्ये आपल्या देशासाठी सर्वाधिक धावा करणारा सहावा खेळाडू बनला आहे. ढाका येथे बांगलादेश विरुद्ध भारताच्या पहिल्या एकदिवसीय सामन्यात या फलंदाजाने हा विक्रम केला. यासह, त्याची एकदिवसीय आकडेवारी 234 सामने आहे आणि 227 डावांमध्ये 48.46 च्या सरासरीने 9,403 धावा केल्या आहेत.

क्रिस्टियानो रोनाल्डोने सौदी क्लब अल-नासरसोबत 200 दशलक्ष युरोचा करार केला आहे.

- प्रसिद्ध फुटबॉलपटू, क्रिस्टियानो रोनाल्डो सनसनाटीपणे सौदी अरेबियाच्या अल-नासर क्लबमध्ये 200 दशलक्ष युरो प्रति हंगामाच्या अडीच वर्षांच्या करारावर सामील झाला आहे. पोर्तुगालच्या कर्णधाराच्या FIFA विश्वचषक 2022 च्या राऊंड ऑफ 16 सामन्याच्या आधी स्वित्झर्लंड विरुद्ध कतारमधील लुसेल स्टेडियमवर बुधवारी होणाऱ्या सामन्याच्या आधी प्रसिद्ध स्पॅनिश आउटलेट मार्कने ही बातमी दिली आहे.

जागतिक क्रमवारीत तिसऱ्या क्रमांकावर असलेल्या सुकांत कदमने नुकत्याच पार पडलेल्या पेरू पॅरा-बॅडमिंटन आंतरराष्ट्रीय स्पर्धेत सुवर्णपदक पटकावले.

- जागतिक क्रमवारीत 3 व्या स्थानावर असलेल्या सुकांत कदमने नुकत्याच पार पडलेल्या पेरू पॅरा-बॅडमिंटन इंटरनेशनल स्पर्धेत सुवर्णपदकावर नाव कोरले, त्याने सिंगापूरच्या ची हिऑंग आंगचा पराभव केला.
- फायनलमध्ये गो या शब्दापासून सुकांतने आपले वर्चस्व कायम राखले. त्याने ची हियाॅन आंगचा सरळ सेटमध्ये 21-14 आणि 21-15 असा पराभव केला.

दीपिका पदुकोण FIFA विश्वचषक 2022 च्या टूर्नामेंटचे अनावरण करणार आहे.

- वृत्तानुसार, दीपिका पदुकोण या महिन्याच्या अखेरीस कतारमध्ये फिफा विश्वचषक टूर्नामेंटचे अनावरण करणार आहे. 18 डिसेंबर रोजी विश्वचषक फायनलपूर्वी या टूर्नामेंटचे अनावरण केले जाणार आहे. जगातील सर्वाधिक पाहिल्या गेलेल्या क्रीडा स्पर्धेत असा मान मिळवणारी दीपिका ही पहिली अभिनेत्री असेल. 18 डिसेंबर रोजी, दीपिका पदुकोण लुसेल आयकॉनिक स्टेडियमवर वर्ल्ड कप टूर्नामेंटचे अनावरण करणार आहे.

ऑलिम्पिक रौप्यपदक विजेत्या मीराबाई चानूने कोलंबियामध्ये 2022 च्या जागतिक वेटलिफ्टिंग स्पर्धेत रौप्यपदक जिंकले.

- ऑलिम्पिक रौप्यपदक विजेती मीराबाई चानू हिने कोलंबिया येथे 2022 च्या जागतिक वेटलिफ्टिंग स्पर्धेत रौप्यपदक जिंकले. तिने टोकियो 2020 ची चॅम्पियन चीनच्या हौ झिहुआला पराभूत केले. चीनच्या जियांग हुझुआने 206 किलो वजनासह सुवर्णपदक पटकावले. मीराबाईने झिहुआच्या एकूण 198 किलोग्रॅम वजनाच्या तुलनेत 200 किलो वजन उचलले. मीराबाईचे हे वर्ल्ड चॅम्पियनशिपमधील दुसरे पदक आहे.

आदित्य मित्तल भारताचा 77 वा बुद्धिबळ ग्रँडमास्टर बनला आहे.

- सोळा वर्षीय आदित्य मित्तल स्पेनमध्ये सुरू असलेल्या स्पर्धेत भारताचा 77 वा बुद्धिबळ ग्रँडमास्टर बनला आहे. तीन जीएम नॉर्म्स मिळवलेल्या मुंबईच्या खेळाडूने स्पेनमध्ये सुरू असलेल्या एलोब्रेगॉट ओपन स्पर्धेच्या सहाव्या फेरीत 2,500 ईएलओ पॉइंट्सचा टप्पा ओलांडला. त्याने हा पराक्रम साधण्यासाठी स्पेनच्या नंबर 1 फ्रान्सिस्को व्हॅलेजो पॉन्सविरुद्धचा सामना अनिर्णित ठेवला.

इडन हॅझार्डने आंतरराष्ट्रीय फुटबॉलमधून निवृत्ती जाहीर केली.

- FIFA विश्वचषक 2022 मधून बेल्जियम लवकर बाहेर पडल्यानंतर बेल्जियमचा कर्णधार इडन हॅझार्डने आंतरराष्ट्रीय फुटबॉलमधून निवृत्तीची घोषणा केली आहे. 2022 फिफा विश्वचषक स्पर्धेत तो बेल्जियमचा कर्णधार होता. हॅझार्डने 2008 मध्ये आंतरराष्ट्रीय क्रिकेटमध्ये पदार्पण केले आणि 126 सामन्यांमध्ये 33 वेळा धावा केल्या. त्याने बेल्जियमला 2018 विश्वचषकाच्या उपांत्य फेरीत पोहोचण्यास मदत केली, जिथे ते अंतिम चॅम्पियन फ्रान्सकडून पराभूत झाले आणि तिसऱ्या क्रमांकाच्या प्लेऑफमध्ये इंग्लंडचा पराभव केला.

15 ऑगस्टपर्यंत देशभरात 1000 खेळो इंडिया केंद्रे उघडली जातील.

- युवा व्यवहार आणि क्रीडा मंत्री अनुराग ठाकूर म्हणाले की, पुढील वर्षी 15 ऑगस्टपर्यंत देशभरात एक हजार खेळो इंडिया केंद्रे उघडली जातील. ते पुढे म्हणाले की, या एक हजार केंद्रांपैकी 733 केंद्रांना यापूर्वीच मंजूरी देण्यात आली आहे.
- देशातील सर्वोत्कृष्ट खेळाडूंच्या मदतीने मुलांना खेळ आणि पोषणाबद्दल जागरूक करण्यासाठी 'मीट द चॅम्पियन्स' उपक्रमासारखे उपक्रम केंद्राने घेतले आहेत.

मॅक्लॉफ्लिन-लेव्होन आणि मोंडो डुप्लॉटिस यांनी 2022 चा वर्ल्ड अॅथलीट पुरस्कार जिंकला.

- वर्ल्ड चॅम्पियन अमेरिकन हर्डलर सिडनी मॅक्लॉफ्लिन-लेव्होन आणि स्वीडिश पोल व्हॉल्टर मोंडो डुप्लॉटिस यांनी वर्षातील सर्वोत्तम अॅथलीट पुरस्कार जिंकला. मॅक्लॉफ्लिन-लेव्होनने जागतिक महिलांच्या 400 मीटर अडथळा शर्यतीचा विक्रम दोनदा मोडला तर डुप्लॉटिसने यावर्षी तीन नवीन जागतिक उच्चांक प्रस्थापित केले. यूएसमध्ये जन्मलेल्या स्वीडन डुप्लॉटिसने 2022 मध्ये तीन विश्वविक्रमांसह मार्चमध्ये पुरुषांच्या जागतिक इनडोअर विजेतेपदासह आणि जुलैमध्ये जागतिक मैदानी सुवर्णपदकांसह तीन वर्षांत दुसऱ्यांदा या पुरस्कारावर दावा केला.

तैवानमधील 24 तासांच्या अल्ट्रा मॅरेथॉनमध्ये एअर वॉरियर कॉर्प अमर सिंग देवेंदा 6 व्या स्थानावर आहे.

- चायनीज तैपई असोसिएशनने आयोजित केलेल्या 24 तासांच्या अल्ट्रा मॅरेथॉनमध्ये एअर वॉरियर सीपीएल अमरसिंह देवेंदरने 204.47 किमी अंतर कापून सहावे स्थान पटकावले. त्याने 24 तासांत स्टेडियममधील 510 लॅप्स (प्रत्येकी 400 मीटर) कव्हर केले.

जोस बटलर आणि सिद्रा अमीन यांची नोव्हेंबर 2022 साठी ICC प्लेयर ऑफ द मंथ म्हणून निवड करण्यात आली.

- इंग्लंडचा T20 विश्वचषक विजेता कर्णधार जोस बटलरला नोव्हेंबरमध्ये त्याच्या शानदार प्रदर्शनांनंतर प्रथमच ICC पुरूष खेळाडू म्हणून घोषित करण्यात आले. आयर्लंडविरुद्ध एकदिवसीय मालिका विजयात केलेल्या चमकदार कामगिरीमुळे पाकिस्तानची सिद्रा अमीन ही देशातील महिला खेळाडूंच्या महिन्यातील सर्वोत्तम खेळाडूची सलग दुसरी विजेती ठरली.

दिव्या टीएसने महिला एअर पिस्तूल राष्ट्रीय नेमबाजी चॅम्पियनशिप 2022 मध्ये सुवर्णपदक जिंकले.

- कर्नाटकची नेमबाज दिव्या टीएस हिने भोपाळ येथे झालेल्या 65 व्या राष्ट्रीय नेमबाजी अजिंक्यपद स्पर्धेत पिस्तूल स्पर्धांमध्ये तिचे पहिले महिला 10 मीटर एअर पिस्तूल राष्ट्रीय विजेतेपद मिळवले आहे. तिने

सुवर्णपदकाच्या लढतीत उत्तर प्रदेशच्या संस्कृती बानाचा 16-14 असा पराभव केला तर हरियाणाच्या रिदम सांगवानला कांस्यपदकावर समाधान मानावे लागले. 27 वर्षीय दिव्याने दुसऱ्या टप्प्यात 254.2 गुणांसह अव्वल स्थान पटकावले.

इंग्लंडचा माजी कर्णधार जो रूट हा कसोटी क्रिकेटमध्ये 10000 धावा करणारा आणि 50 बळी घेणारा इतिहासातील केवळ तिसरा क्रिकेटपटू ठरला.

- इंग्लंडचा माजी कर्णधार जो रूट हा कसोटी क्रिकेटमध्ये 10000 धावा करणारा आणि 50 बळी घेणारा इतिहासातील फक्त तिसरा क्रिकेटपटू ठरला. पाकिस्तानविरुद्ध मुलतान येथे सुरू असलेल्या दुसऱ्या कसोटी सामन्यात त्याने ही कामगिरी केली. मुलतान क्रिकेट स्टेडियमवर पाकिस्तानच्या दुसऱ्या डावातील 70 व्या षटकात फहीम अश्रफला बाद करताना रूटने हा टप्पा गाठला.

हैदराबाद स्ट्रायकर्सने टेनिस प्रीमियर लीग 2022 चे चॅम्पियन म्हणून ताज मिळवला.

- हैदराबाद स्ट्रायकर्सने 4थी टेनिस प्रीमियर लीग (TPL) 2022 चे विजेतेपद पटकावले आहे. चौथ्या TPL चा अंतिम सामना पुणे, महाराष्ट्र येथे झाला. हैदराबाद स्ट्रायकर्सने मुंबई लिऑन आर्मीचा (41-32) पराभव केला आणि सलग दुसऱ्या वर्षी स्पर्धेचे विजेतेपद पटकावले. हैदराबादच्या एस. बालाजी आणि निक्की पूनाचा जोडीने मुंबईच्या आर. रामनाथन आणि जे. नेदुन्चेझियान यांचा 14-6 असा पराभव करून विजेतेपद पटकावले.

FINA वर्ल्ड स्विमिंग चॅम्पियनशिप 2022: चाहत अरोराने 100 मीटर ब्रेस्टस्ट्रोकमध्ये राष्ट्रीय विक्रम प्रस्थापित केला.

- जलतरणात, भारतीय जलतरणपटू चाहत अरोरा हिने मेलबर्न, ऑस्ट्रेलिया येथे फिना वर्ल्ड स्विमिंग चॅम्पियनशिप 2022 मध्ये महिलांच्या 100-मीटर ब्रेस्टस्ट्रोकमध्ये राष्ट्रीय विक्रम प्रस्थापित केला. FINA ही आंतरराष्ट्रीय जलतरण महासंघ आहे. चाहत अरोराने 100 मीटर ब्रेस्टस्ट्रोक शर्यत 1 मिनिट 13.13 सेकंदात पूर्ण केली.

टाटा स्टीलने FIH पुरुष विश्वचषक 2023 साठी अधिकृतपणे भागीदारी केली.

- Tata Steel Limited ने FIH ओडिशा हॉकी पुरुष विश्वचषक 2023 भुवनेश्वर – राउरकेला चे अधिकृत भागीदार होण्यासाठी 13 डिसेंबर 2022 रोजी हॉकी इंडियासोबत सामंजस्य करार (MoU) केला. FIH पुरुष विश्वचषक हा पुरुषांच्या हॉकी स्पर्धेचा शिखर आहे. 13 जानेवारी ते 29 जानेवारी 2023 या कालावधीत भुवनेश्वर आणि राउरकेला येथे प्रतिष्ठित कार्यक्रमाची 15 वी आवृत्ती होणार आहे.

रेहान अहमद कसोटी क्रिकेटमध्ये पदार्पण करणारा इंग्लंडचा सर्वात तरुण क्रिकेटपटू ठरला आहे.

- पाकिस्तान आणि इंग्लंड यांच्यातील अंतिम सामन्यात पदार्पण करणारा रेहान अहमद इंग्लंडचा सर्वात तरुण कसोटी क्रिकेटपटू ठरला आहे. सामना सुरू होईल तेव्हा रेहान अहमद 18 वर्षे 126 दिवसांचा असेल. आतापर्यंत, ब्रायन क्लोज, जो 18 वर्षे आणि 149 दिवसांचा होता, तो 1949 मध्ये न्यूझीलंड विरुद्ध इंग्लंड सामन्यात इंग्लंडचा सर्वात तरुण खेळाडू होता.
- रेहान अहमदचा जन्म 13 ऑगस्ट 2004 रोजी झाला. त्याने 17 डिसेंबर 2022 रोजी आंतरराष्ट्रीय क्रिकेटमध्ये पदार्पण केले.

भारतीय हॉकी संघाने महिला FIH नेशन्स कप 2022 जिंकला.

- कॅप्टन सविता पुनियाच्या नेतृत्वाखालील भारतीय महिला हॉकी संघाने स्पेनच्या व्हॅलेन्सिया येथे खेळल्या गेलेल्या उद्घाटन FIH

नेशन्स चषक स्पर्धेच्या अंतिम फेरीत स्पेनचा 1-0 असा पराभव केला. विजयी गोल भारताच्या गुरजित कौरने केला. उद्घाटन FIH नेशन्स कप व्हॅलेन्सिया, स्पेन येथे 11-17 डिसेंबर 2022 दरम्यान आयोजित करण्यात आला होता. भारत आणि स्पेन FIH महिला हॉकी प्रो लीग 2021-22 हंगामात ऑस्ट्रेलिया आणि न्यूझीलंडने COVID- मुळे बाहेर काढल्यानंतर बदली संघ म्हणून खेळले होते.

FIFA विश्वचषक 2022 अर्जेंटिनाने जिंकला.

- मेस्सीच्या अर्जेंटिनाने इतिहासातील सहा अंतिम सामन्यांमधून तिसरा विश्वचषक ट्रॉफी जिंकली, पेनल्टीवर फ्रान्सचा 4-2 असा पराभव करून (अतिरिक्त वेळेनंतर 3-3) लुसेल स्टेडियमवर पुरुष फुटबॉलमधील सर्वात मोठे पारितोषिक जिंकले. लुसेल, कतार. डिएगो मॅराडोनाच्या नेतृत्वाखाली 1978 आणि 1986 मध्ये दोन जिंकले होते. लिओनेल मेस्सी 2014 मध्ये विजयाच्या जवळ पोहोचला होता परंतु ला अल्बिसेलेस्टेला जर्मनीकडून 0-1 ने हार पत्करावी लागली. मेस्सीच्या 2014 च्या कतारमधील मोहिमेतील एकमेव साम्य म्हणजे त्याला टूर्नामेंटमधील सर्वोत्तम खेळाडूचा गोल्डन बॉल पुरस्कार. दोन विश्वचषक गोल्डन बॉल जिंकणारा तो पहिला खेळाडू ठरला.

राफेल नदाल आणि इगा स्विटेक यांनी ITF वर्ल्ड चॅम्पियन्स 2022 चे विजेतेपद पटकावले.

- स्पॅनिश टेनिसपटू, राफेल नदालला 2022 च्या उत्कृष्ट हंगामानंतर 5व्यांदा पुरुष आंतरराष्ट्रीय टेनिस महासंघ (ITF) वर्ल्ड चॅम्पियन 2022 म्हणून घोषित करण्यात आले आहे. यापूर्वी, त्याला 2008, 2010, 2017 आणि 2019 मध्ये पुरुषांच्या ITF वर्ल्ड चॅम्पियन म्हणून नाव देण्यात आले आहे. पोलिश टेनिसपटू, इगा Świątek, 2022 मध्ये तिच्या कामगिरीसाठी आणि 2 ग्रँडस्लॅम जेतेपद जिंकल्याबद्दल महिला ITF वर्ल्ड चॅम्पियन 2022 म्हणून निवडले गेले आहे.

इंग्लंडचा रेहान अहमद कसोटी पदार्पणात पाच फेरचा दावा करणारा सर्वात तरुण ठरला.

- इंग्लंडचा लेग-स्पिनर रेहान अहमद नॅशनल बँक क्रिकेट एरिना येथे पाकिस्तानविरुद्ध सुरू असलेल्या तिसऱ्या सामन्यात पदार्पणात पाच बळी घेणारा सर्वात तरुण पुरुष कसोटी क्रिकेटपटू ठरला आहे. 18 वर्षे आणि 126 दिवसांनी कसोटी पदार्पण केल्यानंतर, रेहानने दुसऱ्या डावात 5-48 धावांवर सहा षटकांत तीन विकेट्स घेतल्या, सामन्याच्या तिसऱ्या दिवशी पाकिस्तानला 74.5 षटकांत 216 धावांत गुंडाळण्यात महत्त्वाची भूमिका बजावली.

फ्रान्सच्या करीम बेन्झेमाने आंतरराष्ट्रीय फुटबॉलमधून निवृत्ती जाहीर केली.

- फ्रान्सचा फुटबॉलपटू करीम बेन्झेमाने आंतरराष्ट्रीय फुटबॉलमधून निवृत्ती जाहीर केली आहे. बेन्झेमाने फ्रान्सविरुद्ध 97 सामन्यांमध्ये 37 गोल करून आपला वेळ संपवला, परंतु 15 वर्षापूर्वी पदार्पण केल्यापासून संघासह त्याचा वेळ अगदी सोपा गेला नाही. मार्च 2007 मध्ये जेव्हा बेन्झेमाने ऑस्ट्रियाविरुद्ध फ्रान्सकडून पदार्पण केले तेव्हा बदली खेळाडू म्हणून खेळताना त्याने गोल केला.

जयपूर पिंग पॅथर्सने प्रो कबड्डी लीगचे 9वे विजेतेपद पटकावले.

- जयपूर पिंग पॅथर्सने प्रो कबड्डी लीग सीझन 9 ची फायनल लढत असलेल्या पुणेरी पलटण विरुद्ध 33-29 गुणांनी जिंकून त्यांचे दुसरे PKL विजेतेपद जिंकले. पटना नंतर, जयपूर पिंग पॅथर्स, लीगचे पहिले विजेते, सध्या अनेक विजेतेपदे जिंकणारा दुसरा संघ आहे. ही

स्पर्धा बेंगळुरू, पुणे आणि हैदराबादमध्ये खेळली गेली तर प्लेऑफ मुंबईत खेळले गेले. जयपूर पिक पॅथर्स संघाचे नेतृत्व सध्या सुनील कुमार मलिक आणि प्रशिक्षक संजीव बालियान करत आहेत. या टीमचा मालक अभिषेक बच्चन आहे.

प्रो कबड्डी लीगचे विजेते

प्रो कबड्डी लीग सीझन	विजेता
सीझन 1 (2014)	जयपूर पिक पॅथर्स
सीझन 2 (2015)	यू मुंबा
सीझन 3 (2016)	पाटणा पायरेट्स
सीझन 4 (2016)	पाटणा पायरेट्स
सीझन 5 (2017)	पाटणा पायरेट्स
सीझन 6 (2018)	बेंगळुरू बुल्स
सीझन 7 (2019)	बंगाल वॉरियर्स
सीझन 8 (2021-22)	दबंग दिल्ली

भारतीय राष्ट्रीय ब्लाईंड क्रिकेट संघाने सलग तिसऱ्यांदा ब्लाईंड T20 विश्वचषक जिंकला.

- भारतीय राष्ट्रीय ब्लाईंड क्रिकेट संघाने सलग तिसऱ्यांदा ब्लाईंड T20 विश्वचषक जिंकला. त्यांनी बेंगळुरूच्या एम चिन्नास्वामी स्टेडियमवर बांगलादेशचा 120 धावांनी पराभव केला. भारतीय कर्णधार, अजय कुमार रेड्डी याने नाणेफेक जिंकून फलंदाजी करण्याचा निर्णय घेतला आणि अखेरीस त्याच्या संघाने बांगलादेशसमोर 277 धावांचे आव्हानात्मक धावसंख्या उभारली. प्रत्युत्तरात बांगलादेशी संघ तीन बाद 157 धावाच करू शकला.

Viacom18 ला ऑलिम्पिक गेम्स पॅरिस 2024 चे संपूर्ण भारत आणि उपखंडात प्रसारण अधिकार मिळाले.

- आंतरराष्ट्रीय ऑलिम्पिक समितीने (IOC) जाहीर केले की Viacom18 Media Private Limited (Viacom18) ने ऑलिंपिक गेम्स पॅरिस 2024 चे प्रसारण करण्याचे खास मीडिया अधिकार, तसेच हिवाळी युवा ऑलिम्पिक गेम्स गॅंगवॉन 2024 मिळाले आहे. कराराद्वारे, Viacom18 खेळांचे मल्टी-प्लॅटफॉर्म कव्हेरेज आणि प्रदेशात फ्री-टू-एअर टेलिव्हिजन कव्हेरेज प्रदान करेल. 2024 मध्ये पॅरिसमध्ये फ्रान्सद्वारे ऑलिम्पिकचे आयोजन केले जाईल, 26 जुलै ते 11 ऑगस्ट दरम्यान सुरू होईल.

FIFA ने फेब्रुवारी 2023 मध्ये क्लब विश्वचषकाचे आयोजन करण्यासाठी मोरोक्कोची निवड केली.

- मोरोक्कोला FIFA द्वारे फेब्रुवारीमध्ये पुढील क्लब विश्वचषक स्पर्धेचे यजमान हक्क बक्षीस दिले होते, 2025 मध्ये लॉन्च होणारी 32-सांघिक आवृत्ती सेट केली होती. स्पर्धेची सर्वात अलीकडील आवृत्ती फेब्रुवारी 2022 मध्ये UAE मध्ये आयोजित करण्यात आली होती

आणि ती जिंकली होती इंग्लिश फुटबॉल क्लब, चेल्सी द्वारे. युरोपियन चॅम्पियन रिअल माद्रिद, दक्षिण अमेरिकन चॅम्पियन प्लेमेंगो आणि युनायटेड स्टेट्समधील पहिले CONCACAF चॅम्पियन्स लीग विजेते सिएटल साउंडर्स, 1-11 फेब्रुवारी दरम्यान पारंपारिक सात संघांच्या स्पर्धेत खेळतील.

गोवा भारतातील पहिल्या जागतिक टेबल टेनिस (WTT) मालिकेचे आयोजन करणार आहे.

- गोवा 27 फेब्रुवारी ते 5 मार्च या कालावधीत भारतातील पहिल्या जागतिक टेबल टेनिस (WTT) मालिकेचे आयोजन करेल. शीर्ष स्तरावरील WTT स्टार स्पर्धक गोवा 2023 गोवा विद्यापीठ कॅम्पस येथील श्यामा प्रसाद मुखर्जी इनडोअर स्टेडियमवर होणार आहे.
- जागतिक टेबल टेनिस (WTT) ची निर्मिती आंतरराष्ट्रीय टेबल टेनिस फेडरेशनने 2019 मध्ये जगभरातील व्यावसायिक पुरुष आणि महिला टेबल टेनिस स्पर्धा तयार आणि व्यवस्थापित करण्यासाठी केली होती.

सॅम कुरनने आयपीएल लिलावात सर्वात महागडा क्रिकेटर बनला.

- सॅम कुरनने सर्व विक्रम मोडले आणि इंडियन प्रीमियर लीग (IPL) च्या कोणत्याही फ्रँचायझीने विकत घेतलेला आतापर्यंतचा सर्वात महागडा क्रिकेटर बनला. सॅम कुरन हा 24 वर्षीय इंग्लिश क्रिकेटपटू आहे ज्याला आयपीएल लिलावाच्या पहिल्या दिवशी पंजाब किंग्जने ₹18.5 कोटींना विकत घेतले होते. 2023 च्या हंगामासाठी आयपीएल लिलाव केरळमध्ये होत आहेत.

पीव्ही सिंधू ही जगातील सर्वाधिक कमाई करणाऱ्या महिला खेळाडूंच्या फोर्ब्सच्या वार्षिक यादीतील टॉप 25 मध्ये स्थान मिळवणारी एकमेव भारतीय खेळाडू आहे.

- भारताची बॅडमिंटन स्टार, पीव्ही सिंधू ही जगातील सर्वाधिक कमाई करणाऱ्या महिला खेळाडूंच्या फोर्ब्सच्या वार्षिक यादीतील टॉप 25 मध्ये स्थान मिळवणारी एकमेव भारतीय खेळाडू आहे. 2016 च्या टोकियो ऑलिम्पिकची रौप्यपदक विजेती सिंधू या यादीत १२व्या स्थानावर आहे. या यादीत जपानची टेनिस स्टार नाओमी ओसाका अव्वल स्थानावर आहे. सलग तिसऱ्या वर्षी, ओसाका फोर्ब्सच्या जगातील सर्वाधिक कमाई करणाऱ्या महिला खेळाडूंच्या वार्षिक यादीत अव्वल स्थानावर आहे.

गेटो सोराने मलेशियाच्या ज्युनियर आंतरराष्ट्रीय बॅडमिंटन स्पर्धेचे विजेतेपद पटकावले.

- बॅडमिंटनमधील उगवता तारा गेटा सोरा हिने मलेशियातील टॉप एरिना ज्युनियर इंटरनॅशनल बॅडमिंटन चॅम्पियनशिपमधील 9 वर्षाखालील गट जिंकला, ज्यामुळे अरुणाचल आणि संपूर्ण देशाचा गौरव झाला. मलेशियाच्या दुसऱ्या मानांकित जरिल तेहला सोराने 21-5 आणि 21-16 अशा दोन सेटमध्ये पराभूत करून विजेतेपद पटकावले.

FIFA ने अधिकृतपणे 2022 ची जागतिक क्रमवारी जाहीर केली.

- FIFA (Fédération Internationale de Football Association) ने 2022 च्या जागतिक क्रमवारीची अधिकृतपणे घोषणा केली आहे आणि ब्राझीलने त्यांचे क्रमांक 1 आणि 22 व्या FIFA पुरुष विश्वचषक 2022 चा चॅम्पियन अर्जेन्टिना 2 व्या स्थानावर आहे. FIFA जागतिक क्रमवारीत मोरोक्कोने 22 व्या वरून 11 व्या स्थानावर सुधारणा केली आहे.

FIFA rankings top 10:

Ranking	Country	Points
106.	India	1192.09
1.	Brazil	1840.77
2.	Argentina	1838.38
3.	France	1823.39
4.	Belgium	1781.30
5.	England	1774.19
6.	Netherlands	1740.92
7.	Croatia	1727.62
8.	Italy	1723.56
9.	Portugal	1702.54
10.	Spain	1692.71

ICC पुरुषांची एकदिवसीय क्रमवारी 2022 जाहीर झाली.

- ICC पुरुषांची एकदिवसीय संघ क्रमवारी (पूर्वी ICC ODI चॅम्पियनशिप म्हणून ओळखली जाणारी) ही आंतरराष्ट्रीय क्रिकेट परिषद (ICC) ची आंतरराष्ट्रीय एकदिवसीय आंतरराष्ट्रीय (ODI) क्रिकेट क्रमवारी प्रणाली आहे. प्रत्येक एकदिवसीय सामन्यांनंतर, सहभागी दोन संघांना गणितीय सूत्रावर आधारित गुण मिळतात. प्रत्येक संघाचे एकूण गुण रेटिंग देण्यासाठी खेळलेल्या एकूण सामन्यांच्या संख्येने भागले जातात आणि सर्व संघांना रेटिंगच्या क्रमाने टेबलमध्ये स्थान दिले जाते.

निखत जरीन आणि लोक्लिना बोरगोहेन यांनी एलिट राष्ट्रीय महिला बॉक्सिंग चॅम्पियनशिपमध्ये सुवर्णपदक जिंकले.

- तेलंगणाचा बॉक्सिंग स्टार आणि विद्यमान जगज्जेता, निखत झरीन आणि टोकियो ऑलिम्पिकमधील कांस्यपदक विजेती लोक्लिना बोरगोहेन, दोघांनीही एलिट महिला राष्ट्रीय बॉक्सिंग चॅम्पियनशिपमध्ये त्यांच्या स्वतंत्र अंतिम फेरीत सुवर्णपदके जिंकली. रेल्वे स्पोर्ट्स प्रमोशन बोर्डाने भोपाळ येथे झालेल्या 6व्या एलिट महिला राष्ट्रीय बॉक्सिंग चॅम्पियनशिपमध्ये दहा पुरस्कारांसह सांघिक ट्रॉफी जिंकली.

ऑस्ट्रेलियाचा पुरुष कसोटीपटूचा वर्षातील सर्वोत्तम खेळाडूचा पुरस्कार आता दिवंगत शेन वॉर्नच्या स्मरणार्थ दिला जाणार आहे.

- ऑस्ट्रेलिया आणि दक्षिण आफ्रिका यांच्यातील प्रतिष्ठित MCG, क्रिकेट ऑस्ट्रेलिया (CA) आणि ऑस्ट्रेलियन क्रिकेट असोसिएशन (ACA) मधील बॉक्सिंग डे कसोटी, ऑस्ट्रेलियाचा वर्षातील सर्वोत्तम कसोटी खेळाडू हा पुरस्कार आता दिवंगत शेन यांच्या सन्मानार्थ दिला जाईल असे जाहीर केले. क्रिकेट ऑस्ट्रेलिया (CA) चे मुख्य कार्यकारी निक हॉकले आणि ऑस्ट्रेलियन क्रिकेटर्स असोसिएशनचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी (CEO) टॉड ग्रीनबर यांनी दक्षिण आफ्रिकेविरुद्धच्या बॉक्सिंग डे कसोटीदरम्यान महान फिरकी गोलंदाज 'शेन वॉर्न'ला सन्मानित करण्यासाठी ऑस्ट्रेलियन पुरुष कसोटी खेळाडू पुरस्काराचे नाव बदलले.

मल्टीस्पोर्ट्स इव्हेंटचा भाग म्हणून ई-स्पोर्ट्सला भारत सरकारकडून मान्यता मिळाली.

- भारत सरकारकडून एस्पोर्ट्सला मोठी चालना मिळाली. हे देशाच्या मुख्य प्रवाहातील क्रीडा विषयांमध्ये समाविष्ट केले आहे. भारताच्या राष्ट्रपती द्रौपदी मुर्मू यांनी "घटनेच्या अनुच्छेद 77 च्या खंड (3) द्वारे

प्रदान केलेल्या अधिकारानुसार" eSports नियंत्रित करणाऱ्या नियमांमध्ये सुधारणा केली आणि विनंती केली.

दक्षिण आफ्रिकेचा क्रिकेटपटू फरहान बेहार्डियनने निवृत्तीची घोषणा केली.

- दक्षिण आफ्रिकेचा फलंदाज फरहान बेहार्डियनने 18 वर्षांच्या आंतरराष्ट्रीय क्रिकेट कारकिर्दीची सांगता करून निवृत्तीची घोषणा केली आहे. 39 वर्षीय खेळाडूने 59 एकदिवसीय सामन्यांमध्ये प्रोटीज संघाचे प्रतिनिधित्व केले आहे आणि 1074 धावा आणि 14 विकेट्स आहेत. बेहार्डियनने दक्षिण आफ्रिकेसाठी 38 T20I कॅप्स देखील केल्या आहेत आणि 32.37 च्या सरासरीने 518 धावा केल्या आहेत. जानेवारी 2017 मध्ये श्रीलंकेविरुद्धच्या तीन सामन्यांच्या T20I मालिकेतही त्याने प्रोटीज संघाचे नेतृत्व केले होते.

कार अपघातात गंभीर जखमी झाल्यानंतर ऋषभ पंतला रुग्णालयात दाखल करण्यात आले.

- भारतीय क्रिकेट संघाचा स्टार यष्टीरक्षक फलंदाज ऋषभ पंत याची कार दिल्ली-डेहराडून महामार्गावर दुभाजकाला धडकल्याने गंभीर जखमी झाला. ऋषभ पंतला रुग्णालयात दाखल करण्यात आले असून त्याच्या डोक्याला, पाठीला आणि पायाला झालेल्या दुखापतींवर उपचार सुरू आहेत. ऋषभ पंतला डेहराडूनच्या मॅक्स हॉस्पिटलमध्ये हलवण्यात आले.

पुस्तके आणि लेखक बातम्या

इंग्लिश कवी जॉन डॉन यांच्या चरित्राला यूके नॉनफिक्शन बुक पारितोषिक मिळाले.

- ब्रिटिश लेखिका कॅथरीन रुंडेल यांचे चरित्र "सुपर-इन्फिनिट: द ट्रान्सफॉर्मेशन ऑफ जॉन डॉन" ला लंडनमधील एका समारंभात 50000 पौंड (\$59000) बॅली गिफर्ड पारितोषिक विजेते म्हणून घोषित करण्यात आले. बक्षीसासाठी सादर केलेल्या 362 पुस्तकांपैकी सहा न्यायाधीशांनी रुंडेलच्या पुस्तकाला एकमताने निवड केली. पुस्तकात असा युक्तिवाद करण्यात आला आहे की डॉन, ज्याला त्याच्या मृत्यूनंतर चार शतकांनंतर "कोणताही माणूस बेट नाही" या कवितेसाठी सर्वात जास्त ओळखले जाते.

विक्रम संपत लिखित 'ब्रेव्ह हार्ट्स ऑफ भारत, विग्रेट्स फ्रॉम इंडियन हिस्ट्री' हे पुस्तक प्रकाशित झाले.

- विक्रम संपत यांचे 'ब्रेव्ह हार्ट्स ऑफ भारत, विग्रेट्स फ्रॉम इंडियन हिस्ट्री' हे पुस्तक, स्त्री-पुरुषांच्या 15 कथा आणि त्यांच्या स्वातंत्र्य आणि धैर्याच्या अदम्य भावनेचे संकलन आहे. हे पुस्तक पेंग्विन प्रकाशन अंतर्गत प्रकाशित झाले आहे. या पुस्तकात काही व्यक्तींच्या धाडसाच्या आणि दृढनिश्चयाच्या कथा आहेत, ज्यांच्या कथा मुख्यतः अकथित राहिल्या आणि त्यामुळे दीर्घकाळ अज्ञात होत्या.

लेखिका मानसी गुलाटी यांनी त्यांच्या 'मिरॅकल्स ऑफ फेस योगा' या पुस्तकाचे प्रकाशन केले.

- मनस्वनीच्या संस्थापक मानसी गुलाटी यांनी तिचे 'मिरॅकल्स ऑफ फेस योगा' या पुस्तकाचे प्रकाशन केले, ज्याचे भारताच्या राष्ट्रपती द्रौपदी मुर्मू यांनी कौतुक केले आहे. मानसी गुलाटी, एक आंतरराष्ट्रीय योगी, ख्यातनाम लेखिका आणि विचारधारा, यांनी योग पद्धती आणि तत्त्वज्ञानाबद्दल शक्य ते सर्व शिकण्यासाठी आपले प्रयत्न समर्पित केले.

मिशेल ओबामा यांचे "द लाइट वी कॅरी: ओव्हरकमिंग इन अनसर्टेन टाईम्स" नावाचे पुस्तक प्रकाशित झाले.

- द लाइट वी कॅरी: ओव्हरकमिंग इन अनसर्टेन टाईम्स हे मिशेल ओबामा यांनी लिहिलेले आणि क्राउन पब्लिशिंगने प्रकाशित केलेले नॉनफिक्शन पुस्तक आहे. द लाइट वी कॅरी वाचकांना त्यांच्या स्वतःच्या जीवनाचे परीक्षण करण्यास, त्यांच्या आनंदाचे स्तोट ओळखण्यासाठी आणि अशांत जगात अर्थपूर्णपणे जोडण्यासाठी प्रेरित करेल. लेखिका "तिच्या 'वैयक्तिक टूलबॉक्स' मधील सामग्री सामायिक करते.

निवृत्त. एअर मार्शल पीव्ही अय्यर यांनी त्यांचे 'फिट अँट एनी एज' हे पुस्तक लाँच केले.

- एअर मार्शल पीव्ही अय्यर (निवृत्त) यांनी त्यांचे 'फिट अँट एनी एज' हे पुस्तक इंडिया इंटरनॅशनल सेंटर, नवी दिल्ली येथे लाँच केले आहे. त्याने पुस्तकात फिटनेसपर्यंतचा आपला प्रवास लिहिला आणि तो दररोज व्यायाम करण्यासाठी कसा प्रेरित झाला हे स्पष्ट करण्यासाठी त्याच्या आयुष्यातील किस्से सामायिक केले. हे पुस्तक ब्लूमसबरी इंडियाने प्रकाशित केले आहे.

कमोडोर रणजीत बी राय (निवृत्त) आणि संरक्षण पत्रकार अरित्रा बॅनर्जी यांचे 'द इंडियन नेव्ही@75 रिमिनिंसिंग द व्हॉयेज' नावाचे पुस्तक प्रकाशित झाले.

- कमोडोर रणजीत बी राय (निवृत्त) आणि संरक्षण पत्रकार अरित्रा बॅनर्जी यांचे 'द इंडियन नेव्ही@75 रिमिनिंसिंग द व्हॉयेज' नावाचे पुस्तक प्रकाशित झाले. 1946 मध्ये आरआयएनचा विद्रोह पचवू शकलेल्या ब्रिटीश इतिहासकारांनी दुसऱ्या महायुद्धात ब्रिटीशकालीन रॉयल इंडियन नेव्ही (RIN) चे कारनामे आणि बलिदान याविषयी माहिती या पुस्तकात दिली आहे.

सी. रंगराजन यांचे "फोर्क्स इन द रोड: माय डेज अँट आरबीआय अँड बियॉन्ड" नावाचे पुस्तक प्रकाशित झाले.

- सी रंगराजन यांनी "फोर्क्स इन द रोड: माय डेज अँट आरबीआय अँड बियॉन्ड" नावाचे पुस्तक लिहिले. हे पेंग्विन बिझनेस (पेंग्विन ग्रुप) ने प्रकाशित केले होते. हे पुस्तक डॉ. सी. रंगराजन, भारतीय अर्थशास्त्रज्ञ, माजी संसद सदस्य आणि भारतीय रिझर्व्ह बँकेचे (RBI) १९ वे गव्हर्नर यांचे संस्मरण आहे. त्यात भारताच्या स्वातंत्र्योत्तर नियोजन कालापासून ते सध्याच्या काळापर्यंतच्या संक्रमणाची चर्चा करण्यात आली आहे. पुस्तक 3 भागात विभागलेले आहे.

पुस्तकाचे भाग

- Part 1- RBI and Planning Commission
- Part 2-Governor of RBI
- Part 3- Beyond RBI

व्यवसाय बातम्या

NDTV प्रमोटर फर्म RRPR होलिंग्गने 99.5% शेअर्स अदानीच्या VCPL ला हस्तांतरित केले.

- न्यूज ब्रॉडकास्टर नवी दिल्ली टेलिव्हिजन लिमिटेड (एनडीटीव्ही) प्रवर्तक फर्म आरआरपीआर होलिंग्गने जाहीर केले की त्यांनी तिच्या इक्विटी कॅपिटलपैकी 99.5 टक्के भाग अदानी समूहाच्या मालकीच्या विश्वप्रधान कमर्शियल (व्हीसीपीएल) कडे हस्तांतरित केले आहेत.

\$100 अब्ज रेमिटन्स प्राप्त करणारा भारत जगातील पहिला देश आहे.

- 2022 मध्ये रेमिटन्समधून \$ 100 अब्ज प्राप्त करणारा भारत हा जगातील पहिला देश असेल, असे जागतिक बँकेने म्हटले आहे. उर्वरित दक्षिण आशियाई देशांना पाठवण्यामध्ये 10% घट झाली असली तरी भारताच्या बाबतीत ते 12% वाढले आहे.

अहवालातील ठळक मुद्दे:

- 2022 मध्ये दक्षिण आशियाई देशांना पाठवलेले पैसे 3.5% वाढून \$163 अब्ज झाले
- उर्वरित दक्षिण आशियाई देशांना पाठवण्यामध्ये 10% घट झाली असली तरी भारताच्या बाबतीत ते 12% वाढले आहे.
- जगभरात, 2022 मध्ये \$794 अब्ज रेमिटन्सचा अंदाज आहे.
- 2022 मध्ये 163 अब्ज डॉलर्सचा अंदाजित रेमिटन्स दक्षिण आशियामध्ये प्राप्त होतो.
- भारताचा वाटा 100 अब्ज डॉलर असेल.
- लॅटिन अमेरिका आणि कॅरिबियन 142 अब्ज डॉलरसह दुसऱ्या क्रमांकावर आहेत.

हैदराबाद-आधारित स्टार्टअपला भारतातील पहिले रिअल-टाइम गोल्ड एटीएम मिळाले.

- हैदराबाद-आधारित स्टार्टअप, ओपनक्यूब टेक्नॉलॉजीजच्या तंत्रज्ञान समर्थनासह गोल्डसिक्काने बेगमपेट येथे पहिले गोल्ड एटीएम लाँच केले आहे आणि भारतातील पहिले गोल्ड एटीएम आणि जगातील पहिले रिअल टाइम गोल्ड एटीएम वर्णन केले आहे. हे एटीएम 0.5 ग्रॅम ते 100 ग्रॅम पर्यंतच्या विविध मूल्यांमध्ये सोन्याची नाणी वितरीत करू शकते.

अदानी ग्रीन ही जगातील सर्वात मोठी विंड-सोलर हायब्रिड पॉवर डेव्हलपर बनली आहे.

- Adani Green Energy Ltd (AGEL), अदानी समूहाची नवीकरणीय शाखा, ने राजस्थानमधील जैसलमेर येथे तिसरा पवन-सौर संकरित ऊर्जा प्रकल्प कार्यान्वित केला आहे. यापूर्वी, मे 2022 मध्ये, AGEL ने भारतातील 390 मेगावॉटचा पहिला हायब्रिड पॉवर प्लांट कार्यान्वित केला होता. यानंतर, सप्टेंबर 2022 मध्ये, 600 मेगावॉट क्षमतेच्या जगातील सर्वात मोठ्या सह-स्थित हायब्रिड पॉवर प्लांटचे कार्यान्वित करण्यात आले. या दोन्ही संकरित ऊर्जा निर्मिती मालमत्ता राजस्थानमधील जैसलमेर येथे आहेत.

हिंदुस्तान युनिलिव्हरने D2C ब्रँड्स OZiva आणि Wellbeing Nutrition चे अधिग्रहण केले.

- हिंदुस्तान युनिलिव्हरने D2C ब्रँड्स OZiva आणि Wellbeing Nutrition चे अधिग्रहण केले आहे. हे पाऊल भारतातील मोठ्या FMCG खेळाडूंच्या डायरेक्ट-टू-कंड्युमर (D2C) ब्रँड्समध्ये गुंतवणूक करण्याच्या ट्रेण्डशी सुसंगत असेल.

इंडियन प्रीमियर लीग (IPL) चे एकूण मूल्य \$10 अब्ज USD च्या वर गेले आहे.

- इंडियन प्रीमियर लीग (IPL), ज्याचे एकूण मूल्य \$10 बिलियन ओलांडले आहे, एक डेकार्कॉन मध्ये विकसित झाले आहे. उल्लेखनीय म्हणजे, 2020 पासून यात 75% वाढ झाली आहे.

जिओ रिलायन्स इन्फ्राटेलचे 3,720 कोटी रुपयांना अधिग्रहण करणार आहे.

- रिलायन्स प्रोजेक्ट्स आणि प्रॉपर्टी मॅनेजमेंट सर्व्हिसेस - दूरसंचार क्षेत्रातील प्रमुख रिलायन्स जिओची उपकंपनी - रिलायन्स

इन्फ्राटेलचे मोबाइल टॉवर आणि फायबर मालमत्ता विकत घेण्यासाठी SBI एस्क्रो खाल्यात 3,720 कोटी रुपये जमा केले आहेत. रिलायन्स इन्फ्राटेलकडे देशभरात सुमारे 178,000 मार्ग किलोमीटरची फायबर मालमत्ता आणि 43,540 मोबाइल टॉवर आहेत. नॅशनल कंपनी लॉ ट्रिब्युनल (NCLT) ने रिलायन्स इन्फ्राटेल (RITL) च्या अधिग्रहणासाठी जिओला मंजुरी दिली

नवी दिल्ली टेलिव्हिजन लिमिटेड (NDTV) चे 64.71% शेअर्स गौतम अदानी यांच्या मालकीचे आहेत.

- भारतीय अब्जाधीश गौतम अदानी नवी दिल्ली टेलिव्हिजन लिमिटेड (NDTV) च्या 64.71% भागावर नियंत्रण ठेवणार आहेत कारण संस्थापकांनी बहुतेक समभाग विकण्याचा निर्णय घेतला आहे. NDTV चे संस्थापक, प्रणॉय रॉय आणि त्यांची पत्नी राधिका रॉय यांनी कंपनीतील बहुतेक समभाग हस्तांतरित करण्याचा निर्णय घेतला आहे.

रिलायन्स जिओने 6,500 कोटी रुपयांच्या गुंतवणुकीसह आंध्र प्रदेशमध्ये 5G लॉंच केले.

- रिलायन्स जिओने आंध्र प्रदेशमध्ये दूर 5G सेवा सुरू केल्याची घोषणा केली. 5G सेवा तिरुमला, विशाखापट्टणम, विजयवाडा आणि गुंटूर जिल्ह्यात सुरू करण्यात आल्या. त्यांच्या विद्यमान 26,000 कोटी रुपयांच्या गुंतवणुकीव्यतिरिक्त, Jio ने आंध्र प्रदेशमध्ये 5G नेटवर्क तैनात करण्यासाठी 6,500 कोटी रुपयांहून अधिक गुंतवणूक केली आहे. डिसेंबर 2023 पर्यंत, Jio True 5G सेवा आंध्र प्रदेशातील प्रत्येक शहर, तालुका, आणि गावात उपलब्ध करून दिली जाईल.

रिलायन्सने मेट्रो एजीचा इंडिया बिझनेस रु. 2,850 कोटींना विकत घेतला.

- Reliance Retail Ventures Limited (RRVL), रिलायन्स इंडस्ट्रीज लिमिटेडची उपकंपनी, मेट्रो कॅश अँड कॅरी इंडिया प्रायव्हेट लिमिटेड मधील 100 टक्के इक्विटी स्टेक घेण्यासाठी निश्चित करारांवर स्वाक्षरी केली आहे.
- या संपादनाद्वारे, रिलायन्स रिटेलला प्रमुख शहरांमधील प्रमुख स्थानांवर असलेल्या मेट्रो इंडिया स्टोअर्सच्या विस्तृत नेटवर्कमध्ये, नोंदणीकृत किरणांचा आणि इतर संस्थात्मक ग्राहकांचा मोठा आधार, मजबूत पुरवठादार नेटवर्क आणि METRO द्वारे भारतात लागू केलेल्या काही जागतिक सर्वोत्तम पद्धतींमध्ये प्रवेश मिळतो.

सरकारी मालकीच्या WAPCOS ला आशियाई विकास बँकेने सर्वोच्च सल्लागार कंपनी म्हणून स्थान दिले आहे.

- एशियन डेव्हलपमेंट बँकेने (ADB) वार्षिक खरेदीवर जारी केलेल्या अहवालात, भारतीय-PSU कंपनी WAPCOS हिला जल आणि इतर पायाभूत सुविधा क्षेत्रातील सल्लागार सेवा कंपन्यांमध्ये सर्वाधिक मंजूर वित्तपुरवठा रकमेसह अव्वल स्थान दिले आहे. ADB द्वारे जारी केलेल्या सदस्यांच्या तथ्य पत्रक - 2022 वरील दुसऱ्या अहवालात, WAPCOS ने ADB कर्ज, अनुदान आणि ऊर्जा, वाहतूक आणि पाणी आणि इतर शहरी क्षेत्रातील तांत्रिक सहाय्य प्रकल्पांतर्गत सल्लागार सेवा करारांमध्ये गुंतलेल्या भारतातील शीर्ष 3 सल्लागारांमध्ये समाविष्ट केले आहे.

NDTV संस्थापकांना अदानी एंटरप्रायझेसला 27.26% विक्रीतून 602 कोटी रुपये मिळणार आहे.

- अदानी समूहाने स्टॉक एक्सचेंजला माहिती दिली की त्यांनी संस्थापक प्रणॉय रॉय आणि त्यांची पत्नी राधिका रॉय यांच्याकडून

NDTV मधील अतिरिक्त 27.26 टक्के इक्विटी स्टेक विकत घेतला आहे. अब्जाधीश गौतम अदानी -समर्थित अदानी समूहाने रॉयजकडून 342.65 रुपये प्रति शेअरने शेअर्स विकत घेतले जे 294 रुपये प्रति शेअरच्या ओपन ऑफर किमतीपेक्षा 16.55 टक्के जास्त होते.

टाटा मोटर्स जानेवारीमध्ये फोर्ड इंडियाच्या उत्पादन प्रकल्पाचे अधिग्रहण पूर्ण करणार आहे.

- टाटा मोटर्स 10 जानेवारी 2023 रोजी तिच्या उपकंपनीद्वारे साणंद येथील फोर्ड इंडियाच्या उत्पादन प्रकल्पाचे संपादन पूर्ण करणार आहे. कंपनीने घोषणा केली आहे की तिची शाखा टाटा पॅसेंजर इलेक्ट्रिक मोबिलिटी लिमिटेड (TPEML) फोर्ड इंडिया प्रायव्हेट लिमिटेड (FIPL) गुजरातमधील साणंद प्लांटचे अधिग्रहण करेल.

महत्वाचे मुद्दे

- FIPL च्या वाहन निर्मिती प्रकल्पातील सर्व पात्र कर्मचाऱ्यांना TPEML सोबत सध्या त्यांच्यासाठी उपलब्ध असलेल्या अटी, शर्ती आणि सेवेच्या फायद्यांवर नोकरीची ऑफर देण्यात आली आहे.
- FIPL कर्मचारी ज्यांनी नोकरीची ऑफर स्वीकारली आहे ते 10 जानेवारी 2023 पासून TPEML कर्मचारी होतील.
- टाटा मोटर्सने माहिती दिली की त्यांच्या प्रवासी आणि इलेक्ट्रिक वाहनांच्या व्यवसायाने "गेल्या काही वर्षांमध्ये बाजाराला धक्का देत वाढ केली आहे आणि ही गती कायम ठेवण्यासाठी त्यांच्या योजना आहेत.
- या संपादनामुळे 3,00,000 युनिट्सची अतिरिक्त अत्याधुनिक उत्पादन क्षमता अनलॉक होईल जी वार्षिक 4,20,000 युनिट्सपर्यंत वाढवता येईल.

स्वदेशी विकसित पेमेंट ऍप्लिकेशन BHIM (भारत इंटरफेस फॉर मनी) ने आपला सहावा वर्धापन दिन साजरा केला.

- स्वदेशी विकसित पेमेंट ऍप्लिकेशन BHIM (भारत इंटरफेस फॉर मनी) ने आपला सहावा वर्धापन दिन साजरा केला. भीम अँप 30 डिसेंबर 2016 रोजी पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या हस्ते लॉन्च करण्यात आले. BHIM म्हणजे भारत इंटरफेस फॉर मनी. हे आधार प्लॉटफॉर्म वापरून बायोमेट्रिक पेमेंट सिस्टम अँप आहे आणि थेट बँकेद्वारे ई-पेमेंट सुलभ करण्यासाठी युनिफाइड पेमेंट इंटरफेस (UPI) वर आधारित आहे.

संरक्षण बातम्या

BSF 01 डिसेंबर रोजी आपला 58 वा स्थापना दिवस साजरा करत आहे.

- भारत 2022 मध्ये 58 वा BSF स्थापना दिवस (1 डिसेंबर) साजरा करत आहे. हे प्रथमच आहे की भारताच्या संरक्षणाच्या पहिल्या रांगेची स्थापना दिवस परेड पंजाबमध्ये आणि दुसऱ्यांदा राष्ट्रीय राजधानीबाहेर आयोजित केली जात आहे. सीमा सुरक्षा दल (BSF) ची 58 वी रायझिंग डे परेड 4 डिसेंबर रोजी गुरु नानक देव विद्यापीठ परिसरात होणार आहे.

'युद्ध अभ्यास' या लष्करी सरावात चार अमेरिकन सैनिकांनी नंदा देवीच्या वरती बढती दिली.

- उत्तराखंडमध्ये भारत-अमेरिका संयुक्त लष्करी सराव 'युद्ध अभ्यास' च्या 18 व्या आवृत्तीदरम्यान, प्रथम, 11 व्या हवाई विभागातील चार यूएस आर्मी अधिकाऱ्यांना भारताच्या दुसऱ्या-सर्वोच्च हिमालयीन शिखर नंदा देवी वर उच्च पदोन्नती देण्यात

आली. कॅप्टन सेरुटी, लेफ्टनंट रसेल, लेफ्टनंट ब्राउन आणि लेफ्टनंट हॅक हे युद्ध अभ्यास व्यायामादरम्यान हिमालयात पदोन्नती होणारे पहिले चार यूएस आर्मी अधिकारी बनले. 11व्या एअरबोर्न डिव्हिजनच्या दुसऱ्या ब्रिगेडचे यूएस सैनिक आणि आसाम रेजिमेंटमधील भारतीय लष्कराचे सैनिक दोन आठवड्यांच्या संयुक्त लष्करी सरावाचा भाग आहेत.

भारतीय लष्कराच्या सुदर्शन चक्र कॉर्प्सने राजस्थानच्या वाळवंटात सुदर्शन प्रहार हा सराव केला.

- भारतीय लष्कराच्या सुदर्शन चक्र कॉर्प्सने राजस्थानच्या वाळवंटात सुदर्शन प्रहार हा सराव केला. हा सराव फोर्स मल्टीप्लायर्सच्या एकत्रीकरणद्वारे लढाऊ शक्तीच्या एकत्रित वापरावर आणि एकात्मिक सर्व शस्त्रास्त्र वातावरणात नवीन युद्ध तंत्राचा सराव करून उच्च पातळीवरील व्यावसायिकता आणि आक्षेपार्ह भावनेचे प्रदर्शन करण्यावर केंद्रित आहे. लेफ्टनंट जनरल ए के सिंग, गोक-इन-सी, सदरन कमांड यांनी सुदर्शन प्रहारचा सराव पाहिला आणि उच्च दर्जाचे प्रशिक्षण आणि ऑपरेशनल सज्जतेसाठी सैन्याचे कौतुक केले.

सिंगापूर आणि भारतीय लष्कर यांच्यातील द्विपक्षीय सराव अग्नी वॉरियरच्या 12 व्या आवृत्तीचा समारोप फील्ड फायरिंग रेंज, देवलाली (महाराष्ट्र) येथे झाला.

- 13 नोव्हेंबर 2022 रोजी सुरू झालेला सिंगापूर आणि भारतीय लष्कर यांच्यातील द्विपक्षीय सराव अग्नी वॉरियरच्या 12 व्या आवृत्तीचा समारोप फील्ड फायरिंग रेंज, देवलाली (महाराष्ट्र) येथे झाला. अग्नी योद्धा या सरावामध्ये दोन्ही सैन्यांच्या तोफखान्याद्वारे संयुक्त अग्निशक्तीचे नियोजन, अंमलबजावणी आणि नवीन जनरेशन उपकरणांचा वापर यांचा समावेश आहे.

यूएस-भारत नौदल सराव संगमची 7 वी आवृत्ती गोव्यात सुरू होत आहे.

- भारतीय नौदल MARCOs आणि US Navy SEALs यांच्यातील संयुक्त नौदल स्पेशल फोर्स सराव, व्यायाम संगमची 7 वी आवृत्ती गोव्यात सुरू झाली. सध्याच्या आवृत्तीत सॅन डिएगो, यूएस स्थित SEAL टीम फाइव्हचे कर्मचारी आणि INS अभिमन्यूचे भारतीय नौदल मार्को एकत्रितपणे पाहतील.

बांगलादेश नौदल 6 ते 9 डिसेंबर दरम्यान कॉक्स बाजारच्या इनानी येथे प्रथम आंतरराष्ट्रीय फ्लीट रिव्ह्यू आयोजित करत आहे.

- बांगलादेश नौदल 6 ते 9 डिसेंबर दरम्यान कॉक्स बाजारच्या इनानी येथे प्रथमच आंतरराष्ट्रीय फ्लीट रिव्ह्यू आयोजित करत आहे. या आंतरराष्ट्रीय मेळाव्यात युनायटेड स्टेट्स, चीन, भारत आणि शेजारील म्यानमारसह सुमारे 30 देशांचे नौदल कमांडर, जहाजे सहभागी होतील. यामध्ये कोची, कावरती आणि सुमेधा ही भारतीय नौदलाची जहाजे सहभागी होणार आहेत.

भारत-इंडोनेशिया समन्वित गस्तीची 39 वी आवृत्ती सुरू आहे.

- भारतीय नौदल आणि इंडोनेशिया नौदल यांच्यातील भारत-इंडोनेशिया समन्वित गस्त (IND-INDO CORPAT) ची 39 वी आवृत्ती 08 ते 19 डिसेंबर 2022 या कालावधीत आयोजित केली जात आहे. भारतीय नौदल जहाज (INS) करमुक, एक स्वदेशी बनावटीचे क्षेपणास्त्र कॉर्व्हेंट सहभागी झाले होते.
- CORPAT 15 ते 16 डिसेंबर 2022 या कालावधीत आंतरराष्ट्रीय सागरी सीमारेषेवर (IMBL) कार्यान्वित केले जाईल आणि पोर्ट

ब्लेअर येथे चर्चा करून समाप्त होईल. INS करमुक सोबत, L-58 (स्वदेशी बनावटीचे लॉडिंग क्राफ्ट युटिलिटी जहाज) आणि डॉर्नियर मेरीटाइम पेट्रोल एअरक्राफ्ट CORPAT मध्ये सहभागी होणार आहेत.

भारतीय लष्कराच्या ऐरावत डिव्हिजनने पंजाबच्या व्यापक अडथळ्यांनी युक्त प्रदेशात माजी संचार बोध आयोजित केला.

- भारतीय लष्कराच्या ऐरावत डिव्हिजनने पंजाबच्या व्यापक अडथळ्यांनी युक्त प्रदेशात माजी संचार बोध आयोजित केला. व्यायामाने सामरिक संप्रेषण क्षमता प्रमाणित केली. प्रतिकूल परिस्थितीत कोणत्याही किमतीवर जिंकण्याच्या निर्धाराला या संघाने दुजोरा दिला.

भारत-नेपाळ संयुक्त प्रशिक्षण सराव "सूर्य किरण-XVI" नेपाळ आर्मी बॅटल स्कूलमध्ये सुरू झाला.

- भारत आणि नेपाळ यांच्यातील भारत-नेपाळ संयुक्त प्रशिक्षण सराव "सूर्य किरण-XVI" ची 16 वी आवृत्ती नेपाळ आर्मी बॅटल स्कूल, सालझंडी (नेपाळ) येथे 16 ते 29 डिसेंबर 2022 दरम्यान आयोजित केली जाईल. "सूर्य किरण" हा सराव दरवर्षी आयोजित केला जातो.

'सूर्य किरण' बद्दल:

- सूर्य किरण हा भारत आणि नेपाळमधील द्विपक्षीय संयुक्त लष्करी सराव आहे. सूर्यकिरण सरावात भारतीय लष्कर आणि नेपाळ लष्कर सहभागी झाले आहेत.
- द्विवार्षिक सराव, जो दोन्ही देशांमध्ये आळीपाळीने होतो, दोन्ही देशांच्या सैनिकांद्वारे दुर्गम डोंगराळ भागात लष्करी संबंध प्रस्थापित करण्याचा उद्देश आहे; आपत्ती व्यवस्थापन अंतर्गत मानवतावादी सहाय्य प्रदान करणे; दहशतवादविरोधी कारवायांचे प्रशिक्षण घ्या; आणि आंतरकार्यक्षमता निर्माण करणे आणि दोन्ही देशांमध्ये कौशल्य सामायिक करणे.
- भारत-नेपाळ संयुक्त लष्करी प्रशिक्षण सराव सूर्य किरणची 15 वी आवृत्ती 20 सप्टेंबर 2021 रोजी उत्तराखंडमधील पिथौरागढ येथे आयोजित करण्यात आली होती.
- सरावाची 14 वी आवृत्ती नेपाळमधील सालझंडी येथे 2019 मध्ये झाली.

भारताने अणु-सक्षम "अग्नी-5" क्षेपणास्त्राची यशस्वी चाचणी घेतली.

- भारताने अण्वस्त्र-सक्षम बॅलिस्टिक क्षेपणास्त्र अग्नी V च्या रात्रीच्या चाचण्या यशस्वीपणे घेतल्या आहेत, जे अत्यंत उच्च पातळीच्या अचूकतेसह 5,000 किलोमीटरहून अधिक अंतरावरील लक्षांवर मारा करण्यास सक्षम आहे. ओडिशाच्या किनारपट्टीवरील एपीजे अब्दुल कलाम बेटावरून क्षेपणास्त्र चाचणी घेण्यात आली. अग्नी क्षेपणास्त्र मालिकेतील ही नवीनतम चाचणी होती. संरक्षण सूत्रांनी दिलेल्या माहितीनुसार, आता पूर्वापेक्षा हलके असलेल्या क्षेपणास्त्रावरील नवीन तंत्रज्ञान आणि उपकरणे प्रमाणित करण्यासाठी ही चाचणी घेण्यात आली.

भारताला फ्रान्सकडून राफेलचे 36 वे आणि शेवटचे विमान मिळाले आहे.

- सर्व 36 राफेल विमाने फ्रान्सने भारताला दिली होती, शेवटचे आज खाली आले. फ्रान्समधून उड्डाण केल्यानंतर, भारतीय हवाई दलाच्या म्हणण्यानुसार, विमानाला UAE वायुसेनेच्या टॅकर विमानातून

उड्डाणाच्या मध्यभागी इंधन भरले. भारत आणि फ्रान्सने एक आंतरसरकारी करार केला ज्यामध्ये पॅरिसने 2016 मध्ये भारताला 36 राफेल लढाऊ विमानांसाठी 60,000 कोटी रुपये देण्याचे वचन दिले.

INSV तारिणी केपटाऊन ते रिओ शर्यत 2023 च्या 50 व्या आवृत्तीत सहभागी होणार आहे.

- भारतीय नौदलाची नौका INSV तारिणीने केप ते रिओ शर्यत 2023 च्या 50 व्या आवृत्तीत सहभागी होण्यासाठी केपटाऊन, दक्षिण आफ्रिकेच्या मोहिमेसाठी रवाना केले आहे. ही सागरी नौकानयन शर्यत 2 जानेवारी 2023 रोजी केपटाऊन येथून झेंडा दाखवून ब्राझीलमधील रिओ डी जानेरो येथे संपेल. ही शर्यत ट्रान्स-अटलांटिक महासागरातील सर्वात प्रतिष्ठित शर्यतीपैकी एक आहे.

पाचवी स्कॉर्पिन पाणबुडी 'वगीर' भारतीय नौदलाला देण्यात आली.

- पाचवी स्कॉर्पिन पाणबुडी, प्रकल्पाची वगीर - 75 कलवरी वर्ग पाणबुड्या माझगाव डॉक शिपबिल्डर्स लिमिटेड (MDL) मुंबई द्वारे भारतीय नौदलाला देण्यात आल्या आहेत. संरक्षण मंत्रालयाने सांगितले की, पाणबुडी लवकरच नौदलात दाखल केली जाईल आणि तिची क्षमता वाढवली जाईल. प्रोजेक्ट-75 मध्ये स्कॉर्पिन डिझाइनच्या सहा पाणबुड्यांचे स्वदेशी बांधकाम समाविष्ट आहे. या पाणबुड्या माझगाव डॉक शिपबिल्डर्स लिमिटेड (MDL) मुंबई येथे नेव्हल ग्रुप, फ्रान्सच्या सहकार्याने बांधल्या जात आहेत.

चीनसोबतच्या सीमावर्ती भागात संघर्ष वाढत असताना, भारतीय सशस्त्र दल आता 150 ते 500 किमीपर्यंतच्या लक्ष्यावर मारा करू शकणारे 'प्रलय' बॅलेस्टिक क्षेपणास्त्र घेण्याच्या तयारीत आहे.

- चीनसोबतच्या सीमावर्ती भागात संघर्ष वाढत असताना भारतीय सशस्त्र दल आता 150 ते 500 किमी अंतरापर्यंतच्या लक्ष्यावर मारा करू शकणारे 'प्रलय' बॅलेस्टिक क्षेपणास्त्र घेण्याच्या तयारीत आहे. डिफेन्स रिसर्च अँड डेव्हलपमेंट ऑर्गनायझेशन (DRDO) ने डिसेंबर 2021 मध्ये ओडिशाच्या किनाऱ्यावरील डॉ. APJ अब्दुल कलाम बेटावरून स्वदेशी बनावटीच्या 'प्रलय' क्षेपणास्त्राची पहिली उड्डाण चाचणी यशस्वीरीत्या घेतली होती.

भारतीय नौदलाने INS अर्नाळा लॉच केले.

- भारतीय नौदलाने चेन्नईच्या कट्टुपल येथील L&T च्या जहाजबांधणी सुविधेवर स्वदेशी बनावटीच्या आठ पाणबुडीविरोधी वॉरफेअर शॅलो वॉटर क्राफ्ट (ASW-SWC) पैकी पहिले 'अर्नाळा' लॉच केले. गार्डन रीच शिपबिल्डर्स अँड इंजिनीअर्स (GRSE) यांनी बांधलेल्या, 'अर्नाळा' ने बंगालच्या उपसागराच्या पाण्याशी पहिला संपर्क साधला.

भारत-जपान 2023 मध्ये पहिला द्विपक्षीय हवाई लढाऊ सराव "वीर गार्डियन 23" आयोजित करणार आहे.

- भारतीय हवाई दल (IAF) आणि जपानी हवाई सेल्फ डिफेन्स फोर्स (JASDF) त्यांचा पहिला द्विपक्षीय हवाई सराव "वीर गार्डियन 23" 16 ते 26 जानेवारी दरम्यान जपानमधील हयाकुरी हवाई तळ आणि इरुमा हवाई तळावर आयोजित करणार आहेत. IAF वेस्टर्न एअर कमांडच्या अंतर्गत क्रमांक 220 स्कॉड्रनमधून चार Su-30MKI लढाऊ विमाने आणि एक IL-78 मिड-एअर रिफ्युलर, सुमारे 150 कर्मचाऱ्यांच्या तुकड्यासह दोन C-17 वाहतूक विमानांद्वारे वाहून नेले जाणार आहे. या सरावासाठी JASDF चार F-15 आणि चार F-2 लढाऊ विमाने उतरवणार आहेत.

भारताचे सरन्यायाधीश डीवाय चंद्रचूड यांनी सर्वोच्च न्यायालयाच्या आवारातील "शारीरिक आणि कार्यात्मक प्रवेश" चे ऑडिट करण्यासाठी सर्वोच्च न्यायालयाचे न्यायाधीश एस रवींद्र भट यांच्या अध्यक्षतेखाली एक समिती स्थापन केली आहे.

- प्रवेशातील अडथळे दूर करण्यासाठी, भारताचे सरन्यायाधीश डीवाय चंद्रचूड यांनी सर्वोच्च न्यायालयाचे न्यायाधीश एस रवींद्र भट यांच्या अध्यक्षतेखाली एक समिती स्थापन केली आहे, ज्यामुळे त्यांना अपंगांना अनुकूल बनवण्यासाठी सर्वोच्च न्यायालयाच्या परिसराचे "शारीरिक आणि कार्यात्मक प्रवेश" चे ऑडिट केले जाईल.
- भविष्यात सशस्त्र दल आणि भारतीय तटरक्षक दलाच्या ऑपरेशनल क्षमता वाढवण्याच्या एक पाऊल म्हणून, संरक्षण मंत्री राजनाथ सिंह यांच्या अध्यक्षतेखालील संरक्षण संपादन परिषदेने (डीएसी) 24 भांडवली अधिग्रहण प्रस्तावांना आवश्यकतेची स्वीकृती दिली आहे.
- 82,127 कोटी रुपये (97.4%) किमतीचे 21 प्रस्ताव स्वदेशी स्त्रोतांकडून खरेदीसाठी मंजूर करण्यात आले आहेत. DAC चा हा अभूतपूर्व उपक्रम केवळ सशस्त्र दलांचे आधुनिकीकरण करणार नाही तर 'आत्मनिर्भर भारत' चे ध्येय साध्य करण्यासाठी संरक्षण उद्योगाला भरीव चालना देईल.

गरुड एरोस्पेसला DGCA कडून प्रकार प्रमाणन आणि RTPO मंजूरी मिळाली.

- ड्रोन उत्पादक गरुड एरोस्पेसला स्वदेशी बनावटीच्या किसान ड्रोनसाठी नागरी विमान वाहतूक महासंचालकांकडून टाइप सर्टिफिकेशन आणि RTPO (रिमोट पायलट ट्रेनिंग ऑर्गनायझेशन) मंजूरी मिळाली आहे.
- DGCA प्रकार प्रमाणपत्र गुणवत्ता तपासणीच्या आधारावर प्रदान केले जाते आणि मानवरहित हवाई वाहनांच्या कठोर चाचणी प्रक्रियेनंतर जारी केले जाते.

IIT मद्रासने Wharton-QS Reimagine Education Awards 2022 जिंकले.

- IIT मद्रासने Wharton-QS Reimagine Education Awards 2022 जिंकले. IISc बंगलोरच्या भागीदारीत IIT मद्रास अभ्यासक्रम, BS डेटा सायन्स आणि NPTEL यांना सर्वोत्कृष्ट कार्यक्रम पुरस्कार मिळाले. संस्थेला पुरस्कृत करण्यात आले आहे आणि डेटा सायन्स आणि ऑप्लिकेशन्समधील बीएसला सर्वोत्कृष्ट ऑनलाइन प्रोग्राम श्रेणीमध्ये रौप्यपदक देण्यात आले आहे. तर, नॅशनल प्रोग्रॅम ऑन टेक्नॉलॉजी एन्हांसड लर्निंग (NPTEL), IITs आणि IISc चा संयुक्त उपक्रम, IIT मद्रास द्वारे संचालित, आजीवन शिक्षण श्रेणीत सुवर्ण जिंकले.

प्रभू चंद्र मिश्रा यांना अटल सन्मान पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले.

- देशाचे माजी पंतप्रधान अटलबिहारी वाजपेयी यांच्या जयंतीनिमित्त 9व्या अटल सन्मान सोहळ्यात विविध क्षेत्रात महत्त्वपूर्ण भूमिका बजावणाऱ्या अनेक व्यक्तींमत्वांचा, विज्ञान भवन, नवी दिल्ली येथे सन्मान करण्यात आला. प्रभू चंद्र मिश्रा यांना विज्ञान आणि संशोधन क्षेत्रातील उत्कृष्ट कामगिरीबद्दल अटल सन्मान पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले आहे. वंध्यत्वात स्टेम सेल आणि रीजनरेटिव्ह मेडिसिन हे त्यांचे कार्यक्षेत्र आहे, विशेषतः जेव्हा IVF देखील अपयशी ठरते. अकाली डिम्बग्रंथि निकामी होणे, थिन एंडोमेट्रियम, अशेरमन सिंड्रोम इत्यादी रोगांनी शरीराच्या स्वतःच्या पेशींचे समाधानकारक परिणाम दाखवले आहेत. पीआरपी आणि अस्थिमज्जा-व्युत्पन्न स्टेमसेल संशोधनाने या रुग्ण/ जोडप्यांना आशादायक आशा दाखवल्या आहेत जे त्यांच्या स्वतःच्या मुलासाठी संघर्ष करत आहेत.

भारतीय वायुसेनेने SU-30 MKI लढाऊ विमानातून बंगालच्या उपसागरातील जहाजाच्या लक्ष्याविरुद्ध ब्रह्मोस एअर लॉन्च केलेल्या क्षेपणास्त्राच्या विस्तारित श्रेणी आवृत्तीची यशस्वी चाचणी घेतली.

- भारतीय वायुसेनेने SU-30 MKI लढाऊ विमानातून बंगालच्या उपसागरातील जहाजाच्या लक्ष्याविरुद्ध ब्रह्मोस एअर लॉन्च केलेल्या क्षेपणास्त्राच्या विस्तारित श्रेणीच्या आवृत्तीची यशस्वी चाचणी घेतली. 29 डिसेंबर 2022 रोजी ही चाचणी घेण्यात आली आणि संरक्षण मंत्रालयाच्या म्हणण्यानुसार, सुपरसोनिक कूझ क्षेपणास्त्राने आपली सर्व उद्दिष्टे यशस्वीरित्या पूर्ण केली.

महत्त्वाचे मुद्दे

- क्षेपणास्त्राची यशस्वी चाचणी आयएएफ, भारतीय नौदल, संरक्षण संशोधन आणि विकास संस्था, ब्रह्मोस एरोस्पेस आणि हिंदुस्तान एरोनॉटिक्स लिमिटेड यांच्या संयुक्त प्रयत्नांनी साध्य करण्यात आली. सुखोई फायटरद्वारे सुपरसोनिक क्षेपणास्त्राच्या विस्तारित पल्ल्याच्या आवृत्तीची यशस्वी चाचणी घेण्यात आली.
- विस्तारित श्रेणी 290 किमीवरून 350 किमीपर्यंत वाढल्याचे नोंदवले गेले. ब्रह्मोस क्षेपणास्त्रांच्या विस्तारित रेंजमध्ये 400 किमी अंतरावरील समुद्रातील लक्ष्य वेधण्याची क्षमता असल्याचे मानले जाते.
- ब्रह्मोस सुपरसोनिक क्षेपणास्त्र ब्रह्मोस एरोस्पेस लिमिटेडने विकसित केले आहे. ही कंपनी भारताच्या संरक्षण संशोधन आणि विकास संस्था (DRDO) आणि रशियाच्या NPOM यांचा संयुक्त उपक्रम आहे.

भारतीय लष्कराने पहिल्या दोन मजली 3-डी प्रिंटेड निवासी युनिटचे उद्घाटन केले.

- भारतीय लष्कराने अहमदाबाद कॅट येथे सैनिकांसाठी आपल्या पहिल्या 3-डी प्रिंटेड हाऊस डेव्हलपिंग युनिटचे (ग्राउंड प्लस वन कॉन्फिगरेशनसह) उद्घाटन केले. हे निवासस्थान मिलिटरी इंजिनिअरिंग सर्व्हिसेस (MES) ने MiCoB Pvt Ltd च्या सहकार्याने अद्ययावत 3D प्रिंटिंग कन्स्ट्रक्शन तंत्रज्ञानाचा समावेश करून बांधले आहे. श्रीडी मुद्रित पाया, भिंती आणि स्लॅबचा वापर करून गॅरिजच्या जागेसह 71 चौरस मीटरच्या निवासस्थानाचे बांधकाम अवघ्या 12 आठवड्यांत पूर्ण झाले. आपत्ती प्रतिरोधक संरचना झोन-3 भूकंप वैशिष्ट्यांचे आणि ग्रीन बिल्डिंग मानदंडांचे पालन करतात.

महत्वाचे दिवस

जागतिक एड्स दिन 1 डिसेंबर रोजी साजरा केला जातो.

- दरवर्षी 1 डिसेंबर रोजी जगभरात जागतिक एड्स दिन साजरा केला जातो. जगभरातील लोक एचआयव्हीने जगणाऱ्या आणि बाधित लोकांसाठी समर्थन दर्शविण्यासाठी आणि एड्समुळे ज्यांनी आपला जीव गमावला त्यांच्या स्मरणासाठी एकत्र येतात. हा दिवस जगभरातील लोकांना एचआयव्ही विरुद्धच्या लढ्यात एकत्र येण्याची, एचआयव्ही ग्रस्त लोकांसाठी समर्थन दर्शविण्यासाठी आणि एड्स-संबंधित आजाराने मरण पावलेल्या लोकांचे स्मरण करण्याची संधी प्रदान करतो.

गुलामगिरीच्या निर्मूलनासाठी आंतरराष्ट्रीय दिवस दरवर्षी 2 डिसेंबर रोजी साजरा केला जातो.

- गुलामगिरीच्या निर्मूलनासाठी आंतरराष्ट्रीय दिवस दरवर्षी 2 डिसेंबर रोजी साजरा केला जातो. हा दिवस आपल्याला गुलामगिरी, सक्तीचे श्रम, बालमजुरी आणि लैंगिक शोषण आणि तस्करी या वाईट गोष्टींची आठवण करून देण्यासाठी आणि आपल्या काळात प्रचलित गुलामगिरी दूर करण्यासाठी साजरा केला जातो. गुलामगिरीच्या निर्मूलनासाठी आंतरराष्ट्रीय दिवस गुलामगिरीचा इतिहास आणि त्याचे संपूर्ण निर्मूलन का आवश्यक आहे यावर प्रकाश टाकतो.

2 डिसेंबर हा आंतरराष्ट्रीय संगणक साक्षरता दिवस म्हणून साजरा केला जातो.

- 2 डिसेंबर हा आंतरराष्ट्रीय संगणक साक्षरता दिवस म्हणून साजरा केला जातो. हे 2001 मध्ये NAIT या जगप्रसिद्ध भारतीय संगणक फर्मने सुरू केले होते. हा दिवस संपूर्णपणे कॉम्प्युटरला समर्पित आहे आणि ते ग्रहाच्या आधुनिकीकरणसोबत कसे चिंतेचे महत्त्वपूर्ण स्रोत आहेत. संगणक साक्षरतेचे महत्त्व अधोरेखित करणे हा यामागचा उद्देश आहे, जे सध्याच्या काळात आवश्यक आहे. हा दिवस तांत्रिक कौशल्यांना प्रोत्साहन देतो.

भारतात दरवर्षी 2 डिसेंबर रोजी राष्ट्रीय प्रदूषण नियंत्रण दिवस साजरा केला जातो.

- भारतात दरवर्षी 2 डिसेंबर रोजी राष्ट्रीय प्रदूषण नियंत्रण दिवस साजरा केला जातो. भारताच्या इतिहासातील सर्वात मोठ्या औद्योगिक आपत्तीपैकी एक असलेल्या भोपाळ गॅस दुर्घटनेत गमावलेल्या मौल्यवान लोकांच्या स्मरणार्थ हा दिवस पाळला जातो.

राष्ट्रीय प्रदूषण नियंत्रण दिवसाची उद्दिष्टे:

- औद्योगिक आपत्तीचे व्यवस्थापन आणि नियंत्रण करण्यासाठी जागरूकता पसरवा
- औद्योगिक प्रक्रिया किंवा मानवी निष्काळजीपणामुळे होणारे प्रदूषण रोखणे
- लोकांना आणि उद्योगांना प्रदूषण नियंत्रण कायद्याच्या महत्त्वाची जाणीव करून द्या

3 डिसेंबर हा दिवस जगभरात आंतरराष्ट्रीय दिव्यांग दिन म्हणून साजरा केला जातो.

- 3 डिसेंबर हा दिवस जगभरात आंतरराष्ट्रीय दिव्यांग दिन म्हणून साजरा केला जातो. अपंग लोकांवर परिणाम करणाऱ्या समस्यांवर प्रकाश टाकण्यासाठी आणि त्यांचे कल्याण, त्यांची प्रतिष्ठा आणि मूलभूत अधिकारांचे समर्थन करण्यासाठी हा दिवस पाळला जातो.

Transformative solutions for inclusive development: the role

of innovation in fuelling an accessible and equitable world ही आंतरराष्ट्रीय दिव्यांग दिनाची थीम आहे **4 डिसेंबर रोजी भारतात नौदल दिन साजरा केला जातो.**

- भारतीय नौदल दलांचे योगदान आणि कर्तृत्व ओळखण्यासाठी दरवर्षी 4 डिसेंबर रोजी भारतात नौदल दिन साजरा केला जातो. या हल्ल्याच्या स्मरणार्थ आणि देशाची सेवा करताना प्राणांची आहुती देणाऱ्या सर्व नौदलाच्या जवानांना श्रद्धांजली वाहण्यासाठी भारतीय नौदल दिन पाळला जातो.

4 डिसेंबर रोजी आंतरराष्ट्रीय बँक दिवस साजरा केला जातो.

- शाश्वत विकासासाठी वित्तपुरवठा करण्यासाठी बहुपक्षीय आणि आंतरराष्ट्रीय विकास बँकांचे महत्त्व ओळखण्यासाठी 4 डिसेंबर रोजी आंतरराष्ट्रीय बँक दिवस साजरा केला जातो.
- बहुपक्षीय विकास बँका आणि इतर आंतरराष्ट्रीय विकास बँकांच्या शाश्वत विकासासाठी वित्तपुरवठा आणि माहिती प्रदान करण्याच्या महत्त्वपूर्ण क्षमतेची ओळख करून देण्यासाठी आणि सदस्य राष्ट्रांमध्ये बँकिंग प्रणालींच्या योगदानाची महत्त्वपूर्ण भूमिका ओळखण्यासाठी हा दिवस साजरा केला जातो.

आर्थिक आणि सामाजिक विकासासाठी आंतरराष्ट्रीय स्वयंसेवक दिवस दरवर्षी 5 डिसेंबर रोजी साजरा केला जातो.

- आर्थिक आणि सामाजिक विकासासाठी आंतरराष्ट्रीय स्वयंसेवक दिवस दरवर्षी 5 डिसेंबर रोजी साजरा केला जातो. केवळ UN स्वयंसेवकांच्याच नव्हे तर जगभरातील स्वयंसेवकांच्या अथक परिश्रमाला ओळखण्यासाठी आणि प्रोत्साहन देण्यासाठी या दिवसाला आंतरराष्ट्रीय स्वयंसेवक दिवस (International Volunteer Day - IVD) म्हणूनही संबोधले जाते. 1985 मध्ये संयुक्त राष्ट्रांच्या (UN) जनरल असेंब्लीने आंतरराष्ट्रीय पाळणे अनिवार्य केले होते. जगातील 80 देशांमध्ये हा दिवस साजरा केला जातो.
- आंतरराष्ट्रीय स्वयंसेवक दिन 2022 ची थीम solidarity through volunteering ही आहे.

जागतिक मृदा दिन 5 डिसेंबर रोजी साजरा केला जातो.

- निरोगी मातीचे महत्त्व अधोरेखित करण्यासाठी आणि मृदा स्त्रोतांच्या शाश्वत व्यवस्थापनास प्रोत्साहन देण्यासाठी 5 डिसेंबर हा दरवर्षी जागतिक मृदा दिन म्हणून साजरा केला जातो. मानवी कल्याण, अन्न सुरक्षा आणि परिसंस्थेसाठी मातीच्या गुणवत्तेच्या महत्त्वाविषयी जागरूकता वाढवणे हा या कार्यक्रमाचा उद्देश आहे.
- Soils: Where Food Begins ही जागतिक मृदा दिन 2022 ची थीम आहे.

दिल्ली प्राणीसंग्रहालयाने 4 डिसेंबर रोजी नवी दिल्ली येथे आंतरराष्ट्रीय चित्ता दिवस साजरा केला.

- दिल्ली प्राणीसंग्रहालयाने 4 डिसेंबर रोजी नवी दिल्ली येथे आंतरराष्ट्रीय चित्ता दिवस आणि वन्यजीव संरक्षण दिन साजरा केला. या दिवसाचा उद्देश सध्याच्या पिढीमध्ये वन्यजीव संरक्षणाविषयी जागरूकता पसरवणे हा आहे.

लॉगेवाला युद्धाच्या 51 व्या वर्धापन दिनानिमित्त पराक्रम दिवस साजरा करण्यात आला.

- 1971 च्या युद्धात लॉगेवाला युद्धात भारताच्या विजयाच्या 51 व्या वर्धापन दिनानिमित्त, 5 डिसेंबर रोजी राजस्थानमधील जैसलमेर मिलिटरी स्टेशन आणि लॉगेवाला युद्ध स्मारक येथे पराक्रम दिवस

साजरा करण्यात आला. यानिमित्ताने सगत सिंग स्टेडियमवर अनेक कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले आहे.

7 डिसेंबर रोजी आंतरराष्ट्रीय नागरी उड्डयन दिन साजरा केला जातो.

- 7 डिसेंबर रोजी जागतिक नागरी उड्डाण दिन साजरा केला जातो. विमान वाहतूक उद्योगाने आपल्या जीवनावर खूप मोठा प्रभाव पाडला आहे. आंतरराष्ट्रीय नागरी उड्डयन संघटना (International Civil Aviation Organisation - ICAO) द्वारे हा दिवस साजरा केल्या जातो.

- Advancing Innovation for Global Aviation Development ही आंतरराष्ट्रीय नागरी उड्डयन दिनाची थीम आहे.

राष्ट्रीय सशस्त्र सेना झेंडा दिन 2022: 7 डिसेंबर

- सशस्त्र दल कर्मचाऱ्यांच्या कल्याणासाठी देणगी गोळा करण्यासाठी दरवर्षी 7 डिसेंबर रोजी भारत सशस्त्र सेना ध्वज दिन साजरा करतो. भारतीय सैनिक, खलाशी आणि वैमानिक यांचा सन्मान करण्यासाठी हा दिवस पाळला जातो.

दक्षिण आशियाई प्रादेशिक सहकार्य संघटना (SAARC) चार्टर डे दरवर्षी 8 डिसेंबर रोजी साजरा केला जातो.

- दक्षिण आशियाई प्रादेशिक सहकार्य संघटना (SAARC) चार्टर डे दरवर्षी 8 डिसेंबर रोजी साजरा केला जातो. 1985 मध्ये या दिवशी ढाका येथे गटाच्या पहिल्या शिखर परिषदेदरम्यान सार्क चार्टर स्वीकारण्यात आला. या वर्षी प्रादेशिक गटाचा 38 वा वर्धापन दिन आहे. ढाका, बांगलादेश येथे झालेल्या पहिल्या सार्क शिखर परिषदेत या सनदेवर बांगलादेश, भूतान, भारत, मालदीव, नेपाळ, पाकिस्तान आणि श्रीलंका या सार्क देशांच्या प्रमुखांनी किंवा सरकारच्या नेत्यांनी स्वाक्षरी केली.

नरसंहाराच्या गुन्ह्यातील बळींचा आणि या गुन्ह्याला प्रतिबंध करण्यासाठी आंतरराष्ट्रीय स्मरण दिन आणि प्रतिष्ठेचा दिवस जगभरात दरवर्षी 9 डिसेंबर रोजी साजरा केला जातो.

- नरसंहाराच्या गुन्ह्यातील बळींचा आणि या गुन्ह्याला प्रतिबंध करण्यासाठी आंतरराष्ट्रीय स्मरण दिन आणि प्रतिष्ठेचा दिवस जगभरात दरवर्षी 9 डिसेंबर रोजी साजरा केला जातो. माणसाने माणसाविरुद्ध केलेला सर्वात मोठा गुन्हा, मानवी हक्कांचे उल्लंघन आणि भविष्यात ते कसे रोखता येईल याविषयी जनजागृती करण्यासाठी हे निरीक्षण केले जाते. 2022 ला त्याचा 74 वा वर्धापन दिन आहे.

9 डिसेंबर रोजी आंतरराष्ट्रीय भ्रष्टाचार विरोधी दिन साजरा केला जातो.

- 9 डिसेंबर रोजी जग आंतरराष्ट्रीय भ्रष्टाचार विरोधी दिन साजरा करतो. हा दिवस साजरा करण्यामागचा मुख्य हेतू भ्रष्टाचारमुक्त समाजाविषयी जनजागृती करणे हा आहे. भ्रष्टाचार समाजाच्या प्रत्येक क्षेत्रावर परिणाम करतो हे सर्वानाच माहित आहे. अशा प्रकारचा दिवस साजरा करण्यामागचा उद्देश लोकांना भ्रष्टाचाराच्या दुष्परिणामांची जाणीव करून देणे आणि त्यांना सत्मार्गावर चालण्यास प्रवृत्त करणे हा आहे.

72 वा मानवी हक्क दिन 2022 10 डिसेंबर रोजी साजरा करण्यात आला.

- दरवर्षी 10 डिसेंबर रोजी जगभरात मानवी हक्क दिन साजरा केला जातो. संयुक्त राष्ट्रांच्या महासभेने (UNGA) 1948 मध्ये मानवी

हक्कांची सार्वत्रिक घोषणा (UDHR) स्वीकारल्याचा दिवस आहे. मानवी हक्क दिन हा मूलभूत हक्क आणि स्वातंत्र्यांवर लक्ष केंद्रित करतो जे जागतिक स्तरावर लोक फक्त मानव असण्याच्या गुणवत्तेने पात्र आहेत. हे राष्ट्रीयत्व, लिंग, वांशिकता, वंश, लैंगिक अभिमुखता, धर्म किंवा इतर कोणत्याही स्थितीच्या भेदांना ओलांडलेल्या अधिकारांसाठी उत्सव साजरा करते आणि समर्थन करते. या वर्षी UDHR दत्तक घेतल्याचा 74 वा वर्धापन दिन आणि 72 वा मानवी हक्क दिन आहे.

आंतरराष्ट्रीय पर्वत दिवस 2022: 11 डिसेंबर

- जीवन आणि हवामान या दोहोंसाठी पर्वतांच्या महत्त्वाची जनजागृती करण्यासाठी दरवर्षी 11 डिसेंबर रोजी आंतरराष्ट्रीय पर्वत दिवस साजरा केला जातो. युनायटेड नेशन्स जनरल असेंब्ली (UNGA) ने पर्वतांचे महत्त्व ओळखण्यासाठी आंतरराष्ट्रीय पर्वत दिनाची स्थापना केली. आंतरराष्ट्रीय पर्वत दिनाने पर्वतीय पर्यावरणाच्या समस्येचे निराकरण करण्यात महत्त्वपूर्ण भूमिका बजावली आहे. पर्वतीय पर्यटनावरही त्याचा परिणाम होतो.
- या वर्षीच्या आंतरराष्ट्रीय पर्वत दिनाची (IMD) थीम 'वुमन मूव्ह माउंटन' आहे.

11 डिसेंबर रोजी युनिसेफ दिन साजरा केला जातो

- दरवर्षी 11 डिसेंबर रोजी युनिसेफ दिन साजरा केला जातो. युनिसेफ या शब्दाचा अर्थ युनायटेड नेशन्स इंटरनॅशनल चिल्ड्रेन्स इमर्जन्सी फंड असा आहे आणि संस्थेने दिलेला उद्देश म्हणजे जगभरातील मानवतावादी मदत देऊन मुलांचे जीवन वाचवणे. जगभरातील मुलांना मानवतावादी मदत पुरवणे हा संस्थेचा मुख्य उद्देश आहे. हे मूलतः दुसऱ्या महायुद्धानंतर मुलांना मदत करण्यासाठी मदत निधी म्हणून उद्दिष्ट होते.

12 डिसेंबर रोजी आंतरराष्ट्रीय तटस्थता दिन साजरा केला जातो.

- आंतरराष्ट्रीय तटस्थता दिवस 12 डिसेंबर रोजी साजरा केला जातो. हा एक दिवस आहे जेव्हा लोक सशस्त्र आणि इतर प्रकारच्या संघर्षापासून मुक्त जगाची शक्यता पाहतात. त्याचे लक्ष राज्यांतर्गत शांततापूर्ण संबंधांसाठी वकिली करणे आणि प्रचार करणे यावर होते. स्वित्झर्लंड हे तटस्थतेचे उत्तम उदाहरण आहे.
- 2 फेब्रुवारी 2017 रोजी, संयुक्त राष्ट्र महासभेने 12 डिसेंबर 1995 पासून कायमस्वरूपी तटस्थ राज्य म्हणून मान्यता दिलेल्या तुर्कमेनिस्तानने सादर केलेला ठराव 71/275 मतदानाशिवाय स्वीकारला.

आंतरराष्ट्रीय सार्वत्रिक आरोग्य कव्हरेज दिवस 2022: 12 डिसेंबर
आंतरराष्ट्रीय सार्वत्रिक आरोग्य कव्हरेज दिवस दरवर्षी 12 डिसेंबर रोजी साजरा केला जातो. जागतिक स्तरावर मजबूत, लवचिक, जागतिक दर्जाच्या आरोग्य सेवा प्रणाली तयार करण्याच्या महत्त्वाचा प्रचार करण्यासाठी हा दिवस साजरा केला जातो. आंतरराष्ट्रीय युनिव्हर्सल हेल्थ कव्हरेज डेचे उद्दिष्ट मजबूत आणि लवचिक आरोग्य प्रणाली आणि बहु-स्टेकहोल्डर भागीदारांसह सार्वत्रिक आरोग्य कव्हरेजच्या गरजेबद्दल जागरूकता वाढवणे आहे.

राष्ट्रीय ऊर्जा संवर्धन दिन 2022: 14 डिसेंबर

- राष्ट्रीय ऊर्जा संवर्धन दिन दरवर्षी 14 डिसेंबर 2022 रोजी साजरा केला जातो. ऊर्जा कार्यक्षमता आणि संवर्धनामध्ये राष्ट्राच्या उपलब्धींचे प्रदर्शन करणे हा उद्देश आहे. 1991 पासून ऊर्जा मंत्रालयाच्या नेतृत्वाखाली हा उत्सव साजरा केला जातो. हरित आणि

उज्वल भविष्यासाठी हा सर्वोत्तम मार्ग असल्याने ऊर्जा संवर्धनाबाबत जागरूकता निर्माण करण्यासाठी हा दिवस साजरा केला जातो.

आंतरराष्ट्रीय स्थलांतरित दिवस 2022: 18 डिसेंबर

- जगभरातील स्थलांतरितांच्या सामाजिक आणि आर्थिक वास्तवाकडे लक्ष वेधण्यासाठी दरवर्षी 18 डिसेंबर रोजी आंतरराष्ट्रीय स्थलांतरित दिन पाळला जातो. स्थलांतरितांच्या हक्कांचा समान आदर केला जातो आणि त्यांचे उल्लंघन होणार नाही याची हमी देण्यासाठी हा दिवस पाळला जातो. जगाची वेगवान वाढ आणि बदल असूनही लोकांच्या गतिशीलतेवर अजूनही अनेक घटकांचा प्रभाव आहे.

राष्ट्रीय अल्पसंख्याक हक्क दिन 2022: 18 डिसेंबर

- राष्ट्रीय अल्पसंख्याक हक्क दिन भारतात दरवर्षी 18 डिसेंबर रोजी साजरा केला जातो. देशातील धार्मिक, वांशिक, वांशिक किंवा भाषिक अल्पसंख्याकांच्या वैयक्तिक हक्कांचे रक्षण करणे हे त्याचे उद्दिष्ट आहे. हा दिवस अल्पसंख्याकांच्या हक्कांची आठवण करून देणारा आणि त्याबद्दल जागरूकता वाढवणारा आहे. भारतात अल्पसंख्याक हक्क दिन हा अल्पसंख्याक समुदायांशी संबंधित विषयावर वादविवाद आणि परिसंवाद आयोजित करून साजरा केला जातो.

19 डिसेंबर रोजी 'गोवा मुक्ती दिन' साजरा केल्या जातो.

- 1961 मध्ये पोर्तुगीज राजवटीतून राज्याच्या मुक्ततेच्या स्मरणार्थ 19 डिसेंबर रोजी 'गोवा मुक्ती दिन' साजरा केला जातो.
- 15 ऑगस्ट 1947 रोजी भारताला स्वातंत्र्य मिळाले तेव्हा गोवा सुमारे 450 वर्षे पोर्तुगीजांच्या अधिपत्याखाली होता. याच वेळी पोर्तुगीजांनी भारताच्या काही भागात वसाहत करण्यास सुरुवात केली आणि भारताला ब्रिटीशांपासून स्वातंत्र्य मिळाल्यानंतरही गोवा आणि इतर भारतीय प्रदेशांवर त्यांचे स्थिर नियंत्रण प्रदर्शित केले.

आंतरराष्ट्रीय मानव एकता दिवस 2022: 20 डिसेंबर

- आंतरराष्ट्रीय मानवी एकता दिवस (International Human Solidarity Day 2022) विविधतेतील एकतेचा आदर्श साजरा करण्यासाठी दरवर्षी 20 डिसेंबर रोजी जगभरात साजरा केला जातो. IHSN संयुक्त राष्ट्र आणि त्याच्या सदस्य राष्ट्रांच्या गरिबीबद्दल जागरूकता निर्माण करणे आणि स्वतंत्र राष्ट्रांमध्ये गरिबी कमी करण्याची गरज यावर प्रकाश टाकते.

केंद्रीय मंत्री जितेंद्र सिंह यांनी सुशासन सप्ताह 2022 चे उद्घाटन केले.

- केंद्रीय कार्मिक, सार्वजनिक तक्रारी आणि निवृत्ती वेतन मंत्री डॉ. जितेंद्र सिंह यांनी नवी दिल्लीतील विज्ञान भवन येथे 19-25 डिसेंबर 2022 दरम्यान सुशासन सप्ताहाचे उद्घाटन केले. भारताचे माजी पंतप्रधान, भारतरत्न स्वर्गीय अटलबिहारी वाजपेयी जी यांना श्रद्धांजली अर्पण करून, ज्यांच्या स्मरणार्थ सुशासन दिन आणि सुशासन सप्ताह साजरा केला जातो. माजी पंतप्रधान अटलबिहारी वाजपेयी यांच्या जयंतीनिमित्त मंत्र्यांनी पाच दिवसीय "प्रशासन गाव की ओर" ही देशव्यापी मोहीम सुरू केली.

राष्ट्रीय गणित दिवस 22 डिसेंबर रोजी साजरा केला जातो.

- राष्ट्रीय गणित दिवस दरवर्षी 22 डिसेंबर रोजी देशभरात साजरा केला जातो. राष्ट्रीय गणित दिवस श्रीनिवास रामानुजन यांच्या कार्यांना ओळखण्यासाठी आणि साजरा करण्यासाठी चिन्हांकित केला जातो. श्रीनिवास रामानुजन, भारतीय गणिती अलौकिक बुद्धिमत्ता, यांचा

जन्म 1887 मध्ये या दिवशी झाला. या वर्षी रामानुजन यांची 135 वी जयंती राष्ट्र साजरी करत आहे.

भारतीय राष्ट्रीय शेतकरी दिन 23 डिसेंबर रोजी साजरा केला जातो.

- 23 डिसेंबर हा संपूर्ण भारतभर शेतकरी दिन किंवा किसान दिवस म्हणून साजरा केला जातो. शेतकरी हा आपल्या अर्थव्यवस्थेचा कणा आहे आणि त्यांच्या कष्टाचा सन्मान करण्यासाठी हा दिवस 2001 मध्ये भारत सरकारने तयार केला. हा दिवस 'भारतीय शेतकऱ्यांचा चॅम्पियन' आणि भारताचे पाचवे पंतप्रधान चौधरी चरण यांची जयंती देखील आहे.

भारताचे माजी पंतप्रधान अटल विहारी वाजपेयी यांच्या वाढदिवसानिमित्त दरवर्षी, भारत "गुड गव्हर्नन्स डे" साजरा केल्या जातो.

- दरवर्षी, भारताचे माजी पंतप्रधान अटल विहारी वाजपेयी यांच्या वाढदिवसानिमित्त, भारत "सुशासन दिन" साजरा करतो. हा दिवस माजी पंतप्रधान अटल विहारी वाजपेयी यांना समर्पित आहे. पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी 2014 मध्ये माजी पंतप्रधानांच्या स्मरणार्थ दरवर्षी 25 डिसेंबर रोजी "गुड गव्हर्नन्स डे" साजरा केल्या जातो

दरवर्षी 26 डिसेंबर 2022 रोजी वीर बाल दिवस साजरा केल्या जातो.

- पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी श्रीगुरु गोविंद सिंहजींच्या प्रकाश पर्व निमित्त वीर बाल दिवस 2022 साजरा करण्याची घोषणा केली आहे. भारतात दरवर्षी 26 डिसेंबरला वीर बाल दिवस साजरा केला जातो. वीर बाल दिवस 2022 श्री गुरु गोविंद सिंग यांचे पुत्र साहिबजादा बाबा जोरावर सिंग जी आणि बाबा फतेह सिंग जी यांच्या हौतात्म्याचे प्रतीक आहे.

अटलबिहारी वाजपेयी यांच्या जयंतीनिमित्त ग्वाल्हेर गौरव दिवस साजरा करण्यात आला.

- भारतरत्न अटलबिहारी वाजपेयी यांच्या जयंतीनिमित्त ग्वाल्हेर गौरव दिवस साजरा केला जातो. ते ग्वाल्हेरचे पुत्र म्हणूनही ओळखले जातात. ग्वाल्हेर गौरव दिवस 25 डिसेंबर रोजी साजरा केला जातो. ग्वाल्हेर गौरव दिनानिमित्त, मुख्यमंत्री शिवराज सिंह चौहान यांनी व्हिडिओ कॉन्फरन्सिंगद्वारे सहभागाचा आढावा घेतला आणि ग्वाल्हेरच्या लोकांना 25 डिसेंबर 2022 रोजी त्यांच्या घरी दिवे लावण्याचे आवाहन केले.

निधन बातम्या

चीनचे माजी राष्ट्राध्यक्ष जियांग झेमिन यांचे निधन झाले.

- 1989 मध्ये लोकशाही समर्थक आंदोलकांच्या विरोधात तियानानमेनच्या कॅकडाउननंतर दशकाहून अधिक आर्थिक विकासाचे अध्यक्ष असलेले चीनचे माजी अध्यक्ष जियांग झेमिन यांचे वयाच्या 96 व्या वर्षी शांघाय, चीनमध्ये निधन झाले. ल्युकेमिया आणि अनेक अवयव निकामी झाल्याने त्यांचा मृत्यू झाला. जियांग झेमिन यांचा जन्म 1926 मध्ये चीनच्या जिआंगसू प्रांतातील यंगझोऊ येथे झाला.

सिटी ऑफ जॉय'चे लेखक डॉमिनिक लॅपियर यांचे वयाच्या 91 व्या वर्षी निधन झाले.

- फ्रीडम अँट मिडनाईटचे लेखक डॉमिनिक लॅपियर यांचे वयाच्या 91 व्या वर्षी निधन झाले आहे. त्यांचा जन्म 30 जुलै 1931 रोजी चाटेलॉन येथे झाला. अमेरिकन लेखक लॅरी कॉलिन्स यांच्या सहकार्याने लॅपियरची कामे बेस्ट सेलर बनली आणि त्यांनी

लिहिलेल्या सहा पुस्तकांच्या सुमारे 50 दशलक्ष प्रती विकल्या. लेखकाला 2008 मध्ये पद्मभूषण, भारताचा तिसरा सर्वोच्च नागरी पुरस्कार प्रदान करण्यात आला.

प्रसिद्ध अर्थतज्ज्ञ, शैक्षणिक आणि माजी केंद्रीय मंत्री प्रो. योगिंदर के अलघ यांचे निधन झाले.

- प्रसिद्ध अर्थतज्ज्ञ, शैक्षणिक आणि माजी केंद्रीय मंत्री प्रो. योगिंदर के अलघ यांचे निधन झाले. ते अहमदाबादस्थित सरदार पटेल इन्स्टिट्यूट ऑफ इकॉनॉमिक अँड सोशल रिसर्च (SPIESR) येथे एमेरिटस प्राध्यापक होते. 1939 मध्ये सध्याच्या पाकिस्तानातील चकवाल येथे जन्मलेल्या अलघ यांनी राजस्थान विद्यापीठातून शिक्षण घेतले आणि नंतर अमेरिकेतील पेनसिल्व्हेनिया विद्यापीठातून अर्थशास्त्रात डॉक्टरेट मिळवली

सुप्रसिद्ध मराठी लावणी गायिका सुलोचना चव्हाण यांचे वयाच्या 92 व्या वर्षी निधन झाले.

- सुप्रसिद्ध मराठी लावणी गायिका सुलोचना चव्हाण यांचे वयाच्या 92 व्या वर्षी निधन झाले. या वर्षाच्या सुरुवातीला चव्हाण यांना पद्मश्री पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले होते आणि पारंपारिक महाराष्ट्रीय संगीत शैलीतील योगदानाबद्दल त्यांना 'लावणी समरदानी' (लावणीची राणी) या पदवीनेही गौरविण्यात आले होते. लावणीचा संबंध तमाशा या लोकनाट्याशी आहे. औंदा लगीन करायचं, कसं के पाटील बरं ही का', 'कालीदार कापुरी पान', 'खेलतन रंग बाई होळीचा', 'पदावरती जरतरची मोर नाचरा हवा' आणि चव्हाणांची अनेक गाणी आजही लोकप्रिय आहेत.

कतारमधील एलडी कप कव्हर करताना प्रतिष्ठित अमेरिकन सॉकर पत्रकार ग्रँट वाहल यांचे निधन झाले.

- कतारमधील एलडी कप कव्हर करताना प्रतिष्ठित अमेरिकन सॉकर पत्रकार ग्रँट वाहल यांचे निधन झाले. कतारमध्ये अर्जेन्टिना आणि नेदरलँड्स यांच्यातील विश्वचषक सामन्याचे कव्हर करत असताना त्यांचे निधन झाले.

पोलंडचे एकमेव अंतराळवीर जनरल मिरोस्लाव हर्माझेव्स्की यांचे वयाच्या 81 व्या वर्षी नुकतेच निधन झाले.

- पोलंडचे एकमेव अंतराळवीर जनरल मिरोस्लाव हर्माझेव्स्की यांचे वयाच्या 81 व्या वर्षी नुकतेच निधन झाले. 1978 मध्ये त्यांनी सोव्हिएत अवकाशयानाने पृथ्वीला प्रदक्षिणा घातली. अंतराळ प्रवासामुळे हर्माझेव्स्की राष्ट्रीय नायक बनले. 1978 च्या जून आणि जुलैमध्ये नऊ दिवसांसाठी, हरमाझेव्स्की आणि सोव्हिएत अंतराळवीर प्योटर क्लिमुक यांनी सॉयुझ 30 स्पेसशिपमधून पृथ्वीभोवती प्रदक्षिणा घातली ज्याने सॅल्युट 6 ऑर्बिटल स्पेस स्टेशनवर डॉक केले. ते 126 वेळा जगभर फिरले.

लान्स नाईक भैरोसिंग राठौर यांचे निधन झाले.

- 1971 च्या भारत-पाकिस्तान युद्धातील बीएसएफचे दिग्गज आणि नायक लान्स नाईक भैरोसिंग राठौर यांचे वयाच्या 81 व्या वर्षी जोधपूर येथे निधन झाले. युद्धादरम्यान राजस्थानच्या लोंगेवाला पोस्टवर बीएसएफच्या दिग्गज जवानाचे शौर्य अभिनेता सुनील शेटीने बॉलीवूड चित्रपटात साकारले होते. 'सीमा'. युद्धादरम्यान त्यांनी बीएसएफच्या 14 व्या तुकडीत सेवा दिली आणि 1987 मध्ये सेवेतून निवृत्त झाले.

पद्मश्री पुरस्काराने सन्मानित ज्येष्ठ गमका प्रतिपादक एचआर केशव मूर्ती यांचे निधन झाले.

- या वर्षाच्या सुरुवातीला पद्मश्री पुरस्काराने सन्मानित ज्येष्ठ गमका प्रतिपादक एचआर केशव मूर्ती यांचे निधन झाले. गमका कलाकारांच्या कुटुंबात त्यांचा जन्म झाला. त्यांनी त्यांचे वडील रामास्वामी शास्त्री यांच्याकडून सुरुवातीचे प्रशिक्षण घेतले. व्यंकटशैल्या यांच्या मार्गदर्शनाखाली त्यांनी शिक्षण सुरू ठेवले. अनेक दशकांमध्ये त्यांनी शेकडो कार्यक्रम सादर केले आणि अनेक विद्यार्थ्यांना प्रशिक्षण दिले.

इंग्लंडचा 1966 चा विश्वचषक जिंकणारा, जॉर्ज कोहेन यांचे निधन झाले आहे.

- इंग्लंडचा 1966 चा विश्वचषक जिंकणारा, जॉर्ज कोहेन यांचे निधन झाले आहे, असे त्याच्या माजी क्लब फुलहॅमने जाहीर केले. त्याने 1964 मध्ये आंतरराष्ट्रीय क्रिकेटमध्ये पदार्पण केले आणि 37 वेळा आपल्या देशाचे प्रतिनिधित्व केले, इंग्लंडच्या एकमेव विश्वचषक विजयात त्याने महत्त्वाची भूमिका बजावली जेव्हा त्याने वेम्बली येथे अंतिम सामन्यात अतिरिक्त वेळेनंतर पश्चिम जर्मनीचा 4-2 असा पराभव केला. बॉबी चार्लटन आणि ज्योफ हर्स्ट यांच्यासह विश्वचषक विजेत्या संघातील फक्त तीन जिवंत सदस्यांपैकी तो एक होता. त्याने आपली संपूर्ण क्लब कारकीर्द फुलहॅम या एका संघासोबत घालवली आणि पश्चिम लंडन संघासाठी 459 सामने खेळले.

ब्राझीलचा महान फुटबॉलपटू एडसन अरांतेस डो नॅसिमेंटो, ज्यांना पेले म्हटले जाते, त्यांचे वयाच्या 82 व्या वर्षी निधन झाले.

- ब्राझिलियन फुटबॉल दिग्गज एडसन अरांतेस डो नॅसिमेंटो, ज्यांना पेले म्हणतात, त्यांचे वयाच्या 82 व्या वर्षी निधन झाले आहे. अनेक लोक त्यांना सर्वकाळातील महान फुटबॉलपटू मानतात. 1958, 1962, आणि 1970 मध्ये ब्राझीलच्या तीन विश्वचषक विजयांमध्ये त्याचा मोलाचा वाटा होता. तो अजूनही ब्राझीलच्या राष्ट्रीय संघासाठी 92 सामन्यांमध्ये 77 गोलांसह सर्वाधिक गोल करणारा खेळाडू आहे. तो 1974 मध्ये सॅटोसमधून निवृत्त झाला परंतु एका वर्षानंतर त्याने तत्कालीन उत्तर अमेरिकन सॉकर लीगमध्ये न्यूयॉर्क कॉसमॉसमध्ये सामील होण्यासाठी किफायतशीर करारावर स्वाक्षरी करून आश्चर्यकारक पुनरागमन केले.

पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या आई हीराबेन मोदी यांचे शुक्रवारी पहाटे अहमदाबादच्या रुग्णालयात निधन झाले.

- पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या आई हीराबेन मोदी (हिराबेन मोदी) यांचे शुक्रवारी (30 डिसेंबर 2022) सकाळी अहमदाबादच्या रुग्णालयात निधन झाले. हीराबेन या 99 वर्षांच्या होत्या. त्यांच्या निधनाची बातमी यूनान मेहता इन्स्टिट्यूट ऑफ कार्डिओलॉजी अँड रिसर्च सेंटरच्या बुलेटिनमध्ये जाहीर करण्यात आली.

प्रिझ्कर-विजेते वास्तुविशारद अराता इसोजाकी यांचे 91 व्या वर्षी निधन झाले.

- अराता इसोजाकी, प्रिझ्कर-विजेता जपानी वास्तुविशारद, ज्याने आपल्या रचनांमध्ये पूर्व आणि पश्चिमेची संस्कृती आणि इतिहास यांचे मिश्रण केले, एक उत्तर-आधुनिक महाकाय म्हणून ओळखले जाते, त्यांचे निधन झाले. ते 91 वर्षांचे होते. इसोजाकी यांनी 2019 मध्ये प्रिझ्कर आर्किटेक्चर पारितोषिक जिंकले, जे आंतरराष्ट्रीय स्तरावर या क्षेत्रातील सर्वोच्च सन्मान आहे. Arata Isozaki, ज्यांच्या संकरित शैलीने 'नवीन मार्ग' बनवले, प्रिझ्कर पुरस्कार जिंकला

विविध बातम्या

"जगातील पहिले हायड्रोजन-रन" एअरक्राफ्ट इंजिनची इझीजेट, रोल्स रॉइसने चाचणी केली.

- एअरलाइन इझीजेट आणि एअरक्राफ्ट इंजिन निर्माता रोल्स-रॉयस यांनी घोषणा केली की त्यांनी हायड्रोजनवर चालणाऱ्या विमान इंजिनची यशस्वी चाचणी केली आहे, ज्याचे विमान उड्डाणासाठी जगातील पहिले असे वर्णन केले जाते. त्यांनी या महिन्याच्या सुरुवातीला जमिनीवर केलेल्या चाचणीत हायड्रोजनवर आधुनिक एरो इंजिनची जगातील पहिली धाव घेऊन एक नवीन विमानचालन मैलाचा दगड सेट केला होता.

1 डिसेंबर 2022 पासून भारत औपचारिकपणे G-20 चे अध्यक्षपद स्वीकारणार आहे.

- 1 डिसेंबर 2022 पासून भारत औपचारिकपणे G-20 चे अध्यक्षपद स्वीकारणार आहे. या प्रसंगी G-20 लोगो असलेल्या 100 स्मारकांना रोषणाईसह देशभरात अनेक कार्यक्रम होणार आहेत.
- भारताच्या G-20 अध्यक्षपदाची थीम वसुधैव कुटुंबकम ऑफ वन अर्थ वन फॅमिली एक फ्युचर आहे.

दिल्ली, वाराणसी आणि बंगळुरू विमानतळावर डिजीयात्रा सुविधा सुरू होतात.

- केंद्र सरकारने 1 डिसेंबर रोजी दिल्ली, बंगळुरू आणि वाराणसी विमानतळांवर आपली चेहर्यावरील ओळख प्रणाली डिजीयात्रा सुरू केली, ज्यामुळे देशांतर्गत प्रवाशांना ओळखपत्राशिवाय अखंडपणे प्रवास करता येईल. नागरी विमान वाहतूक मंत्री ज्योतिरादित्य सिंधिया यांनी दिल्लीच्या इंदिरा गांधी आंतरराष्ट्रीय विमानतळावर या सेवेचा शुभारंभ केला. या सेवेमुळे प्रवाशांना बायोमेट्रिक फेशियल रिकग्निशन तंत्रज्ञानाद्वारे (FRT) पेपरलेस प्रवास करता येणार आहे.

भारतीय हवामान खात्याने बंगालच्या उपसागरात चक्रीवादळ मंडस तयार होण्याचा इशारा जारी केला आहे.

- मान्सूनंतरच्या हंगामातील दुसरे चक्रीवादळ नैऋत्य बंगालच्या उपसागरात तयार होण्याची शक्यता आहे आणि तमिळनाडू, पुद्दुचेरी आणि आंध्र प्रदेशच्या पूर्व किनारपट्टीवर धडकण्याची शक्यता आहे, असा अंदाज भारतीय हवामान खात्याने वर्तवला आहे.

ऑक्सफर्ड डिव्हनरीने 'गोब्लिन मोड' या शब्दास वर्ड ऑफ इअर म्हणून घोषित केला.

- ऑक्सफर्ड डिव्हनरीने म्हटले आहे की "गोब्लिन मोड" हा वर्षाचा शब्द म्हणून ऑनलाइन मतदानाद्वारे निवडला गेला आहे. हे या शब्दाची व्याख्या "एक प्रकारची वागणूक जी अनैतिकपणे स्वार्थी, आळशी, आळशी किंवा लोभी असते, विशेषतः अशा प्रकारे जे सामाजिक नियम किंवा अपेक्षा नाकारते." 2021 मध्ये, ऑक्सफर्ड शब्द "वॅक्स" होता.

चंद्रावरच्या पहिल्या नागरी मोहिमेसाठी 'ड्रीम क्यू'ची घोषणा करण्यात आली असून त्यात भारतीय अभिनेता देव जोशी यांचा समावेश आहे.

- चंद्रावरच्या पहिल्या नागरी मोहिमेसाठी 'ड्रीम क्यू'ची घोषणा करण्यात आली असून त्यात भारतीय अभिनेता देव जोशी यांचा समावेश आहे. जपानी अब्जाधीश Yusaku Maezawa ने माहिती दिली आहे की भारतीय अभिनेता देव जोशी, K-Pop स्टार TOP पुढील वर्षी SpaceX स्पेसशिपवर चंद्राभोवती प्लाय बायवर त्याच्यासोबत सामील होतील.

NAAC द्वारे A श्रेणी मिळवणारे गुरू नानक देव विद्यापीठ हे भारतातील एकमेव विद्यापीठ ठरले आहे.

- गुरू नानक देव विद्यापीठ, अमृतसरने राष्ट्रीय मूल्यांकन आणि मान्यता परिषद (NAAC) ग्रेडिंगमध्ये 3.85 गुण मिळवून A ग्रेड मिळवला आहे, ज्यामुळे हा गुण मिळवणारे भारतातील एकमेव विद्यापीठ बनले आहे. हा गुण मिळवणारे GNDU हे भारतातील एकमेव राज्य/केंद्रीय/खाजगी विद्यापीठ आहे. टाटा इन्स्टिट्यूट ऑफ सोशल सायन्सेस (TISS) ही देशातील 3.89 उच्च श्रेणी असलेली एकमेव शैक्षणिक संस्था आहे.

काश्मीरचा सर्वात कडक हिवाळा चिल्लई कलान सुरू होतो.

- हिवाळ्यातील संक्रांतीच्या प्रारंभासह, काश्मीरमध्ये चिल्लई कलान नावाच्या 40 दिवसांच्या सर्वात कठोर हिवाळ्यातील एक काळ सुरू झाला आहे. चिल्लई कलान हा फारसी शब्द आहे ज्याचा अर्थ 'प्रमुख सर्दी' असा होतो. काश्मीरच्या पर्वतरांगा बर्फाने झाकून गेल्याने सध्या सुरू असलेली थंडीची लाट शिगेला पोहोचली आहे आणि प्रसिद्ध दल सरोवरही गोठवण्याच्या टप्प्यावर पोहोचले आहे

जवाहरलाल नेहरू स्टेडियममध्ये नॉर्थ ईस्ट फेस्टिव्हलच्या 10व्या आवृत्तीला सुरुवात झाली.

- नवी दिल्लीतील जवाहरलाल नेहरू स्टेडियममध्ये नॉर्थ ईस्ट फेस्टिव्हलच्या 10व्या आवृत्तीला सुरुवात झाली. ईशान्य प्रदेशातील वैविध्यपूर्ण जीवन, संस्कृती, परंपरा आणि पर्यटनाला चालना देण्याचा या उत्सवाचा उद्देश आहे. सूक्ष्म लघु आणि मध्यम उद्योग मंत्री नारायण राणे यांनी नॉर्थ ईस्ट फेस्टिव्हलमध्ये एमएसएमई प्रदर्शनाचे उद्घाटन केले.

माजी पंतप्रधान अटलबिहारी वाजपेयी यांचे नाव एका तारकास दिले.

- माजी पंतप्रधान अटलबिहारी वाजपेयी यांच्या जयंतीनिमित्त, जो देशभरात 'सुशासन दिन' म्हणून ओळखला जातो, भारतीय जनता पक्षाच्या (भाजप) औरंगाबाद युनिटने 'भारतरत्न' प्राप्तकर्त्यांच्या नावावर ताऱ्याचे नाव दिले. पृथ्वीपासून ताऱ्याचे अंतर 392.01 प्रकाशवर्षे आहे. हा सूर्याच्या सर्वात जवळचा तारा आहे. 14 05 25.3 -60 28 51.9 निर्देशांक असलेल्या तारेची 25 डिसेंबर 2022 रोजी आंतरराष्ट्रीय अंतराळ नोंदणीमध्ये नोंदणी करण्यात आली आहे. या ताऱ्याला अटल बिहारी वाजपेयी जी असे नाव देण्यात आले आहे.

सर्व स्पर्धा परीक्षांसाठी महत्त्वाचे मुद्दे:

- नौदल प्रमुख: अँडमिरल आर हरी कुमार
- भारतीय नौदलाची स्थापना: 26 जानेवारी 1950
- भारतीय नौदलाचे मुख्यालय: नवी दिल्ली.
- इंटरनॅशनल युनियन ऑफ सॉईल सायन्सेसचे मुख्यालय: व्हिएना, ऑस्ट्रिया
- इंटरनॅशनल युनियन ऑफ सॉईल सायन्सेसची स्थापना: 1924
- इंटरनॅशनल युनियन ऑफ सॉईल सायन्सेसचे अध्यक्ष: लॉरा बर्था रेयेस सांचेझ (मेक्सिको).
- इस्रोचे अध्यक्ष: एस. सोमनाथ
- इस्रोची स्थापना तारीख: 15 ऑगस्ट 1969
- इस्रोचे संस्थापक: डॉ. विक्रम साराभाई
- राष्ट्रीय मानवाधिकार आयोगाची स्थापना: 12 ऑक्टोबर 1993

- राष्ट्रीय मानवाधिकार आयोगाचे मुख्यालय: नवी दिल्ली
- राष्ट्रीय मानवाधिकार आयोगाचे वर्तमान कार्यकारी: अरुण कुमार मिश्रा
- एचडीएफसी बँकेचे मुख्यालय: मुंबई, महाराष्ट्र
- एचडीएफसी बँकेचे एमडी आणि सीईओ: शशिधर जगदीशन
- एचडीएफसी बँकेची टॅगलाईन: आम्हाला तुमचे जग समजते
- युनेस्को मुख्यालय: पॅरिस, फ्रान्स
- युनेस्को प्रमुख: ऑड्रे अझौले
- युनेस्कोची स्थापना: 16 नोव्हेंबर 1945
- फ्रान्सचे अध्यक्ष: इमॅन्युएल मॅक्रॉन;
- फ्रान्सची राजधानी: पॅरिस;
- फ्रान्सचे पंतप्रधान: एलिझाबेथ बोर्न;
- फ्रान्सचे चलन: युरो
- पेटाचे संस्थापक: इंग्रिड न्यूकिर्क, अँलेक्स पाशेको
- पेटाची स्थापना: 22 मार्च 1980
- पेटाचे मुख्यालय: नॉरफोक, व्हर्जिनिया, युनायटेड स्टेट्स
- पेटा अध्यक्ष: इंग्रिड न्यूकिर्क
- जम्मू आणि काश्मीरचे लेफ्टनंट गव्हर्नर: मनोज सिन्हा.
- राष्ट्रीय मूल्यांकन आणि मान्यता परिषद स्थापना: 1994
- राष्ट्रीय मूल्यांकन आणि मान्यता परिषदेचे अध्यक्ष: डीपी सिंग
- राष्ट्रीय मूल्यांकन आणि मान्यता परिषद मुख्यालय: बंगलोर, कर्नाटक, भारत
- UNSC मुख्यालय: न्यूयॉर्क, यूएसए
- UNSC अध्यक्ष: अँडमिरल लॉर्ड टेरेन्स हूड
- सौदी अरेबियाची राजधानी: रियाध;
- सौदी अरेबिया चलन: सौदी रियाल;
- सौदी अरेबियाचा राजा: सौदी अरेबियाचा सलमान.
- FIFA अध्यक्ष: जिआनी इन्फेंटिनी
- FIFA ची स्थापना: 21 मे 1904
- FIFA मुख्यालय: झुरिच, स्वित्झर्लंड
- 1 एप्रिल 2020 रोजी अलाहाबाद बँकेचे इंडियन बँकेत विलीनीकरण करण्यात आले;
- इंडियन बँकेचे मुख्यालय: चेन्नई
- इंडियन बँक इंडियन बँकेचे एमडी आणि सीईओ: शांतीलाल जैन
- इंडियन बँक बँकेची टॅगलाईन: युवर ओन बँक
- केरळ राजधानी: तिरुवनंतपुरम;
- केरळचे मुख्यमंत्री: पिनाराई विजयन;
- केरळचे राज्यपाल: आरिफ मोहम्मद खान
- रिझर्व्ह बँकेची स्थापना: 1 एप्रिल 1935
- रिझर्व्ह बँकेचे चेअरमन: शक्तीकांत दास
- रिझर्व्ह बँकेचे मुख्यालय: मुंबई, महाराष्ट्र
- महाराष्ट्राचे राज्यपाल: भगत सिंग क्योशारी
- महाराष्ट्राची राजधानी: मुंबई;
- महाराष्ट्राचे मुख्यमंत्री: एकनाथ शिंदे